

รายงานผลงานรุ่น (Class Project)

จัดทำโดย คณะผู้เข้ารับการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๕

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๕

สถาบันพัฒนาทรัพยากรบุคคลกรุงเทพมหานคร

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

คำนำ

“กรุงเทพมหานคร” เมืองหลวงของประเทศไทยและศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ได้เผชิญกับความท้าทายด้านความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตที่ซับซ้อนมากขึ้นเรื่อย ๆ ปัญหาต่าง ๆ เช่น การจัดการสาธารณสุขที่ไม่ทันต่อสถานการณ์ ปัญหาคนไร้บ้านที่อยู่คู่สังคมไทยมาอย่างยาวนานและมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้น ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหาความเสมอภาคในการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ของทุกกลุ่มทุกชนชั้น และปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งทางกายภาพ และชีวภาพ ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งเน้นไปที่การรวบรวมปัญหาที่ประชาชนในกรุงเทพมหานครเผชิญอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการสาธารณสุข ปัญหาคนไร้บ้าน ปัญหาการจราจร การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ผ่านการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงพื้นที่ เชิงสถิติ และเชิงกายภาพจากกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย อาทิ ประชาชนในพื้นที่ ผู้เชี่ยวชาญ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถระบุปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา ได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่การพัฒนานโยบายและมาตรการที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ผลการศึกษาค้นคว้านี้จะนำไปสู่การสร้างกรุงเทพมหานครที่ปลอดภัย น่าอยู่ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในทุกด้าน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว

ผลการศึกษาค้นคว้านี้ หากสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ คาดว่าจะเกิดประโยชน์ได้ในหลายด้าน อาทิ การวางแผนและพัฒนานโยบายสาธารณะ การจัดสรรงบประมาณ การสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะส่งผลให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่น่าอยู่และมีความยั่งยืนในระยะยาว ตามเจตนารมณ์ของนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๔๕ ที่ต้องการเห็นกรุงเทพฯ เป็น **“มหานครปลอดภัย สร้างคุณภาพชีวิตใหม่ให้สังคมเมือง”**

ผู้จัดทำต้องขอขอบคุณอาจารย์สุเทพ ธัญญสิทธิ ผู้ให้ความรู้ และแนวทางการศึกษา หวังว่าผลงานวิชาการฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้อ่านทุก ๆ ท่าน หากมีข้อเสนอแนะประการใด ผู้จัดทำขอรับไว้ด้วยความขอบพระคุณยิ่ง

ผู้จัดทำ นักบริหารมหานครระดับต้น รุ่น ๔๕

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
๑. การจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบ	๑
สารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง	
บทสรุปผู้บริหาร	๑
บทที่ ๑ บทนำ	๘
บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน	๑๙
บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ งบประมาณ	๒๙
บรรณานุกรม	๓๔
ภาคผนวก	๓๕
๒. การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” พื้นที่เสี่ยง	๔๕
ของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ	
บทสรุปผู้บริหาร	๔๕
บทที่ ๑ บทนำ	๕๘
บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน	๖๒
บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ งบประมาณ	๗๐
บรรณานุกรม	๙๐
ภาคผนวก	๙๑
๓. โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้านก่อนกลับสู่สังคม	๑๐๑
บทสรุปผู้บริหาร	๑๐๑
บทที่ ๑ บทนำ	๑๑๒

บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน	๑๑๕
บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ งบประมาณ	๑๑๕
บรรณานุกรม	๑๓๐
ภาคผนวก	๑๓๒
๔. การยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชน	๑๕๓
บทสรุปผู้บริหาร	๑๕๓
บทที่ ๑ บทนำ	๑๖๔
บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน	๑๖๙
บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ งบประมาณ	๑๗๖
บรรณานุกรม	๑๘๑
ภาคผนวก	๑๘๒
๕. การวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุบนท้องถนนด้วยปัญญาประดิษฐ์เพื่อความปลอดภัย และพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน	๒๐๐
บทสรุปผู้บริหาร	๒๐๐
บทที่ ๑ บทนำ	๒๑๑
บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน	๒๑๖
บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ งบประมาณ	๒๒๔
บรรณานุกรม	๒๓๓
ภาคผนวก	๒๓๔
๖. การจัดการปัญหาสุนัขจรจัดในเขตชุมชนเมืองของพื้นที่กรุงเทพมหานคร	๒๔๒
บทสรุปผู้บริหาร	๒๔๒
บทที่ ๑ บทนำ	๒๔๘
บทที่ ๒ ทิศทางการดำเนินงาน	๒๕๑

บทที่ ๓ แผนงาน โครงการ งบประมาณ

๒๕๗

บรรณานุกรม

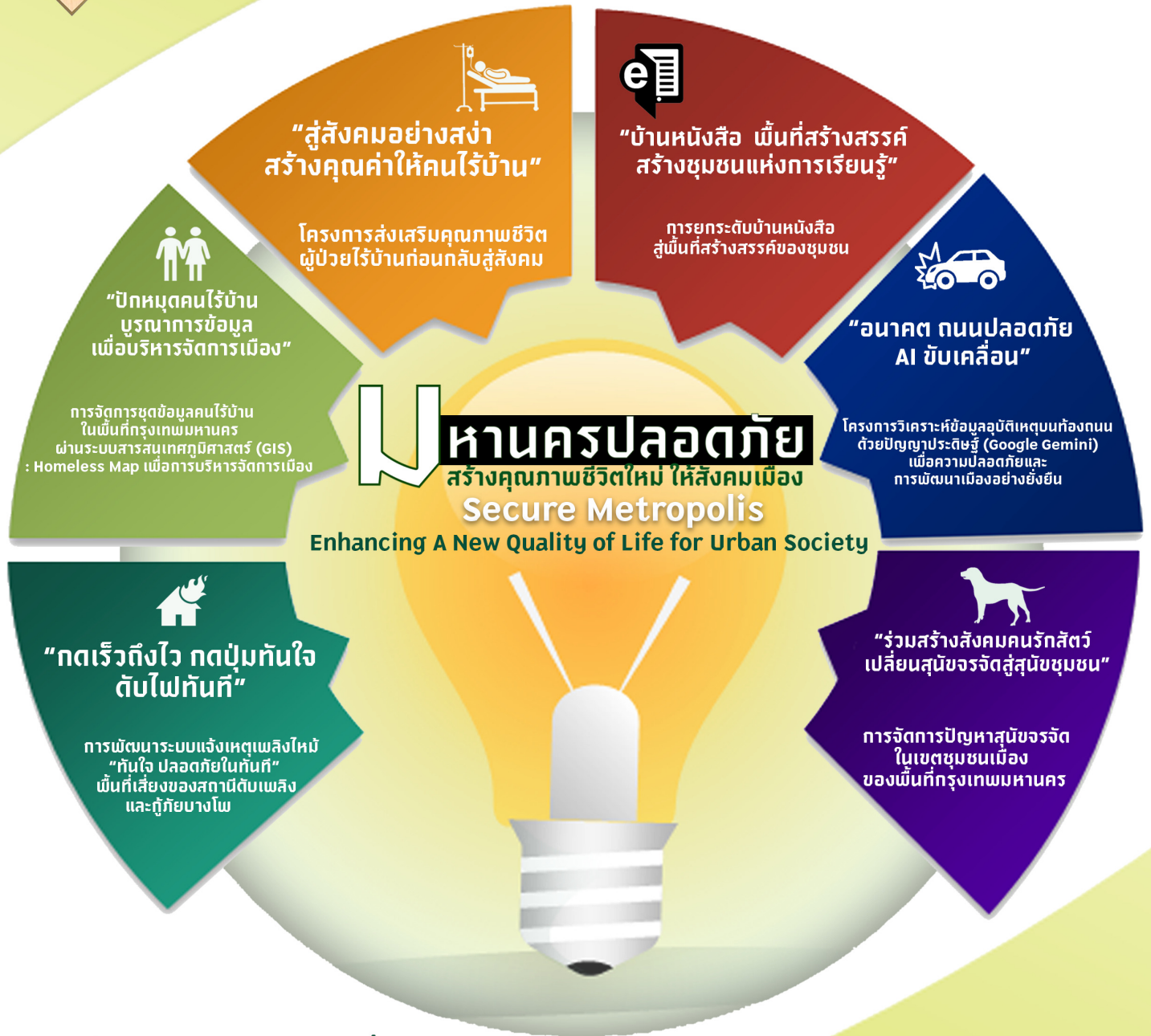
๒๖๔

ภาคผนวก

๒๖๕

ผลงานโครงการ นักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ 45

กทม.

การจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ใดที่อธิบายปัญหานี้

๑. เกิดข้อร้องเรียนเกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหาคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบรับเรื่องราวร้องทุกข์ของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- การร้องเรียนผ่านระบบศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์กรุงเทพมหานคร (ศูนย์กทม. ๑๕๕๕) ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ – ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ จำนวน ๖๖๗ ครั้ง พบว่ามีข้อร้องเรียนในพื้นที่เขตพระนคร เป็นอันดับ ๑ จาก ๕๐ เขต จำนวน ๘๙ ครั้ง

- การร้องเรียนผ่านระบบ Traffy Fondue ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึง ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ จำนวน ๒๗๑ ครั้ง พบว่ามีข้อร้องเรียนในพื้นที่เขตพระนคร เป็นอันดับ ๑ จาก ๕๐ เขต จำนวน ๒๖ ครั้ง

๒. ไม่มีการรวบรวมข้อมูลคนไร้บ้านในรูปแบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐาน

๓. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ขาดข้อมูลคนไร้บ้าน ที่เป็นระบบและมีความเชื่อมโยงกัน

ข้อมูล (Data) ที่อธิบายปัญหานี้

๑. ข้อมูลเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหาคนไร้บ้าน

แหล่งที่มาของข้อมูล :

๑) ระบบศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ กรุงเทพมหานคร (ศูนย์กทม. ๑๕๕๕)

๒) ระบบ Traffy Fondue

๒. ไม่มีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีเพียงสถิติจำนวนคนไร้บ้านซึ่งทำให้ไม่สามารถบูรณาการข้อมูลแก้ไขปัญหาคอนไร้บ้านได้อย่างยั่งยืน

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร และฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตพระนคร

๓. ข้อมูลการออกหน่วยให้บริการทำบัตรประจำตัวประชาชนเคลื่อนที่

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

๔. ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกรุงเทพมหานครออกให้ความช่วยเหลือคนไร้บ้านป่วยหนักไม่สามารถสื่อสารกันได้ ไม่มีเอกสารติดตัว เกิดความยากลำบากในการพิสูจน์ตัวตน ตามหาญาติมิตร

แหล่งที่มาของข้อมูล : Facebook ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกรุงเทพมหานคร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๕. ข้อมูลคนไร้บ้านบางคนไม่ใช่แค่ไร้บ้านแต่ไร้บัตรประจำตัวประชาชนด้วย ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานของรัฐ ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แหล่งที่มาของข้อมูล : เว็บไซต์ penguinhomeless

(https://penguinhomeless.com/undocument_homeless/) แผนงานสนับสนุนองค์ความรู้เพื่อการสร้างเสริมสุขภาวะและคุณภาพชีวิตคนไร้บ้าน สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

ผลกระทบทางตรง

๑. หน่วยงานกรุงเทพมหานคร เช่น สำนักพัฒนาสังคม, สำนักเทศกิจ, สำนักงานเขต
๒. หน่วยงานภาครัฐอื่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมที่ให้ความช่วยเหลือ สวัสดิการขั้นพื้นฐานแก่กลุ่มเป้าหมาย เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.), ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกรุงเทพมหานคร, ยูนิเซฟ, มูลนิธิกระจกเงา เป็นต้น

ผลกระทบทางอ้อม

๑. คนไร้บ้าน
๒. ครอบครัว
๓. ชุมชน
๔. ประชาชนทั่วไป

แก้ปัญหานี้อย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

ขั้นตอนการแก้ปัญหา

- ปัญหาคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาบริเวณตรอกสาเก เขตพระนคร
๑. รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคนไร้บ้านในบริเวณตรอกสาเก เขตพระนคร จากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร และสำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
 ๒. ออกแบบชุดข้อมูล กำหนดรายละเอียด และขอบเขตข้อมูล พร้อมศึกษาข้อกำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลทั้งหมด
 - จัดทำแบบฟอร์มเก็บข้อมูลในรูปแบบ Google Form
 ๓. ประสานกองระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางในการจัดทำชุดข้อมูล และการนำเข้าสู่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานคร
 ๔. ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมระบุพิกัด คนไร้บ้านในบริเวณตรอกสาเก เขตพระนคร โดยใช้สมาร์ตโฟนในการเก็บข้อมูลในรูปแบบ Google Form และระบุพิกัดที่ใช้อ้างอิงตำแหน่งบนแผนที่โดยใช้แอปพลิเคชัน Google Map
 ๕. ประสานสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร และฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตพระนคร ร่วมตรวจสอบความถูกต้อง
 ๖. สรุปประมวลผลข้อมูล และจัดทำชุดข้อมูลคนไร้บ้านในบริเวณตรอกสาเก เขตพระนคร เพื่อนำเข้าสู่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานคร
 - ๖.๑) กำหนดสิทธิการใช้งานกลุ่มข้อมูลที่จะเก็บเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่
 - กลุ่มที่ ๑ สำหรับผู้บริหารกรุงเทพมหานครและเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
 - กลุ่มที่ ๒ สำหรับบุคคลทั่วไป
 - ๖.๒) ดำเนินการลงข้อมูลในแต่ละกลุ่ม

ระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ไขปัญา (ประมาณ ๙๐ วัน)

๑. ประสานสำนักงานเขตทั้ง ๕๐ เขต ลงพื้นที่สำรวจคนไร้บ้าน โดยกรอกข้อมูลผ่านระบบ Google Form

๒. รวบรวมข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลและนำเข้าสู่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานคร

๔. ประชาสัมพันธ์และเปิดให้บริการชุดข้อมูลคนไร้บ้าน Homeless Map ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานคร

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้อย่างไร

ไม่ใช้งบประมาณของราชการ

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ หรือบูรณาการร่วมกัน

๑. สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร
๒. สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

๑. เข้าถึงข้อมูลกลุ่มคนไร้บ้านได้อย่างทั่วถึง
๒. สังคมดี ปลอดภัย มีความสงบเรียบร้อยในพื้นที่
๓. ลดปัญหาอาชญากรรม
๔. ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

โครงการนี้ต่อยอดยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

โครงการนี้ต่อแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การต่อยอดความเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการเรียนรู้

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในมิติใด และข้อใด

๑. ด้านบริหารจัดการดี

กรุงเทพฯ ดีสำหรับทุกคน (Inclusive City) : การให้บริการและการสนับสนุนแก่กลุ่มคนไร้บ้านช่วยให้พวกเขาได้รับโอกาสที่ดี เปิดเผยข้อมูลศักยภาพสูงของกรุงเทพมหานคร (Open Bangkok) คนกรุงเทพมหานครและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคนไร้บ้าน สามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพจากหน่วยงานภาครัฐ สามารถนำไปตรวจสอบ พัฒนา และต่อยอดได้จริง โดยเป็นการจัดระบบการเปิดเผยข้อมูลให้มีคุณภาพ ไม่ซ้ำซ้อน เป็นปัจจุบัน และครอบคลุมข้อมูลศักยภาพสูง และนอกจากนี้ยังเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเมือง ต่อยอดสู่การแก้ไขปัญหา การนำข้อมูลมาต่อยอดให้เกิดประโยชน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกรุงเทพมหานคร โดยการพัฒนาแผนที่คนไร้บ้านในเขตกรุงเทพฯ

๒. ด้านโปร่งใสดี

กรุงเทพฯ โปร่งใสดี (Transparency City) : การใช้ข้อมูลในการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากร ช่วยให้การบริการของกรุงเทพมหานครมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. ด้านปลอดภัยดี

กรุงเทพฯ ปลอดภัย (Safe City) : การเก็บข้อมูลคนไร้บ้าน ช่วยในการวางแผนและจัดการความปลอดภัยในพื้นที่ต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร เช่น การสร้างที่พักพิงชั่วคราว หรือการจัดการพื้นที่เสี่ยง การรักษาสีทึบขั้นพื้นฐานให้คนไร้บ้าน ผ่านการตรวจสอบสิทธิและสวัสดิการ เนื่องจากคนไร้บ้านหลายคนไม่ได้ทำบัตรหรือเอกสารยืนยันสิทธิตัวตนสูญหายหรือชำรุด ไม่สามารถพิสูจน์ตัวตนได้ชัดเจน ส่งผลให้การเข้ารับสวัสดิการพื้นฐาน การเข้าถึงนโยบายช่วยเหลือของภาครัฐ ตลอดจนการสมัครงาน ลูกจ้างรายวันไม่สามารถทำได้

๔. ด้านสิ่งแวดล้อมดี

กรุงเทพฯ สะอาด (Clean City) : การพัฒนาบริการสำหรับคนไร้บ้านช่วยให้พื้นที่สาธารณะสะอาดมากขึ้น ลดการเกิดขยะและสิ่งสกปรกในพื้นที่สาธารณะ

กรุงเทพฯ มีสิ่งแวดล้อมดี (Green City) : การให้บริการที่พักพิงและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการตั้งแคมป์หรือการอยู่ในพื้นที่สาธารณะของคนไร้บ้าน

๕. ด้านสุขภาพดี

กรุงเทพฯ สุขภาพดี (Healthy City) : การมีข้อมูลที่ครบถ้วน จะช่วยในการจัดบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขให้แก่คนไร้บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การให้บริการตรวจสุขภาพ และการให้วัคซีน

๖. ด้านสังคมดี

กรุงเทพฯ สังคมดี (Social City) : Homeless Map เป็นตัวช่วยด้านเทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลของคนไร้บ้านในกรุงเทพมหานครได้เป็นอย่างดี ช่วยสร้างฐานข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหาการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไร้บ้าน และช่วยให้มีการจัดระบบการให้ความช่วยเหลือบุคคลไร้บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ด้านเศรษฐกิจดี

กรุงเทพฯ ท่องเที่ยวดี (Touristic City) : การปรับปรุงพื้นที่สาธารณะให้สะอาด และปลอดภัยจากการเก็บข้อมูลและจัดการบริการช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของกรุงเทพมหานคร ในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. นางสาวจรัสศรี รัตตะมาน ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

ข้อเสนอแนะ ผลงานนี้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง

๑. การกำหนดพิกัด Google map ในการเก็บข้อมูลคนไร้บ้านควรมีมาตรการคัดกรองคัดแยกกลุ่มคนไร้บ้านในพื้นที่หรือเป็นกลุ่มคนเร่ร่อน เพื่อความน่าเชื่อถือของข้อมูล

๒. ควรกำหนดแนวทางการนำข้อมูลของคนไร้บ้านที่มีการจัดเก็บไปวิเคราะห์ต่อยอดเพื่อช่วยเหลือคนไร้บ้านให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

๒. นายเกียรติศักดิ์ ภิรมย์แก้ว ตำแหน่งเลขานุการสำนักพัฒนาสังคม

ข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอผลงานได้ตรงกับภารกิจของสำนักพัฒนาสังคม โดยมีการกำหนดประเด็นปัญหาและเครื่องมือที่มีความชัดเจน ซึ่งการนำชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครเข้าสู่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) โดยใช้ Google map นั้น ทำให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายและนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง ซึ่งหากมีการนำระบบดังกล่าวไปใช้จำเป็นต้องมีการประสานความร่วมมือระหว่างสำนักงานเขตและสำนักพัฒนาสังคม นอกจากนี้ควรมีการเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้

๒.๑ ศึกษา นิยามของ “คนไร้บ้าน” กับ “คนจนเมือง” ให้ชัดเจน

๒.๒ บูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากยังมีฐานข้อมูลอยู่ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ด้วย

๒.๓ การส่งต่อคนไร้บ้าน เช่น การส่งต่อคนไร้บ้านไปยังศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นต้น

๒.๔ การนำข้อมูลคนไร้บ้านไปลงในระบบ One Map ของกรุงเทพมหานคร โดยประสานกับสำนักการวางผังและพัฒนาเมืองในฐานะหน่วยงานรับผิดชอบหลักเรื่องดังกล่าว เนื่องจากกรุงเทพมหานครได้มีนโยบายการใช้แผนที่เดียวกันทุกหน่วยงาน

๓. นายกร ตีลี ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานอำนวยการสาธารณสุข

ข้อเสนอแนะ หากพบกรณีมีบุคคลที่มีอิทธิพลในพื้นที่ซึ่งเกี่ยวข้องกับกลุ่มคนไร้บ้าน ควรหาแนวทางในการแก้ปัญหาให้คนไร้บ้านเหล่านั้น

๔. จำลิตำรวจ ทศพล คำบุญมา ตำแหน่งเลขานุการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ข้อเสนอแนะ การจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map ควรมีการต่อยอดในรายละเอียดขั้นตอนและควรมีการเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้

๔.๑ สาเหตุของการเป็นคนไร้บ้าน

๔.๒ แนวทางการแก้ไขปัญหาคนไร้บ้าน

๕. นายแพทย์อรรถพล เกียรติสุขศรี ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงพยาบาลกลาง

ข้อเสนอแนะ เป็นการนำเสนอผลงานได้ตรงจุด การพิจารณาให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนไร้บ้าน ควรพิจารณาเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๕.๑ สาเหตุของการเป็นคนไร้บ้าน เช่น บางคนมีบ้านแต่อยากไร้บ้าน บางคนแค่ไม่มีที่ไป หรือในแหล่งที่อยู่นั้นมีผลประโยชน์ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสบาย ๆ เป็นต้น

๕.๒ ควรพิจารณาประเด็นเรื่องสวัสดิการ กรุงเทพมหานครสามารถดูแลคุณภาพชีวิตสวัสดิการต่าง ๆ สิทธิขั้นพื้นฐานของคนไร้บ้านที่จะพึงได้รับตามกฎหมายได้หรือไม่อย่างไร

๖. นายสุเทพ ธัญญสิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อเสนอแนะ การนำเสนอการจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map ทำให้เห็นถึงประเด็นความสำคัญของปัญหา มีการบูรณาการของข้อมูลร่วมกับสำนักพัฒนาสังคม และมีการกำหนดวิธีการในการแก้ไขปัญหา กรอบการดำเนินการที่ชัดเจน ขอชื่นชม

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ สภาพทั่วไป

หลายคนคงคุ้นตากับภาพของประชาชนจำนวนหนึ่งซึ่งอาศัยหลับนอนในพื้นที่สาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นสถานีขนส่ง สวนสาธารณะ ริมคลอง ข้างถนน ใต้สะพานลอย เพราะไม่มีบ้านให้กลับ หรือไม่มีแหล่งพักพิงอาศัยเป็นหลักแหล่ง ซึ่งพวกเขาได้รับการเรียกขานว่า “คนเร่ร่อน” หรือ “คนไร้บ้าน”

คนไร้บ้าน (Homelessness) ก็คือคนที่ไร้ที่อยู่ ร่อนเร่พเนจร จรจัด คนอนาถา ไม่มีบ้านที่อยู่อาศัย ซึ่งในโลกของเราคนประเภทนี้อาศัยอยู่ในสังคมด้วยเหตุปัจจัยหลากหลายประการ ทั้งความยากจน สภาพปัญหาครอบครัว ความประสงค์ของตนเองที่จะใช้ชีวิตแบบคนไร้บ้าน

สภาพทั่วไปของคนไร้บ้านในประเทศไทยที่ต้องเผชิญกับปัญหาหลายด้านที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพความเป็นอยู่และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เช่น

- ด้านสุขภาพ ขาดการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพ ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง โรคติดต่อ โรคทางจิต ขาดการบำบัดรักษา
- ด้านสุขภาวะ ขาดแคลนอาหาร ขาดสารอาหาร ขาดแคลนสิ่งของจำเป็น เสื้อผ้า เครื่องใช้ส่วนตัวเครื่องนอน
- ด้านความเป็นอยู่ ไม่มีที่อยู่อาศัย อาศัยอยู่ริมถนนใต้สะพานในสถานที่รกร้าง
- ด้านความปลอดภัย เสี่ยงต่ออันตรายจากสภาพอากาศ อาชญากรรม การถูกเอาเปรียบ
- ด้านศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ถูกตีตราและเลือกปฏิบัติ ถูกมองว่าเป็นคนไร้ค่า ถูกกีดกันจากสังคมขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง เข้าไม่ถึงการศึกษาการฝึกอบรมการหางาน
- ด้านจิตใจ สิ้นหวังและท้อแท้ รู้สึกไร้ทางออกสูญเสียศรัทธาในชีวิต

จากการลงสำรวจพื้นที่ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๖ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ร่วมกับภาคีเครือข่าย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิกระจกเงา มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย และมูลนิธิอิสรชน ได้จัดทำโครงการเจนนับคนไร้บ้าน (one night count) โดยลงพื้นที่ เจนนับคนเร่ร่อนหรือคนไร้บ้าน ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และทั่วประเทศ พบว่ามีคนเร่ร่อนหรือคนไร้บ้านจำนวนทั้งสิ้น ๒,๔๑๓ คน แบ่งออกเป็นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑,๒๕๘ คน และต่างจังหวัด จำนวน ๑,๑๕๕ คน ทำให้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันของคนเร่ร่อนและคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีจำนวนมากกว่าในจังหวัดอื่นรวมกัน

จากข้อมูลหนึ่งที่มูลนิธิอิสรชน ได้สำรวจคนเร่ร่อนในเขตกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ พบว่ามีจำนวน ๓,๔๕๕ คน และในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่ามีจำนวน ๓,๖๓๐ คน โดยพบในพื้นที่เขตพระนคร เป็นกลุ่มผู้ป่วยที่ใช้ชีวิตอยู่ตามริมถนน จำนวน ๗๔๐ คน พบสาเหตุมาจากไม่มีงานทำ เจ็บป่วยทั้งทางสภาพจิตใจและร่างกาย ไม่มีที่อยู่อาศัย ในจำนวนนี้ส่วนหนึ่งเป็นผู้สูงอายุมีปัญหาเรื่องความจำเสื่อม พลัดหลงจากบ้านไม่สามารถกลับบ้านได้ คนในครอบครัวไม่มีเวลาดูแลเป็นภาระของครอบครัว รวมถึงรู้สึกด้อยค่าในคุณค่าของชีวิต (thairath.co.th)

กรุงเทพมหานคร เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จัดตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น ๕๐ เขต และตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มาตรา ๘๙ ภายใต้อำนาจบังคับแห่งกฎหมายอื่น ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการในเขตกรุงเทพมหานครในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ทั้งนี้ตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และตามกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

(๒) การทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

(๕) การผังเมือง

(๖) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ

(๗) การวิศวกรรมจราจร

(๘) การขนส่ง

(๙) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ

(๑๐) การดูแลรักษาที่สาธารณะ

(๑๑) การควบคุมอาคาร

(๑๒) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

(๑๓) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(๑๔) การพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

(๑๕ ทวิ) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

(๑๕) การสาธารณสุข

(๑๖) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล

(๑๗) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

(๑๘) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์

(๑๙) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์

(๒๐) การควบคุมความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย
ในโรงมหรสพและสาธารณสถานอื่น ๆ

(๒๑) การจัดการศึกษา

(๒๒) การสาธารณสุขการ

(๒๓) การสังคมสงเคราะห์

(๒๔) การส่งเสริมการกีฬา

(๒๕) การส่งเสริมการประกอบอาชีพ

(๒๖) การพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร

(๒๗) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่กฎหมายระบุให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด
นายอำเภอ เทศบาลนคร หรือตามที่คณะรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
มอบหมาย หรือที่กฎหมายระบุเป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

ซึ่งจะเห็นได้ว่าการดูแลคนไร้บ้าน อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร โดยมีสำนัก
พัฒนาสังคม มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต
ของประชาชน สร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในการดำรงชีวิต การส่งเสริมคุ้มครองและพิทักษ์
สิทธิของบุคคล พัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาคม
การส่งเสริมและพัฒนาครอบครัว ตลอดจนศึกษา วิเคราะห์ วิจัยปัญหาและแนวทางการดำเนินงาน
ด้านการพัฒนาสังคม โดยแบ่งส่วนราชการดังนี้

๑. สำนักงานเลขานุการ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานสารบรรณและธุรการทั่วไป
งานช่วยอำนวยการและเลขานุการ การบริหารงานบุคคล งานการคลัง การเงินและบัญชี การงบประมาณ
การจัดซื้อจัดจ้าง งานนิติกรรมของสำนัก งานประชาสัมพันธ์ และงานอื่นที่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบ
ของกองใดโดยเฉพาะ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. กองวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายและแผน
ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคม ปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานกลางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ประสาน
การดำเนินงานจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร เพื่อให้
ส่วนราชการภายในถือปฏิบัติ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
เป็นศูนย์รวมข้อมูลสารสนเทศด้านการพัฒนาสังคม ตลอดจนการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
ผู้ปฏิบัติงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๓. กองการพัฒนาชุมชน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุน
การดำเนินงานด้านพัฒนาชุมชนในทุกมิติทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม สุขภาพกายและจิตใจ
ดำเนินการจัดระเบียบชุมชน สนับสนุนการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน โดยให้มีการจัดตั้งชุมชน
กรรมการชุมชน ผู้นำชุมชน องค์กรชุมชน และการพัฒนากลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

ของประชาชน เพื่อนำไปสู่ชุมชน และสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง พึ่งตนเองและแก้ไขปัญหาได้ และสร้างเครือข่ายการดำเนินงานด้านพัฒนาชุมชนในทุกระดับ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๔. กองส่งเสริมอาชีพ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ การจัดหาตลาดแรงงานเพื่อสร้างรายได้ให้แก่คนในชุมชนอย่างครบวงจร การช่วยเหลือและการแก้ไขด้านการเกษตร ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน ประสานการจัดหาแหล่งเงินทุนดำเนินการและช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมกิจกรรมทางการตลาด ส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการเทคโนโลยี ตลอดจนการให้คำปรึกษาแนะนำ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๕. สำนักงานการสงเคราะห์และสวัสดิภาพสังคม มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมแก่ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งเน้นการจัดสวัสดิการและให้การสงเคราะห์แก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ประสบปัญหาทางสังคมให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ตามศักยภาพ จัดสวัสดิการในรูปของสถานสงเคราะห์ บ้านพักฉุกเฉิน ศูนย์สร้างโอกาส และการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดวางระบบและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร ประสานการจัดที่อยู่อาศัย การสำรวจวิเคราะห์วิจัยสภาพปัญหา ประสานและสนับสนุนการดำเนินงานร่วมกับเครือข่ายในทุกระดับ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่หน่วยงานภาคปฏิบัติ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากการศึกษาข้อมูลเชิงพื้นที่ เชิงกายภาพ เชิงทฤษฎี ด้านต่าง ๆ ทำให้คณะผู้จัดทำโครงการ พบปัญหาเรื่องการบริหารจัดการ และผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ที่มาจากคนไร้บ้านอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเมื่อวิเคราะห์ลงไปถึงสาเหตุของปัญหา และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ พบว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ เช่น การให้ความช่วยเหลือคนไร้บ้านเมื่อเขามีปัญหา เมื่อเขาร้องขอหรือเมื่อประชาชนร้องเรียน หน่วยงานต่าง ๆ ที่มีภารกิจรับผิดชอบเกี่ยวกับปัญหาคคนไร้บ้านก็ทำภารกิจของตนเองในพื้นที่ตนเอง หน่วยงานภาคเอกชน มูลนิธิ องค์กรการกุศลต่าง ๆ ก็ดำเนินการให้บรรลุดุตุประสงค์ของหน่วยงานตนเอง ทำให้การแก้ไขปัญหาคนไร้บ้านขาดการบูรณาการอย่างเป็นระบบ ปัญหาที่เคยเกิดขึ้นเมื่อได้รับการแก้ไขจบไป อีกไม่นานก็จะวนกลับมาเกิดขึ้นซ้ำ ๆ อีก การจะบูรณาการแก้ไขปัญหาคนไร้บ้านอย่างเป็นระบบได้นั้น ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทำงานสอดประสานกัน และสิ่งที่เป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้การแก้ไขปัญหาประสบผลสำเร็จ อันดับแรกที่ต้องมีคือ ข้อมูลของคนไร้บ้านที่ครบถ้วน ครอบคลุม เชื่อถือได้ ผู้เกี่ยวข้องเข้าถึงได้โดยอย่างรวดเร็ว และสามารถนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ คณะผู้จัดทำได้รวบรวมที่มาและความสำคัญของปัญหาที่เกิดจากการบริหารจัดการปัญหาคคนไร้บ้านในปัจจุบัน ดังนี้

๑. เกิดข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาคนไร้บ้านภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ดังนี้

- ร้องเรียนผ่านระบบศูนย์เรื่องราวร้องทุกข์ กรุงเทพมหานคร (ศูนย์กทม. ๑๕๕๕) ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๖ ถึง ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ จำนวน ๖๖๗ ครั้ง ในจำนวนนี้เป็นของเขตพระนคร ๘๙ ครั้ง

- ร้องเรียนผ่านระบบ Traffy Fondue ระหว่างวันที่ ๑ มกราคม ถึงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๗ จำนวน ๒๗๑ ครั้ง ในจำนวนนี้เป็นของเขตพระนคร ๒๖ ครั้ง

๒. ไม่มีการรวบรวมข้อมูลคนไร้บ้านในรูปแบบฐานข้อมูลกลางที่สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการให้ความช่วยเหลือขั้นพื้นฐาน

๓. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ขาดข้อมูลคนไร้บ้านที่เป็นระบบและมีความเชื่อมโยงกัน

โดยจากการศึกษา พบว่าการร้องเรียนปัญหาเกี่ยวกับคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครมาจากหลายแหล่ง ได้แก่ ประชาชนทั่วไป หรือองค์กรเอกชนที่ทำงานด้านคนไร้บ้านที่อาจได้รับแจ้งเกี่ยวกับปัญหาจากคนไร้บ้าน โดยร้องเรียนผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ศูนย์ร้องทุกข์ กทม. ๑๕๕๕ แอปพลิเคชัน Traffy Fondue เว็บไซต์หรือโดยตรงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีสาเหตุการร้องเรียนปัญหาเกี่ยวกับคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครหลายปัจจัย ได้แก่

๑. ความกังวลด้านความปลอดภัย : ประชาชนอาจกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเอง หรือทรัพย์สิน หรือความปลอดภัยของผู้อื่นโดยเฉพาะหากคนไร้บ้านมีพฤติกรรมรุนแรง หรือสร้างความรำคาญ

๒. ปัญหาสุขอนามัย : คนไร้บ้านอาจอาศัยอยู่ในสภาพที่ไม่ถูกสุขอนามัยซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาด้านสุขอนามัยและโรคติดต่อ

๓. ความรำคาญ : พฤติกรรมของคนไร้บ้านบางคนอาจสร้างความรำคาญให้กับผู้อยู่อาศัยในละแวกนั้น เช่น การส่งเสียงดัง การทิ้งขยะ หรือการขอทาน

๔. ความเข้าใจผิด : ประชาชนบางกลุ่มอาจมีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับคนไร้บ้านคิดว่าพวกเขาขี้เกียจ หรือเป็นอันตรายโดยเนื้อแท้ ซึ่งอาจนำไปสู่การร้องเรียนโดยไม่มีเหตุผล

ผลกระทบของการร้องเรียนเกี่ยวกับคนไร้บ้านในกรุงเทพมหานคร อาจส่งผลกระทบต่อพวกเขาหลายประการ ได้แก่

๑. การถูกกวาดล้าง เจ้าหน้าที่อาจดำเนินการกวาดล้างคนไร้บ้านออกจากพื้นที่ที่พวกเขาอาศัยอยู่ทำให้พวกเขาไร้ที่พึ่งพิง

๒. การถูกจับกุม หากพวกเขาถูกพบว่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ผิดกฎหมาย เช่น การขอทาน หรือการนอนหลับบนถนน

๓. การถูกเลือกปฏิบัติจากการหางานที่พึงพิงหรือบริการอื่น ๆ

๔. การถูกตีตรา ว่าเป็นคนไร้ค่าหรือเป็นอันตรายซึ่งอาจทำให้พวกเขายากที่จะกลับมายืนหยัดด้วยตัวเอง

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงได้จัดทำโครงการการจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมืองขึ้น

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๗๕) โดยนำแผนวิสัยทัศน์ของประชาชนเพื่อการพัฒนากรุงเทพมหานคร โดยแบ่งช่วงการพัฒนาออกเป็น ๔ ระยะ ระยะละ ๕ ปี ซึ่งหลังจากได้ดำเนินการมาแล้วช่วงเวลาหนึ่ง พบว่ายังมีข้อจำกัดในการติดตามความก้าวหน้าของมหานครทั้ง ๗ ด้านยุทธศาสตร์ ทั้งการดำเนินงานของหน่วยงานหลักต่าง ๆ ภายใต้สังกัดของกรุงเทพมหานครนั้นไม่สอดคล้องกันระหว่างเป้าหมายตัวชี้วัดการพัฒนาเมือง อีกทั้งปัจจุบันได้มีการกำหนดให้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายในระยะเวลา ๒๐ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการภายใต้กรอบของแผนระดับต่าง ๆ เพื่อให้แผนพัฒนากรุงเทพมหานครสอดคล้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนระดับชาติ จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนและปรับปรุงแผนพัฒนากรุงเทพมหานครให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยง โดยมีการปรับเป็นแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง

จากการศึกษาโครงการจัดทำชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง จึงมีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ในหลายด้าน ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร

ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ

ประเด็นของเทคโนโลยีสารสนเทศ เป้าหมายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ สามารถจำแนกเป็น ๒ ประเด็นหลัก ๆ ได้แก่ (๑) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในกรุงเทพมหานคร รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูล เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร เพื่อสนับสนุนดำเนินงานและการตัดสินใจของผู้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และผลักดันให้มีการพัฒนาระบบการให้บริการ e-service และนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ขับเคลื่อนภารกิจสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ และ (๒) การพัฒนาและปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีความปลอดภัย ทันสมัย และครอบคลุมการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานภายใต้สังกัดกรุงเทพมหานครอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เหมาะสมกับภารกิจของการบริหารจัดการเมือง

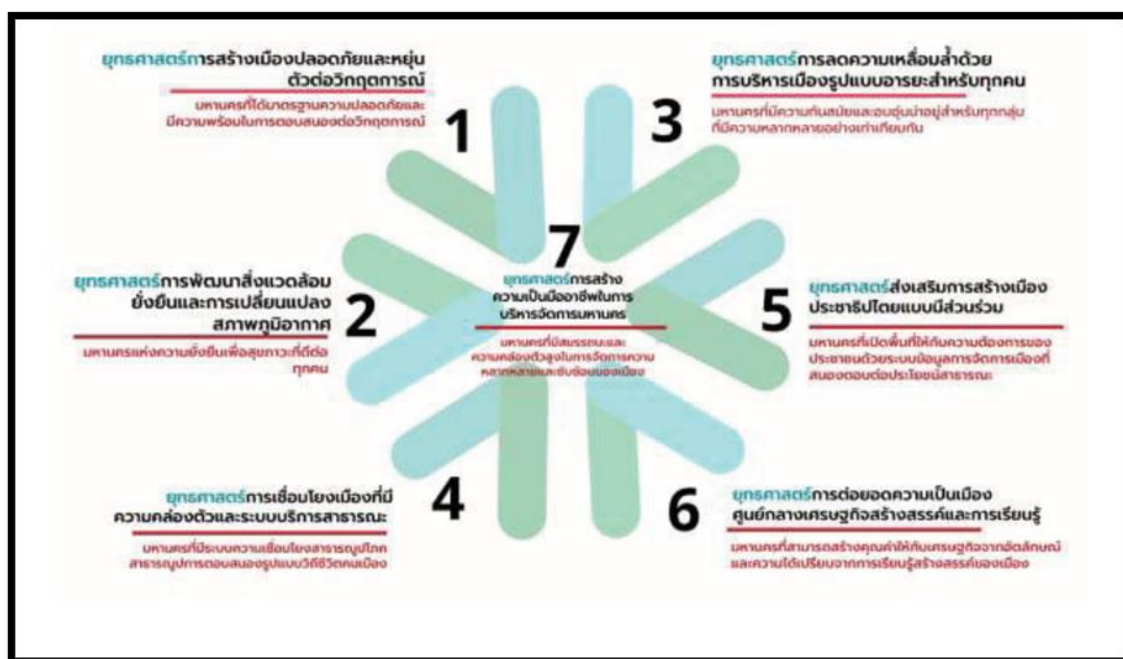
เป้าประสงค์ที่ ๗.๕.๒ การพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารระดับหน่วยงานและกรุงเทพมหานคร

เป้าหมายการพัฒนาในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ การพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารระดับหน่วยงานและกรุงเทพมหานคร

กลยุทธ์ที่ ๗.๕.๒.๑ การจัดทำชุดข้อมูลเปิดเพื่อให้บริการประชาชนและสาธารณะ

กลยุทธ์ที่ ๗.๕.๒.๒ การเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ ๑.๑ แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๑ เมืองปลอดภัยและยั่งยืน

กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากเหตุอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ “๓ ลด ๓ เพิ่ม” กล่าวคือ แนวทาง “๓ ลด” ได้แก่ ๑) ลดการเกิดคดีอาชญากรรม และอาชญากรรมพื้นฐาน ๒) ลดความแออัดของสภาพแวดล้อมต่อการก่ออาชญากรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๓) ลดระดับความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรม รวมถึงลดจำนวนผู้เสียชีวิต ในส่วนของแนวทาง “๓ เพิ่ม” ได้แก่ ๑) เพิ่มความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะ ๒) เพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ ๓) เพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเด็นความปลอดภัยสาธารณะของเมือง

เป้าประสงค์ที่ ๑.๑.๑ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปราศจากอาชญากรรมและการก่อการร้าย

เป้าหมายในการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๗๐ กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินปราศจากยาเสพติดและการก่อการร้าย และเป็นเมืองที่มีความปลอดภัยจากอาชญากรรมในทุกมิติ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑.๑.๒ เสริมสร้างความปลอดภัยเพื่อลดความล่าแหลมของสภาพแวดล้อมต่อการก่ออาชญากรรม

กลยุทธ์ที่ ๑.๑.๑.๓ เพิ่มความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะและลดพื้นที่เสี่ยงอาชญากรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน

ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๑ ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสได้รับการดูแลอย่างครบวงจร

เป้าประสงค์ที่ ๓.๑.๑ มีระบบฐานข้อมูลเพื่อการดูแลผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสอย่างครบวงจร

เป้าหมายในการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๗๐ กลยุทธ์การพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์และการติดตามประเมินผลเป็นประเด็นที่คณะที่ปรึกษาจะเสนอเป็นกลยุทธ์สำคัญในทุกเป้าหมายยุทธศาสตร์ โดยที่ชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจนั้น มิใช่แค่เพียงฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นภายในหน่วยงานแต่ต้องเป็นระบบข้อมูลที่มีทั้งกระบวนการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ การเผยแพร่ที่รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน คลังข้อมูลที่พร้อมใช้งาน องค์ความรู้เพื่อการคาดการณ์/การเพิ่มประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นฐานในการตัดสินใจเชิงนโยบาย และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์

กลยุทธ์ที่ ๓.๑.๑.๑ มีฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ ในเรื่องผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การต่อยอดความเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๖.๒ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยวระดับโลก

เป็นการพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับโลก และด้านการพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางธุรกิจตามฐานนวัตกรรม-วัฒนธรรม โดยการปรับเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป เน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้ส่งเสริมความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย และคุณภาพการให้บริการด้านการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มทั้งกลุ่มผู้พิการและผู้สูงอายุ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวอย่างสร้างสรรค์ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ที่ ๖.๒.๓ กรุงเทพมหานครมีมาตรฐานด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับสากล สามารถแข่งขันกับเมืองท่องเที่ยวชั้นนำในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียได้อย่างภาคภูมิ

เป้าหมายในการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๗๐ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีมาตรฐานด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่สามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับสากล

กลยุทธ์ที่ ๖.๒.๓.๑ พัฒนาระบบการจัดการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับสากล สามารถแข่งขันกับเมืองท่องเที่ยวชั้นนำในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียได้อย่างภาคภูมิ

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

โครงการจัดทำชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมืองมีความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในหลายมิติ ดังนี้

๑. ด้านบริหารจัดการดี

กรุงเทพฯ ดีสำหรับทุกคน (Inclusive City) : การให้บริการและการสนับสนุนแก่กลุ่มคนไร้บ้านช่วยให้พวกเขาได้รับโอกาสที่ดี เปิดเผยข้อมูลศักยภาพสูงของกรุงเทพมหานคร (Open Bangkok) คนกรุงเทพมหานครและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับเรื่องคนไร้บ้านสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีคุณภาพจากหน่วยงานภาครัฐ สามารถนำไปตรวจสอบ พัฒนา และต่อยอดได้จริง โดยเป็นการจัดระบบการเปิดเผยข้อมูลให้มีคุณภาพ ไม่ซ้ำซ้อน เป็นปัจจุบัน และครอบคลุม ข้อมูลศักยภาพสูงและนอกจากนี้ยังเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเมือง ต่อยอดสู่การแก้ไขปัญหา การนำข้อมูลมาต่อยอดให้เกิดประโยชน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกรุงเทพมหานคร โดยการพัฒนาแผนที่คนไร้บ้านในเขตกรุงเทพมหานคร

๒. ด้านโปร่งใสดี

กรุงเทพฯ โปร่งใสดี (Transparency City) : การใช้ข้อมูลในการวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรช่วยให้การบริการของกรุงเทพมหานครมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๓. ด้านปลอดภัยดี

กรุงเทพฯ ปลอดภัย (Safe City) : การเก็บข้อมูลคนไร้บ้านช่วยในการวางแผนและจัดการความปลอดภัยในพื้นที่ต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร เช่น การสร้างที่พักพิงชั่วคราวหรือการจัดการพื้นที่เสี่ยงการรักษาสิทธิขั้นพื้นฐานให้คนไร้บ้าน ผ่านการตรวจสอบสิทธิและสวัสดิการ เนื่องจากคนไร้บ้านหลายคนไม่ได้ทำบัตรหรือเอกสารยืนยันสิทธิตัวตนสูญหายหรือชำรุด ไม่สามารถพิสูจน์ตัวตนได้ชัดเจน ส่งผลให้การเข้ารับสวัสดิการพื้นฐาน การเข้าถึงนโยบายช่วยเหลือของภาครัฐ ตลอดจนการสมัครงานถูกจ้างรายวันไม่สามารถทำได้

๔. ด้านสิ่งแวดล้อมดี

กรุงเทพฯ สะอาด (Clean City) : การพัฒนาบริการสำหรับคนไร้บ้านช่วยให้พื้นที่สาธารณะสะอาดมากขึ้น ลดการเกิดขยะและสิ่งสกปรกในพื้นที่สาธารณะ

กรุงเทพฯ มีสิ่งแวดล้อมดี (Green City) : การให้บริการที่พึงพิงและการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมช่วยลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการตั้งแคมป์หรือการอยู่ในพื้นที่สาธารณะของคนไร้บ้าน

๕. ด้านสุขภาพดี

กรุงเทพฯ สุขภาพดี (Healthy City) : การมีข้อมูลที่ครบถ้วนจะช่วยให้ในการจัดบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขให้แก่คนไร้บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การให้บริการตรวจสุขภาพและการให้วัคซีน

๖. ด้านสังคมดี

กรุงเทพฯ สังคมดี (Social City) : Homeless Map เป็นตัวช่วยด้านเทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลของคนไร้บ้านในกรุงเทพมหานครได้เป็นอย่างดี ช่วยสร้างฐานข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหาการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไร้บ้าน และช่วยให้มีการจัดระบบการให้ความช่วยเหลือบุคคลไร้บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ด้านเศรษฐกิจดี

กรุงเทพฯ ท่องเที่ยวดี (Touristic City) : การปรับปรุงพื้นที่สาธารณะให้สะอาดและปลอดภัยจากการเก็บข้อมูลและจัดการบริการช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของกรุงเทพมหานครในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องประเด็นที่ศึกษา

โครงการจัดทำชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง คณะผู้จัดทำ ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการบริหารจัดการดี ตามนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลชุดใหม่ๆ เพิ่มเติมพัฒนาเครื่องมือและบริการเพื่อช่วยให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น ส่งเสริมการใช้ Open Data ในภาคประชาสังคมและภาคเอกชน จึงมีการนำข้อมูลพื้นฐานจากหน่วยงานต่างๆ มาใช้ในการศึกษา ดังนี้

๑. ข้อมูลเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหาคนไร้บ้าน

แหล่งที่มาของข้อมูล :

๑) ระบบศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ กรุงเทพมหานคร (ศูนย์กทม. ๑๕๕๕)

๒) ระบบ Traffy Fondue

๒. ไม่มีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีเพียงสถิติจำนวนคนไร้บ้านซึ่งทำให้ไม่สามารถบูรณาการข้อมูลแก้ไขปัญหาคนไร้บ้านได้อย่างยั่งยืน

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร และฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตพระนคร

๓. ข้อมูลการออกหน่วยให้บริการทำบัตรประจำตัวประชาชนเคลื่อนที่

แหล่งที่มาของข้อมูล : สำนักงานปกครองและทะเบียน สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

๔. ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกรุงเทพมหานครออกให้ความช่วยเหลือคนไร้บ้านป่วยหนัก ไม่สามารถสื่อสารกันได้ ไม่มีเอกสารติดตัว เกิดความยากลำบากในการพิสูจน์ตัวตน ตามหาญาติมิตร

แหล่งที่มาของข้อมูล : Facebook ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งกรุงเทพมหานคร กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๕. ข้อมูลคนไร้บ้านบางคนไม่ใช่แค่ไร้บ้านแต่ไร้บัตรประจำตัวประชาชนด้วย ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการขั้นพื้นฐานของรัฐ ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

แหล่งที่มาของข้อมูล : เว็บไซต์ penguinhomeless (https://penguinhomeless.com/undocument_homeless/) แผนงานสนับสนุนองค์ความรู้ เพื่อการสร้างเสริมสุขภาวะและคุณภาพชีวิตคนไร้บ้าน สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อให้มีชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แยกตามพื้นที่ตามเขตปกครอง
๒. เพื่อบรรณชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แยกตามพื้นที่ตามเขตปกครอง เข้าสู่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานคร
๓. เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจเกี่ยวกับคนไร้บ้าน สามารถนำชุดข้อมูลที่อยู่ในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานครไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ศึกษา

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

การจัดทำชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง เพื่อให้มีฐานข้อมูลคนไร้บ้านที่ครบถ้วน ทันสมัย และเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายและโครงการต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร เพื่อช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไร้บ้านให้ดีขึ้น

โดยการจัดทำชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง มีการจัดเก็บข้อมูลในลักษณะดังนี้

๑. ครอบคลุม : เก็บข้อมูลคนไร้บ้านทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และทุกพื้นที่ทั่วกรุงเทพมหานคร
 ๒. ทันสมัย : ฐานข้อมูลควรได้รับการอัปเดตอยู่เสมอ เพื่อให้สะท้อนสถานการณ์ปัจจุบันของคนไร้บ้านได้อย่างถูกต้อง
 ๓. เข้าถึงได้ : ฐานข้อมูลควรใช้งานง่าย สะดวก และสามารถเข้าถึงได้โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป
 ๔. มีมาตรฐาน : ฐานข้อมูลควรมีมาตรฐาน ทั้งในด้านคุณภาพข้อมูลและความปลอดภัยของข้อมูล
 ๕. เชื่อมโยง : ฐานข้อมูลควรเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ฐานข้อมูลประชากร ฐานข้อมูลการเข้าถึงบริการ ฐานข้อมูลด้านสุขภาพ ฯลฯ
- ประโยชน์ของการมีฐานข้อมูลคนไร้บ้าน
๑. ช่วยให้เราทราบจำนวนคนไร้บ้านที่แท้จริง ซึ่งจะช่วยในการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 ๒. ช่วยในการติดตามและประเมินผลนโยบายและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนไร้บ้าน
 ๓. ช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถประสานงานกันได้อย่างมีประสิทธิภาพในการให้ความช่วยเหลือคนไร้บ้าน
 ๔. ช่วยให้คนไร้บ้านเข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เช่น บริการด้านสุขภาพ บริการด้านสวัสดิการสังคม บริการด้านการจ้างงาน ฯลฯ
 ๕. ช่วยให้เกิดความเข้าใจในปัญหาคนไร้บ้าน และกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหา

เมื่อมีการจัดทำชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมาก เช่น การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไร้บ้าน โดยพิจารณาจากข้อมูลความต้องการของคนไร้บ้าน แต่ละกลุ่มการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณ เพื่อสนับสนุนนโยบายและโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับคนไร้บ้านการติดตามผลการดำเนินงานของนโยบายและโครงการต่างๆ และประเมินผลว่านโยบาย และโครงการเหล่านั้น มีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือคนไร้บ้านหรือไม่ การให้ความช่วยเหลือคนไร้บ้าน ในกรณีฉุกเฉิน เช่น ภัยพิบัติธรรมชาติ การวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับปัญหาคนไร้บ้าน เพื่อหา แนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๑.๒ พันธกิจ

กรุงเทพมหานคร เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษที่จัดตั้งตาม พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการ สาธารณะ ด้านการสังคมสงเคราะห์ โดยมีภารกิจมุ่งหวังที่จะดำเนินการดังนี้

๑. ให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่คนไร้บ้าน

๑.๑ การจัดหาที่พักพิง : มอบที่พักพิงชั่วคราวหรือถาวรแก่คนไร้บ้านจัดหาบ้านพัก แบบกลุ่มหรือที่พักพิงสำหรับครอบครัว

๑.๒ การให้บริการอาหาร : จัดหากระเพาะอาหารหรืออาหารกล่องสนับสนุนโครงการ อาหารชุมชน

๑.๓ การให้บริการด้านสุขภาพ : ให้บริการตรวจสุขภาพและรักษาพยาบาลส่งเสริม สุขภาพจิตและการบำบัด

๑.๔ การให้บริการด้านสวัสดิการสังคม : ช่วยเหลือในการขอรับสวัสดิการจาก ภาครัฐให้คำปรึกษาและสนับสนุนด้านกฎหมาย

๒. ส่งเสริมโอกาสในการพึ่งพาตนเอง

๒.๑ การฝึกอาชีพ : จัดฝึกอบรมทักษะการทำงานช่วยหางานและเตรียมความพร้อม สำหรับการหางาน

๒.๒ การให้คำปรึกษาและการสนับสนุน : ช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาส่วนตัว ส่งเสริมทักษะชีวิตและการตัดสินใจ

๒.๓ การพัฒนาเครือข่ายการสนับสนุน : เชื่อมโยงคนไร้บ้านกับบริการชุมชน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในสังคม

๓. สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบาย

๓.๑ การรณรงค์และสร้างความตระหนักรู้ : รณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาคนไร้บ้าน ส่งเสริมความเห็นอกเห็นใจและการยอมรับ

๓.๒ การผลักดันนโยบาย : เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาคอนไร้บ้านต่อหน่วยงานภาครัฐสนับสนุนนโยบายที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตคนไร้บ้าน

๒.๑.๓ เป้าหมาย

เป้าหมายหลักของการจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง คือ

๑. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและช่วยเหลือคนไร้บ้าน โดยสามารถทราบจำนวนและการกระจายตัวของคนไร้บ้าน ช่วยให้เข้าใจภาพรวมของปัญหาและนำไปสู่การวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ติดตามประเมินผลว่านโยบายและโครงการใดมีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือคนไร้บ้าน

๒. ประสานงานการทำงาน เชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือคนไร้บ้านเป็นไปอย่างมีเอกภาพโดยช่วยให้คนไร้บ้านเข้าถึงบริการต่าง ๆ ที่จำเป็น เช่น อาหาร ที่พักพิง บริการสุขภาพ ฯลฯ

๓. ส่งเสริมให้เกิดหลักฐานเชิงประจักษ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่เพื่อทำความเข้าใจถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะไร้บ้าน และสาเหตุที่คนไร้บ้านอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ

๔. สร้างการรับรู้ โดยเผยแพร่ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับปัญหาคอนไร้บ้าน กระตุ้นให้เกิดความเห็นอกเห็นใจ และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕. พัฒนาเมืองที่ยั่งยืนและเท่าเทียม สนับสนุนการออกแบบนโยบาย และโครงการที่มุ่งแก้ไขปัญหาคอนไร้บ้าน อย่างยั่งยืน สนับสนุนการวางแผนเมือง ที่คำนึงถึงความต้องการของคนไร้บ้าน และสร้างโอกาสให้พวกเขาเข้าถึงทรัพยากรต่าง ๆ

๖. ส่งเสริมความเท่าเทียม สร้างสังคมที่ทุกคนมีโอกาส และสามารถเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

โดยสรุปแล้วการจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง มุ่งหวังที่จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการปัญหาคอนไร้บ้าน ส่งเสริมให้เกิดหลักฐานเชิงประจักษ์และพัฒนาเมืองกรุงเทพมหานคร ให้เป็นเมืองที่ยั่งยืนและเท่าเทียมโดยสามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการต่อยอดด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพวกเขาให้ดีขึ้นโดยมุ่งเน้นไปที่ ๓ มิติหลัก ดังนี้ :

๑. ด้านมนุษยธรรม :

๑.๑ การตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน อาหาร ที่พักพิง เสื้อผ้า ยารักษาโรค

๑.๒ การคุ้มครองความปลอดภัยจากภัยอันตรายต่าง ๆ จากการถูกเลือกปฏิบัติ

๑.๓ การเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ส่งเสริมให้คนไร้บ้านมีคุณค่าได้รับการปฏิบัติ

อย่างเท่าเทียม

๒. ด้านสังคม :

๒.๑ การฟื้นฟูความสัมพันธ์กับครอบครัว ชุมชนสังคม

๒.๒ การพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจ

๒.๓ การมีส่วนร่วมในสังคมสร้างโอกาสให้คนไร้บ้านมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมให้พวกเขารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

๓. ด้านเศรษฐกิจ :

๓.๑ การสร้างรายได้ฝึกทักษะอาชีพทางานทำประกอบอาชีพ

๓.๒ การเข้าถึงบริการทางการเงินบัญชีธนาคารสินเชื่อ

๓.๓ การพึ่งพาตนเองพัฒนาศักยภาพยืนหยัดด้วยตัวเอง

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ในหลายด้าน ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร

ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ

ประเด็นของเทคโนโลยีสารสนเทศ เป้าหมายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ สามารถจำแนกเป็น ๒ ประเด็นหลัก ๆ ได้แก่ (๑) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานภายในกรุงเทพมหานคร รวมถึงการพัฒนฐานข้อมูล เชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร เพื่อสนับสนุนดำเนินงานและการตัดสินใจของผู้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ และผลักดันให้มีการพัฒนาระบบการให้บริการ e-service และนวัตกรรมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ขับเคลื่อนภารกิจสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ และ (๒) การพัฒนาและปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้มีความปลอดภัย ทันสมัย และครอบคลุมการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานภายใต้สังกัดกรุงเทพมหานครอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เหมาะสมกับภารกิจของการบริหารจัดการเมือง

เป้าประสงค์ที่ ๗.๕.๒ การพัฒนฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารระดับหน่วยงานและกรุงเทพมหานคร

เป้าหมายการพัฒนาในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ การพัฒนฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหารระดับหน่วยงานและกรุงเทพมหานคร

กลยุทธ์ที่ ๗.๕.๒.๑ การจัดทำชุดข้อมูลเปิดเพื่อให้บริการประชาชนและสาธารณะ

กลยุทธ์ที่ ๗.๕.๒.๒ การเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์

ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๑ ปลอดภัยอาชญากรรมและยาเสพติด

กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากเหตุอาชญากรรมในรูปแบบต่าง ๆ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ “๓ ลด ๓ เพิ่ม” กล่าวคือ แนวทาง “๓ ลด” ได้แก่ ๑) ลดการเกิดคดีอุกฉกรรจ์และอาชญากรรมพื้นฐาน ๒) ลดความล่อแหลมของสภาพแวดล้อมต่อการก่ออาชญากรรมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๓) ลดระดับความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรม รวมถึงลดจำนวนผู้เสียชีวิต ในส่วนของแนวทาง “๓ เพิ่ม” ได้แก่ ๑) เพิ่มความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะ ๒) เพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และ ๓) เพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในประเด็นความปลอดภัยสาธารณะของเมือง เป้าประสงค์ที่ ๑.๑.๑ ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปราศจากยาเสพติดและการก่อการร้าย

เป้าหมายในการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๗๐ กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินปราศจากยาเสพติดและการก่อการร้าย และเป็นเมืองที่มีความปลอดภัยจากอาชญากรรมในทุกมิติ

กลยุทธ์ที่ ๑.๑.๑.๒ เสริมสร้างความปลอดภัยเพื่อลดความล่อแหลมของสภาพแวดล้อมต่อการก่ออาชญากรรม

กลยุทธ์ที่ ๑.๑.๑.๓ เพิ่มความปลอดภัยในพื้นที่สาธารณะและลดพื้นที่เสี่ยงอาชญากรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน

ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๑ ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสได้รับการดูแลอย่างครบวงจร

เป้าประสงค์ที่ ๓.๑.๑ มีระบบฐานข้อมูลเพื่อการดูแลผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสอย่างครบวงจร

เป้าหมายในการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๗๐ กลยุทธ์การพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์และการติดตามประเมินผลเป็นประเด็นที่คณะที่ปรึกษาจะเสนอเป็นกลยุทธ์สำคัญในทุกเป้าหมายยุทธศาสตร์ โดยที่ชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจนั้น มิใช่แค่เพียงฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้นภายในหน่วยงานแต่ต้องเป็นระบบข้อมูลที่มีทั้งกระบวนการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ การเผยแพร่ที่รวดเร็ว ถูกต้อง ครบถ้วน คลังข้อมูลที่พร้อมใช้งาน องค์ความรู้เพื่อการคาดการณ์/การเพิ่มประสิทธิภาพ สามารถใช้เป็นฐานในการตัดสินใจเชิงนโยบาย และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์

กลยุทธ์ที่ ๓.๑.๑.๑ มีฐานข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ ในเรื่องผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การต่อยอดความเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๖.๒ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยวระดับโลก

เป็นการพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวระดับโลก และด้านการพัฒนาสู่การเป็นศูนย์กลางธุรกิจตามฐานนวัตกรรม-วัฒนธรรม โดยการปรับเพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของการท่องเที่ยว

ที่เปลี่ยนแปลงไป เน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้ส่งเสริมความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย และคุณภาพ การให้บริการด้านการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อรองรับ กลุ่มนักท่องเที่ยวทุกกลุ่มทั้งกลุ่มผู้พิการและผู้สูงอายุ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยว อย่างสร้างสรรค์ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิภาพ

เป้าประสงค์ที่ ๖.๒.๓ กรุงเทพมหานครมีมาตรฐานด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับสากล สามารถแข่งขันกับเมืองท่องเที่ยวชั้นนำในภูมิภาคอาเซียน และเอเชียได้อย่างภาคภูมิ

เป้าหมายในการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๗๐ กรุงเทพมหานครเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน ด้านการบริการข้อมูลข่าวสารที่สามารถช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับสากล กลยุทธ์ที่ ๖.๒.๓.๑ พัฒนาระบบการจัดการข้อมูลด้านการท่องเที่ยวที่สามารถอำนวยความสะดวก ให้แก่นักท่องเที่ยวในระดับสากล สามารถแข่งขันกับเมืองท่องเที่ยวชั้นนำในภูมิภาคอาเซียนและเอเชีย ได้อย่างภาคภูมิ

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมคนไ้บ้านในกรุงเทพมหานครนั้น มีความซับซ้อนและท้าทาย

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

๑. กรุงเทพมหานครมีรูปแบบการปกครองแบบกระจายอำนาจ แบ่งเป็น ๕๐ เขต และมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานหลากหลายด้านต่าง ๆ เช่น การจราจร การขนส่ง สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข สังคม การศึกษา

๒. การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร เช่น สำนักงานเขต สำนักงานต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร หน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ยังมีประสิทธิภาพ ไม่เพียงพอ

๓. ทรัพยากร และงบประมาณ มีจำกัด ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานต่าง ๆ

๔. ขาดอัตรากำลังด้านบุคลากรในการลงพื้นที่อย่างจริงจัง

๕. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการเมือง ไม่เพียงพอ

๖. การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริหารจัดการเมือง ของกรุงเทพมหานครได้ยาก ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการเมืองของกรุงเทพมหานคร ไม่เพียงพอ

๒.๒.๒ ปัจจัยภายนอก

๑. ปัจจัยส่วนบุคคล :

๑.๑ ปัญหาสุขภาพจิต คนไร้บ้านจำนวนมากมีปัญหาสุขภาพจิต เช่น โรคซึมเศร้า โรควิตกกังวล หรือ โรคติดสารเสพติด

๑.๒ การติดสุราและสารเสพติด การติดสุราและสารเสพติดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนกลายเป็นคนไร้บ้าน

๑.๓ การขาดทักษะชีวิต คนไร้บ้านจำนวนมากขาดทักษะชีวิตที่จำเป็น เช่น ทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการเงิน และ ทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

๒. สภาพเศรษฐกิจและสังคม :

๒.๑ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจนในกรุงเทพมหานครนั้นกว้างมาก ส่งผลให้ประชาชนบางกลุ่มขาดโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการพื้นฐาน

๒.๒ การว่างงาน อัตราการว่างงานในกรุงเทพมหานครสูง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีทักษะต่ำและผู้สูงอายุ

๒.๓ ค่าครองชีพ ค่าครองชีพในกรุงเทพมหานครสูง โดยเฉพาะค่าเช่าที่พัก อาหาร และค่าเดินทาง

๒.๔ ปัญหาครอบครัว เช่น ความรุนแรงในครอบครัว การหย่าร้าง หรือ การเสียชีวิตของลูก เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้คนกลายเป็นคนไร้บ้าน

๓. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ :

๓.๑ การขาดแคลนที่อยู่อาศัย กรุงเทพมหานครมีจำนวนที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อยไม่เพียงพอ

๓.๒ สภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม คนไร้บ้านมักอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เสื่อมโทรมสกปรก และอันตราย ขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เช่น ห้องน้ำ ไฟฟ้า และน้ำประปา

๓.๓ การเข้าถึงบริการสาธารณสุข คนไร้บ้านมักเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ยาก

๔. ความไม่ปลอดภัย : คนไร้บ้านมักถูกคุกคาม ทำร้ายร่างกาย หรือ ล่วงละเมิดทางเพศ

๕. อุปสรรคทางกฎหมายและนโยบาย :

๕.๑ กฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพ กฎหมายบางฉบับในประเทศไทยจำกัดสิทธิเสรีภาพของคนไร้บ้าน เช่น กฎหมายห้ามขอทาน กฎหมายห้ามนอนหลับพักผ่อนในที่สาธารณะ

๕.๒ การขาดนโยบายที่รองรับ ยังไม่มีนโยบายที่รองรับคนไร้บ้านอย่างเป็นรูปธรรม

๕.๓ การเข้าถึงบริการภาครัฐ คนไร้บ้านมักเข้าถึงบริการภาครัฐได้ยาก เนื่องจากขาดเอกสารประจำตัว เช่น บัตรประจำตัวประชาชน ทะเบียนบ้าน เป็นต้น

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนางานที่ศึกษา

การจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการนำมาช่วยเหลือคนไร้บ้านเป็นประเด็นท้าทายที่ซับซ้อน จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหา

อย่างยั่งยืน จุดแข็งและโอกาสต่าง ๆ ที่มีอยู่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาแนวทางการช่วยเหลือคนไร้บ้านที่มีประสิทธิภาพ จุดอ่อนและอุปสรรคต่าง ๆ ที่มีอยู่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขเพื่อลดผลกระทบต่อการช่วยเหลือคนไร้บ้าน

จุดแข็ง (Strengths)

๑. มีหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือคนไร้บ้าน เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย มูลนิธิกระจกเงา มูลนิธิบ้านเด็กและครอบครัว
๒. มีประชาชนที่ตระหนักถึงปัญหาคนไร้บ้านและต้องการช่วยเหลือ เช่น มีการบริจาคเงินอาหาร และสิ่งของ

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑. การประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่ดีพอ เกิดปัญหาการซ้ำซ้อนของงาน เกิดปัญหาการตกหล่นของคนไร้บ้าน
๒. ขาดแคลนทรัพยากร เงินทุนบุคลากรสถานที่
๓. คนไร้บ้านบางกลุ่มเข้าไม่ถึงบริการ คนไร้บ้านต่างด้าว คนไร้บ้านที่ป่วยทางจิต คนไร้บ้านที่ติดสารเสพติด

โอกาส (Opportunities)

๑. เทคโนโลยี สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อติดตามและช่วยเหลือคนไร้บ้าน หรือสร้างการมีส่วนร่วม
๒. ความร่วมมือจากภาคประชาสังคม ให้สามารถมีบทบาทสำคัญในการช่วยเหลือคนไร้บ้าน สร้างเครือข่ายการช่วยเหลือคนไร้บ้าน
๓. สร้างนโยบายที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

อุปสรรค (Threats)

๑. ปัญหาเศรษฐกิจ อาจทำให้คนไร้บ้านเพิ่มมากขึ้นทรัพยากรสำหรับการช่วยเหลือคนไร้บ้านอาจถูกจำกัด
๒. ภัยพิบัติ หรือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อาจทำให้คนไร้บ้านเพิ่มมากขึ้น การเข้าถึงบริการสำหรับคนไร้บ้านอาจยากลำบากขึ้น

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

๑. การจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง สามารถพัฒนาเป็นฐานข้อมูลคนไร้บ้านที่ครอบคลุม ทันสมัย และเชื่อถือได้โดยรวบรวมข้อมูลจากทั้ง ๕๐ สำนักงานเขต และพัฒนา

กระบวนการรวบรวมข้อมูลคนไร้บ้าน ให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม เป้าหมายหลักคือ การสร้างฐานข้อมูล ที่ครอบคลุมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๒. บูรณาการข้อมูล เชื่อมโยงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น หน่วยงานสังคมสวัสดิการ หน่วยงานด้านสาธารณสุข องค์การภาคประชาสังคม ฯลฯ เพื่อสร้างมุมมองแบบองค์รวมเกี่ยวกับ สถานการณ์และความต้องการของคนไร้บ้าน

๓. รักษาความถูกต้องของข้อมูล พัฒนาระบบการตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูล ให้มั่นใจว่าข้อมูลมีความถูกต้อง ทันสมัย และเชื่อถือได้อยู่เสมอ

๔. พัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map ที่ใช้งานง่ายและมีประสิทธิภาพรองรับการใช้งานบนอุปกรณ์ต่าง ๆ และสามารถเข้าถึงได้โดยผู้ใช้งานที่หลากหลาย ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์การภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป

๕. ส่งเสริมการนำไปใช้ประโยชน์จากข้อมูลและสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย

๖. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์การภาคเอกชน และประชาชน มีส่วนร่วมในการพัฒนา และใช้ประโยชน์การจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาคนไร้บ้าน

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

๑. ชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง สามารถนำเข้าเป็นฐานข้อมูลคนไร้บ้านที่ครบถ้วน ทันสมัย และเชื่อถือได้มีข้อมูลทั่วไป เช่น ชื่อ อายุ เพศ ที่พักพิง ความต้องการด้านต่าง ๆ เช่น อาหาร ที่พักพิง บริการสุขภาพ การจ้างงาน การเข้าถึงบริการที่ได้รับจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น หน่วยงานด้านสวัสดิการสังคม หน่วยงานด้านสาธารณสุข องค์การภาคประชาสังคม ฯลฯ และข้อมูลอื่น ๆ เช่น สาเหตุของการไร้บ้าน ประวัติการรักษา ฯลฯ

๒. ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map ที่ใช้งานง่ายและมีประสิทธิภาพรวบรวมข้อมูล รองรับการบันทึกข้อมูลคนไร้บ้าน จากหลายช่องทาง เช่น แบบฟอร์มดิจิทัล แอปพลิเคชันบนมือถือ ฯลฯ มีระบบจัดการข้อมูล รองรับการจัดเก็บ ค้นหา วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลคนไร้บ้านรองรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพื้นที่ เพื่อดึงข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาคนไร้บ้านและรองรับการเผยแพร่ข้อมูลคนไร้บ้าน ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผนที่ กราฟ รายงาน ฯลฯ

๓. หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับปัญหาคนไร้บ้าน และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดการจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง

การวัดผลความสำเร็จของโครงการการจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง สามารถทำได้ ดังนี้

๑. ตัวชี้วัดปริมาณ :

๑.๑ ชุดข้อมูลคนไร้บ้านที่รวบรวมได้ วัดจากจำนวนคนไร้บ้านที่ถูกบันทึกไว้ในระบบ เปรียบเทียบกับจำนวนประชากรคนไร้บ้านที่คาดว่าจะมีอยู่จริง

๑.๒ จำนวนผู้ใช้งานระบบ วัดจากจำนวนผู้ใช้งานระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) Homeless Map แยกตามกลุ่มผู้ใช้งาน เช่น หน่วยงานภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน ประชาชนทั่วไป

๑.๓ จำนวนการเข้าถึงข้อมูล วัดจากจำนวนครั้งที่มีการเข้าถึงข้อมูล ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map

๒. ตัวชี้วัดคุณภาพ :

๒.๑ ความถูกต้องของข้อมูล และความน่าเชื่อถือของข้อมูล ที่ถูกบันทึกไว้ในระบบ

๒.๒ ความครอบคลุมของข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๒.๓ ความพึงพอใจของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไปในการใช้ชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map

๓. ตัวชี้วัดผลลัพธ์ :

๓.๑ จำนวนนโยบายและโครงการ ที่เกี่ยวข้องกับคนไร้บ้านที่ใช้ข้อมูลจากชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมืองในการพัฒนาหรือติดตามผล

๓.๒ จำนวนคนไร้บ้านที่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

ชื่อโครงการ	โครงการจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง
หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักพัฒนาสังคม และสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล
ปีงบประมาณ	๒๕๖๘

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดนโยบายการจัดการเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ของครัวเรือนเป็นประจำทุกปี และสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานในสังกัด ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) คือ ข้อมูลในระดับครัวเรือนที่แสดงถึงสภาพความจำเป็นพื้นฐานของคนในครัวเรือนในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต ได้แก่ หมวดสุขภาพ หมวดสภาพแวดล้อม หมวดการศึกษา หมวดการมีงานทำและรายได้ และหมวดค่านิยม ที่ได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำเอาไว้ว่า คนควรมีคุณภาพชีวิตในแต่ละเรื่องอย่างไร ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เป็นข้อมูลที่แสดงถึงลักษณะของสังคมไทยที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของเครื่องชี้วัดว่า อย่างน้อยคนไทยควรมีระดับความเป็นอยู่ไม่ต่ำกว่าระดับไหนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ และทำให้ประชาชนสามารถทราบได้ด้วยตนเองว่าในขณะนี้คุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบคลุม รวมไปถึงหมู่บ้าน/ชุมชนอยู่ในระดับใด มีปัญหาที่จะต้องแก้ไขในเรื่องใดบ้าง เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเอง ครอบคลุม และสังคม อันเป็นนโยบายสำคัญในการพัฒนาประเทศ

กรุงเทพมหานคร มีนโยบาย "สังคมดี" เป็นหนึ่งในนโยบายหลัก ๙ ด้านของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายชัชชาติ สิทธิพันธุ์ มุ่งเน้นไปที่การสร้างสังคมเมืองที่ทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยการสร้างโอกาสให้คนทุกวัยพัฒนาระบบการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมทักษะอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้สนับสนุนผู้สูงอายุ คนพิการ และกลุ่มเปราะบาง พัฒนาระบบสวัสดิการและสนับสนุนการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ ตลอดจนการสร้างความปลอดภัย โดยพัฒนาระบบความปลอดภัยสาธารณะป้องกันอาชญากรรม จัดระเบียบสังคมพัฒนาระบบยุติธรรมและส่งเสริมความปลอดภัยบนท้องถนน และจากการเล็งเห็นความสำคัญจึงสนับสนุนเงื่อนไขการดำรงชีพคนไร้บ้าน โดยการเปิดจุดบริการคนไร้บ้าน แจกอาหารจุด Drop - in ของกรุงเทพมหานคร ๒ แห่ง ได้แก่

จุดที่ ๑ ได้สะพานพระปิ่นเกล้า ถนนราชินี เขตพระนคร ระหว่างเวลา ๐๗.๐๐ น. - ๑๗.๐๐ น.
(เฉลี่ยวันละ ๑๕๐ ชุด)

จุดที่ ๒ ตรอกสาเก ถนนอัษฎางค์ เขตพระนคร ระหว่างเวลา ๑๗.๐๐ น. - ๒๒.๐๐ น.

ซึ่งจากการศึกษาบริบทของกรุงเทพมหานครที่เป็นมหานครของประเทศไทย พบว่า ปัญหาคนไร้บ้านเป็นปัญหาเรื้อรังในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน ในปัจจุบันยังขาดการจัดการข้อมูลที่ครบถ้วนทันสมัย และเชื่อถือได้ เกี่ยวกับจำนวนที่ตั้งและสภาพของคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ มีความจำเป็นสำหรับหลาย ๆ หน่วยงาน เช่น หน่วยงานภาครัฐ นำไปใช้ในการพัฒนานโยบาย และมาตรการเพื่อช่วยเหลือคนไร้บ้าน องค์การภาคเอกชน ในการนำไปจัดกิจกรรมและโครงการ เพื่อช่วยเหลือคนไร้บ้านและประชาชนทั่วไป ในการเข้าใจและช่วยเหลือคนไร้บ้าน ด้วยเหตุนี้จึงมีการริเริ่มโครงการจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานครผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมืองขึ้น ซึ่งคณะผู้จัดทำเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ ต่อหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ในการที่จะนำไปใช้เป็นข้อมูลและสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย เกี่ยวกับคนไร้บ้านต่อไป

๓.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แยกตามพื้นที่ตามเขตปกครอง
๒. เพื่อรวบรวมชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แยกตามพื้นที่ตามเขตปกครอง เข้าสู่ระบบ GIS กรุงเทพมหานคร
๓. เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจเกี่ยวกับคนไร้บ้าน สามารถนำชุดข้อมูลที่อยู่ในระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์กรุงเทพมหานคร (GIS) ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

๓.๓ เป้าหมาย

คนไร้บ้านในพื้นที่เขตต่าง ๆ ทั้ง ๕๐ เขต ในกรุงเทพมหานคร

๓.๔ แนวทางการพัฒนา/วิธีดำเนินการ

๑. สืบค้นและรวบรวมข้อมูลคนไร้บ้าน โดยฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ของสำนักงานเขต ร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ องค์การภาคเอกชน และประชาชนในการระบุแหล่งข้อมูล คนไร้บ้าน
๒. พัฒนาระบบการและเครื่องมือ สำหรับการรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ เก็บรวบรวมข้อมูลประชากร เป็นต้น

๓. กำหนดพิกัด สถานที่พักอาศัย ความต้องการ การเข้าถึงบริการ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล พิจารณา ระเบียบ ข้อกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล

๕. ออกแบบและพัฒนาฐานข้อมูล เพื่อบริการการจัดเก็บข้อมูลคนไร้บ้าน พัฒนาเข้าสู่ระบบ GIS ของกรุงเทพมหานคร

๖. สร้าง Layer ในการเข้าถึงข้อมูลของคนไร้บ้าน ประชาชนทั่วไปเข้าถึงเฉพาะข้อมูลพิกัดและจำนวนคนไร้บ้านในพื้นที่นั้น ๆ ส่วนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการให้ความช่วยเหลือคนไร้บ้าน

๗. ประชาสัมพันธ์หน่วยงานที่มีภารกิจดูแลคนไร้บ้านทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม มูลนิธิต่าง ๆ ลงทะเบียนเปิดสิทธิในการเข้าถึงข้อมูลคนไร้บ้านผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานคร

๘. พัฒนาแนวทางการนำไปใช้ ข้อมูลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานครเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย การวางแผน และการแก้ไขปัญหาคนไร้บ้าน

๙. สร้างเครือข่ายการทำงาน ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชน และประชาชน

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาประมาณ ๙๐ วัน นับตั้งแต่เริ่มเก็บข้อมูล เสร็จใช้เวลาขึ้นอยู่กับจำนวนคนไร้บ้านแต่ละพื้นที่

๓.๖ งบประมาณ

ไม่ใช้งบประมาณของทางราชการ

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ฐานข้อมูลคนไร้บ้านที่ครอบคลุม ทันสมัย และเชื่อถือได้สามารถรองรับการวิเคราะห์ และติดตามสถานการณ์ปัญหาคนไร้บ้านได้

๒. ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานครที่ใช้งานง่ายและมีประสิทธิภาพสนับสนุนการเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากข้อมูล สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง องค์กรภาคเอกชน และประชาชน

๓. เครื่องมือและแนวทางการใช้งานช่วยให้ผู้ใช้งานเข้าใจ และสามารถนำข้อมูล ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. เวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสร้างความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาคนไร้บ้าน

๕. มีชุดข้อมูลคนไร้บ้านในกรุงเทพมหานครที่ครบถ้วน ทันสมัย และถูกต้อง

๖. มีระบบ GIS : Homeless Map ที่ใช้งานง่าย มีประสิทธิภาพ และรองรับการใช้งานหลากหลาย

๗. ข้อมูลและระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map นำไปใช้ประโยชน์จริงในการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาคนไร้บ้านในกรุงเทพมหานคร

๘. การมีส่วนร่วมของหน่วยงาน องค์กร และประชาชนในการแก้ไขปัญหาคนไร้บ้าน มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๙. คุณภาพชีวิตของคนไร้บ้านได้รับการพัฒนาและมีโอกาสกลับมาเป็นสมาชิกที่มีคุณค่าของสังคม

๓.๘ แนวทางติดตามประเมินผล

๑. มีชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แยกตามพื้นที่ตามเขตปกครอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ของจำนวนคนไร้บ้านที่สำรวจพบในพื้นที่

๒. สามารถรวบรวมชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แยกตามพื้นที่ตามเขตปกครองเข้าสู่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนชุดข้อมูลทั้งหมด

๓. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจเกี่ยวกับคนไร้บ้าน นำชุดข้อมูลที่อยู่บนระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) กรุงเทพมหานครไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน

๔. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map มีความพึงพอใจไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค (ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น)

๑. ปัญหาการเข้าถึงข้อมูลการระบุตัวตนคนไร้บ้าน คนไร้บ้านจำนวนมาก ไม่มีเอกสารประจำตัว หรือไม่ประสงค์เปิดเผยข้อมูล

๒. การเก็บรวบรวมข้อมูล คนไร้บ้านบางกลุ่ม อาจเข้าถึงได้ยาก หรือไม่เต็มใจให้ข้อมูล

๓. ปัญหาการจัดการข้อมูลความถูกต้องและความน่าเชื่อถือ ข้อมูลคนไร้บ้าน อาจไม่ถูกต้อง หรือไม่ปัจจุบัน

๔. ความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัย การจัดเก็บและใช้ข้อมูลคนไร้บ้าน ต้องคำนึงถึงความเป็นส่วนตัว และความปลอดภัยของข้อมูล

๕. การบูรณาการข้อมูล ข้อมูลคนไร้บ้านจากหน่วยงานต่าง ๆ อาจยากต่อการบูรณาการ

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน. (๒๕๕๙). *คู่มือการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔*. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย
- เฉลิมพล พลมุข. (๒๕๖๑). *คนไร้บ้าน*. สืบค้น ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก http://www.cps.chula.ac.th/newcps/upload/news/421/file_1_1700.pdf
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. *แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐*. กรุงเทพฯ : สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร.
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล. (๒๕๖๗). *ยุทธศาสตร์ ๙ ด้าน ๙ ดี*. สืบค้น ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <https://policy.bangkok.go.th/monitoring/frontend/web/index.php?r=site%2Fwwdks671>

ภาคผนวก

๑. One Page

การจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) : Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง

คนไร้บ้านใน กทม.
1,271 คน
ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ทะเบียน: ส.ส.สำรวจเมื่อ ๓.๓. 2566

ปัญหาสำคัญ

- ขอร้องเรียนผ่านศูนย์ กทม. 1555 และ Traffy Fondue
- ไม่มีการรวบรวมข้อมูลคนไร้บ้านในรูปแบบฐานข้อมูลกลาง
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดข้อมูลคนไร้บ้านที่เป็นระบบและเชื่อมโยงกัน

Take action and be a part of the solution.

เสียงจาก (คนทำงาน) เมือง

9:00 PM

หน่วยไหนเกี่ยวข้องกับคนไร้บ้านบ้าง?

ถ้าเป็นหน่วยงาน กทม. จะมี สำนักพัฒนาสังคม สำนักเทศกิจ สำนักงานเขต รวมถึง หน่วยงานภาครัฐอื่น ฯลฯ

มีอีกไหม?

ภาคเอกชน ประชาสังคมที่ให้ความช่วยเหลือ

ถ้าเราจัดการสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกับคนไร้บ้านแล้ว ใครจะ happy บ้าง?

คนไร้บ้าน ประชาชน และเมืองก็น่าอยู่ขึ้น :)

- ประสานสำนักงานเขตทั้ง 50 เขต ลงพื้นที่สำรวจคนไร้บ้าน โดยกรอกข้อมูลผ่านระบบ Google Form
- ลงพิกัดบน Google Map
- รวบรวมและตรวจสอบข้อมูล เพื่อนำเข้าสู่ระบบ GIS
- ประชาสัมพันธ์และเปิดให้บริการชุดข้อมูลคนไร้บ้าน Homeless Map

ยุทธศาสตร์ และนโยบาย ผว.กทม.

ปลอดภัย	เดินทางดี	สุขภาพดี
โปร่งใส	สิ่งแวดล้อมดี	สังคมดี
บริหารจัดการดี	เรียนรู้	เศรษฐกิจดี

- ยุทธศาสตร์ที่ 7 การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร
- ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์
- ยุทธศาสตร์ที่ 3 การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน
- ยุทธศาสตร์ที่ 6 การต่อยอดความเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการเรียนรู้

หน่วยงานที่รับดำเนินการ

- สำนักพัฒนาสังคม
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

ประโยชน์ที่ได้รับ

- เข้าถึงข้อมูลกลุ่มคนไร้บ้าน
- สังคมดี ปลอดภัย เกิดความสงบเรียบร้อยในพื้นที่
- ลดปัญหาอาชญากรรม
- ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

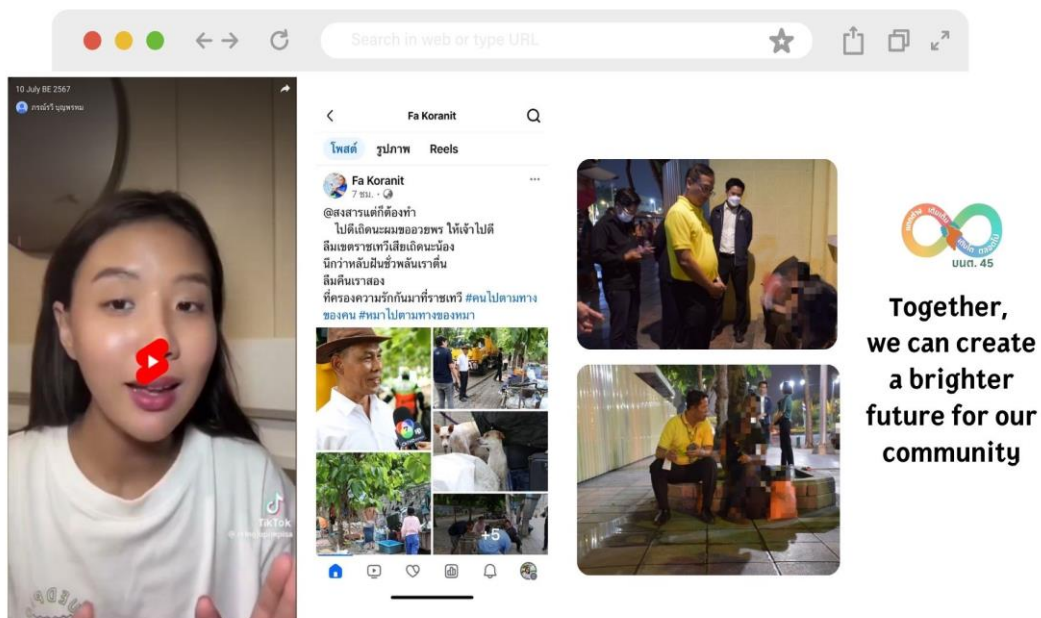
๒. Presentation

กทม

การจัดการชุดข้อมูลคนไร้บ้าน
ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)
: Homeless Map
เพื่อการบริหารจัดการเมือง

จัดทำโดย
นักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ 45 กลุ่มที่ 2

10 July 01:25:07
กรมวิเทศน

Search in web or type URL

Fa Koranit

โพสต์ รูปภาพ Reels

Fa Koranit
7 ชม. · 🌐

@สงสารคนก็ดองทำ
ไปดีเอตนะผมขอขอพร ให้เจ้าไปได้
ลืมเขตราชเทวีเสียเถิดคนร้อง
มีกว่าสิบปีแล้วพี่เลี้ยงเราตื่น
ลืมคืนเราสอง
ที่ครองความรักกันมาที่ราชเทวี #คนไปตามทาง
ของคน สำนึกไปตามทางของหมา

Together,
we can create
a brighter
future for our
community

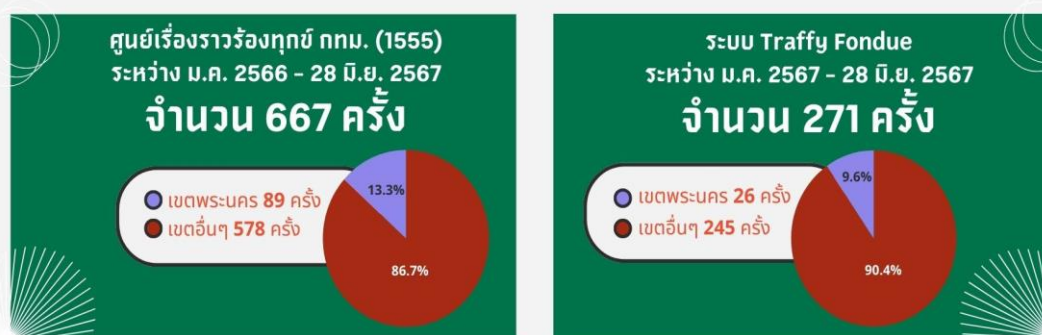

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point)

1. เกิดข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาคนไร้บ้านภายในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

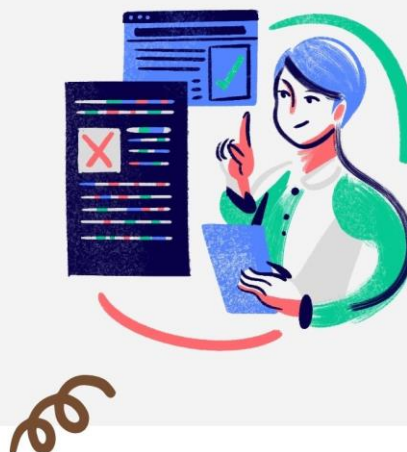
จำนวนข้อร้องเรียนเรื่องปัญหาคนไร้บ้าน

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point)

2. ไม่มีการรวบรวมข้อมูลคนไร้บ้าน
ในรูปแบบฐานข้อมูลกลาง
3. ภาครัฐ/ภาคเอกชน/ภาคประชาสังคม
ขาดข้อมูลคนไร้บ้านที่เป็นระบบและม
ีความเชื่อมโยงกัน

ผู้ได้รับผลกระทบ

ทางตรง

- หน่วยงานกรุงเทพมหานคร
ได้แก่ สำนักพัฒนาสังคม
สำนักเทศกิจ และสำนักงานเขต
- หน่วยงานภาครัฐอื่นๆ
- ภาคเอกชน
- ภาคประชาสังคม

ทางอ้อม

- ตัวบุคคลไร้บ้าน
- ครอบครัวบุคคลไร้บ้าน
- ชุมชน สังคม และประชาชน

การแก้ไขปัญหา

- ประสานขอข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ออกแบบชุดข้อมูลในรูปแบบ Google Form

- ลงพื้นที่สำรวจ ลงข้อมูลใน google form และลงพิกัดบน google map

- รวบรวมและตรวจสอบข้อมูล นำเข้าสู่ระบบ GIS : Homeless Map

- ประชาสัมพันธ์ และเปิดให้บริการ Homeless Map

กทม
7

การลงพื้นที่สำรวจกลุ่มคนไร้บ้าน กรณีศึกษาบริเวณตรอกสาเท เขตพระนคร

6/28/2024 17:31:45
ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น... อัท

1.3 เพศ ชาย
1.4 อายุ (ปี) 59
1.5 กุณิลำเนา (ตามทะเบียน...) นครปฐม
1.6 สภาพร่างกายขณะ... ปกติ
1.7 ความสามารถในการ... รู้หนังสือ
2.1 ประเภทของคนไร้บ้าน ยากจน
2.2 ระยะเวลาการพักใน... 20 ปี
2.3 ต้องการได้รับความ... ประกอบอาชีพ
2.4 ประวัติการได้รับคว... ไม่เคยได้รับ...

x 13.756331
y 100.49644

กขม 9

การใช้งบประมาณ

- ไม่ใช้งบประมาณภาครัฐ

หน่วยงานที่รับไปดำเนินการ

- สำนักพัฒนาสังคม
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

ประโยชน์ที่ได้รับ

- หน่วยงานที่รับผิดชอบได้ประโยชน์จากการใช้ข้อมูลกลุ่มคนไร้บ้านที่มีการเชื่อมโยงเป็นระบบ

STAY
SAFE

- สังคมดี ปลอดภัย เกิดความสงบเรียบร้อยในพื้นที่

- ลดปัญหาอาชญากรรม

- ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

11

ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ และนโยบายผู้ว่าราชการ กทม.

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพ
ในการบริหารจัดการมหานคร

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างเมืองปลอดภัย และ
ยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหาร
เมืองรูปแบบอารยะสำหรับ
ทุกคน

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การต่อยอดความเป็นเมือง
ศูนย์กลางเศรษฐกิจ
สร้างสรรค์และการเรียนรู้

9
216

มิติ

นโยบาย

- บริหารจัดการดี
- ปลอดภัยดี
- สังคมดี
- สิ่งแวดล้อมดี
- สุขภาพดี
- เศรษฐกิจดี

12

การจัดการข้อมูลคนไร้บ้านในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
ผ่านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)
Homeless Map เพื่อการบริหารจัดการเมือง

คนไร้บ้านใน กทม. 1,271 คน

ปัญหาสำคัญ

- ฝั่งวัดอรุณมีบ้านศูนย์พักพิง 1555 และ Traffic Fondue
- ไม่มีการรวบรวมข้อมูลคนไร้บ้านในรูปแบบฐานข้อมูลกลาง
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดข้อมูลไร้บ้านที่เป็นระบบและเชื่อมโยงกัน

Take action and be a part of the solution.

เสียงจาก (พนักงาน) เมือง

ACTION

- ประสานทำปฏิทินเขตละ 50 เขต ลงพื้นที่สำรวจคนไร้บ้าน โดยกรอกข้อมูลผ่านระบบ Google Form
- ลงบันทึกบน Google Map
- รวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้น นำเข้าระบบ GIS
- ประชาสัมพันธ์และเปิดให้บริการข้อมูลคนไร้บ้าน Homeless Map

เขตนำร่อง ผลเบื้องต้น มวย กทม.

- เขตสาทร เขตที่ 7
- เขตปทุมธานี เขตที่ 1
- เขตสาทร เขตที่ 2
- เขตปทุมธานี เขตที่ 6

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- สำนักพัฒนาสังคม
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

ประโยชน์ที่ได้รับ

- เข้าถึงข้อมูลคนไร้บ้าน
- สังเกต ป้องกันภัย ทัศนคติทางลบ
- เรียนรู้ร่วมกัน
- ลดปัญหาอาชญากรรม
- ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

**“ปิดหุดคนไร้บ้าน
บูรณาการข้อมูล
เพื่อบริหารจัดการเมือง”**

จบการนำเสนอ

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวภรณ์รวี บุญพรหม
พนักงานการเลือกตั้งชำนาญการ
สำนักสนับสนุนการเลือกตั้ง
สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๒. ว่าที่ร้อยตรีสมพร ตันต้อย
นิติกร งานนิติกรรมสัญญาและกฎหมายทั่วไป
ฝ่ายกฎหมายและคดี
สำนักงานตลาดกรุงเทพมหานคร
๓. นางสาวภัสราภรณ์ เจริญสุข
นิติกรชำนาญการ
ส่วนวินัยและเสริมสร้างจริยธรรม สำนักงาน ก.ก.
๔. นางสาวสายฝน ปานคร้าม
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
กลุ่มงานทะเบียนทั่วไป ส่วนบริหารการทะเบียน
สำนักงานปกครองและทะเบียน
สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
๕. นางสาวปัทมา สมพรชัยกิจ
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
กลุ่มงานส่งเสริมการทะเบียน ส่วนบริหารการทะเบียน
สำนักงานปกครองและทะเบียน
สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร
๖. นายพงษ์ศักดิ์ อยู่เกิด
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตห้วยขวาง
๗. นายพงศ์จิรา รัตนศิริพฤษ์
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตบางซื่อ
๘. นางสาวอัญรินทร์ กীরตติสทิพย์
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตปทุมวัน
๙. นายจรัญ สถาณวัฒน์
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตภาษีเจริญ
๑๐. นางสาวนันทา เกษแก้ว
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตมีนบุรี
๑๑. นายทวีพล มนต์รี
เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ
ฝ่ายทะเบียน สำนักงานเขตวังทองหลาง

การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” พื้นที่เสี่ยง ของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) คืออะไร มีข้อมูล (Data) ใดที่อธิบายปัญหานี้

กรณีเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ไฟจะลุกลามได้อย่างรวดเร็วในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งเมื่อประชาชนผู้ประสบเหตุหรือพบเห็นเหตุการณ์เพลิงไหม้ จะเกิดความตื่นตระหนก ตกใจ หรือขาดสติ ทำให้บางครั้งอาจจะทำอะไรไม่ถูก ซึ่งโดยปกติหากพบเหตุเพลิงไหม้จะต้องรีบโทรศัพท์แจ้งไปยังหมายเลข ๑๙๙ ผ่าน “ศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ศูนย์วิทยุพระราม สายด่วน ๑๙๙” ที่ถูกต้องได้ในทันที แต่ประชาชนผู้ประสบเหตุเพลิงไหม้มักโทรศัพท์ไปยังหมายเลข ๑๙๑ เพื่อแจ้งเหตุผ่าน “กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - ศูนย์ผ่านฟ้า” ซึ่งมีขั้นตอนการรับแจ้งเหตุ ดังนี้

๑. ในกรณีเหตุด่วนเหตุร้ายหรือฉุกเฉิน ประชาชนรีบแจ้งเหตุทางโทรศัพท์หมายเลข ๑๙๑ เพื่อติดต่อสื่อสารไปที่ “กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ศูนย์ผ่านฟ้า” โดยมีการดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

๑) เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารศูนย์ผ่านฟ้าได้รับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ จะดำเนินการสอบถามตรวจสอบ ทำการจดบันทึกข้อมูล เช่น สถานที่เกิดเหตุอย่างละเอียดชัดเจน และบันทึกข้อมูลที่ได้รับแจ้ง

๒) เจ้าหน้าที่จะดำเนินการส่งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสาร ทวนข้อความและตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุในความรับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาล

๓) เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารศูนย์ผ่านฟ้า ส่งข้อมูลไปยังเจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารประจำศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ควบคู่กับแจ้งสถานีตำรวจนครบาลในพื้นที่เกิดเหตุ

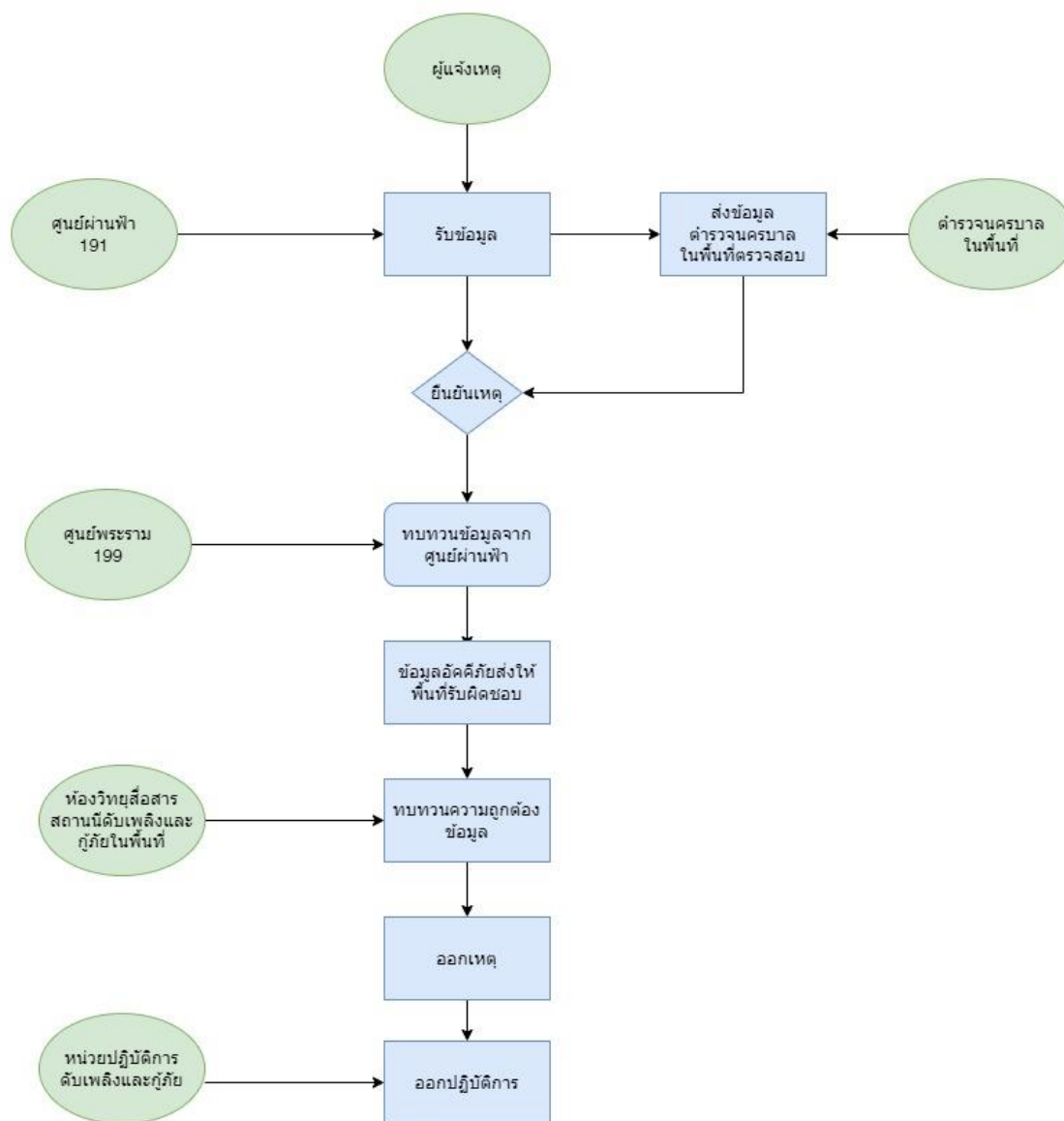
๔) เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดำเนินการทวนข้อความและตรวจสอบข้อมูลพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัย

๕) เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารแจ้งส่งข้อมูลทางวิทยุแจ้งข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน ให้เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารประจำสถานีดับเพลิงและกู้ภัย

๖) เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารประจำสถานีดับเพลิงและกู้ภัยผู้ทำหน้าที่รับแจ้งข้อมูล ทำการวิทยุจดบันทึกข้อมูลที่มีการแจ้งเหตุอย่างละเอียดและสมบูรณ์

๗) เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารประจำสถานีดับเพลิงและกู้ภัยทวนข้อมูลที่ได้รับแจ้งจากศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแล้วทำการกดกริ่งสัญญาณ แจ้งให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยออกกระชับเหตุทันที

๘) เจ้าหน้าที่ศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะบันทึกเวลาออกกระชับเหตุเมื่อสถานีรับแจ้งเหตุสิ้นสุดแล้ว

ภาพที่ ๑-๑ แผนผังงานแสดงขั้นตอนแจ้งเหตุผ่านด้วยโทรศัพท์ หมายเลข ๑๙๑

ผ่าน “กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - ศูนย์ผ่านฟ้า”

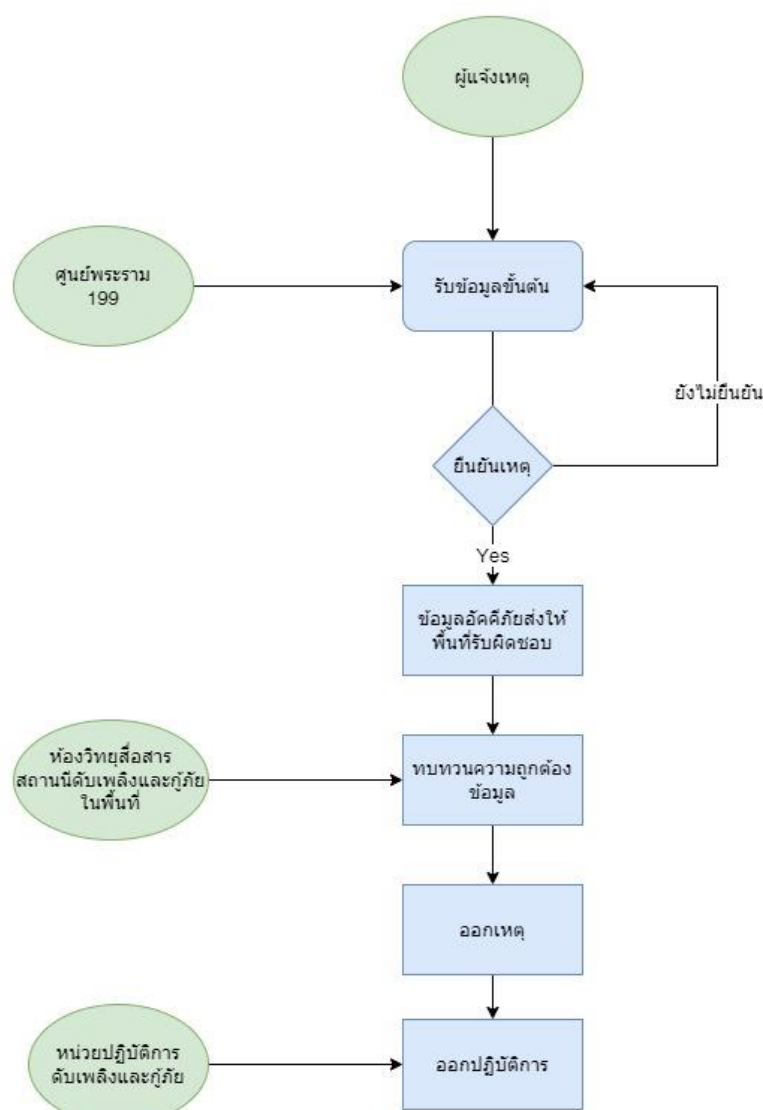
๒. กรณีประชาชนแจ้งเหตุทางโทรศัพท์หมายเลข ๑๙๙ ผ่าน “ศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ศูนย์วิทยุพระราม สายด่วน ๑๙๙” ซึ่งเมื่อศูนย์รับแจ้งเหตุฯ ได้รับแจ้งเหตุแล้ว เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์วิทยุพระรามฯ ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน ดังนี้

- ๑) สอบถามสถานที่/จุดเกิดเหตุอย่างชัดเจนจากผู้แจ้ง และบันทึกข้อมูลที่ได้รับแจ้ง
- ๒) ดำเนินการส่งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารทวนข้อความและตรวจสอบความถูกต้อง
- ๓) เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารแจ้งส่งข้อมูลทางวิทยุเพื่อแจ้งข้อมูลให้เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารประจำสถานีดับเพลิงและกู้ภัย

๔) เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารประจำสถานีดับเพลิงและกู้ภัย ผู้มีหน้าที่รับแจ้งข้อมูลวิทยุทำการจดบันทึกข้อมูลที่มีการแจ้งเหตุอย่างละเอียดและสมบูรณ์

๕) เจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารประจำสถานีดับเพลิงและกู้ภัยทวนสอบข้อมูลที่ได้แจ้งจากศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดำเนินการตามขั้นตอนการคัดกรองเหตุและยืนยันเหตุจากการสอบถามข้อมูลและกระบวนการยืนยันความถูกต้อง ในระหว่างเจ้าหน้าที่ศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเจ้าหน้าที่วิทยุสื่อสารประจำสถานีดับเพลิงและกู้ภัยใช้เวลา ๑ นาที แล้วกดเครื่องสัญญาณแจ้งให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยออกกระงับเหตุ

๖) เจ้าหน้าที่ศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะบันทึกเวลาออกกระงับเหตุทันทีเมื่อสถานีรับแจ้งเหตุสิ้นสุดแล้ว

ภาพที่ ๑ - ๒ แผนผังงานแสดงขั้นตอนแจ้งเหตุหมายเลข ๑๙๙

ผ่าน “ศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ศูนย์วิทยุพระราม สายด่วน ๑๙๙”

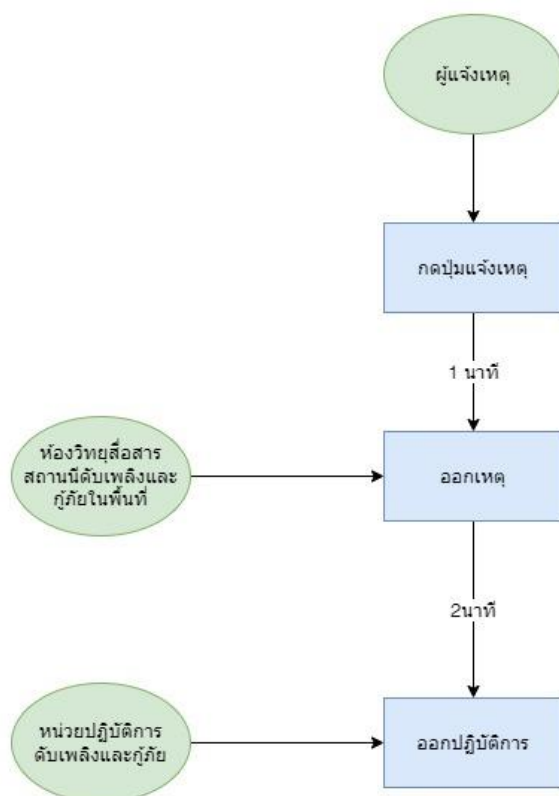
ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลและขั้นตอนการรับแจ้งเหตุ พบปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้องระหว่างขั้นตอนการรับแจ้งเหตุเพิ่มเติม ดังนี้

- ในช่วงเวลา ๐๖.๐๐ – ๐๙.๐๐ น. และช่วงเวลา ๑๖.๐๐ – ๑๙.๐๐ น. โทรศัพท์หมายเลข ๑๙๙ มีการใช้สายอย่างหนาแน่น กล่าวคือ ระหว่างที่ศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยรับแจ้ง เจ้าหน้าที่ยังทำหน้าที่รับแจ้งเหตุจากแอปพลิเคชันอื่น ๆ อีกเพิ่มเติม ทำให้ใช้เวลาค่อนข้างมาก

- ในการรับแจ้งเหตุยังพบปัจจัยแทรกซ้อนที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ความตื่นตระหนกสับสนของผู้แจ้งเหตุ สภาพแวดล้อมและปัจจัยสิ่งเร้าต่าง ๆ ทำให้การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้รับแจ้งเหตุและผู้แจ้งเหตุไม่ชัดเจน ลำช้า ส่งผลให้ใช้ระยะเวลาในการแจ้งเหตุเพิ่มมากขึ้น

- ข้อมูล (Data) ที่นำมาอธิบายปัญหาการรับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ กรณีสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ ได้แก่ ข้อมูลพื้นที่เสียหายของผู้แจ้งเหตุใน BKK Risk Map จะสัมพันธ์กับเวลาในการเข้าปฏิบัติหน้าที่ระงับเหตุเพลิงไหม้ (การแจ้งเหตุล่าช้า จะทำให้การเข้าระงับเหตุช้า ส่งผลทำให้เกิดความเสียหายเป็นวงกว้าง) โดยมุ่งหวังว่าพื้นที่ความเสียหายของผู้แจ้งเหตุในพื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพจะลดลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

จากขั้นตอนการรับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ทางระบบโทรศัพท์ทั้งหมายเลข ๑๙๑ และ ๑๙๙ นับตั้งแต่รับข้อมูลจากผู้แจ้งเหตุ ถึงเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยรับรู้กริ่งสัญญาณให้ออกระงับเหตุ มีหลายขั้นตอน ต้องใช้เวลาประมาณ ๖ - ๘ นาที เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดความล่าช้าในการออกปฏิบัติหน้าที่ระงับเหตุเมื่อเทียบกับระยะเวลาพัฒนาการของไฟ ซึ่งหากเกิน ๕ นาที จะขยายเป็นเพลิงไหม้ขั้นรุนแรง ทวีความเสียหายอย่างมากมาย ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ คณะผู้จัดทำเห็นสมควรจัดให้มีการพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” โดยเน้นการพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งขจัดปัจจัยที่เป็นปัญหาอุปสรรคสำหรับมาใช้บริการจัดการในพื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ ด้วยการผสมผสานระหว่างการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยกับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีเป้าหมายหลักคือ การลดระยะเวลาการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงที่เกิดเหตุ และควบคุมเหตุได้อย่างรวดเร็วขึ้น เพื่อลดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างเห็นผลเชิงประจักษ์

ภาพที่ ๑ - ๓ แผนผังงานแสดงขั้นตอนแจ้งเหตุผ่านระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในพื้นที่”

ใครได้รับผลกระทบจากปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

๑. ผู้ได้รับผลกระทบทางตรง

ผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงเมื่อเหตุเพลิงไหม้ อย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คือ

- ผู้ประสบเหตุเพลิงไหม้ : ทำให้ผู้เผชิญเหตุการณ์โดยตรงต้องสูญเสียทรัพย์สิน ไม่มีที่อยู่อาศัยหรือไม่มีที่ประกอบอาชีพ ต้องอพยพไปอยู่ที่อื่นชั่วคราว หากเหตุการณ์รุนแรง อาจมีผู้ได้รับบาดเจ็บ หรืออาจถึงขั้นสูญเสียชีวิต

- บุคคลใกล้ชิด : ได้แก่ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนของผู้ประสบเหตุ ได้รับความเสียหายต่อการสูญเสียทรัพย์สิน เสียใจต่อการบาดเจ็บของบุคคลใกล้ชิด ตลอดจนการเสียชีวิตของผู้ประสบเหตุเพลิงไหม้ ซึ่งอาจเป็นพ่อ แม่ พี่น้อง ลูก ป้า น้าอา เพื่อนสนิท เพื่อนร่วมงาน ฯลฯ

- เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ : รับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ควบคุมเหตุ ณ จุดเกิดเหตุ ตามระดับความเสียหายหรือบริเวณความกว้างของพื้นที่

๒. ผู้รับผลกระทบทางอ้อม

กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ ณ จุดใดก็ตาม ผู้ที่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงหรือผู้ใช้ชีวิตเกี่ยวข้องกับจุดเกิดเหตุ ย่อมได้รับผลกระทบด้วยเช่นกัน ซึ่งผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม คือ

- ประชาชนหรือบุคคลที่อาศัยอยู่ติดหรือใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุ ย่อมได้รับผลกระทบจากควันไฟ กลิ่นสารเคมีจากการเผาไหม้ ฝุ่นละอองเถ้าถ่าน ความไม่สะดวกในการจราจร ความตื่นกลัวหรือความกังวลใจจากผลกระทบต่อเนื่อง (โครงสร้างอาคารหรืออาคารถล่ม) อาจต้องอพยพไปอยู่ที่อื่นชั่วคราว

- ผู้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ : ผู้ประกอบธุรกิจโดยรอบบริเวณที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ เนื่องจากผลกระทบหลังเกิดเพลิงไหม้อาจต้องหลีกเลี่ยงไม่เข้าไปประกอบธุรกรรมในพื้นที่เสี่ยง

- ผู้ได้รับผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม : ผู้ที่อาศัยหรือดำเนินชีวิตประจำวันอยู่อาณาบริเวณจุดเกิดเพลิงไหม้ อันเนื่องมาจากมลพิษทางอากาศ ได้แก่ กลิ่นควันไฟ กลิ่นสารเคมีจากการเผาไหม้ ฝุ่นละอองเถ้าถ่านที่กินบริเวณกว้างไกล และใช้เวลานานกว่าหมดสิ้นไป

ทั้งนี้ จากการศึกษาข้อมูลและสำรวจพื้นที่เสี่ยงที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานีนีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ มีดังนี้

- ประชาชนในบริเวณใกล้เคียง : เผชิญกับควันไฟ เสี่ยงรบกวน หรือต้องอพยพไปอยู่ที่อื่นชั่วคราว ตัวอย่างเช่น

๑) ชุมชนที่อยู่ในความรับผิดชอบของสถานีนีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ จำนวน ๖๖ ชุมชน แบ่งเป็นเขตบางซื่อ (แขวงบางซื่อ) จำนวน ๓๖ ชุมชน และเขตดุสิต (แขวงถนนนครไชยศรี) จำนวน ๓๐ ชุมชน

๒) โรงเรียนในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีนีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ จำนวน ๑๔ โรงเรียน แบ่งเป็นเขตบางซื่อ จำนวน ๙ โรงเรียน และเขตดุสิต จำนวน ๕ โรงเรียน (รวมโรงเรียนเศรษฐเสถียรสอนเด็กพิการทางสายตาและการได้ยิน)

๓) ตลาด จำนวน ๑ แห่ง

๔) วัด จำนวน ๙ แห่ง และศาลเจ้า จำนวน ๑ แห่ง

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

๑. ข้อมูลเชิงสถิติ

- ข้อมูลจากฐานข้อมูลดิจิทัลพื้นที่จุดเสี่ยงความปลอดภัยกรุงเทพมหานคร (BKK Risk Map)

- ข้อมูลสถิติการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสถานีนีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ เช่น ประเภทของสถานที่เกิดเหตุ สาเหตุของเพลิงไหม้ ความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระยะเวลาในการแจ้งเหตุ และระยะเวลาในการเข้าถึงที่เกิดเหตุ

- ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่มีอยู่

๒. ข้อมูลเชิงพื้นที่

- แผนที่พื้นที่เขตรับผิดชอบของสถานีนีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ

- ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่เสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้ เช่น อาคารสูง โรงงาน ห้างสรรพสินค้า และชุมชนแออัด

- ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของระบบสื่อสารและระบบแจ้งเตือนที่มีอยู่

๓. ข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

- ข้อมูลเชิงลึกจากเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการแจ้งเหตุและระงับเหตุเพลิงไหม้

- ข้อมูลเชิงลึกจากประชาชนเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมเกี่ยวกับระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้

- ข้อมูลตัวอย่างจากอุปกรณ์สาธิตแจ้งเหตุ

- วิดีโอตัวอย่างสาธิต ระบบแจ้งเหตุเดิม (ศูนย์วิทยุพระราม สายด่วน ๑๙๙) กับระบบแจ้งเหตุใหม่ (ทันใจ)

ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ การวิเคราะห์เชิงพื้นที่ และการวิเคราะห์เชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อระบุปัญหาและจุดอ่อนของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่มีอยู่ และเพื่อออกแบบระบบใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แก้ปัญหาอย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” มุ่งเน้นไปที่การพัฒนา ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้เกิดความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับพื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิง และกู้ภัยบางโพ โดยใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องและทันสมัยมาใช้ในขั้นตอนการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ได้อย่าง “ทันใจ” เพียงแค่กดส่งสัญญาณเพื่อแจ้งเหตุจากจุดเกิดเหตุมายังสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ โดยตรง ซึ่งสามารถแสดงพิกัดของสถานที่เกิดเหตุได้ทันที ผสมผสานกับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเป้าหมายหลักคือ เพื่อลดระยะเวลาการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงที่เกิดเหตุได้รวดเร็วขึ้น เป็นการจำกัดการลุกลามของไฟไหม้ให้เกิดวงกว้าง ลดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ให้ได้มากที่สุด

องค์ประกอบสำคัญของระบบ

- ระบบสื่อสาร : เชื่อมต่อสัญญาณกับสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพผ่านระบบสื่อสารไร้สาย Wi-fi เมื่อประชาชนกดปุ่มแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ” ระบบจะส่งสัญญาณแจ้งเตือนไปยังสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพทันที

- ระบบแจ้งเตือน : แจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่เสี่ยงเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ผ่านสัญญาณเสียงไซเรน

- ความถูกต้องแม่นยำของระบบแจ้งเตือน : ลดขั้นตอนการแจ้งเหตุและการตรวจสอบข้อมูล

ประโยชน์ของระบบ

- ลดระยะเวลาการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าถึงที่เกิดเหตุได้รวดเร็วขึ้น
- เพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิง เจ้าหน้าที่สามารถวางแผนการดับเพลิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ลดความสูญเสียต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
- สร้างความมั่นใจให้กับประชาชน ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น “knowing that there is a quick and effective fire alarm system in place”

การมีส่วนร่วมของชุมชน

ความสำเร็จของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” ส่วนสำคัญประการหนึ่ง คือ การประสานให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน โดยสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพต้องเข้าไปดำเนินการส่งเสริมความรู้และสร้างความเข้าใจในวิธีการทำงานของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” ให้แก่ประชาชนในแต่ละชุมชน และในพื้นที่เสี่ยงที่ติดตั้งระบบ รวมทั้งให้แนวทางการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และวิธีการอพยพหนีเพลิงไหม้ควบคู่ไปพร้อมกัน

ระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

หากโครงการดังกล่าวได้รับการพิจารณาอนุมัติให้สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพดำเนินการเป็นหน่วยงานต้นแบบ สามารถดำเนินการตามโครงการนี้ได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นต้นไป

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้อย่างไร

เนื่องจากระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” ต้องใช้อุปกรณ์สำหรับส่งสัญญาณการแจ้งเหตุ ในลักษณะการทำงานเช่นเดียวกับการส่งข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตบนมือถือ เมื่อสำรวจราคาตลาดพบว่า มีราคาทั้งระบบสูงมาก เมื่อคณะผู้จัดทำได้ศึกษาวิเคราะห์การทำงานของอุปกรณ์การแจ้งเหตุดังกล่าวแล้ว คาดว่าต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้อเฉพาะตัวอุปกรณ์ในวงเงินชุดละ ๒๙,๐๐๐ บาท (สองหมื่นเก้าพันบาทถ้วน) ทั้งนี้ ด้วยศักยภาพของหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานครสามารถพัฒนาอุปกรณ์ต้นแบบการแจ้งเหตุได้เอง โดยอาศัยการบูรณาการความร่วมมือระหว่างสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ร่วมกับกลุ่มงานวิศวกรรมอาคาร สำนักงานออกแบบ

สำนักการโยธา สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง เพื่อพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้เป็นนวัตกรรมของกรุงเทพมหานครที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้งานได้จริง และเกิดผลลัพธ์เชิงประจักษ์ในการแจ้งเหตุ

ที่มาหรือแหล่งเงินทุนที่ใช้สนับสนุนโครงการระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัย ในพื้นที่” ประกอบด้วย

๑. งบประมาณกรุงเทพมหานคร

โดยประมาณการงบประมาณที่ต้องจัดสรรสำหรับจัดซื้ออุปกรณ์ติดตั้งในพื้นที่จุดเสี่ยงในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ ทั้งหมด ๙๑ แห่ง รวมเป็นวงเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๒,๘๖๖,๕๐๐.- บาท (สองล้านแปดแสนหกหมื่นหกพันห้าร้อยบาทถ้วน) จำแนกเป็น

- ค่าอุปกรณ์แจ้งเหตุ ชุดละ ๒๙,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๑ แห่ง วงเงิน ๒,๖๓๙,๐๐๐.- บาท (สองล้านหกแสนสามหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

- ค่าซิมอินเตอร์เน็ตรายปี ๒,๕๐๐ บาท ต่อ ๑ ชุดอุปกรณ์แจ้งเหตุ วงเงิน ๒๒๗,๕๐๐.- บาท (สองแสนสองหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

หมายเหตุ จุดติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ภายใต้ความรับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ ทั้งหมด ๙๑ แห่ง ประกอบด้วย

- ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ จำนวน ๖๖ ชุมชน
- โรงเรียนในพื้นที่ของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ จำนวน ๑๔ โรงเรียน
- ตลาด จำนวน ๑ แห่ง
- วัด จำนวน ๙ แห่ง และศาลเจ้า จำนวน ๑ แห่ง

๒. แหล่งเงินทุนจากผู้ประกอบการ

องค์กรภาคธุรกิจ สถานประกอบการ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ หากมีความประสงค์ให้ติดตั้งระบบการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ซึ่งเจ้าขององค์กรหรือผู้ประกอบการเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง โดยติดต่อสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ โดยมีวงเงินลงทุน ๓๑,๐๐๐.- บาท ต่อ ๑ ระบบ (ค่าอุปกรณ์แจ้งเหตุชุดละ ๒๙,๐๐๐ บาท และค่าซิมอินเตอร์เน็ตรายปี ๒,๕๐๐ บาท)

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ

๑. สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ (หน่วยงานที่รับผิดชอบ Action Plan) โดยสาเหตุที่เสนอให้สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีสถานประกอบการผลิตภัณฑ์แปรรูปวัสดุประเภทไม้ (ถนนสายไม้) และเป็นพื้นที่เขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร ด้วยความหลากหลายเชิงกิจกรรมทำให้เป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยค่อนข้างสูง (การสำรวจจุดเสี่ยงจาก BKK Risk Map พบว่าพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ ระบุจุดเสี่ยงทั้งหมด ๗๓ แห่ง)

๒. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๓. สถานีดับเพลิงและกู้ภัยในกรุงเทพมหานคร

๔. ศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ศูนย์วิทยุพระราม สายด่วน ๑๙๙

๕. หน่วยงานสนับสนุนบูรณาการความร่วมมือ ได้แก่

- สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง มีชั้นข้อมูลชื่อ “จุดเกิดเหตุเพลิงไหม้ แบบ Real time” ซึ่งสามารถพัฒนาอุปกรณ์ในโครงการนี้ให้สามารถส่งข้อมูลไปแสดงผลในชั้นข้อมูลดังกล่าว เพื่อต่อยอดเป็นบูรณาการข้อมูลกับชุดข้อมูลเปิดของกรุงเทพมหานคร (Open data)

- สำนักการโยธา โดยกลุ่มงานวิศวกรรมอาคาร สำนักงานออกแบบ สำนักการโยธา บูรณาการความร่วมมือกับสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในการจัดทำชุดอุปกรณ์แจ้งเหตุ “ทันใจ” เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต และพัฒนาเป็นนวัตกรรมของกรุงเทพมหานครเพื่อให้บริการประชาชนต่อไป

- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล ซึ่งรายละเอียดข้อมูลการเกิดเหตุอัคคีภัย สามารถนำข้อมูลไปบูรณาการเป็นชุดข้อมูลเปิดกรุงเทพมหานคร (open data) ในหมวดกรุงเทพ ๙ ดี ด้านความปลอดภัย

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

๑. ประชาชนมีความเชื่อมั่นและได้รับความอุ่นใจจากการมีระบบแจ้งเพลิงไหม้ หากเกิดเหตุฉุกเฉินสามารถกดกริ่งสัญญาณแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ดับเพลิงให้รับทราบเหตุได้ทันที และสามารถเข้าถึงพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

๒. ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการแจ้งเหตุเพลิงไหม้

๓. ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนลดลง

โครงการนี้ต่อยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยืดหยุ่นต่อวิกฤตการณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในมิติใด และข้อใด

มิติที่ ๒ ด้านปลอดภัยดี

- นโยบายที่ ๐๘๗ ช้อมการเผชิญเหตุให้ครอบคลุมทุกระดับ ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่

- นโยบายที่ ๐๙๓ กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัยให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

- นโยบายที่ ๒๓๑ เพิ่มความครอบคลุมของสถานดับเพลิงและกู้ภัยในเขตกรุงเทพมหานคร

มติที่ ๘ ด้านสังคม

- นโยบายที่ ๐๒๙ อาสาสมัครเทคโนโลยี (อสท) ตัวช่วยด้านเทคโนโลยีสำหรับ
คนกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. นายกร ตีลี ผู้อำนวยการสำนักงานอำนวยการสาธารณสุข

ข้อเสนอแนะ

ระบบการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่คล้ายกับการแจ้งเหตุของร้านทอง ซึ่งมีเรื่องของค่าใช้จ่ายที่สูงสำหรับค่าอุปกรณ์ ต้องพิจารณาในเรื่องของความคุ้มค่า ปัจจุบันการแจ้งเหตุของศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ศูนย์วิทยุพระราม ๑๙๙) ไม่ได้มีเพียงการรับแจ้งทางโทรศัพท์เท่านั้น ยังสามารถแจ้งเหตุผ่านระบบแอปพลิเคชัน พระราม ๑๙๙ โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาและตอบโจทย์การแจ้งเหตุได้มากยิ่งขึ้น ผู้แจ้งเหตุสามารถส่งภาพถ่ายและคลิปวิดีโอจุดเกิดเหตุเพลิงไหม้ได้ ซึ่งระบบการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ตามที่ได้นำเสนอมีความเป็นไปได้ในระดับหนึ่ง แต่ไม่สามารถบอกรายละเอียดของเหตุเพลิงไหม้ได้อย่างละเอียด การลุกลามของเพลิงไหม้ไปถึงขั้นไหน และระดับความรุนแรงของไฟไหม้ที่เกิดขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ประเมินสถานการณ์ว่าต้องใช้ระดับเพลิงกี่คันจึงจะสามารถระงับเหตุเพลิงไหม้ได้ ทำให้การวิเคราะห์ระดับของเหตุการณ์สามารถทราบข้อมูลเบื้องต้นในการเข้าระงับเหตุเพลิงไหม้ ซึ่งหากระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ทันใจ ปลอดภัยในทันที สามารถพัฒนาได้มากกว่าการแจ้งเหตุด้วยการกดปุ่มก็จะเป็นการพัฒนาที่ดี สามารถนำไปต่อยอดโดยมีความเป็นไปได้ในระดับหนึ่ง แต่ต้องเพิ่มเติมในเรื่องความคุ้มค่าในสถานการณ์ปัจจุบันในด้านของการนำไปใช้ประโยชน์

๒. นายดำรงฤทธิ์ พรหมณีวัฒน์ ผู้อำนวยการส่วนวิศวกรรมทาง ๒ สำนักงานวิศวกรรมทาง สำนักการโยธา

ข้อเสนอแนะ

๑. การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่นำเสนอแนะว่าเป็นโครงการที่ดี มีความคิดสร้างสรรค์สามารถนำมาเป็นแนวคิดเพื่อที่จะพัฒนางานของกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่สามารถเพิ่มเติมอุปกรณ์การแจ้งเหตุ โดยการติดตั้งกล้องวงจรปิดเพิ่มเติมเข้าไปด้วยเพื่อระบุพิกัดตำแหน่ง และเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลภาพจากสถานที่เกิดเหตุมาประกอบการพิจารณาดำเนินการได้

๒. ด้านการติดตั้งอุปกรณ์การแจ้งเหตุเพลิงไหม้ในชุมชน ควรมีการติดตั้งในชุมชนอย่างน้อย ๒ แห่ง เพราะหากมีการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในบริเวณจุดติดตั้งอุปกรณ์ทำให้ไม่สามารถแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ณ บริเวณดังกล่าวได้ โดยอาจติดตั้งอุปกรณ์แจ้งเหตุให้มีระยะห่างกันเพื่อให้สามารถใช้งานทดแทนกันได้

๓. จำลิตำรจทศพล คำนุญมา เลขานุการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ข้อเสนอแนะ

๑. เห็นด้วยกับแนวคิดที่นำเสนอ เป็นแนวทางที่ดีมีความสร้างสรรค์ มีการจัดทำอุปกรณ์สาธิตเพื่อให้เห็นภาพชัดเจน สามารถนำไปต่อยอดในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการออกกระบังเหตุได้กำหนดไว้ไม่เกิน ๒ นาที แต่ในทางปฏิบัติเห็นควรให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยออกปฏิบัติงานในการระงับเหตุเพลิงไหม้ไม่ควรใช้เวลาเกิน ๑ นาที เพราะการแจ้งเหตุเพลิงไหม้เป็นสิ่งสำคัญ ปัจจุบันการรับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ของศูนย์พระราม ๑๙๙ เป็นระบบการแจ้งเหตุผ่านโทรศัพท์ โอน หรือช่องทางอื่นแต่ยังไม่สามารถตอบโจทย์และแก้ไขปัญหาเรื่องระยะเวลาให้สามารถแจ้งเหตุเพลิงไหม้ได้รวดเร็วขึ้นจึงมีความประสงค์ให้นำแนวคิดของโครงการนี้เสนอผู้บริหาร และต่อยอด ซึ่งการดำเนินการไม่ใช่เพียงแค่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพแห่งเดียวเท่านั้น แต่สามารถติดตั้งได้ทุกสถานีดับเพลิงและกู้ภัยในกรุงเทพมหานครอีก ๔๗ สถานีหลักและ ๗ สถานีย่อย

๒. เป็นแนวคิดที่มีประโยชน์ สามารถนำไปต่อยอดได้อย่างแน่นอน ถือเป็นแบบอย่างของคนรุ่นใหม่ที่สามารถเอาแนวคิดต่าง ๆ มาประยุกต์ หากคำนึงถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณ ซึ่งจากการพิจารณางบประมาณที่นำเสนอดังกล่าวไม่ได้สูงเกินไปเมื่อเทียบกับการดูแลชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๔. นายสุเทพ ัญญลิตธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนากระบวนการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ฯ เป็นวิธีการนำเสนอที่สะท้อนระบบความคิดเริ่มแรกจากปัญหา (Pain Point) ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โดยตรง ผ่านกระบวนการคิดวิเคราะห์ ถิ่นกรองปัญหา มีระบบการแก้ไขปัญหาที่เป็นขั้นตอน มีการหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้ครอบคลุม มีการฝึกคิดอย่างเป็นระบบในแต่ละเรื่อง และสามารถนำเสนอได้อย่างชัดเจน โดยข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้บริหารในวันนี้จะทำให้ผู้นำเสนอโครงการฯ สามารถนำไปเพิ่มพูนความรู้และนำไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และขอชื่นชมในการนำเสนอโครงการนี้

๕. นางสาวจรัสศรี รัตตะมาน รองผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

๑. ชื่นชมการนำเสนอและแนวคิดในการสร้างนวัตกรรมสำหรับโครงการฯ นี้ ที่สามารถนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการลดขั้นตอนการแจ้งเหตุเพลิงไหม้

๒. ในเรื่องข้อมูล (Data) ที่จะนำมาสนับสนุนการเข้าระงับเหตุเพลิงไหม้ ควรมีการอ้างอิงข้อมูลที่หลากหลายเพิ่มเติมมากขึ้น เช่น ข้อมูลขนาดพื้นที่ของจุดเกิดเหตุเพลิงไหม้ การเข้าพื้นที่ในชุมชนที่มีพื้นที่จำกัด เส้นทางสัญจรหรือทางเข้าที่แคบ ซึ่งผู้ปฏิบัติงานรวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องทราบถึงขนาดพื้นที่ เพื่อประเมินการนำรถดับเพลิง รถพยาบาล รวมทั้งอุปกรณ์ช่วยเหลือต่าง ๆ

เข้าไปในพื้นที่เพื่อระงับเหตุและช่วยเหลือผู้ประสบเหตุ รวมทั้งข้อมูลจุดที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ยังไม่ชัดเจน ควรมีข้อมูลในส่วนนี้รองรับเพิ่มเติม หรืออาจเพิ่มการพัฒนาแอปพลิเคชันหรือระบบให้สามารถสื่อสารได้สองทางระหว่างผู้แจ้งเหตุและเจ้าหน้าที่

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ สภาพทั่วไป

ในปัจจุบันเราพบว่าสภาวะแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาทำให้สาธารณภัยมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงและความถี่มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งอัคคีภัยซึ่งเป็นภัยอันตรายที่เกิดขึ้นได้บ่อยครั้ง สามารถเผาผลาญทรัพย์สินให้วอดวายได้ภายในเวลาเพียงชั่วนาที สร้างความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน และเศรษฐกิจของประเทศมากมายมหาศาล

อัคคีภัย หมายถึงสาธารณภัยประเภทหนึ่ง เกิดจากไฟซึ่งเป็นพลังงานอย่างหนึ่ง ที่ให้ความร้อน ความร้อนของไฟที่ขาดการควบคุมดูแล จะทำให้เกิดการติดต่อกลุกลามไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิง เกิดการลุกลามอย่างต่อเนื่อง หากปล่อยเวลาของการลุกลามให้นานเกินไป จะยิ่งทำให้เกิดการติดต่อกลุกลามมากยิ่งขึ้นสภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้น อัคคีภัยจึงถือว่าเป็นสาธารณภัยที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้เป็นอย่างมากและในวงกว้าง (สมมาศ เลิศลักษณ์ธรรยา, ๒๕๕๙)

จากสถิติการเกิดอัคคีภัยในพื้นที่เขตกรุงเทพมหานคร ข้อมูลจากศูนย์รวมข่าวแจ้งเหตุเพลิงไหม้ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร พบว่าระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ (ข้อมูล ณ เดือนมิถุนายน) สถิติการเกิดอัคคีภัย มีจำนวน ๑,๕๓๗ ครั้ง มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวน ๓๐๙ คน และมีผู้เสียชีวิต จำนวน ๒๔ คน ซึ่งสาเหตุการเกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่จะเกิดจากความประมาทจากการใช้ไฟฟ้า การจุดธูปเทียนบูชาพระ การประกอบอาหาร และการก่อไฟโดยไม่ระมัดระวัง สถานที่เกิดอัคคีภัยส่วนใหญ่มักจะเป็นที่อยู่อาศัย และชุมชนที่มีความหนาแน่นหรือมีความแออัดของประชาชน อาคารสูง โรงงานอุตสาหกรรม ศูนย์การค้า และโรงแรมสรรพ ซึ่งสถานที่ต่าง ๆ เหล่านี้มักจะมีการใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานเชื้อเพลิง พลังงานความร้อนและอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการเกิดอัคคีภัย ดังนั้นการป้องกันและการระงับอัคคีภัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการช่วยลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและของประเทศ

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การป้องกันและการระงับอัคคีภัยเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งกำหนดให้ต้องวางแผน และกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎกระทรวง และมติรัฐมนตรี ตลอดจนคำสั่งทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันอัคคีภัย และสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๓ ปลอดภัยพิบัติ

กำหนดให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจากภัยพิบัติ โดยมุ่งเน้นแนวทางการลดความเสี่ยงภัยพิบัติ (DRR) และการจัดการภัยพิบัติอย่างครอบคลุมในทุกภัยและทุกผลกระทบเพื่อให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครที่ยั่งยืน และพร้อมกับการเผชิญกับความท้าทายในทุกรูปแบบ และยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานครยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๓ การบริหารทรัพยากรบุคคล มุ่งเน้นให้มีการพัฒนาสมรรถนะของทรัพยากรบุคคลให้มุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ เพื่อนำไปสู่การป้องกันและลดความสูญเสียที่เกิดจากอัคคีภัย สร้างความปลอดภัยทั้งชีวิต ทรัพย์สินแก่ประชาชนทั่วไปในพื้นที่

การป้องกันและการระงับอัคคีภัยจะช่วยลดความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การแจ้งเหตุเพลิงไหม้ได้ทันทั่วทั้งก็เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้การเข้าระงับเหตุเพลิงไหม้ไม่ให้เกิดลุกลามและทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น ปัจจุบันเมื่อมีเหตุเพลิงไหม้เกิดขึ้นประชาชนที่พบเหตุการณ์จะมีความตื่นตระหนก และรีบแจ้งเหตุด่วน - เหตุร้ายด้วยโทรศัพท์ ไปยังหมายเลข ๑๙๑ ผ่าน “กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - ศูนย์ผ่านฟ้า” หรือหมายเลข ๑๙๙ ผ่าน “ศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ศูนย์วิทยุพระรามสายด่วน ๑๙๙” หรือการแจ้งเหตุออนไลน์ผ่าน Facebook : “ศูนย์วิทยุพระราม” ซึ่งการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ด้วยช่องทางดังกล่าว มีจำนวนหลายขั้นตอนในการรับแจ้งเหตุเพลิงไหม้ในแต่ละครั้ง และใช้ระยะเวลาในการแจ้งเหตุเป็นเวลานาน เนื่องจากปัจจัยความตื่นตกใจของผู้แจ้งเหตุเพลิงไหม้หรือผู้ประสบภัย ซึ่งเป็นหนึ่งในพฤติกรรมของคนเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ไฟไหม้ (สืบค้นจาก <https://www.samsenfire.com/blog>) มักจะทำให้ผู้แจ้งเหตุเพลิงไหม้ระบุสถานที่หรือข้อมูลระดับความรุนแรงของเพลิงไหม้ได้ไม่เพียงพอ ทำให้การออกระงับเหตุเพลิงไหม้ของเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยออกระงับเหตุฯ ได้ช้า ทำให้เพลิงไหม้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นและขยายการลุกลามไปในวงกว้าง

ดังนั้น คณะผู้จัดทำจึงมีแนวคิดที่จะดำเนินการลดขั้นตอนการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และทำอย่างไรให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยออกระงับเหตุเพลิงไหม้ได้ทันทั่วทั้ง เพื่อจำกัดพื้นที่เพลิงไหม้และลดการสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่เสี่ยง จึงได้พัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” เพื่อมุ่งเน้นให้การแจ้งเหตุเพลิงไหม้มีความรวดเร็วและลดขั้นตอนการแจ้งเหตุเพลิงไหม้

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

มิติที่ ๒ ด้านปลอดภัย

- นโยบายที่ ๐๘๗ ซ่อมการเผชิญเหตุให้ครอบคลุมทุกระดับ ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่
- นโยบายที่ ๐๙๓ กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัย

ให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ

- นโยบายที่ ๒๓๑ เพิ่มความครอบคลุมของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยในเขตกรุงเทพฯ

มิติที่ ๘ ด้านสังคม

- นโยบายที่ ๐๒๙ อาสาสมัครเทคโนโลยี (อสท) ตัวช่วยด้านเทคโนโลยีสำหรับ

คนกรุงเทพมหานคร

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องประเด็นที่ศึกษา

๑. ข้อมูลเชิงสถิติ

- ข้อมูลจากฐานข้อมูลดิจิทัลพื้นที่จุดเสี่ยงความปลอดภัยกรุงเทพมหานคร (BKK Risk Map)

- ข้อมูลสถิติการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ เช่น ประเภทของสถานที่เกิดเหตุ สาเหตุของเพลิงไหม้ ความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ระยะเวลาในการแจ้งเหตุ และระยะเวลาในการเข้าถึงที่เกิดเหตุ

- ข้อมูลสถิติเกี่ยวกับประสิทธิภาพของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่มีอยู่

๒. ข้อมูลเชิงพื้นที่

- แผนที่พื้นที่เขตรับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ

- ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่เสี่ยงต่อการเกิดเพลิงไหม้ เช่น อาคารสูง โรงงาน ห้างสรรพสินค้า และชุมชนแออัด

- ข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานของระบบสื่อสารและระบบแจ้งเตือนที่มีอยู่

๓. ข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

- ข้อมูลเชิงลึกจากเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการแจ้งเหตุและระงับเหตุเพลิงไหม้

- ข้อมูลเชิงลึกจากประชาชนเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมเกี่ยวกับระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้

- ข้อมูลตัวอย่างจากอุปกรณ์สาธิตแจ้งเหตุ

- วิดีโอตัวอย่างสาธิต ระบบแจ้งเหตุเดิม (ศูนย์วิทยุพระราม สายด่วน ๑๙๙) กับระบบแจ้งเหตุใหม่ (พันใจ)

ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคต่าง ๆ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ การวิเคราะห์เชิงพื้นที่ และการวิเคราะห์เชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อระบุปัญหาและจุดอ่อนของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่มีอยู่ และเพื่อออกแบบระบบใหม่ที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้มีประสิทธิภาพสามารถแจ้งเหตุได้ทันที่
๒. เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการแจ้งเหตุเพลิงไหม้
๓. เพื่อลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” พื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ คณะผู้จัดทำได้กำหนดทิศทางการดำเนินงานดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ศึกษา

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” มุ่งพัฒนาและก่อให้เกิด “ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ มุ่งเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนด้านความปลอดภัย ครอบคลุมทุกชุมชน และพื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ พัฒนาประสิทธิภาพการเชื่อมต่อได้กับทุกระบบแจ้งเตือนเหตุได้รวดเร็ว ทันสถานการณ์ ดำเนินการตามหลักการมีส่วนร่วม และความคุ้มค่า”

๑. ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ : ระบบที่พัฒนาโดยอาศัยการบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาระบบและชุดอุปกรณ์ให้สามารถแจ้งเหตุ พร้อมทั้งส่งข้อมูล รายละเอียดสถานที่เกิดเหตุอัคคีภัย แจ้งเตือนไปยังหน่วยงานรับผิดชอบในพื้นที่ได้ทันที

๒. มุ่งเสริมสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย: ระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้การแจ้งเตือนเหตุเพลิงไหม้ได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องแม่นยำ สร้างความเชื่อมั่นต่อความปลอดภัยของประชาชน อีกทั้งมีแนวทางการแจ้งเหตุเพลิงไหม้และวิธีการอพยพหนีเพลิงไหม้ควบคู่ไปด้วย

๓. ครอบคลุมทุกชุมชนและพื้นที่เสี่ยง : เป็นระบบที่พัฒนาสำหรับติดตั้งให้กับชุมชน ครอบคลุมพื้นที่เสี่ยงภายใต้ความรับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นแบบ

๔. พัฒนาประสิทธิภาพการเชื่อมต่อได้กับทุกระบบ : ควบคุมดูแลให้ระบบมีความทันสมัย สามารถเชื่อมต่อได้กับทุกระบบ และทุก Platform อาทิ ระบบดับเพลิง ระบบควบคุมควัน ระบบรักษาความปลอดภัย และระบบอื่น ๆ กับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๕. แจ้งเตือนได้รวดเร็ว : มีการพัฒนาต่อเนื่องเพื่อให้ทุกคนเข้าใจระบบและใช้งานง่าย

๖. ทันสถานการณ์ : ระบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อลดขั้นตอนการแจ้งเหตุที่ล่าช้า เมื่อระบบแจ้งเตือนแล้ว เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยสามารถรับทราบเหตุ พิกัดสถานที่จุดเกิดเหตุเพลิงไหม้ และเข้าระงับเหตุได้อย่างทันท่วงที เห็นผลลัพธ์ได้ในเชิงประจักษ์

๗. ดำเนินการตามหลักการมีส่วนร่วม : ระบบนี้มีประสิทธิภาพสูงสุดได้ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และพื้นที่เสี่ยง ซึ่งเป็นผู้ทำให้ระบบแจ้งเหตุไปยังหน่วยงานรับผิดชอบ

๘. ดำเนินการตามหลักความคุ้มค่า : การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” พื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ มุ่งให้การใช้ทรัพยากรทางการบริหาร (๔Ms) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกคน (Man) งบประมาณ (Money) อุปกรณ์และระบบ (Material) และการบริหารจัดการระบบและการปฏิบัติงานในที่เกิดเหตุ (Management) ได้อย่างคุ้มค่ามากที่สุด

๒.๑.๒ พันธกิจ

การดำเนินงานให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ จึงมีพันธกิจดังนี้

๑. มุ่งจัดทำและพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” โดยศึกษานวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อจัดทำเป็นระบบตั้งต้น มีการปรับปรุงพัฒนาและทดสอบระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้อย่างละเอียดและต่อเนื่อง เพื่อให้แน่ใจว่าระบบสามารถทำงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพสูง ที่สำคัญต้องใช้งานได้ง่ายสำหรับทุกคน

๒. นำเสนอระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่หลากหลายเพื่อตอบสนองพื้นที่เสี่ยง เช่น ชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล ฯลฯ ในราคาที่เหมาะสมกับหน่วยงาน และมีแผนการบำรุงรักษาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้อย่างสม่ำเสมอ

๓. ทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” โดยบูรณาการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภายในกรุงเทพมหานคร หน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรต่าง ๆ เพื่อพัฒนาระบบความปลอดภัยจากเหตุเพลิงไหม้ ออกกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือกับหน่วยดับเพลิง และหน่วยกู้ภัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การรับมือเหตุเพลิงไหม้

๔. นำระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ติดตั้งในพื้นที่เสี่ยงทั้งหมดจำนวน ๙๑ แห่ง ได้แก่ ชุมชนในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ จำนวน ๓๖ ชุมชน โรงเรียน จำนวน ๑๔ โรงเรียน และในชุมชนเขตดุสิต (แขวงถนนนครไชยศรี) จำนวน ๓๐ ชุมชน โรงเรียนจำนวน ๕ โรงเรียน ติดตั้งในเขตบางซื่อ ในโรงเรียน ๙ แห่ง (รวมโรงเรียนเศรษฐเสถียรสอนเด็กพิการทางสายตาและการได้ยิน) ติดตั้งในวัด ๙ แห่ง ศาลเจ้า ๑ แห่ง และตลาด ๑ แห่ง

๕. สร้างเสริมความรู้เกี่ยวกับระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” โดยให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชน และบุคลากรกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับอันตรายจากเหตุเพลิงไหม้ รวมทั้งสร้างความตระหนักรู้ถึงอันตรายจากเหตุเพลิงไหม้ ความรู้ในการป้องกันอัคคีภัย การอพยพหนีไฟ รวมทั้งสอนวิธีการใช้ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ พร้อมทั้งรณรงค์ให้สถานประกอบการ สถาบัน องค์กร ร้านค้า ให้ทำการติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ โดยสามารถติดตั้งในราคาที่เหมาะสม

๖. ขยายขอบเขตสำหรับสร้างความปลอดภัย ด้วยการเสนอให้การออกเป็นข้อบัญญัติ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือ พัฒนากลยุทธ์กับหน่วยดับเพลิงและกู้ภัย เสริมให้ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้เพื่อการเผชิญเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์

๒.๑.๓ เป้าหมาย

๑. ติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” พื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิง และกู้ภัยบางโพ จำนวน ๙๑ แห่ง ภายใน ๒ ปี
๒. พื้นที่ความเสียหายของสถานที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ ลดลงไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ภายใน ๒ ปี
๓. จำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุเพลิงไหม้ของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ ลดลง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์ ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที”

๑. ติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” ให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน โดยให้ครอบคลุมในพื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ มีการติดตามตรวจสอบ การบำรุงรักษา และศึกษาเพื่อพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเพิ่มขยาย ศักยภาพของระบบให้เชื่อมโยงกับทุกระบบและทุก Platform อย่างเท่าทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง ของนวัตกรรมทางเทคโนโลยี
๒. สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถบุคลากรของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ ให้ ปฏิบัติการได้ทันต่อสถานการณ์ทั้งการเข้าถึงพื้นที่ สามารถควบคุมเพลิงได้รวดเร็ว และสามารถดับเพลิง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเห็นผลลัพธ์ในเชิงประจักษ์เพลิงไหม้ได้รับการควบคุมและดับได้อย่างมี ประสิทธิภาพ
๓. แนวน้อมความสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากเหตุเพลิงไหม้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ อยู่ในระดับมาตรฐานความปลอดภัย
๔. มุ่งส่งเสริมบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเหตุเพลิงไหม้ ให้สามารถปฏิบัติงานได้พร้อมเพียงและทันทั่วทั้ง เมื่อได้รับแจ้งเตือนเหตุเพลิงไหม้
๕. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ และการใช้งานของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” กับประชาชนในพื้นที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ
๖. ผลักดันให้มีการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และให้เกิดการ พัฒนากลยุทธ์ของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

- Strengths (จุดแข็ง)

- ๑) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" สามารถส่งสัญญาณแจ้งเตือนการ เกิดเหตุเพลิงไหม้ได้อย่างรวดเร็ว

๒) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" มีความแม่นยำในเรื่องของพิกัดตำแหน่งพื้นที่ ช่วยลดความเสี่ยงของการแจ้งเตือนเท็จ

๓) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" ใช้งานง่าย ผู้ใช้งานสามารถเข้าใจวิธีการใช้งานได้โดยไม่ต้องผ่านการฝึกอบรม

๔) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยลดความเสี่ยงของไฟไหม้และความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น

๕) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" มีการออกแบบและผลิตตามมาตรฐานความปลอดภัยที่เข้มงวด

- Weaknesses (จุดอ่อน)

๑) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" มีราคาค่อนข้างสูง อาจไม่เหมาะกับพื้นที่ขนาดเล็ก หรือมีงบประมาณจำกัด

๒) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" การติดตั้งระบบอาจต้องใช้ความเชี่ยวชาญ ผู้ใช้งานอาจจำเป็นต้องจ้างช่างผู้เชี่ยวชาญ

๓) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" จำเป็นต้องได้รับการบำรุงรักษาเป็นประจำ อาจต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม

๔) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีหากระบบขัดข้องหรือเกิดไฟฟ้าดับ ระบบอาจไม่สามารถทำงานได้

๒.๒.๒. ปัจจัยภายนอก

- Opportunities (โอกาส)

๑) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" สามารถพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพและใช้งานง่ายมากขึ้น รองรับการทำงานร่วมกับอุปกรณ์อัจฉริยะอื่น ๆ

๒) สถานที่ดับเพลิงและกู้ภัยบางโพบสามารถนำเสนอบริการติดตั้ง บำรุงรักษาและตรวจสอบระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที"

๓) การแข่งขันทางการตลาดของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" มีแนวโน้มที่จะเติบโตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากประชาชนมีความรู้ด้านความปลอดภัยที่เพิ่มขึ้น

๔) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" สามารถผสมผสานรวมกับระบบอื่น ๆ เช่น ระบบควบคุมอาคารอัจฉริยะ (BMS)

- Threats (อุปสรรค)

๑) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้มีการแข่งขันสูง มีคู่แข่งมากมาย

๒) กฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้อาจเปลี่ยนแปลงได้

๓) เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้พัฒนาอยู่ตลอดเวลา ต้องติดตามการพัฒนา และปรับปรุงระบบให้ทันสมัย

๔) ภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว อาจส่งผลต่อการทำงานของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้

๕) วิกฤตเศรษฐกิจอาจส่งผลต่อการลงทุนในระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้

๒.๓. กลยุทธ์หรือแนวคิดการพัฒนางานที่ศึกษา

กลยุทธ์ของการพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ TOWS Matrix

- วิเคราะห์จาก SO (ใช้จุดแข็งเพื่อคว้าโอกาส)

๑) พัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพ และใช้งานง่ายมากขึ้น

๒) นำเสนอบริการติดตั้ง บำรุงรักษา และตรวจสอบระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัย

๓) ผสานรวมระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้กับระบบอื่น ๆ เช่น ระบบควบคุมอาคารอัจฉริยะ (BMS) เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับระบบการแจ้งเหตุ รวมทั้งประสิทธิภาพที่เพิ่มยิ่งขึ้น

- วิเคราะห์จาก ST (ใช้จุดแข็งเพื่อรับมือกับอุปสรรค)

๑) พัฒนาอุปกรณ์การแจ้งเหตุให้มีประสิทธิภาพ โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกับสำนักการโยธา เพื่อลดต้นทุนการผลิตและพัฒนาให้เป็นนวัตกรรมของกรุงเทพมหานคร เพื่อบริการประชาชนต่อไป

๒) ติดตามการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย

๓) พัฒนาระบบให้ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

๔) ออกแบบระบบให้ทนทานต่อภัยธรรมชาติ

- วิเคราะห์จาก WO (ใช้จุดอ่อนเพื่อคว้าโอกาส)

๑) นำเสนอบริการติดตั้ง และบำรุงรักษาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ฟรีเพื่อดึงดูดผู้ประกอบการ

๒) พัฒนาระบบให้ใช้งานง่ายมากขึ้นเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม

๓) ผสานรวมระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้กับระบบอื่น ๆ เช่น ระบบรักษาความปลอดภัย เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับลูกค้า

- วิเคราะห์จาก WT (ใช้จุดอ่อนเพื่อลดผลกระทบจากอุปสรรค)

๑) ลดต้นทุนการผลิตเพื่อลดผลกระทบจากการแข่งขัน

๒) พัฒนาระบบให้ทนทานต่อสภาพแวดล้อม

๓) ออกแบบระบบให้รองรับการอัปเดตเทคโนโลยีได้ง่ายเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

สรุปกลยุทธ์จากการวิเคราะห์ TOWS Matrix ของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที"

๑. ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" สามารถพัฒนาระบบให้มีประสิทธิภาพและใช้งานง่ายมากขึ้น รองรับการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์อัจฉริยะอื่น ๆ เพื่อขยายพื้นที่ติดตั้ง

๒. ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" สามารถผสมรวมระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้กับระบบอื่น ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่า และสามารถควบคุม และติดตามสถานะของระบบต่าง ๆ ได้อย่างสะดวก

๓. ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" สามารถนำเสนอบริการติดตั้งบำรุงรักษาและตรวจสอบระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ รวมถึงบริการฝึกอบรมการใช้งานระบบเพื่อสร้างรายได้

กลยุทธ์ของการพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ McKinsey ๗-S Framework

๑. กลยุทธ์ (Strategy)

- พัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ แจ้งเตือนได้รวดเร็วแม่นยำ ครอบคลุมทุกพื้นที่ ช่วยลดการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจากเหตุเพลิงไหม้

๒. โครงสร้าง (Structure)

- พัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ แจ้งเตือนได้รวดเร็ว
- จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะทางรับผิดชอบดูแลระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้โดยตรง
- กำหนดโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้เหมาะสม
- พัฒนาระบบการสื่อสารภายในองค์กรที่มีประสิทธิภาพ
- สนับสนุนให้เกิดการทำงานเป็นทีม

๓. ระบบ (Systems)

- พัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่มีเทคโนโลยีทันสมัย เชื่อถือได้ แม่นยำ
- พัฒนาระบบการแจ้งเตือนที่รวดเร็ว ครอบคลุมทุกพื้นที่
- พัฒนาระบบเชื่อมต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยดับเพลิง โรงพยาบาล
- พัฒนาระบบติดตามผลและประเมินผลการทำงานของระบบ

๔. ค่านิยมร่วม (Shared Values)

- ความปลอดภัย : ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินเป็นอันดับแรก
- ความรับผิดชอบ : รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- ความร่วมมือ : ทำงานร่วมกันเป็นทีม ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน
- นวัตกรรม : มุ่งพัฒนาระบบให้ทันสมัย อยู่เสมอ

- การมีส่วนร่วม : สนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน

๕. ทักษะ (Skills)

- ผู้รับผิดชอบต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้
- ผู้รับผิดชอบต้องมีทักษะการใช้งานเทคโนโลยี
- ผู้รับผิดชอบต้องมีทักษะการสื่อสารที่ดี
- ผู้รับผิดชอบต้องมีทักษะการแก้ปัญหา

๖. บุคลากร (Staff)

- พัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการขององค์กร

- ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทักษะอยู่เสมอ
- สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่
- ดูแลสวัสดิการและความเป็นอยู่ของเจ้าหน้าที่

๗. รูปแบบ (Style)

- เน้นการทำงานเป็นทีม
- ส่งเสริมให้เกิดการสื่อสารที่เปิดกว้าง โปร่งใส
- สนับสนุนให้เกิดการคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- เน้นการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

๑. ประชาชนมีความเชื่อมั่นและได้รับความอุ่นใจจากการมีระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ หากเกิดเหตุฉุกเฉินสามารถกดกริ่งสัญญาณแจ้งไปยังเจ้าหน้าที่ดับเพลิงให้รับทราบเหตุได้ทันที และสามารถเข้าถึงพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว
๒. ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการแจ้งเหตุเพลิงไหม้
๓. ความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนลดลง

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

- ๑) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” ที่มีประสิทธิภาพ มีเทคโนโลยีทันสมัย เชื่อถือได้ แม่นยำ เป็นระบบแจ้งเตือนที่รวดเร็ว ครอบคลุมทุกพื้นที่ สามารถเชื่อมต่อกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานีดับเพลิงและกู้ภัยที่รับผิดชอบพื้นที่ ชุมชน โรงพยาบาล โรงเรียน ฯลฯ โดยสามารถติดตามผล และประเมินผลการทำงานของระบบได้

๒) เจ้าหน้าที่ดับเพลิงที่มีความรู้ความสามารถ เข้าใจเกี่ยวกับระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ มีทักษะการใช้งานเทคโนโลยี ทักษะการสื่อสารที่ดี และทักษะการแก้ปัญหา

๓) ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” สามารถใช้งานระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และตระหนักถึงความสำคัญของระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้

๔) นโยบายและมาตรการที่สนับสนุนการติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” มีการฝึกอบรมและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้

๕) การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนในการพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที”

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

๑) ติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” พื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิง และกู้ภัยบางโพ จำนวน ๙๑ แห่ง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ภายใน ๒ ปี

๒) สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพสามารถรับรู้สัญญาณจากระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” ภายในเวลา ๑ นาที

๓) สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ สามารถลดจำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุเพลิงไหม้ ในพื้นที่เสี่ยงที่ติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

ชื่อโครงการ	การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” พื้นที่เสี่ยงของ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร
ปีงบประมาณ	๒๕๖๘

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

กรุงเทพมหานครเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ เป็นมหานคร ด้วยสภาพปัจจุบันกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองมหานคร หรือเมืองหลวงของประเทศที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดสาธารณภัย ทั้งภัยจากธรรมชาติและภัยที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ รวมทั้งภัยจากโรคอุบัติใหม่ และภัยจากการก่อการร้ายในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนและของรัฐ และ กรุงเทพมหานครมีอาคารที่มีขนาดความสูงเพิ่มมากขึ้นในทุก ๆ ปี มีการก่อสร้างโครงการต่าง ๆ ขนาดใหญ่ เช่น โครงการรถไฟฟ้าสายต่าง ๆ เป็นต้น ประกอบกับมีชุมชนแออัดเป็นจำนวนมาก พื้นที่ตรอก ซอย มีขนาดเล็ก และแคบ หรือสภาพถนนที่มีปัญหา ทำให้รถดับเพลิงและยานพาหนะกู้ภัยซึ่งเป็นรถขนาดใหญ่ เข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุล่าช้า เป็นอุปสรรคในการเข้าถึงพื้นที่เกิดเหตุ และไม่สามารถให้การช่วยเหลือได้ทันต่อเหตุการณ์ มีโอกาสที่จะเพิ่มความสูญเสียได้มากกว่าที่ควรจะเป็น เป็นเมืองที่มีการจราจรหนาแน่น ทำให้การเดินทางเข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุล่าช้า การกั้นพื้นที่เกิดเหตุทำได้ยาก ต้องใช้เวลา ส่งผลให้การเผชิญเหตุภัยพิบัติล่าช้า ไม่ทันการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเกิดอัคคีภัย

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยปฏิบัติการป้องกันและระงับอัคคีภัยและบรรเทาสาธารณภัยอื่น ๆ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปริมาณพลหรือตามที่ร้องขอ กำหนดมาตรการในการป้องกันและระงับอัคคีภัย และบรรเทาสาธารณภัยอื่น ๆ ประสานงานกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการดำเนินการป้องกันและระงับอัคคีภัย และบรรเทาสาธารณภัย การให้การสงเคราะห์และบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยกำหนด และประสานแผนการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนแม่บทกรุงเทพมหานคร ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จัดหา ควบคุม และบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ อุปกรณ์ และยานพาหนะ รวมทั้งนำเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการ ด้านสาธารณสุข ปฏิบัติภารกิจภายใต้พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ กฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งดำเนินการตามกรอบเซนได เพื่อลดความเสี่ยงจากการเกิดภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๘ ถึง ๒๕๗๓ (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย : Sendai Framework for Disaster Risk Reduction ๒๐๑๕ – ๒๐๓๐ สืบค้นจาก <https://research.disaster.go.th/research/download/๕๕๕๓?id=๕๙๑๕>) ด้านการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ลดการสูญเสียชีวิต วิถีชีวิต และสุขภาพ ตลอดจนความสูญเสียต่อ ทรัพย์สินทางเศรษฐกิจ กายภาพ สังคม และสภาพแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม ประกอบกับใช้แผนพัฒนา กรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง และแผนปฏิบัติราชการกรุงเทพมหานคร ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ และนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นกรอบในการปฏิบัติ เพื่อสร้าง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความเชื่อมั่นในศักยภาพของสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ให้กับประชาชนชาวกรุงเทพมหานคร

สาธารณภัยขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร คือ เหตุเพลิงไหม้ ประกอบด้วย เพลิงไหม้อาคารพาณิชย์ ชุมชน โรงงาน บ้านเรือนประชาชน วัด อาคารสูง หรือแม้กระทั่ง โรงเรียน และสถานที่ราชการ ฯลฯ จากสถิติผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเหตุสาธารณภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (ศูนย์ วิทยุพระราม สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร) ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ มีเหตุเพลิงไหม้ จำนวน ๕๐๒ ครั้ง บาดเจ็บ ๑๑๖ ราย เสียชีวิต ๑๒ ราย ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีเหตุเพลิงไหม้ จำนวน ๖๗๓ ครั้ง บาดเจ็บ ๑๓๗ ราย เสียชีวิต ๖ ราย และปี พ.ศ. ๒๕๖๗ (ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗) มีเหตุเพลิงไหม้ จำนวน ๓๖๒ ครั้ง ไฟฟาลัดวงจร จำนวน ๑,๔๘๘ ครั้ง บาดเจ็บ ๕๖ ราย เสียชีวิต ๖ ราย จะเห็นได้ว่า มีการเกิดเหตุจำนวนเพิ่มขึ้นเพียงแค่ผ่านไประยะปีแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เท่านั้น หากเกิดเหตุเพลิงไหม้ขึ้น แล้วถ้าไม่สามารถควบคุมหรือดับเพลิงได้อย่างทันท่วงที จะสร้างความเสียหายอย่างมากจนยาก จะประเมินมูลค่าความเสียหายได้

ปัจจุบันหากมีเหตุเพลิงไหม้เกิดขึ้น ประชาชนที่พบเหตุการณ์มักมีความตื่นตระหนก สับสน ในการโทรแจ้งเหตุโดยประชาชนส่วนใหญ่จะโทรศัพท์แจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย ไปยังหมายเลข ๑๙๑ ผ่าน “กองบังคับการสายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - ศูนย์ผ่านฟ้า” และอีกหมายเลข ๑๙๙ ซึ่งเป็นเลขหมายที่รับแจ้งเหตุสาธารณภัยโดยตรง ผ่าน “ศูนย์รับแจ้งเหตุ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ศูนย์วิทยุพระราม สายด่วน ๑๙๙”

กรณีประชาชนโทรแจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย ผ่านหมายเลข ๑๙๑ ของ “กองบังคับการ สายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - ศูนย์ผ่านฟ้า” จะมีระยะเวลาในการตรวจสอบ ข้อมูลของผู้แจ้งเหตุจนแน่ชัด ทางศูนย์ผ่านฟ้าแจ้งเหตุด่วน เหตุร้าย หมายเลข ๑๙๑ ของ “กองบังคับการ สายตรวจและปฏิบัติการพิเศษ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ - ศูนย์ผ่านฟ้า” จะประสานมายัง “ศูนย์รับ

แจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย - ศูนย์วิทยุพระราม สายด่วน ๑๙๙" พร้อมจดบันทึกข้อมูลจนแน่ชัด ทางศูนย์วิทยุพระราม สายด่วน ๑๙๙ จึงจะแจ้งไปยังห้องวิทยุของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยของพื้นที่นั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยนั้นจัดเตรียมรถดับเพลิงและอุปกรณ์เพื่อออกกระงับเหตุ ซึ่งโดยมาตรฐานการออกปฏิบัติหน้าตามคำสั่งที่สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนดไว้ นับแต่ได้รับแจ้งเหตุจนถึงที่เกิดเหตุเพลิงไหม้ต้องไม่เกิน ๘ นาที หากนับแต่ละขั้นตอนตั้งแต่ประชาชนพบเห็นเหตุเพลิงไหม้โทรแจ้ง จนถึงเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยถึงที่เกิดเหตุ มีความล่าช้า และหลายขั้นตอน จนทำให้เพลิงไหม้ลุกลามและเสียหายเป็นวงกว้างทั้งชีวิตและทรัพย์สิน

ด้วยเหตุนี้ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ จึงมุ่งเน้นไปที่การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้เกิดความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยีการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัย ในทันที” ที่ทันสมัยด้วยการกดส่งสัญญาณเพื่อแจ้งเหตุเพลิงไหม้ จากจุดที่เกิดเหตุมายังสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพโดยตรง และสามารถแสดงพิกัดของสถานที่เกิดเหตุได้ทันที โดยเป้าหมายเพื่อลดระยะเวลาการแจ้งเหตุเพลิงไหม้

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้ย้อนหลัง ๓ ปี

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้อาคารในพื้นที่สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

พื้นที่เขต	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
คลองสาน	๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-		๑	๒
คลองสามวา	๑	๑	-	-	๑	๑	-	-	-	-	-	๑	๕
คลองเตย	-	๑	-	๑	๑	-	-	-	-	-	๑	๑	๕
คันนายาว	-	๒	-	-	๑	๑	-	๑	-	-	๑	๑	๗
จตุจักร	-	-	-	-	-	-	-	๒	๑	๑	-	๑	๕
จอมทอง	๑	-	๑	-	-	-	-	-	๑	-	-	๑	๔
ดอนเมือง	-	๑	-	-	๑	๑	๑	-	-	๑	-	-	๕
ดินแดง	-	-	-	-	-	๑	-	-	-	-	-	๒	๓
ดุสิต	๒	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	๑	๑	๕
ตลิ่งชัน	๑	-	-	๑	-	๑	-	-	-	๑	๑	๒	๗

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้อาคารในพื้นที่สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (ต่อ)

พื้นที่เขต	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
ทวีวัฒนา	๑	-	-	-	-	๑	๑	๑	๑	๑	๑	-	๗
ทุ่งครุ	๑	๑	-	-	-	-	๑	๒	๑	๑	๑	๑	๙
ธนบุรี	-	-	-	-	-	-	-	๑	-	-	-	-	๑
บางกอกน้อย	๑	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	-	-	๒
บางกอกใหญ่	๑	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	๑	-	๓
บางกะปิ	-	๓	๒	๑	-	๓	-	-	-	๑	-	-	๑๐
บางขุนเทียน	-	๒	๒	๒	๒	๒	๔	๒	-	๑	-	๒	๑๙
บางคอแหลม	๒	-	-	-	๑	-	-	๑	๑	๒	๑	-	๘
บางซื่อ	-	-	-	๑	๓	-	๒	-	-	๑	๑	-	๘
บางนา	-	-	-	-	๑	-	๑	-	-	-	๑	๑	๔
บางบอน	๑	๑	-	-	-	๑	๑	๑	-	-	๑	-	๖
บางพลัด	๒	-	-	๑	-	๑	๑	๑	-	-	-	๑	๗
บางรัก	-	๑	-	-	-	๑	-	-	-	๑	๑	-	๔
บางเขน	๒	-	-	-	-	๑	๑	-	๑	๑	๒	๑	๙
บางแค	๑	๑	๑	๑	๒	-	-	-	๒	๑	๑	๒	๑๒
บึงกุ่ม	-	๑	-	-	-	-	๑	๑	-	-	-	๑	๔
ปทุมวัน	-	-	-	-	๑	๑	-	๒	-	-	๑	๑	๖
ประเวศ	๒	๒	๑	๒	-	๑	-	๑	๑	๑	-	๑	๑๒
ป้อมปราบฯ	๒	-	-	-	-	-	-	๑	-	-	-	-	๓
พญาไท	๑	-	-	-	-	-	-	-	๑	-	-	๒	๔
พระนคร	๒	-	-	-	๑	-	-	-	๑	-	๑	-	๕
พระโขนง	๒	-	-	๑	-	-	-	-	๑	-	๑	-	๕

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้อาคารในพื้นที่สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (ต่อ)

พื้นที่เขต	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
ภาษีเจริญ	๒	-	-	-	-	๒	-	-	-	-		๑	๕
มีนบุรี	๑	-	๑	๒	-	-	๒	๓	-	-	๑	๒	๑๒
ยานนาวา	-	-	-	-	-	-	-	-	๑	-	๑	-	๒
ราชเทวี	๒	๒	-	๒	-	-	-	-	๑	-	-	๒	๙
ราชบุรีบูรณะ	-	-	-	๓	-	-	๑	-	๑	-	-	๒	๗
ลาดกระบัง	-	-	-	๑	๑	๑	-	๒	๑	๑	-	๑	๘
ลาดพร้าว	๒	-	-	-	๒	-	-	๑	๑	-	-	-	๖
วังทองหลาง	๑	๑	๒	-	-	๒	-	-	๑	๑	-	๑	๙
วัฒนา	-	๒	-	๒	-	-	๑	๑	๒	-	๒	-	๑๐
สวนหลวง	๑	๑	๑	-	-	-	-	-	-	-	๓	๒	๘
สะพานสูง	๒	-	-	๑	๑	-	-	-	-	-	-	๑	๕
สัมพันธวงศ์	-	-	-	-	๑	-	-	-	-	-	-	๑	๒
สาทร	-	-	-	๑	-	-	-	-	-	-	๓	๒	๖
สายไหม	-	๑	-	๔	-	-	-	-	๓	๒	-	-	๑๐
หนองจอก	-	๑	-	๔	-	-	-	๓	-	๒	-	-	๑๐
หนองแขม	-	-	-	-	๑	-	-	-	-	-	-	๑	๒
หลักสี่	-	๒	๑	-	-	-	-	-	๑	-	-	-	๔
ห้วยขวาง	๑	-	๑	๒	-	-	-	-	๒	-	๒	-	๘
รวม	๓๙	๒๗	๑๓	๓๒	๒๐	๒๓	๒๐	๒๗	๒๕	๒๒	๓๒	๓๙	๓๑๙

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

ที่มา : ศูนย์วิทยุพระราม ๘ ฝ่ายการสื่อสารและสารสนเทศ สำนักงานอำนวยการสาธารณสุข

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร www.bangkokfire.com

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้อาคารในพื้นที่สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๗
(ตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๗) (ต่อ)

กปก.	สถานีดับเพลิง และกู้ภัย	ม.ค.		ก.พ.		มี.ค.		เม.ย.		พ.ค.		มิ.ย.		รวม	
		อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน
กปก.๓	ลาดยาว	-	๒	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๐	๔
	ดอนเมือง	๓	๒	๑	๒	๑	-	๒	-	-	-	๑	๑	๔	๖
	บางโพ	๑	-	๒	-	-	๑	๑	-	-	-	๒	๑	๖	๒
	บางซื่อ	-	-	-	-	๒	-	๑	-	-	-	-	-	๓	๐
	บางเขน	๒	-	๔	-	๒	๑	๑	-	๑	๒	๒	-	๑๒	๓
	สายไหม	๑	-	-	๑	-	๑	-	-	-	-	-	-	๒	๒
	ลาดพร้าว	๑	-	๑	-	๒	-	-	-	-	-	-	-	๖	๓
กปก.๔	บางชัน	๗	๖	๓	๓	๓	๑	๒	๑	๒	๓	๔	๔	๒	๑๘
	ลาดกระบัง	-	-	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	๑	๑	๓	๓
	หนองจอก	๒	๑	๑	๑	-	๑	-	๑	๑	๑	-	-	๔	๕
	ร่มเกล้า	๑	-	-	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-	-	๓	๒
	หัวหมาก	-	๓	๓	๒	๓	๑	๒	-	๑	๑	๓	๒	๑	๔
	ประเวศ	-	-	-	-	๑	๑	๑	๒	๑	๑	-	-	๓	๔
	เฉลิมพระเกียรติ	-	-	-	-	๑	๑	๑	-	-	-	-	-	๒	๑
กปก.๕	ดาวคะนอง	-	๑	-	๑	-	-	๔	-	-	๑	-	-	-	๗
	จอมทอง	-	-	๑	-	๒	-	-	-	-	๑	๑	-	๔	๑
	ปากคลองสาน	-	-	-	-	๒	-	-	-	๑	๑	๑	๑	๔	๒
	ตลาดพลู	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๐	๐
	ธนบุรี	๑	-	-	-	๑	-	-	-	๑	-	-	-	๓	๐
	บวรมงคล	-	-	-	-	-	๑	-	-	๑	-	-	-	๑	๑
	บางขุนนนท์	-	-	๒	-	๑	๑	๑	-	-	๑	-	๑	๖	๑
	บางอ้อ	-	-	-	-	-	-	๑	-	๑	-	๑	-	๓	๐
	ตลิ่งชัน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	๐	๐
	ทวีวัฒนา	-	๑	๑	-	-	-	-	-	-	-	๑	-	๒	๑

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้อาคารในพื้นที่สำนักงานเขต กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๗
(ตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๗) (ต่อ)

กปก.	สถานีดับเพลิง และกู้ภัย	ม.ค.		ก.พ.		มี.ค.		เม.ย.		พ.ค.		มิ.ย.		รวม	
		อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน	อาคาร	สงบก่อน
กป.๖	บางแค	๑	๓	๒	๑	-	๒	๒	-	-	-	๒	๑	๗	๗
	บางขุนเทียน	๒	๔	๑	-	-	-	-	๑	๔	๒	๓	๒	๙	๑๐
	ทุ่งครุ	-	-	-	๑	๑	๑	-	-	-	๑	-	๑	๑	๔
	หนองแขม	๒	-	๑	๑	-	-	๑	-	๑	-	๑	-	๖	๒
	ราษฎร์บูรณะ	-	-	-	-	-	๑	๑	๑	-	-	-	-	๒	๒
รวม		๓๕	๓๑	๓๗	๑๘	๓๒	๒๕	๓๗	๑๐	๒๑	๑๙	๒๗	๑๖	๒๔๓	๑๑๙

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

ที่มา : ศูนย์วิทยุพระราม ฝ่ายการสื่อสารและสารสนเทศ สำนักงานอำนวยการสาธารณสุข

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร www.bangkokfire.com

ข้อมูลสถิติผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเหตุสาธารณภัย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

เดือน	รายการ	จำนวน	ประชาชน			เจ้าหน้าที่		
			บาดเจ็บ		เสียชีวิต	บาดเจ็บ		เสียชีวิต
			เล็กน้อย	สาหัส		เล็กน้อย	สาหัส	
มกราคม	อาคาร	๓๙	๑๓	๑	๔	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๒๐	๓	-	-	-	-	-
กุมภาพันธ์	อาคาร	๒๗	๓	-	-	๑	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๑๔	๑	-	-	-	-	-

ข้อมูลสถิติผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเหตุสาธารณภัย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (ต่อ)

เดือน	รายการ	จำนวน	ประชาชน			เจ้าหน้าที่		
			บาดเจ็บ		เสียชีวิต	บาดเจ็บ		เสียชีวิต
			เล็กน้อย	สาหัส		เล็กน้อย	สาหัส	
มีนาคม	อาคาร	๑๓	-	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๑๓	๒	-	-	-	-	-
เมษายน	อาคาร	๓๒	๙	-	-	๑	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๑๓	-	-	-	-	-	-
พฤษภาคม	อาคาร	๒๐	๑	-	๒	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๗	๑	-	-	-	-	-
มิถุนายน	อาคาร	๒๓	๒๙	-	๒	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๙	๑	-	-	-	-	-
กรกฎาคม	อาคาร	๒๐	๓	-	๑	๑	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๘		-	-	-	-	-
สิงหาคม	อาคาร	๒๗	๔	-	-	๑	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๑๗	๓	-	-	-	-	-
กันยายน	อาคาร	๒๕	๑๐	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๒๔	๒	-	-	-	-	-

ข้อมูลสถิติผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเหตุสาธารณภัย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (ต่อ)

เดือน	รายการ	จำนวน	ประชาชน			เจ้าหน้าที่		
			บาดเจ็บ		เสียชีวิต	บาดเจ็บ		เสียชีวิต
			เล็กน้อย	สาหัส		เล็กน้อย	สาหัส	
ตุลาคม	อาคาร	๒๒	๑๖	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๑๗		-	-	-	-	-
พฤศจิกายน	อาคาร	๓๒	๕	-	๑	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๒๑	๒	-	-	-	-	-
ธันวาคม	อาคาร	๓๙	๔	-	๒	๑	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๒๐	๔	-	-	-	-	-
รวม	อาคาร	๓๑๙	๙๗	๑	๑๒	๕	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๑๘๓	๑๙	-	-	-	-	-
รวมทั้งหมด		๕๐๒	๑๑๖	๑	๑๒	๕	-	-

ข้อมูลสถิติผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเหตุสาธารณภัย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

เดือน	รายการ	จำนวน	ประชาชน			เจ้าหน้าที่		
			บาดเจ็บ		เสียชีวิต	บาดเจ็บ		เสียชีวิต
			เล็กน้อย	สาหัส		เล็กน้อย	สาหัส	
มกราคม	อาคาร	๓๖	๗	-	๑	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๔๑	๑	-	๑	-	-	

ข้อมูลสถิติผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเหตุสาธารณภัย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ต่อ)

เดือน	รายการ	จำนวน	ประชาชน			เจ้าหน้าที่		
			บาดเจ็บ		เสียชีวิต	บาดเจ็บ		เสียชีวิต
			เล็กน้อย	สาหัส		เล็กน้อย	สาหัส	
กุมภาพันธ์	อาคาร	๓๒	๒๒	๒	-	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๓๐	๓	-	-	-	-	-
มีนาคม	อาคาร	๒๙	๓	-	-	๑	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๒๒	๒	-	-	-	-	-
เมษายน	อาคาร	๒๖	๙	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๒๐	๔	-	-	-	-	-
พฤษภาคม	อาคาร	๓๐	๑๑	-	๑	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๑๓	-	-	-	-	-	-
มิถุนายน	อาคาร	๒๙	๗	-	๑	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๑๙	๓	-	-	-	-	-
กรกฎาคม	อาคาร	๓๒	๔	-	๒	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๓๖	๔	-	-	-	-	-
สิงหาคม	อาคาร	๓๐	๖	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๓๐	๑	-	-	-	-	-

ข้อมูลสถิติผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเหตุสาธารณภัย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ต่อ)

เดือน	รายการ	จำนวน	ประชาชน			เจ้าหน้าที่		
			บาดเจ็บ		เสียชีวิต	บาดเจ็บ		เสียชีวิต
			เล็กน้อย	สาหัส		เล็กน้อย	สาหัส	
กันยายน	อาคาร	๑๙	๔	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๑๐	๑	-	-	-	-	-
ตุลาคม	อาคาร	๓๓	๑	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๑๙	๔	-	-	-	-	-
พฤศจิกายน	อาคาร	๔๑	๒๙	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๓๒	๒	-	-	-	-	-
ธันวาคม	อาคาร	๓๘	๔	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบ ก่อน	๒๖	๒	๑	-	-	-	-
รวม	อาคาร	๓๗๕	๑๐๗	๒	๕	๑	๐	๐
	เพลิงสงบ ก่อน	๒๙๘	๒๗	๑	๑	๐	๐	๐
รวมทั้งหมด		๖๗๓	๑๓๔	๓	๖	๑	๐	๐

ข้อมูลสถิติผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเหตุสาธารณภัย ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๗
(ตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๗)

เดือน	รายการ	จำนวน	ประชาชน			เจ้าหน้าที่		
			บาดเจ็บ		เสียชีวิต	บาดเจ็บ		เสียชีวิต
			เล็กน้อย	สาหัส		เล็กน้อย	สาหัส	
มกราคม	อาคาร	๓๕	๑๒	-	๑	-	-	-
	เพลิงสงบก่อน	๓๑	๒	-	-	-	-	-
กุมภาพันธ์	อาคาร	๓๘	๖	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบก่อน	๑๗	-	-	-	-	-	-
มีนาคม	อาคาร	๓๒	๑๕	-	๒	-	-	-
	เพลิงสงบก่อน	๒๕	๒	-	๑	-	-	-
เมษายน	อาคาร	๓๘	๒	-	๑	๑	-	-
	เพลิงสงบก่อน	๒๐	-	-	-	-	-	-
พฤษภาคม	อาคาร	๒๖	๔	-	-	-	-	-
	เพลิงสงบก่อน	๑๗	๑	-	-	-	-	-
มิถุนายน	อาคาร	๓๘	๑๒	-	๑	-	-	-
	เพลิงสงบก่อน	๑๗	-	-	-	-	-	-
รวม	อาคาร	๒๐๗	๕๑	๐	๕	๑	๐	๐
	เพลิงสงบก่อน	๑๒๗	๕	๐	๑	๐	๐	๐
รวมทั้งหมด		๓๓๔	๕๖	๐	๖	๑	๐	๐

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

ที่มา : ศูนย์วิทยุพระราม ฝ่ายการสื่อสารและสารสนเทศ สำนักงานอำนวยการสาธารณภัย
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร www.bangkokfire.com

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้ พื้นที่รับผิดชอบสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ
กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	เหตุ	สถานที่เกิดเหตุ	พื้นที่ เสียหาย (ตร.ม.)	ผู้บาดเจ็บ	ผู้เสียชีวิต	เวลา เดินทางถึง ที่เกิดเหตุ (นาที)	เวลารวม ขณะเกิด เหตุ (นาที)
๑	๑๓ ก.ค. ๖๕	เพลิงไหม้	ซอยกรุงเทพ-นนทบุรี	๘๐	๐	๐	๖	๑๐๐
๒	๑๕ ก.ค. ๖๕	เพลิงไหม้	๑๓๕/๓๐-๓๔ ทาวโฮม ๓ ชั้น เขต ดุสิต	๔	๐	๐	๔	เพลิง สงบก่อน
๓	๒ พ.ย. ๖๕	เพลิงไหม้	๒๑/๑๓ ซอยกรุงเทพ-นนทบุรี	๑๒	๐	๐	๓	๒๓
๔	๑ ธ.ค ๖๕	เพลิงไหม้	๓๓๑/๖ ถนนนครไชย ศรี เขตดุสิต	๕๐	๐	๐	๗	๒๕

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

ที่มา : ฝ่ายงานธุรการ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้ พื้นที่รับผิดชอบสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ
กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	เหตุ	สถานที่เกิดเหตุ	พื้นที่ เสียหาย (ตร.ม.)	ผู้ บาดเจ็บ	ผู้เสียชีวิต	เวลา เดินทางถึง ที่เกิดเหตุ (นาที)	เวลารวม ขณะเกิด เหตุ (นาที)
๑	๑๘ มี.ค. ๖๖	เพลิงไหม้	ชุมชนตรงข้ามวัดสะพานสูง	๕	๐	๐	๓	๑๓
๒	๓ ต.ค.๖๖	เพลิงไหม้	๑๖/๑๘ ถ.ประชากรราษฎร์ สาย ๑ ซ.๔ เขตบางซื่อ	๒	๐	๐	๒	๒๐

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้ พื้นที่รับผิดชอบสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ
กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ต่อ)

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	เหตุ	สถานที่เกิดเหตุ	พื้นที่ เสียหาย (ตร.ม.)	ผู้บาดเจ็บ	ผู้เสียชีวิต	เวลา เดินทางถึง ที่เกิดเหตุ (นาที)	เวลารวม ขณะเกิด เหตุ (นาที)
๓	๑๕ ต.ค. ๖๖	เพลิงไหม้	๙๔/๖ ตรอกประตู ถ.ริมคลองประปา เขตบางซื่อ	๕๐	๐	๐	๒	๙๐
๔	๑๗ ธ.ค. ๖๖	เพลิงไหม้	๘๐/๓๗๔ ชั้น ๑๔ แฟลตทหาร เขตดุสิต	๔	๐	๐	๕	๑๑

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๖

ที่มา : ฝ่ายงานธุรการ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้ พื้นที่รับผิดชอบสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ
กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗
(ตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๗)

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	เหตุ	สถานที่เกิดเหตุ	พื้นที่ เสียหาย (ตร.ม.)	ผู้บาดเจ็บ	ผู้เสียชีวิต	เวลา เดินทางถึง ที่เกิดเหตุ (นาที)	เวลารวม ขณะเกิด เหตุ (นาที)
๑	๑๗ ม.ค. ๖๗	เพลิงไหม้	ร้านวิเศษไถ่ย่าง ๓๐๙ ถ.ประชาราษฎร์สาย ๑ เขตบางซื่อ	๘๐	๐	๐	๒	๑๐
๒	๑๘ ก.พ. ๖๗	เพลิงไหม้	อาคารพาณิชย์ ถ.ประชาราษฎร์สาย ๑ ซ. ๒๑/๑	๔	๐	๐	๖	๒๐

ข้อมูลสถิติเหตุเพลิงไหม้ พื้นที่รับผิดชอบสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ
กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗
(ตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน ๒๕๖๗) (ต่อ)

ลำดับที่	วัน เดือน ปี	เหตุ	สถานที่เกิดเหตุ	พื้นที่ เสียหาย (ตร.ม.)	ผู้บาดเจ็บ	ผู้เสียชีวิต	เวลา เดินทางถึง ที่เกิดเหตุ (นาที)	เวลารวม ขณะเกิด เหตุ (นาที)
๓	๒ มิ.ย.๖๗	เพลิงไหม้	แฟลตทหาร ม.พัน ๔ รอ. ถ.สามเสน ดุสิต	๑๒	๐	๐	๗	๑๒
๔	๑๒ มิ.ย. ๖๗	เพลิงไหม้	โครงการวันเวส ไซด์งานก่อสร้างหน้า รัฐสภา	๕๐	๐	๐	๗	๑๗
๕	๑๕ มิ.ย. ๖๗	เพลิงไหม้	๖๔๘/๓๒ ถ.ประชาราษฎร์สาย ๑ ซอย ๓๖ เขตบางซื่อ	๒	๐	๐	๖	๓๕
๖	๒๕ มิ.ย. ๖๗	เพลิงไหม้	รร.โยธินบูรณะ	๒	๐	๐	๔	๗

ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗

ที่มา : ฝ่ายงานธุรการ สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓

๓.๒ วัตถุประสงค์

- ๓.๒.๑ เพื่อพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้มีประสิทธิภาพสามารถแจ้งเหตุได้ทันทั่วทั้ง
- ๓.๒.๒ เพื่อลดขั้นตอนและระยะเวลาในการแจ้งเหตุเพลิงไหม้
- ๓.๒.๓ เพื่อลดความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

๓.๓ เป้าหมาย

- ๓.๓.๑ พัฒนาและติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที”
- ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่รับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถแจ้งเหตุเพลิงไหม้ได้รวดเร็ว ลดขั้นตอนและระยะเวลาในการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ให้สั้นที่สุด

[illegible]

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘												ผู้ที่เกี่ยวข้อง
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๔. ขออนุมัติจัดซื้อ				←→									กปก.๓
๕. จัดทำร่างสัญญา และลงนามสัญญา					←→								กปก.๓
๖. ดำเนินการตาม สัญญา						←→							กปก.๓
๗. ดำเนินการตรวจรับ พัสดุ							←→						กปก.๓
๘. สำรวจพื้นที่เสี่ยง							←→						ส.ดพ. บางโพ
๙. ติดตั้งอุปกรณ์ ระบบแจ้งเหตุ เพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที”							←→						ส.ดพ. บางโพ
๑๐. จัดอบรมแนะนำ วิธีการใช้อุปกรณ์ ระบบแจ้งเหตุ เพลิงไหม้							←→						ส.ดพ. บางโพ
๑๑. ประเมินผล โครงการฯ เพื่อวัด ผลสัมฤทธิ์												←→	ส.ดพ. บางโพ

๓.๖ งบประมาณ

งบรายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ หมวดรายจ่ายอื่น โครงการการพัฒนาาระบบ
แจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” พื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ
โดยมีรายละเอียดดังนี้

รายละเอียด/ กิจกรรม	จำนวน (หน่วย)	ราคา ต่อหน่วย	ราคา (บาท)	กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง
๑. อุปกรณ์แจ้งเหตุ ๒. ค่าซิมอินเตอร์เน็ต รายปี	๙๑ ชุด ๙๑ ชุด	๒๙,๐๐๐.- ๒,๕๐๐.-	๒,๖๓๙,๐๐๐.- ๒๒๗,๕๐๐.-	-ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ เป็นจำนวนเงิน ๒,๘๖๖,๕๐๐.- บาท
(สองล้านแปดแสนหกหมื่นหกพันห้าร้อยบาทถ้วน)

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ช่วยลดระยะเวลาการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจ ปลอดภัยในทันที” ช่วยให้เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยสามารถเข้าถึงที่เกิดเหตุได้รวดเร็วขึ้น
๒. เพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิง เจ้าหน้าที่สามารถวางแผนการดับเพลิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. ลดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชนมีเวลาอพยพหนีเพลิงไหม้ได้ทันท่วงที
๔. สร้างความมั่นใจให้กับประชาชน ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น “knowing that there is a quick and effective fire alarm system in place”

๓.๘ แนวทางติดตามประเมินผล

ตัวชี้วัด	ค่า เป้าหมาย	ประเภท ตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/เครื่องมือ ในการใช้วัด	ระยะ เวลา
การติดตั้งระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจปลอดภัยในทันที”ในพื้นที่เสี่ยง ของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ จำนวน ๙๑ แห่ง	ร้อยละ ๘๐	ปริมาณ	จำนวนการติดตั้ง ระบบฯ x ๑๐๐ ๙๑ แห่ง	๒๔ เดือน
เจ้าหน้าที่สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบาง โพ สามารถรับรู้สัญญาณแจ้งเหตุเพลิง ไหม้จากระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “ทันใจปลอดภัยในทันที” และออกปฏิบัติงานได้ทันที	ไม่เกิน ๑ นาที	ผลลัพธ์	ระยะเวลาเมื่อสัญญาณ แจ้งเหตุดังขึ้น จนถึง ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่ฯ ถึงสถานที่เกิดเหตุเพลิง ไหม้	-

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ประเภทตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/เครื่องมือในการใช้วัด	ระยะเวลา
ร้อยละความสำเร็จในการลดจำนวนผู้เสียชีวิตจากเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่เสี่ยงของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ	ร้อยละ ๘๐	ผลลัพธ์	รายงานสรุปเหตุเพลิงไหม้ประจำเดือนของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ	-

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

๑) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" ยังไม่มีข้อมูลรายละเอียดและลักษณะของสาเหตุเชื้อเพลิงที่ลุกไหม้ที่ชัดเจน ซึ่งสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพไม่สามารถเตรียมสารดับเพลิงที่ให้ถูกต้องกับเพลิงที่ลุกไหม้ได้เพียงพอ และยังไม่สามารถได้ตอบกับผู้ก่ดแจ้งเพื่อสอบถามรายละเอียดที่ชัดเจนได้

๒) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" มีการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตและซิมมือถือเพื่อเข้ากับระบบการแจ้งเตือน อาจมีการขัดข้องหากไฟฟ้าดับ และในช่วงเวลาที่มีการใช้งานในระบบอินเทอร์เน็ตพร้อมกันจำนวนมาก ๆ หากช่วงเวลานั้นเกิดเหตุเพลิงไหม้

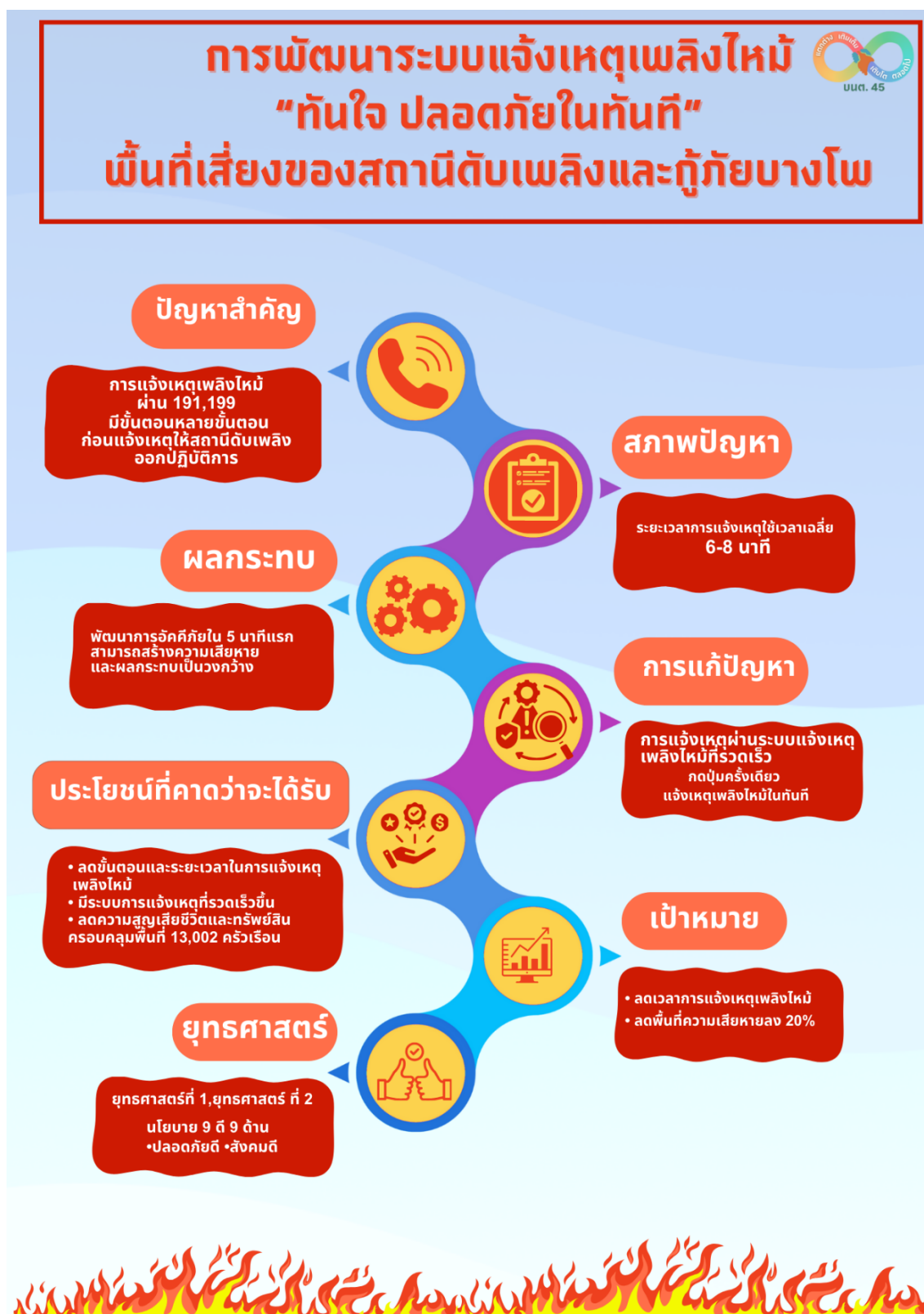
๓) ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ "ทันใจ ปลอดภัยในทันที" มีการจัดซื้ออุปกรณ์ในการใช้งานราคาสูงและต้องมีการบำรุงรักษาให้พร้อมใช้งาน อาจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมในส่วนบำรุงรักษาด้านอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- สมมาศ เลิศลักษณ์อรธยา. (๒๕๕๙). *การจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัยโดยระบบป้องกันอัคคีภัยของอาคาร*
สาขาระบบไฟฟ้าทางวิศวกรรมไฟฟ้า Fire Protection System and Fire Safety Management
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทชั้นปริญญาโท). นครปฐม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
 สถาบันดับเพลิงและกู้ภัยสามเสน. (๒๕๖๗). *ข้อมูลด้านอัคคีภัย*. สืบค้น ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <https://www.samsenfire.com/blog>
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (๒๕๖๗). *Sendai Framework for Disaster Risk Reduction ๒๐๑๕ - ๒๐๓๐*.
 สืบค้น ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <http://research.disaster.go.th/download/5553?id=5915>

ภาคผนวก

๑. One Page

๒. Presentation

“

การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้
“ทันใจ ปลอดภัยในทันที”
 พื้นที่เสี่ยงของสถานิตดับเพลิง
 และกู้ภัยบางโพ

นำเสนอโดย บนต.รุ่นที่ 45 กลุ่ม 2

”

กทม

การพัฒนาของไฟ (Stage of Fire Development)

กทม

Temp 19C
Tid 01:25

2

บทสัมภาษณ์ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
กรณีเหตุเพลิงไหม้ที่ชุมชนตรอกโพธิ์ เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2567

กชม

อัษฎาธิ์ สิริพันธุ์
ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

3

ผู้ได้รับผลกระทบ

ทางตรง

- ผู้ประสบเหตุเพลิงไหม้โดยตรง
- บุคคลใกล้ชิด : ครอบครัว ญาติ
- เจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยบางโพที่ปฏิบัติหน้าที่ควบคุมเหตุ

ทางอ้อม

- ประชาชนบริเวณใกล้เคียง : ชุมชน โรงเรียน ตลาด วัด
- ผู้ประกอบการ : สูญเสียทรัพย์สิน ธุรกิจหยุดชะงัก สูญเสียลูกค้า
- เศรษฐกิจ : เหตุเพลิงไหม้ขนาดใหญ่ สร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจ กิจกรรมหยุดชะงัก ทรัพย์สินสูญเสีย
- สิ่งแวดล้อม : มลพิษทางอากาศและน้ำ

5

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติการเกิดเหตุเพลิงไหม้ จากศูนย์รวมข่าวแจ้งเหตุเพลิงไหม้ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร

6

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงสถิติ

- ข้อมูลจากฐานข้อมูลดิจิทัลพื้นที่จุดเสี่ยงความปลอดภัยกรุงเทพมหานคร (BKK Risk Map)
- ข้อมูลสถิติการเกิดเหตุเพลิงไหม้ในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ

2. ข้อมูลเชิงพื้นที่

- แผนที่พื้นที่เขตรับผิดชอบของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ

3. ข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

- ข้อมูลเชิงลึกจากเจ้าหน้าที่ดับเพลิงและกู้ภัยเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการแจ้งเหตุและดับเพลิงไหม้
- ข้อมูลเชิงลึกจากประชาชนเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ และพฤติกรรมเกี่ยวกับระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้
- ข้อมูลตัวอย่างจากอุปกรณ์สาริตแจ้งเหตุ

7

แก้ไขปัญหานี้ได้อย่างไร

จุดกดแจ้งเหตุเพลิงไหม้
FIRE ALARM CALL POINT

การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้
“**ทันใจ ปลอดภัยในทันที**” มุ่งเน้นไปที่
การพัฒนาระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ที่รวดเร็ว
และมีประสิทธิภาพ โดยใช้เทคโนโลยี
การแจ้งเหตุเพลิงไหม้ “**ทันใจ**”
ที่ทันสมัยกวดส่งสัญญาณเพื่อแจ้งเหตุจาก
จุดเกิดเหตุมายังสถานีดับเพลิงและกู้ภัย
บางโพโดยตรง

8

ระบบแจ้งเหตุเพลิงไหม้ผ่านอุปกรณ์สัญญาณเตือนภัย

ประโยชน์ของระบบ

- **ลดระยะเวลาการแจ้งเหตุเพลิงไหม้** ช่วยให้เจ้าหน้าที่เข้าถึงที่เกิดเหตุได้รวดเร็วขึ้น
- **เพิ่มประสิทธิภาพการดับเพลิง** เจ้าหน้าที่สามารถวางแผนการดับเพลิงได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- **ลดความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สิน** ประชาชนมีเวลาอพยพหนีเพลิงไหม้ได้ทันทั่วทั้งที่
- **สร้างความมั่นใจให้กับประชาชน** ทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น

"knowing that there is a quick and effective fire alarm system in place"

แหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนโครงการฯ

พื้นที่เสี่ยงสถานิตดับเพลิงและตู้ภัยบางโพ

- ชุมชนในพื้นที่ฯ 66 ชุมชน
- โรงเรียนในพื้นที่ฯ 14 โรงเรียน
- ตลาด 1 แห่ง / วัด 9 แห่ง / ศาลเจ้า 1 แห่ง

ประมาณการในพื้นที่จุดเสี่ยง 91 แห่ง

ราคาอุปกรณ์ชุดละ 29,000 บาท x 91 แห่ง
เป็นเงิน 2,639,000.- บาท

ค่าซ้อมอินเตอร์เน็ตรายปี 2,500 บาท ต่อ 1 ชุดอุปกรณ์
เป็นเงิน 227,500.- บาท

ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 2,866,500.- บาท

ผู้ประกอบการในพื้นที่ประสงค์ติดตั้งระบบการแจ้งเหตุฯ
ติดต่อสถานิตดับเพลิงและตู้ภัยบางโพ โดยเจ้าของพื้นที่เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายเอง

11

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ

1. สถานิตดับเพลิงและตู้ภัยบางโพ
(หน่วยงานที่รับผิดชอบ Action Plan)
2. สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
3. ศูนย์รับแจ้งเหตุสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
4. สถานิตดับเพลิงและตู้ภัยในกรุงเทพมหานคร
5. หน่วยงานสนับสนุนบูรณาการความร่วมมือ
 - สำนักการวางผังและพัฒนาเมือง
 - สำนักการโยธา
 - สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

12

โครงการนี้ตอบยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิฤตการณ์
ยุทธศาสตร์ที่ 7 การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร

ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในมิติ

02 ด้านปลอดภัย

- : 087 ช้อมการเผชิญเหตุให้ครอบคลุมทุกระดับ ทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่
- : 093 กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบโครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัยให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอ
- : 231 เพิ่มความครอบคลุมของสถานีดับเพลิงและกู้ภัยในเขตกรุงเทพฯ

08 ด้านสังคม

- : 029 อาสาสมัครเทคโนโลยี (อสท) ตัวช่วยด้านเทคโนโลยีสำหรับคนกรุงเทพมหานคร

“

กดเร็ว ถึงไว
กดปุ่มทันใจ ดับไฟทันที

”

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นางณิชนันท์ บุญอ่อน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสุขภาพ
มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
๒. นางนารี ชัยปรีชาพล นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
ศูนย์เรื่องราวร้องทุกข์ สำนักงานเลขาธิการปัดกรุงเทพมหานคร
สำนักปัดกรุงเทพมหานคร
๓. ว่าที่ร้อยตรีเรืองยศ เจริญपालะ พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญงาน
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยพลโยธิน กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๑
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๔. นายวรษา สุทัมศักดิ์ เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางรัก กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๒
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๕. นายอนพัทธ์ เขียววิชัย พนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญงาน
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบ่อนไก่ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๒
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๖. นายสัมฤทธิ์ สุนทร เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยดอนเมือง กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๗. ว่าที่ร้อยตรีปิยะ ผ่องใส เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยบางโพ กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๓
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๘. นายกำพลศักดิ์ พัยพิยตร์ เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยเฉลิมพระเกียรติ
กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๔ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๙. นายเสกสรรค์ วงศ์ดีลาภ เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชำนาญการ
สถานีดับเพลิงและกู้ภัยหนองแขม กองปฏิบัติการดับเพลิงและกู้ภัย ๖
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
๑๐. นายศุภมิตร เพ็ญกรมโพธิ์ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
กองควบคุมระบบคอมพิวเตอร์ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล
๑๑. นางสาวจิรัชา หลักเมือง นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
ฝ่ายปกครอง สำนักงานเขตจตุจักร

โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้านก่อนกลับสู่สังคม

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ไດที่อธิบายปัญหานี้

๑. ผู้ป่วยไร้บ้านที่รอจำหน่ายอยู่ในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคม พบว่าผู้ป่วยไร้บ้านที่เข้ารับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ ๕ แห่งตั้งแต่เดือนมกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๗ จำนวน ๒๘๘ ราย เป็นผู้ป่วยไร้บ้านที่คงค้างรอจำหน่าย ๓๖ ราย พบในโรงพยาบาลสิรินธรจำนวน ๑๐ ราย โรงพยาบาลกลางจำนวน ๑๐ ราย โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์จำนวน ๘ ราย โรงพยาบาลราชพิพัฒน์จำนวน ๖ ราย โรงพยาบาลหลวงพ่อกวี่ศักดิ์ฯ จำนวน ๒ ราย ผู้ป่วยแต่ละรายเป็นผู้ป่วยที่ช่วยเหลือตนเองได้ ผู้ป่วยติดเตียง และผู้ป่วยที่มีความพิการ ซึ่งระหว่างที่รอจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล ผู้ป่วยอยู่ที่หอผู้ป่วย รอสถานสงเคราะห์เข้ามาประเมินเพื่อให้การดูแลและช่วยเหลือผู้ป่วยต่อไป จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ได้ทำการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาโดยนำนโยบาย ๙ ด้าน ๙ ดีของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในด้านปลอดภัยดี สุขภาพดี บริหารจัดการดี นำมาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา ร่วมกับการศึกษางานวิจัยเรื่องการศึกษาประสิทธิผลของนโยบายคุ้มครองคนไร้บ้านของ นภัสสร วัฒนศิริ (๒๐๒๑) ผลการศึกษาพบว่า การสนับสนุนให้คนไร้บ้านมีงานทำ การรับคนไร้บ้านเข้ารับการคุ้มครองในศูนย์พักพิงคนไร้ที่พึ่ง และส่งไปยังสถานประกอบการ รวมถึงจุดประสานงานที่เปิดโอกาสให้คนไร้บ้านสามารถเข้ามาสมัครงานได้ ไม่มีประสิทธิผลและไม่เหมาะสมเนื่องจากคนไร้บ้านสนใจเข้ารับการคุ้มครองและใช้บริการในจุดประสานงานในสัดส่วนที่น้อยมาก รวมทั้งจำนวนของผู้ที่ได้เข้ารับการจ้างงานในสถานประกอบการมีสัดส่วนที่น้อยมาก อีกทั้งงานที่ภาครัฐหามาให้นั้น ไม่ตรงกับความต้องการของคนไร้บ้าน แต่่นโยบายเรื่อง การทำสัญญาข้อตกลงร่วมกับบริษัทเอกชน รวมทั้งโมเดลนโยบายต้นแบบ ที่อยู่อาศัยคนละครึ่ง ที่รัฐหันมาทำหน้าที่ในฐานะผู้สนับสนุนที่ อยู่อาศัยและกระตุ้นให้คนไร้บ้านทำงาน กลับประสบความสำเร็จและมีประสิทธิผลเป็นอย่างมาก เนื่องจากคนไร้บ้านให้ความสนใจเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังได้รับการจ้างงาน มีรายได้และมีความมั่นคงในชีวิตเพิ่มขึ้น โดยการแก้ไขปัญหาคอนไร้บ้านได้อย่างแท้จริงนั้น คือการทำให้คนไร้บ้านสามารถเข้าถึงอาชีพ และมีศักยภาพพอที่จะเข้าไปแข่งขันในระบบเศรษฐกิจได้ ซึ่งจะเป็นไปเบิกทางให้คนไร้บ้านสามารถกลับเข้าสู่สังคมและมีอนาคตที่ดีได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป

ตารางที่ ๑ สถิติผู้ป่วยไร้บ้านในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ตั้งแต่เดือน

มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๗

โรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร	จำนวนผู้ป่วยไร้บ้านที่ส่งปริญษา นักสังคมสงเคราะห์ (ราย)	จำนวนผู้ป่วยไร้บ้านที่รอ จำหน่าย (ราย)
โรงพยาบาลสิรินธร	๒๓	๑๐
โรงพยาบาลกลาง	๑๖๔	๑๐
โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์	๖๗	๘
โรงพยาบาลราชพิพัฒน์	๑๒	๖
โรงพยาบาลหลวงพ่อดำ	๒๒	๒
รวม	๒๘๘	๓๖

ที่มา: จากรายงานสถิติผู้ป่วยไร้บ้านในโรงพยาบาล ๕ แห่งสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

ตั้งแต่เดือน มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๗

๒. ระยะเวลารอคอยการจำหน่าย มากกว่าหรือเท่ากับ ๖ เดือน พบว่าผู้ป่วยไร้บ้านแต่ละประเภทได้แก่ ผู้พิการ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้ที่อายุน้อยกว่า ๖๐ ปี ระยะเวลาการจำหน่ายแตกต่างกัน ซึ่งผู้ป่วยที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ระยะเวลาคอยเฉลี่ยประมาณ ๓ - ๖ เดือน ส่วนผู้ป่วยที่พิการ ผู้ป่วยติดเตียงจะใช้เวลารอคอยเฉลี่ยประมาณ ๑ - ๒ ปี เพื่รอคิวเข้าสถานสงเคราะห์ผู้พิการ

๓. ไม่มีเตียงให้กับผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ จากสถิติการให้บริการผู้ป่วยของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ๑๑ โรงพยาบาล ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวนเตียงทั้งสิ้น ๒,๖๕๓ เตียง เป็นยอดผู้ป่วยใน จำนวน ๑๑๖,๔๔๕ ราย ผู้ป่วยนอก จำนวน ๔,๔๓๕,๙๔๙ ครั้ง

ตารางที่ ๒ สถิติจำนวนเตียงในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๖๖

โรงพยาบาล	จำนวนเตียง
โรงพยาบาลกลาง	๔๘๓
โรงพยาบาลตากสิน	๔๒๐
โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์	๔๗๑
โรงพยาบาลหลวงพ่อดำ ชูติณโร อุทิศ	๑๓๙
โรงพยาบาลเวชการุณย์รัศมี	๑๘๗
โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพมหานคร	๖๔
โรงพยาบาลราชพิพัฒน์	๔๓๑
โรงพยาบาลสิรินธร	๓๙๖

ตารางที่ ๒ สถิติจำนวนเตียงในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๖๖ (ต่อ)

โรงพยาบาล	จำนวนเตียง
โรงพยาบาลผู้สูงอายุบางขุนเทียน	๖๒
โรงพยาบาลคลองสามวา	๐
โรงพยาบาลบางนากรุงเทพมหานคร	๐
รวม	๒,๖๕๓

ที่มา : ๑)โรงพยาบาลคลองสามวา และโรงพยาบาลบางนากรุงเทพมหานคร เปิดให้บริการเฉพาะผู้ป่วยนอก

ที่มา : ๒)จากรายงานสถิติประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

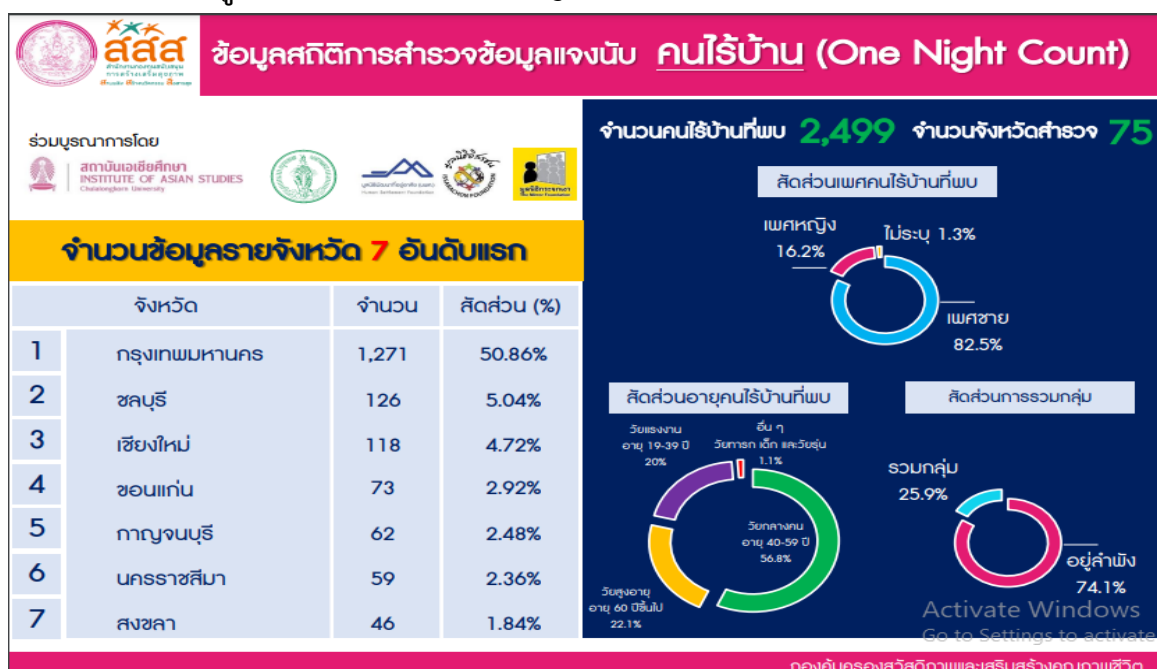
ตารางที่ ๓ สถิติผู้ป่วยนอก - ใน โรงพยาบาลสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๖๖

โรงพยาบาล	ผู้ป่วยนอก (ครั้ง)	ผู้ป่วยใน (ราย)
โรงพยาบาลกลาง	๖๙๑,๖๔๗	๑๔,๘๖๘
โรงพยาบาลตากสิน	๘๓๑,๑๘๘	๑๗,๓๖๖
โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์	๗๙๑,๐๔๗	๑๘,๒๒๙
โรงพยาบาลหลวงพ่อกวักดี	๒๔๔,๕๑๐	๖,๓๔๒
โรงพยาบาลเวชการุณย์รัศมี	๒๖๗,๘๑๑	๘,๐๘๕
โรงพยาบาลลาดกระบังกรุงเทพฯ	๑๔๐,๒๔๔	๒,๖๘๐
โรงพยาบาลราชพิพัฒน์	๖๔๓,๒๑๕	๒๓,๔๗๔
โรงพยาบาลสิรินธร	๖๕๔,๘๕๔	๒๓,๒๕๘
โรงพยาบาลผู้สูงอายุบางขุนเทียน	๑๐๔,๘๐๕	๒,๑๔๓
โรงพยาบาลคลองสามวา	๓๔,๖๒๒	-
โรงพยาบาลบางนากรุงเทพฯ	๓๒,๐๒๖	-
รวม	๔,๔๓๕,๙๔๙	๑๑๖,๔๔๕

ที่มา : ๑) โรงพยาบาลคลองสามวา และโรงพยาบาลบางนากรุงเทพมหานครเปิดให้บริการเฉพาะผู้ป่วยนอก

ที่มา : ๒) จากรายงานสถิติประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

สถิติการสำรวจข้อมูลแรงงานนอกระบบ (One Night Count)

ที่มา : ภาพจากข้อมูลสำรวจเชิงสถิติสถานการณ์คนไร้บ้าน ปี ๒๕๖๖

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

- ผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษา และจำเป็นต้องนอนในโรงพยาบาล
- โรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายของกลุ่มผู้ป่วยไร้บ้านที่รอจำหน่าย

จากโรงพยาบาล

- ผู้ป่วยไร้บ้าน
- บุคลากรทางการแพทย์ เช่น แพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เป็นต้น
- หน่วยงานที่รับผู้ป่วยไร้บ้าน เช่น มูลนิธิกระจกเงา บ้านอิมใจ เป็นต้น

แก้ปัญหานี้อย่างไร (อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหานี้)

วิธีการแก้ปัญหา

๑. เมื่อแพทย์จำหน่ายผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาล พยาบาลประจำตึกประสานนักสังคมสงเคราะห์
๒. นักสังคมสงเคราะห์ สืบค้นข้อมูลจากผู้ป่วยหรือผู้นำส่ง
๓. นักสังคมสงเคราะห์ดำเนินการช่วยในเรื่องการจัดทำตรวจสอบทะเบียนราษฎร์ เอกสาร

ทะเบียนราษฎร์

๔. แบ่งกลุ่มผู้ป่วยเป็น ผู้ป่วยเด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้มีอายุน้อยกว่า ๖๐ ปี

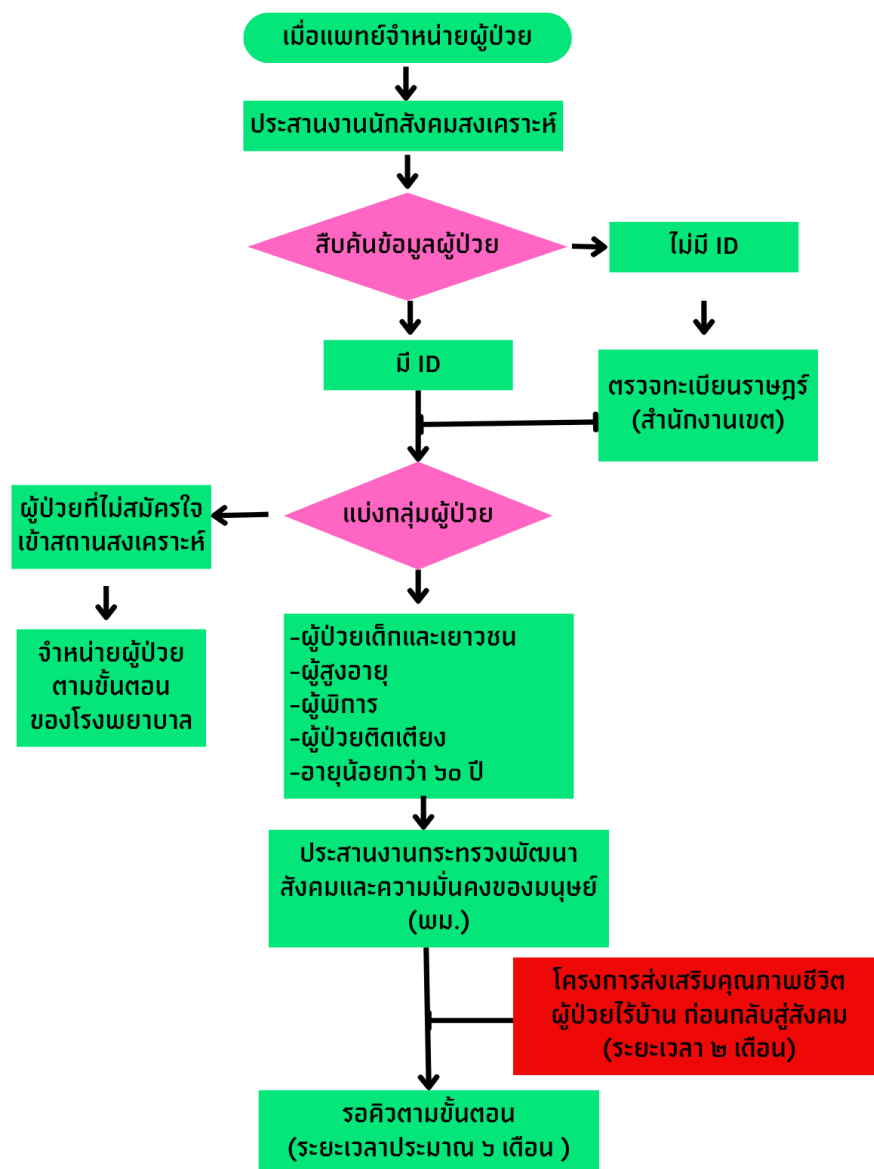
และสอบถามความสมัครใจในการเข้าสถานสงเคราะห์

- กรณีที่ผู้ป่วยไม่สมัครใจเข้าสถานสงเคราะห์ ทำการจำหน่ายผู้ป่วยตามขั้นตอนของโรงพยาบาล

- กรณีที่ผู้ป่วยสมัครใจเข้าสถานสงเคราะห์ ประสานหน่วยงานพัฒนาสังคม หรือหน่วยงานเอกชนอื่น ๆ เพื่อเข้าคิวไปสถานที่รับผู้ป่วยไร้บ้าน

๕. ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้กับผู้ป่วยไร้บ้าน ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมประมาณ ๘ สัปดาห์

ขั้นตอนการดูแลผู้ป่วยไร้บ้านในโรงพยาบาลในสังกัด กทม.

กิจกรรมโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไว้บ้านก่อนกลับสู่สังคม

	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	ระยะเวลา
๑. ทางด้านกาย	- กิจกรรมปฐมนิเทศ - กิจกรรมสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ	พยาบาล	๑ สัปดาห์
๒. ทางด้านจิต	ประเมินสุขภาพจิตด้วยแบบประเมิน ST-๕, ๒Q, ๙Q, ๘Q และประเมิน คุณภาพชีวิต กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพจิต - Self Image - Self esteem - RQ	นักจิตวิทยา	๑ สัปดาห์
๓. ทางด้านสังคม	- กิจกรรม Empowerment - กิจกรรม Learning by doing - กิจกรรมฝึกทักษะทางสังคม	-นักสังคมสงเคราะห์ -พยาบาล	๒ สัปดาห์
๔. ทางด้านอาชีพ	- กิจกรรมสำรวจความต้องการด้านอาชีพ - กิจกรรมฝึกอาชีพ	-นักสังคมสงเคราะห์ -กลุ่มงานเวชศาสตร์ ชุมชน -ชมรมผู้สูงอายุ	๔ สัปดาห์

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้หรือไม่

การดำเนินกิจกรรมมีการใช้งบประมาณดังต่อไปนี้

- เงินกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับเขต
- เงินบำรุงโรงพยาบาล
- เงินมูลนิธิโรงพยาบาล

ซึ่งงบประมาณดังกล่าวนำมาใช้ในด้านค่าใช้จ่ายเรื่อง ดังนี้

- การฝึกอาชีพ ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม
- ค่าตอบแทนบุคลากร

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ หรือบูรณาการร่วมกัน

หน่วยงานภายใน

- ฝ่ายการพยาบาล/ กลุ่มงานเวชศาสตร์ชุมชน โรงพยาบาลในสังกัดสำนักงานการแพทย์

หน่วยงานภายนอก

- สำนักอนามัย
- ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม
- สำนักงานการส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาสังคม (โรงเรียนฝึกอาชีพกท. ๑๐ แห่ง)
- องค์กรอิสระ เช่น มูลนิธิกระจกเงา บ้านอัมใจ มูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัย เป็นต้น

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

ต่อผู้ป่วย

- ผู้ป่วยไร้บ้านเห็นคุณค่าในตนเอง มีตัวตนในสังคมเกิดความภูมิใจ
- ผู้ป่วยรายอื่นได้รับบริการสุขภาพอย่างเหมาะสม

ต่อบุคลากร

- บุคลากรมีทัศนคติที่ดี
- พัฒนาศักยภาพ
- มีความสุขในการทำงาน

ต่อหน่วยงาน

- เกิดแผนพัฒนาระบบดูแลผู้ป่วยไร้บ้าน
- ลดภาระค่าใช้จ่าย

ต่อสังคม

- ลดความเหลื่อมล้ำ
- ลดอาชญากรรม

โครงการนี้ตอบยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

โครงการนี้ตอบแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) (ฉบับปรับปรุง)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของเมืองให้พร้อมรับกับวิกฤติต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและเป็นเมืองที่ปลอดภัยในทุกมิติ

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๕ เมืองสุขภาพดี Healthy City (ปลอดภัยคนเมือง อาหารปลอดภัย)

ให้ความสำคัญกับความครอบคลุมในการจัดให้มีระบบสุขภาพในทุกระดับของกรุงเทพมหานคร การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุข รวมไปถึงบริการด้านสุขภาพของคนเมือง

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๑ ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ได้รับการดูแลอย่างครบวงจร

จะเป็นการให้ความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ในเรื่องผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สิ่งที่ต้องเตรียมการ

ภายใต้ยุทธศาสตร์นี้คือ การปรับปรุงสาธารณูปโภค และสาธารณูปการตามแนวคิด Universal Design ซึ่งหมายถึงความถึงทุกคนสามารถเข้าถึงทุกพื้นที่สาธารณะได้อย่างปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และไม่เลือกปฏิบัติต่อเงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัดในการดำรงชีวิต ในส่วนของเรื่องสวัสดิการสังคมนั้น จะเป็นการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้กรุงเทพมหานครสามารถออกแบบโครงการ กิจกรรมเพื่อรองรับความต้องการที่แตกต่าง หลากหลายของผู้คนในสังคมได้

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๒ เมืองแห่งโอกาสทางสังคม เป็นยุทธศาสตร์ที่มีการเปลี่ยนชื่อจากเดิมคือ เมืองแห่งโอกาสทางเศรษฐกิจ สาเหตุนี้มาจากแนวคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์นี้จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาโอกาส พัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นปัจเจกมากกว่าแนวทางเดิม ที่เน้นไปที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยที่ภายใต้แนวคิดดังกล่าว ได้ปรากฏแนวทางการพัฒนาใน ๒ แนวทางหลัก ได้แก่

๑) การพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อให้กรุงเทพมหานครรู้กลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง กระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลจะเป็นรูปแบบเดียวกับยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๔ ซึ่งก็คือการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความรวดเร็ว และลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน

๒) การพัฒนาอาชีพและสวัสดิการ จะให้ความสำคัญกับการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมแรงงาน และผู้ที่สนใจให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงของสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๓ การบริหารทรัพยากรบุคคล กล่าวคือ มุ่งหมายให้มีการพัฒนาบุคลากรของกรุงเทพมหานครให้มีความเป็นมืออาชีพในการบริหาร กรุงเทพมหานคร โดยคำนึงถึง

๑) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ มีความเป็นมืออาชีพที่เหมาะสมกับการบริหารมหานคร และเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาสมรรถนะของทรัพยากรบุคคล ให้มุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ การพัฒนาการให้บริการของกรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพ และการส่งเสริมด้านคุณธรรมความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล ตามหลักธรรมาภิบาล และส่งเสริมให้กรุงเทพมหานครมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น

๒) การทบทวนและปรับปรุงกรอบอัตรากำลัง และโครงสร้างหน่วยงานให้มีความเหมาะสมและรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้มีการปรับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในที่เหมาะสมกับภารกิจ และการบริหารจัดการกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง และควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคคลของกรุงเทพมหานครให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม

๓) การพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่นคล่องตัว และสนับสนุนการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาระบบการสรรหา และเลือกสรรให้มีความคล่องตัวและทันต่อสถานการณ์ การพัฒนาระบบการบริหารผลงาน และปรับปรุงระบบงานบริหารทรัพยากรบุคคลของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๔ การคลังและงบประมาณ มุ่งหมายที่จะส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึง

๑) กรุงเทพมหานครสามารถรักษาวินัยทางการเงินการคลังทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยมุ่งเน้นความสามารถในการรักษาวินัยทางการเงินการคลัง การปรับปรุงประสิทธิภาพ การบริหารจัดการเก็บภาษีท้องถิ่น การพัฒนารายได้ประเภทใหม่ ๆ และการพัฒนารายได้จากทรัพย์สินและการลงทุน ตลอดจนพัฒนาประสิทธิภาพของการเบิกจ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้าง

๒) มาตรฐานและแนวปฏิบัติด้านการเงินการบัญชี การงบประมาณ และการตรวจสอบควบคุมภายใน ถูกต้องโปร่งใสตรวจสอบได้ ที่ครอบคลุมการปรับปรุงมาตรฐานและแนวปฏิบัติด้านการเงินการบัญชี การงบประมาณและการตรวจสอบควบคุมภายในให้ถูกต้องโปร่งใสตรวจสอบได้ การส่งเสริมความโปร่งใสและการตรวจสอบได้ด้านการเงิน การคลังจากทุกภาคส่วน

๓) กรุงเทพมหานครสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองด้วยการบริหารการเงินการคลัง และการงบประมาณในเชิงรุก โดยส่งเสริมให้กรุงเทพมหานครมีแผนงบประมาณรายจ่าย แผนการลงทุน และแผนซ่อมบำรุงอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสม

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในมิติใด และข้อใด

๑. มิติสุขภาพดี

- สนับสนุนและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพชุมชนทุกกลุ่ม
- ยกระดับระบบสุขภาพปฐมภูมิและเครือข่ายสาธารณสุข
- เพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่เชื่อมโยงไร้รอยต่อ
- พัฒนานวัตกรรมการรักษาพยาบาล

๒. มิติปลอดภัยดี

- แก้ไขจุดเสี่ยงภัยและอาชญากรรม
- เพิ่มทรัพยากร ทักษะ และข้อมูลความปลอดภัยชุมชน
- สร้างระบบเครือข่ายในพื้นที่จัดการสาธารณภัย

๓. มิติเศรษฐกิจดี

- เพิ่มโอกาสตลาดแรงงาน ฝึกอาชีพคนเมือง
- ปักหมุดสร้างเมืองดึงดูดการลงทุนระดับโลก

๔. มิติบริหารจัดการดี

- ระบบงาน เงิน คน ระเบียบที่มีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมือง

๕. มิติสังคมดี

- เปิดพื้นที่สาธารณะเพื่อรองรับกิจกรรมที่หลากหลาย
- สนับสนุนเงื่อนไขการดำรงชีพคนไร้บ้าน คนพิการ และกลุ่มเปราะบาง
- สร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมพัฒนา

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.ทิวดา กมลเวช รองผู้ว่าราชการ กทม.

ชื่นชม

เป็นโครงการที่ดี โดยให้สำนักงานการแพทย์ ประสานงานกับสำนักพัฒนาสังคม เพื่อรับส่งต่อผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะ

๑. เปลี่ยนชื่อเรื่องหรือโครงการเป็นระบบส่งต่อ (refer back)
๒. การส่งต่อทีม เช่น สำนักงานเขตในพื้นที่ หรือสำนักพัฒนาสังคม เป็นต้น เพื่อการสร้างอาชีพให้กับกลุ่มคนไร้บ้าน

๒. นายแพทย์อรุณพล เกิดอรุณสุขศรี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกลาง สำนักงานการแพทย์

ชื่นชม

เป็นโครงการที่มีกระบวนการดี ความคิดดี ให้เพิ่มเติมให้ครบวงจร

ข้อเสนอแนะ

๑. การนำเสนอ ให้ผู้นำเสนอ เพิ่มการพูดเป็นธรรมชาติ คลายความกังวลในการนำเสนอ
๒. นอกเหนือจากผู้ป่วยกลุ่มคนไร้บ้าน ควรทำเพิ่มในกลุ่มผู้ป่วยอื่น ๆ เนื่องจากมีการใช้งบประมาณเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณ

๓. นายเกียรติศักดิ์ ภิรมย์แก้ว เลขาธิการสำนักพัฒนาสังคม

ชื่นชม

๑. ทำให้ทราบถึงข้อมูลสถิติข้อมูลของคนไร้บ้านที่ชัดเจนมาก และโรงพยาบาลกลางดูแลคนไร้บ้านเป็นจำนวนมาก และในส่วนข้อมูลของคนไร้บ้าน ที่เป็น pain point ส่งผลกับโรงพยาบาล

๒. เป็นโครงการที่ดีตอบโจทย์ ด้านองค์ประกอบ ทางด้านกาย จิต สังคม ครบองค์รวม

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรนำเสนอให้สอดคล้องกับคนไร้บ้านได้จริง

๒. สำนักพัฒนาสังคม ยินดีให้ช่วยเหลือด้านอาชีพอย่างเต็มที่ และในส่วนของมูลนิธิต่าง ๆ เช่น มูลนิธิกระจกเงา ในด้านการทำкарคัดแยกขยะ ซึ่งอาจไม่จำเป็นต้องฝึกเป็นอาชีพก็ได้

๔. นายแพทย์ธีรวิทย์ วีรวรรณ ผู้อำนวยการกองสร้างเสริมสุขภาพ สำนักอนามัย

ข้อเสนอแนะ

๑. ผู้ป่วยที่ admit ในโรงพยาบาลที่ยังรอการจำหน่าย ในเรื่องการฝึกกิจกรรม ๔ มิติ และได้รับการทำ Self care แล้ว จะจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลได้อย่างไร รวมถึงการรับไปฝึกอาชีพแล้ว การออกจากโรงพยาบาลไปมีบ้านหรือมีที่อยู่อาศัยอย่างไร

๒. มีสถานสงเคราะห์หรือหน่วยงาน ที่ไหนมารับคนไร้บ้านไปดูแลเพิ่มเติม

๕. นายสุเทพ รัญญูสิทธิ อาจารย์ที่ปรึกษา

ชื่นชม

การนำเสนอตัวเลขได้ชัดเจน เห็นภาพ โดยมีการเน้นประเด็น Pain point ในเรื่องคุณภาพชีวิตของคนไร้บ้านในโรงพยาบาลของสังกัดสำนักการแพทย์ ๑๑ แห่ง เพื่อเตรียมคนก่อนกลับสู่สังคม

ข้อเสนอแนะ

๑. นำโครงการต่อยอดในด้านกาย จิต สังคม อาชีพ ตามกระบวนการที่เป็นกรอบความคิดตามเป้าหมาย ตามระยะเวลา ๒ เดือนที่กำหนด ซึ่งช่วยลดระยะเวลาในการนอนโรงพยาบาลได้ ๑ ใน ๓ เท่า

๒. ในการเตรียมความพร้อม การปฐมนิเทศตามกระบวนการ ควรเพิ่มรายละเอียดให้ครบถ้วนให้เห็นภาพ จะส่งผลให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ สภาพทั่วไป

ปัญหาคนไร้บ้าน คือ หนึ่งในปัญหาที่สังคมเมืองขนาดใหญ่ทั่วโลกกำลังเผชิญ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีแนวโน้มจะมีระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้น สำนักข่าว The Guardian รายงานผลการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งออสเตรเลีย (ABS) พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔- ๒๕๕๙ (ระยะเวลา ๕ ปี) ออสเตรเลียมีจำนวนคนไร้บ้าน ทั้งหมด ๑๑๖,๔๒๗ คน ซึ่งเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๑๔ (Davey and Knaus, ๒๐๑๘) ในขณะที่ The Independent เสนอข้อมูลจากรัฐบาลอังกฤษเผยว่า จำนวนคนไร้บ้านในอังกฤษยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และนอกจากนี้กลุ่ม ผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า ๖๐ ปี มีแนวโน้มที่เป็นคนไร้บ้านมากขึ้น (Bulman, ๒๐๑๗) ด้านสหรัฐอเมริกา พบว่า ใน ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีจำนวนคนไร้บ้านในลอสแอนเจลิสถึง ๔๖,๘๔๗ คน ซึ่งตัวเลขดังกล่าวเป็นตัวเลขที่เพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ ๕ จากปีก่อน (ผศ.ดร.พีระ ตั้งธรรมรักษ์ และ นิชาภัทร ไม้งาม, ๒๕๖๑)

สำหรับประเทศไทย ความเหลื่อมล้ำในสังคม ที่หลาย ๆ คนต้องเผชิญกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ จากการเลิกจ้าง กลายเป็นคนตกงานไม่มีรายได้ ลุกลามไปถึงปัญหาภายในครอบครัว การหย่าร้าง ปัญหาจากสิ่งเสพติด ปัญหาสุขภาพจิต และสุขภาพกาย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นผลผลักดันให้หลาย ๆ ชีวิตต้องออกมาจาก “บ้าน” ที่เคยอบอุ่น กลายเป็นคนไร้บ้าน อาศัยหลบนอนในพื้นที่สาธารณะ เช่น สถานีขนส่ง สวนสาธารณะ ริมคลอง ข้างถนน ใต้สะพานลอย ปัญหานี้ถูกซ่อนตัวอยู่ในมุมอับของสังคมมาช้านาน โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภาคีเครือข่าย ได้รวมพลังกันเปิดโครงการเจนนับคนไร้บ้าน One Night Count ลงพื้นที่สำรวจ เก็บข้อมูลเบื้องต้น จำนวนคนไร้บ้าน ปี ๒๕๖๖ ภายในคืนเดียว พร้อมกัน ๗๗ จังหวัด พบคนไร้บ้านจำนวน ๒,๔๙๙ คน พบในพื้นที่กรุงเทพมหานครสูงสุด ๑,๒๗๑ คน คิดเป็นสัดส่วน ๕๐.๘๖% รองลงมา ชลบุรี ๑๒๖ คน คิดเป็น ๕.๐๔% เชียงใหม่ ๑๑๘ คน คิดเป็น ๔.๗๒% ขอนแก่น ๗๓ คน คิดเป็น ๒.๙๒% กาญจนบุรี ๖๒ คนคิดเป็น ๒.๔๘% สาเหตุหลักมาจากตกงาน ๔๔.๗๒% มีปัญหาครอบครัว ๓๕.๑๘% ช่วงอายุที่พบมากที่สุดคือ ๔๕ - ๕๕ ปี ทั้งยังพบคนไร้บ้านหน้าใหม่ถึง ๓๙% นอกจากนี้ยังพบคนไร้บ้านมีปัญหาติดสุรา ๑๘.๑% ปัญหาสุขภาพจิต ๑๗.๙% อีกทั้งมีผู้สูงอายุไร้บ้านเพิ่มสูงขึ้น ๒๒% (๕๕๓ คน) เมื่อสำรวจถึงรายได้พบ ๖๕% มีอาชีพส่วนใหญ่รับจ้าง รายได้เฉลี่ยไม่เกิน ๑,๕๐๐ บาทต่อเดือนเป็นรายได้ที่ต่ำและไม่สม่ำเสมอ ทั้ง ๕๕% จบเพียงประถมศึกษา ผลการสำรวจสะท้อนถึงสัดส่วนคนไร้บ้านสูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น ทั้งมีคนไร้บ้านหน้าใหม่เพิ่ม เป็นความท้าทายในกระบวนการป้องกัน และฟื้นฟูคนไร้บ้าน

ในอนาคต (<https://www.hfocus.org/content/๒๐๒๓/๑๑/๒๕๐๑๕> สืบค้น ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗) ทั้งนี้ผลการสำรวจ ได้สะท้อนให้เห็นการทำงานในประเด็นคนไร้บ้านหลายประการ เช่น สัดส่วนคนไร้บ้านสูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นความท้าทายในกระบวนการป้องกัน และฟื้นฟูคนไร้บ้านในอนาคต ความยากลำบากในการมีงาน และรายได้ที่มั่นคงของกลุ่มประชากรที่เสี่ยงต่อภาวะไร้บ้าน ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงก่อนสูงวัย (pre-elderly) (<https://www.thaipbs.or.th/news/content/๓๓๔๑๗๔> สืบค้น ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗) จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นทำให้หลายคนได้รับรู้ปัญหา อีกมุมหนึ่งของสังคมแรงงานที่ไร้ตัวตน ชีวิตของบางคนที่ไม่ได้มีต้นทุนชีวิต หรือ ต้นทุนชีวิตติดลบ ต้องผ่านประสบการณ์ความล้มเหลว เจ็บปวดทั้งทางกายและจิตใจ จนต้องหลีกหนีจากครอบครัว หนีจากสังคมที่เคยอยู่ ออกมาเผชิญกับความยากลำบากตามที่สาธารณะต่าง ๆ มีชีวิตแบบวันต่อวัน

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์ปัจจุบันพบปัญหาผู้ป่วยไร้บ้าน ที่ไม่มีญาติ และกลุ่มที่มีญาติแต่ถูกปฏิเสธการดูแลช่วยเหลือ ทำให้มีอัตราการครองเตียงนานในโรงพยาบาล โดยไม่สามารถจำหน่ายได้เนื่องจากไม่มีที่พักอาศัยที่ปลอดภัย ส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารการรักษาพยาบาลในหอผู้ป่วย การไม่สามารถรับผู้ป่วยรายใหม่ได้เนื่องจากเตียงเต็ม ไม่มีเตียงให้กับผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร และการเปลี่ยนแปลงงบประมาณค่ารักษาพยาบาล โดยเฉพาะในโรงพยาบาล ๕ แห่งในสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันพบผู้ป่วยไร้บ้านที่รอจำหน่ายอยู่ในโรงพยาบาล จำนวน ๓๖ ราย ได้แก่ โรงพยาบาลสิรินธร จำนวน ๑๐ ราย โรงพยาบาลกลาง จำนวน ๑๐ ราย โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ จำนวน ๘ ราย โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ จำนวน ๖ ราย โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศศักดิ์ จำนวน ๒ ราย ผู้ป่วยเหล่านี้มีระยะการรอการจำหน่าย และส่งต่อเข้าสู่ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง หรือสถานสงเคราะห์แตกต่างกัน ซึ่งหากเป็นผู้ป่วยที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้เฉลี่ยประมาณ ๓ - ๖ เดือน ส่วนผู้ป่วยที่พิการ/ผู้ป่วยติดเตียงจะใช้เวลาเฉลี่ยประมาณ ๑ - ๒ ปี ซึ่งผู้ป่วยกลุ่มนี้ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนออกจากโรงพยาบาล ดังนั้นกลุ่มผู้ศึกษาจึงนำเสนอโครงการการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้านก่อนกลับสู่สังคมนำร่องในโรงพยาบาลของสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ผู้ป่วยไร้บ้านเหล่านี้มีคุณภาพชีวิต และสามารถกลับมาเป็นประชาชนที่มีคุณภาพทัดเทียมกับคนในสังคมได้อีกครั้ง

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ (ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๕ เมืองสุขภาพดี Healthy City) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน (ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๑ ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ได้รับการดูแลอย่างครบวงจร

ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๒ เมืองแห่งโอกาสทางสังคม) ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร (ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๓ การบริหารทรัพยากรบุคคล ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๔ การคลังและงบประมาณ)

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

สอดคล้องกับนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครใน ๑) มิติสุขภาพดี (สนับสนุนและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพชุมชนทุกกลุ่ม ยกระดับระบบสุขภาพปฐมภูมิและเครือข่ายสาธารณสุขเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่เชื่อมโยงไร้รอยต่อ และพัฒนานวัตกรรมการรักษาพยาบาล) ๒) มิติปลอดภัยดี (แก้ไขจุดเสี่ยงภัยและอาชญากรรม เพิ่มทรัพยากร ทักษะ และข้อมูลความปลอดภัยชุมชน สร้างระบบเครือข่ายในพื้นที่จัดการสาธารณสุข) ๓) มิติเศรษฐกิจดี (เพิ่มโอกาสตลาดแรงงาน ผูกอาชีพคนเมือง เพิ่มพื้นที่ Hawker Center ตลาดค้าขาย ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Soft Power) และเศรษฐกิจระดับย่าน ปักหมุดสร้างเมืองดึงดูดการลงทุนระดับโลก) ๔) มิติบริหารจัดการดี (ระบบงาน เงิน คน ระเบียบที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมือง) ๕) มิติสังคมดี (เปิดพื้นที่สาธารณะเพื่อรองรับกิจกรรมที่หลากหลาย สนับสนุนเงื่อนไขการดำรงชีพคนไร้บ้าน คนพิการ และกลุ่มเปราะบาง สร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมพัฒนา)

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องประเด็นที่ศึกษา

๑. ข้อมูลจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และภาคีเครือข่าย ได้เปิดโครงการเจนนับคนไร้บ้าน One Night Count ลงพื้นที่สำรวจ เก็บข้อมูลเบื้องต้น จำนวนคนไร้บ้าน ปี ๒๕๖๖ ภายในคืนเดียว พร้อมกัน ๗๗ จังหวัด พบคนไร้บ้านจำนวน ๒,๔๙๙ คน

๒. ข้อมูลผู้ป่วยไร้บ้านที่รอจำหน่ายอยู่ในโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ พบว่าผู้ป่วยไร้บ้านที่เข้ารับการรักษาอยู่ในโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ ๕ แห่งตั้งแต่เดือน มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๗ จำนวน ๒๘๘ ราย เป็นผู้ป่วยไร้บ้านที่คงค้างรอจำหน่าย ๓๖ ราย พบในโรงพยาบาลสิรินธร จำนวน ๑๐ ราย โรงพยาบาลกลาง จำนวน ๑๐ ราย โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์ จำนวน ๘ ราย โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ จำนวน ๖ ราย โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ฯ จำนวน ๒ ราย

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อให้ผู้ป่วยไร้บ้านที่รอจำหน่ายอยู่ในโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร สามารถเข้าถึงอาชีพ มีศักยภาพ และได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคม

๒. เพื่อนำเสนอแนวทางการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้านก่อนกลับสู่สังคม

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ศึกษา

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรให้บริการและดูแลระบบบริการทางการแพทย์ในพื้นที่กรุงเทพมหานครด้วยเทคโนโลยีที่ชาญฉลาด เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดีอย่างยั่งยืน

๒.๑.๒ พันธกิจ

๑. บริการรักษาพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคและฟื้นฟูสุขภาพ
๒. บริหารจัดการระบบบริการทางการแพทย์ฉุกเฉิน
๓. จัดการเรียนการสอน การวิจัย และพัฒนาทางการแพทย์
๔. บูรณาการเครือข่ายการให้บริการทางการแพทย์ทั้งภาครัฐและเอกชน
๕. บริหารจัดการเทคโนโลยีที่สนับสนุนบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข
๖. สร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy)

๒.๑.๓ เป้าหมาย

๑. การพัฒนาคุณภาพการบริการทางการแพทย์และคุณภาพการรักษาเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับบริการทางด้านสุขภาพตามมาตรฐาน
๒. เพิ่มการเข้าถึงบริการทางการแพทย์ของผู้ป่วยไร้บ้าน ผู้ด้อยโอกาส
๓. เสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรทางการแพทย์ให้มีความรู้ ทักษะ และการพัฒนานวัตกรรมที่ทันสมัย

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ มีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของเมืองให้พร้อมรับมือกับวิกฤตต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นและเป็นเมืองที่ปลอดภัยในทุกมิติ

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๕ เมืองสุขภาพดี Healthy City (ปลอดภัยคนเมือง อาหารปลอดภัย)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๑ ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส ได้รับการดูแลอย่างครบวงจร ไม่เลือกปฏิบัติต่อเงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัดในการดำรงชีวิต ในเรื่องสวัสดิการสังคมนั้น จะเป็นการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ให้กรุงเทพมหานครสามารถออกแบบโครงการ กิจกรรมเพื่อรองรับความต้องการที่แตกต่าง หลากหลายของผู้คนในสังคมได้

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๒ เมืองแห่งโอกาสทางสังคม จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาโอกาสพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นปัจเจก ที่เน้นไปที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจ ได้ปรากฏแนวทางการพัฒนาใน ๒ แนวทางหลัก ได้แก่

- ๑) การพัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อให้กรุงเทพมหานครรู้จักกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง กระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลจะเป็นรูปแบบเดียวกับยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๔ ซึ่งก็คือการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อความเร็ว และลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน

๒) การพัฒนาอาชีพและสวัสดิการ จะให้ความสำคัญกับการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมแรงงาน และผู้ที่สนใจให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และความเปลี่ยนแปลงของสังคม ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๓ การบริหารทรัพยากรบุคคล กล่าวคือ มุ่งหมายให้มีการพัฒนาบุคลากรของกรุงเทพมหานครให้มีความเป็นมืออาชีพในการบริหาร กรุงเทพมหานคร โดยคำนึงถึง

๑) การพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ มีความเป็นมืออาชีพที่เหมาะสมกับการบริหารมหานคร และเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาสมรรถนะของทรัพยากรบุคคล ให้มุ่งสู่ความเป็นมืออาชีพ การพัฒนาการให้บริการของกรุงเทพมหานครให้มีคุณภาพ และการส่งเสริมด้านคุณธรรมความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล ตามหลักธรรมาภิบาล และส่งเสริมให้กรุงเทพมหานครมีภาพลักษณ์ที่ดีขึ้น

๒) การทบทวนและปรับปรุงกรอบอัตรากำลัง และโครงสร้างหน่วยงานให้มีความเหมาะสมและรองรับการเปลี่ยนแปลง โดยให้มีการปรับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในที่เหมาะสมกับการกิจ และการบริหารจัดการกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง และควบคุมค่าใช้จ่ายด้านบุคคลของกรุงเทพมหานครให้อยู่ในสัดส่วนที่เหมาะสม

๓) การพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความยืดหยุ่นคล่องตัว และสนับสนุนการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร ซึ่งมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาระบบการสรรหา และเลือกสรรให้มีความคล่องตัวและทันต่อสถานการณ์ การพัฒนาระบบการบริหารผลงาน และปรับปรุงระบบงานบริหารทรัพยากรบุคคลของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๔) การพัฒนาระบบสารสนเทศด้านทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีการพัฒนาระบบสารสนเทศด้านทรัพยากรบุคคลของกรุงเทพมหานครให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๔ การคลังและงบประมาณ มุ่งหมายที่จะส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการบริหารงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนยุทธศาสตร์สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

๑. บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งสู่องค์กรคุณภาพคู่คุณธรรม (Moral and Management)

๒. บริการสุขภาพด้วยมาตรฐานคุณภาพ พัฒนาด้านโรคเฉพาะทาง และมีเครือข่ายบริการสุขภาพที่เข้มแข็ง (Service Special)

๓. พัฒนาบริการ งานวิจัย นวัตกรรม และยกระดับโรงพยาบาลมุ่งสู่องค์กรดิจิทัล (Digital and Development)

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

การวิเคราะห์ปัจจัยในการจัดทำโครงการด้วย SWOT Analysis (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน ขององค์กรหรือโครงการ โดยพิจารณาจากทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบ ซึ่งช่วยให้สามารถระบุประเด็นสำคัญ มองหาโอกาสใหม่ ๆ ในการพัฒนา และเตรียมรับมือ

กับอุปสรรคที่จะเข้ามา โดยวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วย
ไว้บ้านก่อนกลับสู่สังคม ของโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยภายใน	
Strengths (จุดแข็ง)	Weaknesses (จุดอ่อน)
๑. มีความร่วมมือและความพร้อมของบุคลากร ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยไว้บ้าน ๒. มีการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก มีเครือข่ายพันธมิตรกับองค์กรภายนอก ๓. การสร้างความร่วมมือของหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องภายในโรงพยาบาลสังกัดสำนัก การแพทย์ ๔. มีค่านิยมที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ขององค์กร ที่ส่งเสริม สนับสนุนและผลักดันในการส่งเสริม คุณภาพชีวิตของผู้ป่วยไว้บ้าน ๕. มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล ทำระบบฐานข้อมูล	๑. ภาระงานประจำของบุคลากรในหน่วยงาน ที่มาก อาจส่งผลให้การดำเนินการในการส่งเสริม คุณภาพชีวิตผู้ป่วยไว้บ้านไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ๒. การบริหารจัดการด้านเวลาอาจไม่สอดคล้อง ในการดำเนินงาน ๓. การประสานงานระหว่างหน่วยงานไม่เป็นไป ตามขั้นตอน ทำให้เกิดการสื่อสารที่ผิดพลาด ล้มเหลว ๔. ระบบฐานข้อมูลและการนำไปใช้ประโยชน์ ยังขาดประสิทธิภาพในการเชื่อมโยงถึงกัน ๕. ข้อจำกัดของทรัพยากร และเครื่องมือที่ใช้ ในการดำเนินการ
ปัจจัยภายนอก	
Opportunities (โอกาสพัฒนา)	Threats (อุปสรรค)
๑. การจัดหาสถานที่สำหรับการฝึกอบรม ทำงาน ของผู้ป่วยไว้บ้าน ๒. การกำหนดเป็นนโยบายของกรุงเทพมหานคร ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยไว้บ้านในโรงพยาบาล สังกัดสำนักการแพทย์ ๓. มีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกันของโรงพยาบาล สังกัดสำนักการแพทย์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๔. มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นของผู้รับบริการ ทั้งผู้ป่วยไว้บ้านและบุคลากร ๕. การเพิ่มความร่วมมือของหน่วยงานอื่น ๆ ๖. มีการสนับสนุนจากภาคเอกชนในหลาย ๆ ด้านเพิ่มขึ้น ๗. การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่เกี่ยวข้องใน การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไว้บ้าน ทั้งด้านความรู้ ทักษะ ค่านิยม	๑. การประสานงานหน่วยงานภายนอก สำนักการแพทย์ ๒. การไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ป่วยไว้บ้าน ๓. การเปลี่ยนแปลงนโยบายหลัก กฎระเบียบ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินการ ๔. การติดตามผลโครงการมีความยุ่งยาก และมีข้อจำกัด

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนางานที่ศึกษา

ในการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง สิ่งที่มีผลกระทบในการจัดทำโครงการ สามารถวางแผนก่อนการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้โอกาสและจัดการกับความเสี่ยงอย่างเหมาะสม สามารถปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ

การใช้ McKinsey ๗ – S Framework เพื่อวิเคราะห์การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้านก่อนกลับสู่สังคมของโรงพยาบาลสังกัดสำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร สามารถทำได้ดังนี้

๑. Strategy (กลยุทธ์)

ผลักดันให้เกิดนโยบายของกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดเป้าหมายและทิศทางของระบบที่ชัดเจน ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้าน ระหว่างรอการจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

๒. Structure (โครงสร้าง)

มีการจัดโครงสร้าง กำหนดรูปแบบที่ชัดเจนภายในองค์กรที่เกี่ยวข้องในการให้บริการ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้าน มีการบูรณาการร่วมกันในการทำงาน เช่น สำนักการแพทย์ (สนพ.) สำนักพัฒนาสังคม (สพส.) เป็นต้น

๓. Systems (ระบบ)

พัฒนาระบบการจัดการผู้ป่วยกำหนดกระบวนการ และขั้นตอนการทำงานของระบบ ในการช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยไร้บ้าน รวมถึงฐานข้อมูล ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต

๔. Style (วิธีการ)

แสดงให้เห็นผู้บริหารกรุงเทพมหานคร เห็นถึงความสำคัญในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ในการที่จะส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้าน

๕. Shared Values (ค่านิยมร่วม)

กำหนดและส่งเสริมค่านิยมในองค์กรให้สอดคล้องกับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้าน

๖. Staff (บุคลากร)

ส่งเสริมให้บุคลากรมีทัศนคติทางบวกในการทำงานส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้าน สร้างวัฒนธรรม การทำงานเป็นทีม

๗. Skills (ทักษะ)

การกำหนดทักษะและความรู้ ที่จำเป็นสำหรับบุคลากรที่ทำงานในระบบช่วยเหลือผู้ป่วยไร้บ้าน การพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญในการบริหารจัดการด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยไร้บ้าน

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

๑. ผู้ป่วยไร้บ้านได้รับการบริหารจัดการด้านสุขภาพตามมาตรฐานอย่างมีคุณภาพ ก่อนกลับสู่สังคม
๒. ผู้ป่วยไร้บ้านได้รับการเสริมสร้างทักษะด้วยการฝึกอบรมอาชีพเพื่อสร้างโอกาสในการทำงาน/การจ้างงาน มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม และได้รับการเตรียมความพร้อม ก่อนกลับสู่สังคม
๓. เพื่อลดจำนวนคนไร้บ้านและปรับปรุงคุณภาพชีวิต ให้สังคมมีความเข้าใจและยอมรับ คนไร้บ้านที่สามารถพึ่งพาตนเองได้

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

๑. ผู้ป่วยไร้บ้านได้รับการจัดการด้านสุขภาพ ด้วยการดูแลสุขภาพพื้นฐานและการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตและการเข้าถึงบริการต่าง ๆ
๒. ผู้ป่วยไร้บ้านได้รับการเสริมสร้างทักษะด้วยการฝึกอบรมอาชีพ และได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนกลับสู่สังคม

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

๑. ผู้ป่วยไร้บ้านมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ ร้อยละ ๘๐
๒. ผู้ป่วยไร้บ้านได้รับการประเมินสุขภาพจิตก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๑๐๐
๓. ผู้ป่วยไร้บ้านมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมโครงการ ร้อยละ ๘๐
๔. ผู้ป่วยไร้บ้านได้รับการฝึกอบรมทักษะอาชีพ ร้อยละ ๘๐
๕. ระยะเวลาการรอคอยจำหน่ายน้อยกว่า ๖ เดือน

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ งบประมาณ

ชื่อโครงการ	โครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้านก่อนกลับสู่สังคม
หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	สำนักงานแพทย์และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
ปีงบประมาณ	๒๕๖๗

๓.๑. ความสำคัญและที่มา

เมื่อกล่าวถึง “คนไร้บ้าน” ในความหมายมนุษยวิทยา หมายถึง สภาพของคนไร้ที่อยู่ และไม่สามารถที่จะหาที่อยู่เป็นหลักแหล่งของตนเองได้ ซึ่งมาจากหลากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นจากความยากจน การไร้ที่พึ่ง การไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ที่แน่นอนและความมั่นคงพอที่จะเข้าถึงที่อยู่อาศัยได้ หรือแม้กระทั่งการหนีออกจากบ้าน ในบางครั้งการไร้ที่อยู่อาศัยของคนไร้บ้านก็มาจากความต้องการส่วนตัว ซึ่งไม่ต้องการที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง

การส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้านเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องได้รับความสนใจจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร และชุมชนทั่วไป การดำเนินการดังกล่าวไม่ได้เป็นเพียงแค่การให้ที่อยู่อาศัยชั่วคราวหรือการช่วยเหลือทางการแพทย์เท่านั้น แต่ยังต้องครอบคลุมถึงการให้การสนับสนุนทางด้านจิตใจ การเข้าถึงการศึกษาที่เหมาะสม และการฝึกทักษะอาชีพ เพื่อให้ผู้ป่วยเหล่านี้สามารถกลับมาเป็นส่วนหนึ่งของสังคมได้อย่างเต็มที่ การบูรณาการความช่วยเหลือเหล่านี้จะช่วยลดปัญหาสุขภาพจิต ป้องกันการเกิดโรคที่รุนแรงขึ้น และสร้างความเข้มแข็งในชุมชน ทั้งนี้การจัดหาที่พักอาศัยที่มั่นคง และการสร้างระบบการดูแลที่ยั่งยืนจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในชีวิตของผู้ป่วยไร้บ้าน การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยไร้บ้านจึงเป็นภารกิจที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อสร้างสังคมที่เอื้ออาทรและยั่งยืนสำหรับทุกคน

๓.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้านก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล
๒. เพื่อพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาคีเครือข่ายในกรุงเทพมหานคร
๓. เพื่อนำเสนอแนวทางเชิงนโยบายให้กับโรงพยาบาลสังกัดกรุงเทพมหานคร ก่อนการจำหน่ายผู้ป่วยไร้บ้าน

๓.๓ เป้าหมาย

ผู้ป่วยไร้บ้านที่รอจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานแพทย์ ได้รับการส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ อยู่ในระดับดี

๓.๔ แนวทางการพัฒนาหรือวิธีดำเนินการ

๓.๔.๑ ขั้นเตรียมการ

๑. ศึกษา รวบรวมข้อมูล วางแผนเขียนโครงการ
๒. ผู้จัดโครงการทำโครงร่าง เพื่อเสนอขออนุมัติโครงการ
๓. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดโครงการ

๓.๔.๒ ขั้นตอนโครงการ

หลังจากชี้แจงโครงการให้กับกลุ่มเป้าหมาย จึงดำเนินการตามโปรแกรมการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้าน ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวใช้ระยะเวลา ๒ เดือน ตั้งแต่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗ การดำเนินการโดยการจัดกิจกรรมสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๓ ชั่วโมง รวม ๑๖ ครั้ง

๓.๔.๓ ขั้นการประเมินผล

๑. ประเมินผลการดำเนินงานของโครงการโดยใช้เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BBREF - THAI)
๒. รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผล รวมถึงจัดนำเสนอเป็นรายงานผลการดำเนินงานของโครงการ

รายละเอียดรูปแบบกิจกรรม

โครงการนี้จัดกิจกรรมตามโปรแกรมการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้าน ประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ “ทำอะไรให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง” โดยกล่าวทักทายและแนะนำตนเองเพื่อสร้างสัมพันธภาพ พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการและขั้นตอนการจัดกิจกรรมตามโปรแกรม ชมวีดิทัศน์ “วิถีใหม่สไตล์เฮลท์ ตอนที่ ๓ สุขบัญญัติ ๑๐ ประการ” จัดกลุ่มอภิปรายการเรียนรู้ สรุปเนื้อหาการเรียนรู้ทั้งหมดและกล่าวชมผู้เข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมที่ ๒ ประเมินสุขภาพจิตใจกลุ่มเป้าหมายด้วยแบบประเมินความเครียด ๕ ข้อ (ST- ๕), แบบคัดกรองโรคซึมเศร้าด้วย ๒๐ , ๔๐ , ๘๐ พร้อมแปลผลรายบุคคล และส่งเสริมแรงจูงใจในการปฏิบัติการส่งเสริมสุขภาพ

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมส่งเสริม "SELF-IMAGE" หรือ "ภาพลักษณ์ของตัวเอง"

วัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจและพัฒนาภาพลักษณ์ของตัวเองในเชิงบวกสาระสำคัญ "SELF-IMAGE" หรือ "ภาพลักษณ์ของตัวเอง" หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ มุมมอง ที่เรามีต่อตัวตนของเราเองตามใบความรู้ที่ ๑

สื่อ/อุปกรณ์

๑. ใบความรู้ที่ ๑
๒. ใบงานที่ ๑
๓. ใบความรู้ที่ ๒

การดำเนินกิจกรรม วิทยากรทำกิจกรรม ดังนี้

๑. เขียนบันทึก หรือเล่าโดยใช้เวลาไตร่ตรองเขียนถึงความคิด ความรู้สึก จุดแข็ง จุดอ่อน ความฝัน เป้าหมายของคุณ
๒. ลองทำสิ่งใหม่ : ทำหยาตัวเอง ลองทำสิ่งที่ไม่เคยทำ ค้นพบศักยภาพใหม่ ๆ
๓. ฝึกความคิดบวก : โฟกัสกับสิ่งดี ๆ มองหาแง่ดีในทุกสถานการณ์ ให้อภัยตัวเองและผู้อื่น
๔. ฝึกสติ : ฝึกสมาธิ จดจ่อกับปัจจุบัน ปล่องวางความคิดฟุ้งซ่าน
๕. ชอบคุณตัวเอง : จดบันทึกสิ่งดี ๆ ที่คุณทำ ชื่นชมตัวเองในทุก ๆ ก้าว
๖. พูดคุยกับคนที่คุณไว้วางใจ : แบ่งปันความคิด ความรู้สึก แลกเปลี่ยนมุมมอง รับฟัง

คำแนะนำ

๗. เข้าร่วมกลุ่มหรือชมรม : ทำกิจกรรมที่คุณสนใจ พบปะผู้คนใหม่ ๆ สร้างมิตรภาพ
๘. ช่วยเหลือผู้อื่น : แบ่งปันน้ำใจ ทำให้ผู้อื่นมีความสุข รู้สึกดีกับตัวเอง
๙. เป็นตัวของตัวเอง : กล้าแสดงออก ยอมรับในสิ่งที่ตัวเองเป็น ไม่ต้องพยายามเป็นคนอื่น
๑๐. ตั้งเป้าหมาย : กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ทำหยา วางแผนและลงมือทำ
๑๑. ฉลองความสำเร็จ : รู้สึกภูมิใจในสิ่งที่ตัวเองทำ มอบรางวัลให้กับตัวเอง
๑๒. วิทยากร ให้สมาชิกช่วยกันสรุปตามใบความรู้ที่ ๒

กิจกรรมที่ ๔ “SELF ESTEEM” การสร้างคุณค่าในตนเอง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
๒. เพื่อให้รู้สึกว่าคุณค่า

สาระสำคัญ การสร้างความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง จะเป็นพลังอันหนึ่งที่จะสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ และจิตใจให้กับตนเอง อันจะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกรัก และเห็นคุณค่าของตนเองในที่สุด

สื่อ/อุปกรณ์

๑. ใบความรู้ที่ ๑

๒. ใบงานที่ ๑

การดำเนินกิจกรรม

๑. วิทยากรเกริ่นนำเข้าสู่บทเรียน
๒. วิทยากรจัดบรรยากาศให้เงียบสงบ
๓. สมาชิกฟังบทความที่วิทยากรอ่านเรื่อง “ฉันคือเพื่อนที่ดีที่สุดของตัวเอง”
๔. ให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายแสดงความรู้สึก และข้อคิดที่ได้จากเรื่อง “ฉันคือเพื่อนที่ดีที่สุดของตัวเอง”
๕. วิทยากรให้สมาชิกช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมนี้
๖. วิทยากรสรุป ตามใบความรู้ที่ ๑

กิจกรรมที่ ๕ “RO” (Resilience Quotient)

วัตถุประสงค์

๑. อธิบายความสำคัญของการเตรียมตนเอง เมื่อเผชิญวิกฤตที่ยืดเยื้อ
๒. ตระหนักว่าการมีสายตาทอดมองเห็นพลังในตนเอง การสนับสนุนต่าง ๆ ในชีวิตและการลงมือกระทำอย่างเหมาะสมจะเป็นกุญแจไขปัญหาไปสู่ชีวิตที่ดีกว่าเดิมคือ พลังฮึด ฮึดสู้

สื่อ/อุปกรณ์

๑. ใบความรู้ที่ ๑

๒. ใบงานที่ ๑

การดำเนินกิจกรรม

๑. วิทยากรเกริ่นนำและเชิญชวนให้ดูวิดีโอที่บุคคลที่เดิมประสบปัญหา หรือวิกฤตในชีวิต และได้ใช้ความพยายามในการปรับตัวจนสามารถประคับประคองตนเองและครอบครัวภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด ๑๙

๒. ชมวิดีโอที่

ตามลิงค์<https://www.youtube.com/channel/UCKN4TOsw0xn4UtRPRvdAo๑w/playlists>

๓. ให้สมาชิกร่วมกันอภิปรายแสดงความรู้สึก และข้อคิดที่ได้จากการชมวิดีโอที่

๔. วิทยากรให้สมาชิกช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมนี้ตามใบความรู้ที่ ๑

กิจกรรมที่ ๖ “EMPOWERMENT”

วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างพลังอำนาจต่อพฤติกรรมสุขภาพและจิตใจ

สาระสำคัญ กิบสัน (Gibson) เสนอกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ตามใบความรู้ที่ ๑

สื่อ/อุปกรณ์

๑. ใบงานที่ ๑

การดำเนินกิจกรรม

๑. การค้นพบ การรับรู้และทำความเข้าใจและยอมรับเหตุการณ์และสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนตามสภาพที่เป็นจริง โดยมีการสร้างสัมพันธภาพและจัดสถานที่บรรยากาศให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรม ใช้เทคนิคคำถามกระตุ้น ทบทวนประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วยไว้บ้าน ทั้ง ๓ ด้าน คือด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการผ่อนคลาย ด้านการบริหารการหายใจและการออกกำลังกาย รวมถึงการจัดการแก้ไขปัญหากับอาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

๒. การสะท้อนความคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reflection) กิจกรรมที่ประกอบด้วยการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้ป่วยไว้บ้าน คิดทบทวนสำรวจตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมดูแลสุขภาพตนเองที่ผ่านมา ร่วมกันคิดวิเคราะห์ถึงปัญหาที่ผ่านมารวมถึงการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม และสรุปกิจกรรมร่วมกันในการพบกันครั้งนี้

๓. การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมและลงมือปฏิบัติ (Taking charge) ใช้เทคนิคคำถามกระตุ้นให้ผู้ป่วยไว้บ้านเล่าถึงประสบการณ์ จากปัญหาที่เกิดขึ้นสนับสนุนความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพและกระตุ้นให้ผู้ป่วยไว้บ้านเปรียบเทียบการปฏิบัติของตนเองและที่ได้รับการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันหาแนวทางเลือกวิธีปฏิบัติสิ่งที่เป็นผลดีต่อสุขภาพของตนเองให้คำแนะนำ คำปรึกษาและสอนทักษะการดูแลที่จำเป็นให้กับผู้ป่วยและลงมือปฏิบัติสรุปกิจกรรมร่วมกัน

๔. การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ให้ผู้ป่วยไร่บ้านระบุกิจกรรมที่ปฏิบัติแล้วได้ผลดีและตั้งเป้าหมายการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสนับสนุนให้กำลังใจและชื่นชม ผู้ป่วยไร่บ้านที่สามารถปฏิบัติกิจกรรมแล้วได้ผลดีและส่งเสริมให้ปฏิบัติตามเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

๕. วิทยากรสรุป ผู้ป่วยไร่บ้านที่สามารถปฏิบัติกิจกรรมแล้วได้ผลดีและส่งเสริมให้ปฏิบัติตามเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

กิจกรรมที่ ๗ “learning by doing”

วัตถุประสงค์ ฝึกทำด้วยตนเอง ร่วมกับกลุ่มเพื่อน ๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ตามงานที่ได้รับมอบหมาย ผู้เรียนได้ฝึกสมอง ฝึกความคิด ผลิตชิ้นงาน สร้างความสำเร็จ ภูมิใจรู้สึกพึงพอใจ

สื่อ/อุปกรณ์

๑. แก้วน้ำ แจกันดอกไม้

๒. น้ำ เทียนไข

๓. ดอกไม้

๔. กระดาษ ปากกา หรือดินสอ

๕. ใบความรู้ที่ ๑

๖. ใบงานที่ ๑

๗. ใบความรู้ที่ ๒

การดำเนินกิจกรรม

๑. Explore การสำรวจ : เริ่มจากสำรวจตัวเอง สำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวว่ามีอะไรเกิดขึ้นเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละวันบ้าง สิ่งต่าง ๆ รอบตัวทำงานอย่างไร มีส่วนประกอบอะไรบ้าง เช่น แก้วน้ำ มีน้ำเต็มแก้วอยู่ ๒ ใบ แจกันดอกไม้ ๒ อัน ที่วางอยู่ตรงหน้าทุกคน

๒. Experiment การทดลอง : เมื่อได้สำรวจสิ่งต่าง ๆ แล้วขั้นตอนต่อมาคือการทดลองว่าสิ่งเหล่านั้นทำงานอย่างไร เราสามารถทำอะไรได้บ้าง คิดและจินตนาการความสัมพันธ์ระหว่างแก้วน้ำและแจกันดอกไม้ เป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ในการเรียนรู้คิดและวิเคราะห์ความเป็นจริงที่สัมพันธ์กัน ทดลองใส่น้ำในแจกันดอกไม้ เกิดอะไรขึ้น

๓. Learning by doing เรียนรู้จากการกระทำ : เมื่อสำรวจทดลอง ก็ถึงเวลาที่ได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยเป็นการปฏิบัติเพื่อสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ และการทดลอง เกิดอะไรขึ้นกับดอกไม้ในแจกัน เมื่อดอกไม้ได้รับน้ำ

๔. Doing by learning การกระทำเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ : เขียนลงบนกระดาษ หรือเล่าความคิดให้เพื่อนในกลุ่มฟัง

๕. วิทยากรสรุปตามใบความรู้ที่ ๒

กิจกรรมที่ ๘ “ฝึกทักษะทางสังคม”

ทักษะการจัดการอารมณ์และความว้าวุ่น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเตรียมสมาชิกให้มีความพร้อมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๒. เพื่อให้สมาชิกสามารถแยกแยะอารมณ์ และความรู้สึกได้ และตระหนักถึงผลของอารมณ์โกรธและความว้าวุ่นใจ

สาระสำคัญ

๑. การสร้างสัมพันธภาพกับสมาชิก เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้บำบัดกับสมาชิกก่อให้เกิดความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม และสมาชิกได้ทบทวน และวิเคราะห์ถึงเหตุการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกโกรธหรือว้าวุ่นใจ การแสดงออกถึงความคิดและพฤติกรรมขณะที่มีอารมณ์โกรธ การรับรู้ถึงอาการหรือสัญญาณที่บ่งบอกถึงการมีอารมณ์โกรธ

สื่อ/อุปกรณ์

๑. ใบความรู้ ๑

๒. ใบงานที่ ๑

๓. ใบงานที่ ๒

๔. ใบงานที่ ๓

การประเมินผล

๑. ผู้นำกลุ่มสังเกตจากความตั้งใจและการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

๒. ประเมินผลจากการสรุปประเด็นสำคัญของสมาชิกในกลุ่ม

การดำเนินกิจกรรม

๑. ผู้นำกลุ่มกล่าวทักทายสมาชิก พูดคุยเรื่องทั่วไป และให้สมาชิกแต่ละคนแนะนำตัวเกี่ยวกับชื่อ สกุล ผู้นำกลุ่มแนะนำตนเองและอธิบายถึงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินกลุ่ม และประโยชน์ที่จะได้รับการเข้าร่วมกิจกรรม

๒. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกในกลุ่มเล่าถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกโกรธหรือว้าวุ่นใจ โดยผู้นำกลุ่มใช้คำถามให้สมาชิกอธิบายเพิ่มเติมในประเด็น "ขณะที่โกรธนั้นรู้สึกอย่างไรและเกิดอะไรขึ้นกับตนเองบ้าง" (ตามใบงานที่ ๑)

๓. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกในกลุ่มเล่าถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกโกรธหรือว้าวุ่นใจ เมื่อสมาชิกทุกคนเล่าจบ ผู้นำกลุ่มเปิดโอกาสให้สมาชิกได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับอารมณ์และความรู้สึกที่เกิดขึ้น ขณะที่เกิดเหตุการณ์ที่ทำให้รู้สึกโกรธและว้าวุ่นใจ

๔. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกนำเสนอร่วมกันในประเด็น ขณะที่โกรธ เราจะทราบได้อย่างไรว่าขณะนี้เรากำลังโกรธอยู่" และ "สามารถแยกแยะระหว่างอารมณ์ปกติและอารมณ์โกรธได้หรือไม่อย่างไรบ้าง" (ตามใบงานที่ ๒)

๕. ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแต่ละคนช่วยกันสรุปประเด็นที่ได้คุยกัน และผู้นำกลุ่มสรุปเพิ่มเติม (ตามใบความรู้ ๑)

๖. ผู้นำกลุ่มมอบหมายการบ้านให้สมาชิกแต่ละคน ฝึกสำรวจตนเอง "ขณะที่เกิดอารมณ์โกรธนั้น มีอะไรเกิดขึ้นกับตนเองบ้าง" (ตามใบงานที่ ๓)

กิจกรรมที่ ๙ - ๑๔ “อาชีพที่ฉันสนใจ” เชิญวิทยากรจากภายนอกมาฝึกอาชีพ
ให้กลุ่มเป้าหมาย

กิจกรรมที่ ๑๕ - ๑๖ “ฝึกปฏิบัติงานตามอาชีพที่เลือก” โดยเปิดโอกาส
ให้กลุ่มเป้าหมายได้ฝึกงานตามแหล่งประกอบการ ที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการได้ประสานงาน
กับสถานประกอบการ

การติดตาม หลังเสร็จสิ้นกิจกรรมโดยใช้เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก
ชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL – BBREF - THAI)

ระยะเวลาและผู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. ขั้นเตรียมการ - ศึกษา รวบรวมข้อมูลในการเขียน โครงการ -ผู้จัดโครงการทำโครงร่าง เพื่อเสนอขอ อนุมัติโครงการ - จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด โครงการ - ขออนุมัติโครงการและงบประมาณที่ จะใช้ในการจัดกิจกรรม - จัดทำหลักสูตร แผนการสอน และ แบบประเมินผล	↔	↔			- สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร
๒. ขั้นดำเนินโครงการ - ประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มเป้าหมายทราบ ประสานงานติดต่อบุคลากร สถานที่ และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัด โครงการ - จัดกิจกรรมกลุ่มตามโปรแกรม ดังนี้ กิจกรรมที่ ๑ “ทำอะไรให้สุขภาพ ร่างกายแข็งแรง” กิจกรรมที่ ๒ ประเมินสุขภาพจิตใจ กลุ่มเป้าหมายด้วยแบบประเมิน ความเครียด ๕ ข้อ (ST- ๕), แบบคัด กรองโรคซึมเศร้าด้วย ๒Q , ๙Q , ๘Q กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมส่งเสริม "SELF - IMAGE" หรือ "ภาพลักษณ์ของตัวเอง		↔	↔ ↔ ↔ ↔	↔	- สำนักการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา				หน่วยงานที่ รับผิดชอบ
	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
กิจกรรมที่ ๔ “SELF ESTEEM” การสร้างคุณค่าในตนเอง กิจกรรมที่ ๕ “RQ” กิจกรรมที่ ๖ “EMPOWERMENT” กิจกรรมที่ ๗ “LEARNING BY DOING” กิจกรรมที่ ๘ “ฝึกทักษะทางสังคม” กิจกรรมที่ ๙ - ๑๔ “อาชีพที่ฉันสนใจ” กิจกรรมที่ ๑๕ - ๑๖ “ฝึกปฏิบัติงาน ตามอาชีพที่เลือก”			 	 	- สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร
๓. ขั้นการประเมินผล - ประเมินผลการดำเนินงานของ โครงการ - รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผล รวมถึงจัดนำเสนอเป็นรายงานผลการ ดำเนินงานของโครงการ				 	- สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร
๔. รวบรวม วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผล รวมถึงจัดนำเสนอเป็นรายงานผลการ ดำเนินงานของโครงการ					- สำนัก การแพทย์ กรุงเทพมหานคร

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

๓.๖ งบประมาณ

จากงบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพกรุงเทพมหานคร รายละเอียด ดังนี้

รายการงบประมาณ (กิจกรรม)	กลุ่มเป้าหมาย	งบประมาณทั้งสิ้น
กิจกรรมที่ ๑ - ๘	ผู้ป่วยไร้บ้านที่รอจำหน่าย ออกจากโรงพยาบาล ผู้ป่วย กลุ่มอื่นที่สนใจโครงการ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วย ไร้บ้านก่อนกลับสู่สังคม	ไม่ได้ใช้งบประมาณ
กิจกรรมที่ ๙ - ๑๔ กิจกรรมละ ๓ ชั่วโมง - ค่าวิทยากร (๑ คน × ๑,๒๐๐ บาท × (๓ ชั่วโมง × ๖ ครั้ง) - ค่าวัสดุอุปกรณ์	ผู้ป่วยไร้บ้านที่รอจำหน่าย ออกจากโรงพยาบาล ผู้ป่วย กลุ่มอื่นที่สนใจโครงการ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วย ไร้บ้านก่อนกลับสู่สังคม	๒๑,๖๐๐ บาท ๕,๐๐๐ บาท
รวม		๒๖,๖๐๐ บาท

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ป่วยไร้บ้านที่รอการจำหน่ายออกจากโรงพยาบาลได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิต
๒. เกิดแผนพัฒนาระบบการดูแลสุขภาพคนไร้บ้าน

๓.๘ แนวทางติดตามประเมินผล

การติดตามและประเมินผลผู้ป่วยไร้บ้านที่รอออกจากโรงพยาบาลในโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้านก่อนกลับสู่สังคม

วัตถุประสงค์/ เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ผลผลิต (OUTPUT)	ผลลัพธ์ (OUTCOME)
๑. ลดระยะอัตรการ ครองเตียงของผู้ป่วยไร้ บ้านระหว่างรอการ จำหน่ายออกจาก โรงพยาบาลของสังกัด สำนักงานแพทย์	ระยะเวลาการรอคอย จำหน่ายน้อยกว่า ๖ เดือน	มีแนวทางการปฏิบัติใน การจำหน่ายผู้ป่วยไร้ บ้านออกจาก โรงพยาบาลสังกัดสำนัก การแพทย์	ผู้ป่วยไร้บ้านที่รอการ จำหน่ายออกจาก โรงพยาบาล ได้รับการ พัฒนาคุณภาพชีวิตตาม โปรแกรมที่ทาง โรงพยาบาลกำหนด โดย ใช้ระยะเวลา ๒ เดือน

วัตถุประสงค์/ เป้าประสงค์	ตัวชี้วัด	ผลผลิต (OUTPUT)	ผลลัพธ์ (OUTCOME)
๒. เพิ่มคุณภาพชีวิตผู้ป่วย ไร้บ้านด้านสุขภาพ ด้าน จิตใจ ด้านสังคม และด้าน เศรษฐกิจ	- ผู้ป่วยไร้บ้านมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ ร้อยละ ๘๐ - ผู้ป่วยไร้บ้านได้รับการประเมินสุขภาพจิตก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๑๐๐ - ผู้ป่วยไร้บ้านได้รับการฝึกอบรมทักษะอาชีพและการฝึกทักษะการอยู่ในสังคม ร้อยละ ๘๐	เกิดโครงการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้ป่วยไร้บ้านก่อนกลับสู่สังคม	ผู้ป่วยไร้บ้านที่รอการจำหน่ายได้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง ๑๖ กิจกรรมตามโปรแกรมเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านเศรษฐกิจ ก่อนจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค

๑. การขาดข้อมูลและการประสานงานที่ครบถ้วนเกี่ยวกับสุขภาพและประวัติการรักษาของผู้ป่วย รวมถึงการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ให้บริการภาครัฐ
๒. การติดต่อสื่อสารมักไม่มีช่องทางการติดต่อที่แน่นอน ทำให้ยากต่อการติดตามประเมินผล

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (๒๕๖๓). *หลักสูตรเสริมสร้างพลังใจ อึด ฮึด สู้*. นนทบุรี : บริษัทปิยอนด์พลับพลิสซิ่ง จำกัด.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (๒๕๖๕). *อาร์คิว...ภูมิคุ้มกันทางใจ*. สืบค้น ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <http://www.happyhomeclinic.com/a04-RQ.html>
- นภัสสร วัฒนศิริ. (๒๕๖๔). *การศึกษาประสิทธิผลของนโยบายการคุ้มครองคนไร้บ้าน ในการสนับสนุนให้คนไร้บ้านมีงานทำ* (สารนิพนธ์ ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพมหานคร. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย). จาก <https://digital.car.chula.ac.th/>
- พีระ ตั้งธรรมรักษ์ และคณะ. (๒๕๖๑). *การพัฒนาตัวชี้วัดความเปราะบางในการเข้าสู่ภาวะไร้บ้านและตัวชี้วัดความพร้อมในการตั้งหลักชีวิตเพื่อกลับคืนสู่สังคมของคนไร้บ้าน*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- ไพสิฐ พาณิชนกุล และคณะ. (๒๕๖๐). *โครงการศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหาและสนับสนุนองค์ความรู้ทางกฎหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไร้บ้าน*. เชียงใหม่ : ศูนย์ศึกษาความเป็นธรรมคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร. (๒๕๖๗). *ข้อมูลจำนวนผู้ป่วยในสังกัดสำนักงานแพทย์*. สืบค้นเมื่อ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <https://webportal.bangkok.go.th/public/msdbangkok>
- สำนักข่าว Hfocus เจาะลึกระบบสุขภาพ. (๒๕๖๖). *สำรวจคนไร้บ้านทั่วประเทศ พบกรุงเทพฯ มากสุด*. สืบค้นเมื่อ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <https://www.hfocus.org/content/2023/11/29015>
- สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. (๒๕๔๘). *พลังสุขภาพจิต RQ*. นนทบุรี : กรมสุขภาพจิต
- สำนักวิชาการสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. (๒๕๖๓). *เปลี่ยนร้ายกลายเป็นดี RQ พลังสุขภาพจิต (พิมพ์ครั้งที่ ๔)*. กรุงเทพฯ : ปิยอนด์พลับพลิสซิ่ง จำกัด.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนาสุขภาพจิต. (๒๕๖๑). *คู่มือกิจกรรมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์*. นนทบุรี : บริษัทปิยอนด์พลับพลิสซิ่ง จำกัด.
- องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย. (๒๕๖๖). *คนไร้บ้านปี ๖๖ เกินครึ่งวัยกลางคน*. สืบค้นเมื่อ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <https://www.thaipbs.or.th/news/content/334174>
- American Psychological Association. (๒๐๒๒). *Resilience*. Retrieved 9 July 2024, from <http://www.apa.org/topics/resilience>

สารบรรณตาราง

ตารางที่ ๑ สถิติผู้ป่วยรับไว้ในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร

ตั้งแต่เดือน มกราคม – มิถุนายน ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒ จำนวนเตียงในโรงพยาบาลสังกัดสำนักงานการแพทย์

ตารางที่ ๓ สถิติผู้ป่วยนอก - ใน โรงพยาบาลสำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร ประจำปี ๒๕๖๖

ภาคผนวก

กิจกรรมที่ ๓ กิจกรรมส่งเสริม "self - image" หรือ "ภาพลักษณ์ของตัวเอง"

ใบงานที่ ๑

การดำเนินกิจกรรม วิทยากรสามารถทำกิจกรรม ดังนี้

๑. เขียนบันทึก หรือเล่าโดยใช้เวลาไตร่ตรองเขียนถึงความคิด ความรู้สึก จุดแข็ง จุดอ่อน ความฝัน เป้าหมายของคุณ
๒. ลองทำสิ่งใหม่ : ทำหยาตัวเอง ลองทำสิ่งที่ไม่เคยทำ ค้นพบศักยภาพใหม่ ๆ
๓. ฝึกความคิดบวก : โฟกัสกับสิ่งดี ๆ มองหาแง่ดีในทุกสถานการณ์ ให้อภัยตัวเองและผู้อื่น
๔. ฝึกสติ : ฝึกสมาธิ จดจ่อกับปัจจุบัน ปลดวางความคิดฟุ้งซ่าน
๕. ขอบคุนตัวเอง : จดบันทึกสิ่งดี ๆ ที่คุณทำชื่นชมตัวเองในทุก ๆ ก้าว
๖. พูดคุยกับคนที่คุณไว้วางใจ : แบ่งปันความคิด ความรู้สึก แลกเปลี่ยนมุมมอง รับฟังคำแนะนำ
๗. เข้าร่วมกลุ่มหรือชมรม : ทำกิจกรรมที่คุณสนใจ พบปะผู้คนใหม่ๆ สร้างมิตรภาพ
๘. ช่วยเหลือผู้อื่น : แบ่งปันน้ำใจ ทำให้ผู้อื่นมีความสุข รู้สึกดีกับตัวเอง
๙. เป็นตัวของตัวเอง : กล้าแสดงออก ยอมรับในสิ่งที่ตัวเองเป็น ไม่ต้องพยายามเป็นคนอื่น
๑๐. ตั้งเป้าหมาย : กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ทำหยา วางแผนและลงมือทำ
๑๑. ฉลองความสำเร็จ : รู้สึกภูมิใจในสิ่งที่ตัวเองทำ มอบรางวัลให้กับตัวเอง
๑๒. วิทยากร ให้สมาชิกช่วยกันสรุปตามใบความรู้ที่ ๒

ใบความรู้ที่ ๑

"Self-image" หรือ "ภาพลักษณ์ของตัวเอง" หมายถึง ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ มุมมอง ที่เรามีต่อ ตัวตน ของเราเอง ประกอบไปด้วย:

- จุดแข็ง จุดอ่อน ความสามารถ ศักยภาพ ของเรา
- ค่านิยม ความเชื่อ เป้าหมาย ความฝัน ของเรา
- บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ ของเราในสังคม
- บุคลิกนิสัย อารมณ์ พฤติกรรม ของเรา
- รูปลักษณ์ หน้าตา รูปร่าง สไตล์ ของเรา

ใบความรู้ที่ ๒

ภาพลักษณ์ของตัวเอง นั้น สำคัญ ต่อ ชีวิต ของเราเป็นอย่างมาก เพราะมันส่งผลต่อ ความมั่นใจ ความนับถือตนเอง ความภาคภูมิใจ ในตัวเอง ความสัมพันธ์ กับผู้อื่น การสื่อสาร การเข้าสังคม การตัดสินใจ การกระทำ เป้าหมายในชีวิต ความสุข ความสำเร็จ คุณภาพชีวิต โดยรวมภาพลักษณ์ ของตัวเองนั้น ไม่ใช่สิ่งที่ตายตัว มันสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตาม ประสบการณ์ ความรู้ มุมมองของเรา

ที่มีต่อตัวเอง และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเรา เราสามารถ พัฒนา ปรับเปลี่ยน สร้าง "ภาพลักษณ์ของตัวเอง" ให้เป็น เชิงบวก

กิจกรรมที่ ๔ “SELF ESTEEM” การสร้างคุณค่าในตนเอง

ใบงานที่ ๑

เรื่อง “ฉันคือเพื่อนที่ดีที่สุดของตัวเอง”

....ชีวิตใหม่ของฉันเริ่มตั้งแต่วันนี้ ฉันจะเริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วยความรู้สึที่ดีต่อตนเอง ฉันรักตนเอง รักทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบเป็นตัวฉัน อารมณ์ความรู้สึก อวัยวะทุกส่วนในร่างกายของฉัน ฉันรู้สึกได้ถึงความรัก ความเมตตาที่ยิ่งใหญ่ที่อยู่ภายในจิตใจลึก ๆ ของฉันและของทุก ๆ คนหายใจเข้า เอาพลังแห่งความรักความเมตตาเข้ามาในตัวเรา หายใจออกแผ่ความรักความเมตตาให้กับตัวเอง ให้กับคนรอบ ๆ ข้างทุก ๆ คน พลังแห่งความรักความเมตตาทำให้ฉันรู้สึกมั่นใจในตัวเองเห็นว่าตนเองมีคุณค่า มีความสำคัญและเมื่อฉันมีความรักให้กับตนเองฉันได้รู้สึกถึงความรักที่ฉันมีให้กับผู้อื่น พลังแห่งความรักความเมตตา ทำให้ฉันมีความสุขและอยากแบ่งปันความสุขนี้ให้กับทุกคน ฉันอยากทำให้ทุกคนในโลกนี้มีความสุข และอยากมีส่วนร่วมทำให้โลกของเราเป็นโลกที่น่าอยู่ขึ้น เมื่อฉันมีความรักให้กับตัวเอง ฉันมีความสุขมากขึ้นทุกวัน และฉันอยากแบ่งปันความสุขนี้ให้กับทุกคน ฉันรู้แล้วว่าโลกนี้ ไม่มีใครอีกแล้วที่เหมือนฉัน และทำหน้าที่แทนฉันได้อย่างแท้จริง ฉันคือฉัน เธอคือเธอ ทุกคนมีความแตกต่างกัน

ฉันเริ่มรู้สึกถึงความรู้สึกดี ๆ ที่มีต่อตนเอง และเริ่มขจัดความรู้สึกลบต่าง ๆ ออกไปจากจิตใจของฉัน แม้ว่าฉันจะยังไม่เป็นคนที่มีบุรณแบบในทุก ๆ ด้าน และบางทีฉันอาจจะไม่มีวันได้เป็นคนที่มีบุรณแบบในทุก ๆ ด้านในชีวิตนี้ แต่ฉันก็จะปรับปรุงตัวเอง ให้ดีขึ้นทุกวัน ฉันเคยทำสิ่งที่ผิดพลาดมากมายและในอนาคตฉันก็อาจจะทำอะไรผิดพลาดขึ้นอีก โดยที่ฉันไม่ได้ตั้งใจ ฉันจะนำสิ่งที่ผิดพลาดเหล่านี้มาเป็นบทเรียนของชีวิตที่ทำให้ฉันเข้มแข็งขึ้น ปรับปรุงตัวได้รวดเร็วขึ้น และช่วยเหลือคนรอบข้างได้มากขึ้นไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นในชีวิตของฉัน ฉันก็จะรักตัวเอง มีความรู้สึกที่ดีแก่ตัวเอง ฉันอยากเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของตัวเอง ถ้าฉันไม่เป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของตัวเองแล้วใครจะมาเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของฉัน ฉันรักตัวฉันเองมากขึ้นทุกวัน มันเป็นความรู้สึกเช่นเดียวกับคนรอบข้าง ยิ่งฉันมีความรักให้แก่ตนเองและคนรอบข้างมากขึ้นเท่าใด ฉันก็จะมีสุขยิ่งขึ้นเท่านั้น ฉันมีความสุขมากจริง ๆ ฉันเริ่มเห็นความดีงามและความสามารถต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวฉัน ยิ่งฉันย้อนกลับมาศึกษาตัวเองมากขึ้นเท่าใด ฉันก็พบความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวฉันมากขึ้นเท่านั้น ฉันแสดงออกถึงความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้มากขึ้น ฉันพัฒนาความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้ไปพร้อม ๆ กับนำความสามารถเหล่านี้มาช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อฉันมองเข้าไปในจิตใจลึก ๆ ของฉัน ฉันได้เห็นพลังแห่งความรัก ความเมตตาที่ซ่อนอยู่ในจิตใจลึก ๆ ของฉัน

ฉันเริ่มเห็นความดีงามและความสามารถต่าง ๆ ที่มีอยู่ในตัวฉัน ยิ่งฉันย้อนกลับมาศึกษาตัวเองมากขึ้นเท่าใด ฉันก็พบความสามารถที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัวฉันมากขึ้นเท่านั้น ฉันแสดงออกถึงความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้มากขึ้น ฉันพัฒนาความสามารถต่าง ๆ เหล่านี้ไปพร้อม ๆ กับนำความสามารถเหล่านี้

มาช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อฉันมองเข้าไปในจิตใจลึก ๆ ของฉัน ฉันได้เห็นพลังแห่งความรัก ความเมตตาที่ซ่อนอยู่ในจิตใจลึก ๆ ของฉัน

หายใจเข้าเอาพลังแห่งความรักความเมตตาเข้ามาในตัวเรา หายใจออกแผ่พลังแห่งความรักความเมตตาให้กับตนเอง ให้กับคนรอบข้างทุกคน ฉันรู้ถึงพลังแห่งความรักความเมตตาที่มีอยู่ในตัวฉันมากขึ้นมากขึ้น พลังนี้ทำให้ฉันเข้มแข็ง มีความรู้สึกด้านบวกให้กับตัวเองมากขึ้น ฉันพูด คิดและทำแต่สิ่งที่เป็นบวกแก่ตนเองและผู้อื่น ฉันรู้จักให้อภัยแก่ตัวเองและผู้อื่น ฉันตีใจที่ได้เกิดขึ้นมาเป็นตัวฉัน ฉันบอกกับตัวเองในใจว่า ขอขอบคุณ ขอขอบคุณ ขอขอบคุณ สำหรับการที่ฉันได้เกิดมาเป็นตัวฉัน ฉันจะเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของตัวเองตลอดไป

ใบความรู้ที่ ๑

การได้พูดถึงความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง หันมาพิจารณาความดีของตนเอง รู้จักชื่นชมตนเอง มองเห็นคุณค่าแห่งตน จะทำให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง และจะมีความรักให้กับตนเองมากขึ้น เป็นการสร้างความมั่นคงทางอารมณ์ และจิตใจให้กับตนเองต่อไป

กิจกรรมที่ ๕ “RO” (Resilience Quotient)

ใบงานที่ ๑

ลิงค์ <https://www.youtube.com/channel/UCKN๔TOswoxn๔UtrPRvdA๐๑w/playlists>

ใบความรู้ที่ ๑

วิกฤติย่อมพลิกเป็นโอกาสได้เสมอ แต่การจะสร้างโอกาสในภาวะวิกฤติได้ จิตใจต้องมีภูมิคุ้มกันที่ดีมาก่อน มิฉะนั้นจะถูกวิกฤติโหมกระหน่ำ ทำร้ายจนหมดแรงกาย หมดพลังใจ

"ความยืดหยุ่นทางใจ" (Resilience) เป็นทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ ของการปรับตัวให้เข้ากับความยากลำบากหรือความท้าทายที่เผชิญในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งผ่านความยืดหยุ่นทางจิตใจ อารมณ์ และพฤติกรรม และเป็นการปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของตนเองและจากภายนอก ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล ๓ ข้อ คือ มุมมองที่มีต่อโลก ทรัพยากรทางสังคมที่เกื้อหนุน และทักษะเฉพาะในการปรับตัว (COPING STRATEGIES)

"อาร์คิว" (RQ) ย่อมาจาก “Resilience Quotient” คือ พลังสุขภาพจิต หรือภูมิคุ้มกันทางใจ เป็นสิ่งที่ทำให้คนเราสามารถผ่านพ้นภาวะวิกฤติหรือเหตุการณ์ร้าย ๆ ไปได้ โดยมีการฟื้นฟูสภาพอารมณ์และจิตใจได้อย่างรวดเร็ว ไม่จมอยู่กับความทุกข์ มีความยืดหยุ่นทางอารมณ์และจิตใจ ปรับตัวได้ดี สามารถกลับมาดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขอีกครั้ง และในบางคนที่ มี อาร์คิว (RQ) ดี ก็สามารถพลิกวิกฤติเป็นโอกาสได้อีกด้วย มีจิตใจเข้มแข็ง แกร่งกว่าเดิม

“ความยืดหยุ่นทางใจ” (Resilience) เป็นคำศัพท์ทางจิตวิทยาที่ใช้กันในระดับนานาชาติ ส่วน “อาร์คิว” (RQ) เป็นคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในประเทศไทย ทั้ง ๒ คำ มีความหมายใกล้เคียงกัน สามารถนำมาใช้แทนกันได้

องค์ประกอบของอาร์คิว

อาร์คิว (RQ) เป็นคุณสมบัติเฉพาะตัวของบุคคลที่ทำให้สามารถรับมือกับเหตุการณ์ไม่คาดฝันได้อย่างแข็งแกร่ง มีองค์ประกอบสำคัญอยู่ ๓ เรื่อง คือ อึด อึด อึด สู้ กล่าวคือ

อึด คือ มีความเข้มแข็งทางจิตใจ สามารถทนทานต่อภาวะกดดันได้ดี จัดการความเครียดได้อย่างเหมาะสม ควบคุมอารมณ์ได้ดี ยึดอยู่กับทุกสถานการณ์

อึด คือ มีศรัทธาและกำลังใจที่ดี เชื่อว่าสิ่งเลวร้ายต่าง ๆ ย่อมผ่านพ้นไปได้ สามารถให้กำลังใจตัวเอง และได้รับกำลังใจจากคนรอบข้าง

อึด คือ สามารถต่อสู้กับปัญหาอุปสรรคอย่างชาญฉลาด มีทักษะในการแก้ไขปัญหา หาทิศทางออกได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ได้

กิจกรรมที่ ๖ “EMPOWERMENT”

ใบงานที่ ๑

ขั้นตอนที่ ๑ การค้นพบสภาพการณ์จริงเป็นการรับรู้และทำความเข้าใจและยอมรับเหตุการณ์และสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนตามสภาพที่เป็นจริง โดยมีการสร้างสัมพันธภาพและจัดสถานที่บรรยากาศให้เหมาะสมกับการทำกิจกรรม ใช้เทคนิคคำถามกระตุ้น ทบทวนประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลตนเองของผู้ป่วยไว้บ้าน ทั้ง ๓ ด้าน คือด้านการส่งเสริมสุขภาพด้านการผ่อนคลายด้านการบริหารการหายใจและการออกกำลังกาย รวมถึงการจัดการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอาการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

ขั้นตอนที่ ๒ การสะท้อนความคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical reflection) กิจกรรมที่ทำให้ประกอบด้วยการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้ป่วยไว้บ้าน คิดทบทวนสำรวจตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมการดูแลตนเองที่ผ่านมา ร่วมกันคิดวิเคราะห์ถึงปัญหาที่ผ่านมา รวมถึงการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งเหมาะสมและไม่เหมาะสม และสรุปกิจกรรมร่วมกันในการพบกันครั้งนี้

ขั้นตอนที่ ๓ การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติ กิจกรรมที่เหมาะสมและลงมือปฏิบัติ (Take in charge) ใช้เทคนิคคำถามกระตุ้นให้ผู้ป่วยไว้บ้านเล่าถึงประสบการณ์ จากปัญหาที่เกิดขึ้นสนับสนุนความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพและกระตุ้นให้ผู้ป่วยไว้บ้านเปรียบเทียบการปฏิบัติของตนเองและที่ได้รับการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันหาแนวทางเลือกวิธีปฏิบัติสิ่งที่เป็นผลดีต่อสุขภาพของตนเองให้คำแนะนำ คำปรึกษาและสอนทักษะการดูแลที่จำเป็นให้กับผู้ป่วยและลงมือปฏิบัติสรุปกิจกรรมร่วมกัน

ขั้นตอนที่ ๔ การคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ให้ผู้ช่วยไ้บ้านบอกกิจกรรมที่ปฏิบัติแล้วได้ผลดีและตั้งเป้าหมายการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องสนับสนุนให้กำลังใจและชื่นชม

ใบความรู้ที่ ๑

“EMPOWERMENT” กิบสัน (Gibson) เสนอกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ ๔ ขั้นตอน ดังนี้ :

๑. การค้นพบสภาพการณ์จริง (Discovering Reality) เป็นการที่บุคคลตระหนักรู้ถึงสถานการณ์ ปัญหา อุปสรรค ความท้าทาย โอกาส ศักยภาพ ของตนเอง อย่างเป็นจริง โดยปราศจากอคติ ซึ่งประกอบด้วย ๓ ด้าน :

ด้านอารมณ์ : เข้าใจอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ของตัวเอง รับรู้ปัจจัย อิทธิพล ที่ส่งผลต่ออารมณ์

ด้านการคิดรู้: วิเคราะห์สถานการณ์ ปัญหา อย่างมีวิจารณญาณ เข้าใจสาเหตุ ผลลัพธ์ ที่อาจเกิดขึ้น

ด้านพฤติกรรม: ประเมินพฤติกรรม การกระทำ ของตัวเอง เข้าใจผล ของ พฤติกรรม** ต่อสถานการณ์

๒. การสะท้อนคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Reflecting Critically) เป็นการวิเคราะห์ ประเมิน สถานการณ์ ปัญหา อย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้ข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ของตัวเอง พิจารณามุมมอง แง่มุม ที่หลากหลาย คิดอย่างมีเหตุผล ไม่ใช่อารมณ์นำหน้า

๓. การตัดสินใจและลงมือปฏิบัติ (Deciding and Acting) เป็นการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ตัดสินใจ ลงมือ ปฏิบัติ เพื่อแก้ไข้ปัญหา พัฒนา เปลี่ยนแปลง สถานการณ์ โดยใช้กลยุทธ์ วิธีการ ที่เหมาะสม กับสถานการณ์ ความสามารถ ทรัพยากร ที่มีอยู่

๔. การเรียนรู้เพื่อกงไว้ซึ่งการปฏิบัติ (Learning to Maintain Action) เป็นการ เรียนรู้จากประสบการณ์ผลลัพธ์ของการกระทำ นำไปปรับปรุงพัฒนาวิธีการ กลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น รวมไปถึงเรียนรู้ทักษะความรู้ใหม่ ๆ เพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ทั้ง ๔ ขั้นตอนนี้ เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง สัมพันธ์กัน สามารถปรับเปลี่ยน เรียงลำดับ ได้ตามความเหมาะสม ของสถานการณ์ บุคคล และเป้าหมายการเสริมสร้างพลังอำนาจ ช่วย ให้บุคคลมีความมั่นใจ ถ้าตัดสินใจลงมือปฏิบัติ รับผิดชอบต่อชีวิตของตัวเอง สามารถแก้ไข้ปัญหา พัฒนาเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ บรรลุเป้าหมาย แล มีความสุขประสบความสำเร็จในชีวิต

กิจกรรมที่ ๗ “learning by doing”

ใบงานที่ ๑

วิทยากรกล่าวอธิบายกิจกรรมที่ละขั้นตอน ให้สมาชิกฟัง

๑. Explore การสำรวจ : เริ่มจากสำรวจตัวเอง สำรวจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวว่ามีอะไรเกิดขึ้นเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละวันบ้าง สิ่งต่าง ๆ รอบตัวทำงานอย่างไร มีส่วนประกอบอะไรบ้าง เช่น แก้วน้ำ มีน้ำเต็มแก้วอยู่ ๒ ใบ แจกันดอกไม้ ๒ อัน ที่วางอยู่ตรงหน้าทุกคน

๒. Experiment การทดลอง : เมื่อได้สำรวจสิ่งต่างๆ แล้วขั้นตอนต่อมาคือการทดลองว่าสิ่งเหล่านั้นทำงานอย่างไร เราสามารถทำอะไรได้บ้าง คิดและจินตนาการความสัมพันธ์ระหว่าง แก้วน้ำและแจกันดอกไม้ เป็นการเก็บเกี่ยวประสบการณ์ในการเรียนรู้ คิด และวิเคราะห์ความเป็นจริงที่สัมพันธ์กัน ทดลองใส่น้ำในแจกันดอกไม้ เกิดอะไรขึ้น....

๓. Learning by doing : เรียนรู้จากการกระทำ : เมื่อสำรวจ ทดลอง ก็ถึงเวลาที่ได้ลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยเป็นการปฏิบัติเพื่อสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาจากการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ และการทดลองเกิดอะไรขึ้นกับดอกไม้ในแจกัน เมื่อดอกไม้ได้รับน้ำ

๔. Doing by learning : การกระทำเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ : เป็นการต่อยอดจากเรียนรู้ทั้งหมด โดยการกระทำสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับการเรียนรู้ การกระทำที่ได้มาจากการได้สำรวจ ทดลอง และเรียนรู้ด้วยตนเอง เขียนลงบนกระดาษ หรือเล่าความคิดให้เพื่อนในกลุ่มฟัง(หากเขียนไม่สะดวก)

ใบความรู้ที่ ๑

“ด้วยการลงมือทำ”(LEARNING BY DOING) การเรียนรู้โดยการลงมือทำเป็นแนวคิดหรือความเชื่อที่สนับสนุนให้คนเราปฏิบัติสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองตามความสนใจ ตามความถนัด และศักยภาพ ด้วยการศึกษาค้นคว้า ฝึกปฏิบัติ ฝึกทักษะจนถึงการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเชื่อว่าหากคนเราได้กระทำจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นเป็นแรงจูงใจให้เกิดการเรียนรู้ ใฝ่เรียน สนุกสนานและมีความสุข ได้พบกับความท้าทาย หรือประสบการณ์จริง John Dewey (๑๘๕๙ - ๑๙๕๒) : Learning by doing เรียนรู้ผ่านการลงมือทำ สอนให้ผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสเยอะที่สุด เห็น ได้ยิน สัมผัส และมีประสบการณ์ตรงจากการทำงานด้วยตนเอง เป็นผลให้การเรียนรู้เกิดขึ้นจากประสบการณ์จริง เพื่อสร้างการเรียนรู้ที่สมบูรณ์

ใบความรู้ที่ ๒

LEARNING BY DOING กิจกรรมนี้มักนำไปใช้ต่อยอด การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านการฝึกอาชีพให้กับผู้ป่วยไร้บ้าน ผ่านการลงมือทำ ฝึกทำจนเกิดทักษะความชำนาญในที่สุดเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ ตัวอย่างอาชีพที่น่าสนใจ เช่น ช่างตัดผมชาย - หญิง ทำขนมเค้ก การทำกาแฟ การทำอาหาร

การวาดคล้ายกล้ำเนื้อ ช่างซ่อมมอเตอร์ไซด์ เป็นต้น ซึ่งจะมีผู้เชี่ยวชาญจากสำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร เข้ามาดำเนินการส่งเสริมให้ผู้ป่วยไร้บ้านระหว่างรอกลับสู่สังคม

กิจกรรมที่ ๘ “ฝึกทักษะทางสังคม”

ใบความรู้ ๑

ทักษะการจัดการอารมณ์และความวุ่น ความโกรธ และอาการที่บ่งบอกถึงอารมณ์โกรธ

ความโกรธ หมายถึง อารมณ์ทางลบ เมื่อเกิดความไม่พอใจ ไม่ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการและคาดหวัง เมื่อถูกขัดขวางความตั้งใจในการกระทำบางอย่าง จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจไปพร้อม ๆ กัน ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรงได้พฤติกรรมก้าวร้าว รุนแรงเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาทางด้าน ความคิด ความรู้สึกด้วยคำพูด สีหน้าท่าทาง หรือการกระทำที่รุนแรง เพื่อขจัดหรือลดความกลัว ความโกรธ ความวุ่นใจของตนเองไปยังบุคคลอื่น สิ่งของ หรือแม้แต่ตนเอง โดยไม่สามารถควบคุมตนเองได้ อาการที่บ่งบอกถึงการมีอารมณ์โกรธ มักจะแสดงออกมาใน ๔ ลักษณะ คือ

๑. การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวทางคำพูด เช่น การส่งเสียงดังเอะอะโวยวาย ต่ำว่าคนที่ทำให้โกรธด้วยคำหยาบคาย พูดจารุนแรงแบบขวานผ่าซาก

๒. การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อร่างกายตนเอง เช่น ใช้ศีรษะโขกกับพื้นหรือผนัง ใช้มีดกรีดแขนตนเอง

๓. การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อร่างกายผู้อื่น เช่น ใช้ของมีคมหรืออาวุธทำร้ายผู้อื่น ชกต่อยทุบตีผู้อื่น

๔. การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยการทำลายสิ่งของ เช่น ขว้างปาข้าวของภายในบ้าน ใช้ก้อนหินขว้างปารถของผู้อื่น

นอกจากนี้ยังมีอาการหรือสัญญาณเตือนทางร่างกายที่เกิดขึ้นจากอารมณ์โกรธหรือความวุ่นใจ ได้แก่ ขาดความยับยั้งชั่งใจ ความดันโลหิตสูง หน้าแดง ปวดศีรษะ หัวใจเต้นแรงและถี่ขึ้น ใจสั่น รู้สึกแน่นในลำคอ หายใจแรงและเร็ว กำมือแน่น ตัวสั่น ใบหน้าบึ้งตึง เหงื่อออก ไม่มีสมาธิในการทำอะไร ซึ่งเป็นอาการที่เปลี่ยนแปลงไปจากอารมณ์ปกติ

ใบงานที่ ๑

ประสบการณ์ความโกรธและวุ่นใจ

ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกในกลุ่มเล่าถึงประสบการณ์ที่เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกโกรธหรือรู้สึกวุ่นใจ คนละ ๑ เหตุการณ์ และให้สมาชิกสำรวจตนเองในประเด็น "ขณะที่โกรธนั้นรู้สึกอย่างไรและเกิดอะไรขึ้นกับตนเองบ้าง " และผู้นำกลุ่มใช้คำถามให้สมาชิกได้อภิปรายในประเด็นดังกล่าว

๑. สมาชิกโกรธกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สมาชิกรู้สึกอย่างไร

.....

.....

๒. เมื่อสมาชิกแสดงอารมณ์โกรธ เกิดอะไรขึ้นกับตนเองบ้าง

.....

.....

ใบงานที่ ๒

การแยกแยะอารมณ์

ผู้นำกลุ่มให้สมาชิกแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๔ - ๕ คน พูดคุย อภิปรายและนำเสนอร่วมกันในประเด็น "ขณะที่โกรธเราจะทราบได้อย่างไรว่าขณะนี้เรากำลังโกรธอยู่" และ "สามารถแยกแยะระหว่างอารมณ์ปกติและอารมณ์โกรธได้หรือไม่ อย่างไรบ้าง"

๑. ขณะที่โกรธเราจะทราบได้อย่างไรว่าขณะนี้เรากำลังโกรธอยู่

.....

.....

๒. เราสามารถแยกแยะระหว่างอารมณ์ปกติและอารมณ์โกรธได้หรือไม่ อย่างไรบ้าง

.....

.....

ใบงานที่ ๓

การบ้าน...การฝึกแยกแยะอารมณ์โกรธ

ให้สมาชิกแต่ละคน ได้นึกถึงสถานการณ์หรือประสบการณ์ที่ทำให้ตนเองรู้สึกโกรธหรือรู้สึกว่าวุ่นใจ คนละ ๑ เหตุการณ์ และให้สำรวจตนเองว่า ขณะที่เกิดอารมณ์โกรธนั้น มีอะไรเกิดขึ้นกับตนเองบ้าง

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามวัดความรู้เรื่องสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ

ใส่เครื่องหมาย √ (ถูก) หรือ × (ผิด) ในแต่ละข้อ ตามความคิดเห็น

แบบสอบถามวัดความรู้เรื่องสุขบัญญัติ ๑๐ ประการ	ใส่คำตอบ
๑. ควรอาบน้ำทุกวันอย่างน้อยวันละ ๑ ครั้ง ๒. แปรงฟันทุกวัน อย่างน้อยวันละ ๒ ครั้ง ในเวลาเช้าและก่อนนอน ๓. ควรล้างมือก่อนทานอาหารและหลังการขับถ่าย ๔. กินอาหารสุกสะอาดและควรใช้ช้อนกลาง ๕. งดบุหรี่ สุรา สารเสพติด การพนันและการสำส่อนทางเพศ ๖. เพื่อแม่และมีน้ำใจให้กันและกัน ๗. ระมัดระวัง ป้องกันอุบัติเหตุ จากของมีคม ๘. ออกกำลังกายสม่ำเสมอ ไม่น้อยกว่า ๓๐ นาที สัปดาห์ละ ๓ ครั้ง ๙. ควรพักผ่อนนอนหลับให้เพียงพอ ๑๐. ควรทิ้งขยะและใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะ	

๑. One Page

๒ Presentation

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point)

- ผู้ป่วยไร้บ้านที่เข้ารับการรักษายู่ในโรงพยาบาลสังกัด สนพ. ช่วง ม.ค - มี.ย. 67 จำนวน **288** ราย คงค้างรอการจำหน่าย 36 ราย

สถิติผู้ป่วยไร้บ้านในโรงพยาบาลสังกัด สนพ. กทม.
ม.ค. - มี.ย. 67

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) (ต่อ)

- ระยะเวลารอคอยการจำหน่ายมากกว่าหรือเท่ากับ 6 เดือน คิดเป็น **6,552** วันนอน

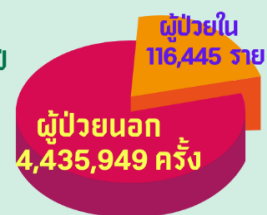

- ไม่มีเตียงให้กับผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษาในโรงพยาบาลสังกัด สนพ.กทม.

สถิติผู้ป่วย
สนพ. กทม. ปี
2566

โรงพยาบาลสังกัด สนพ. กทม.
11 โรงพยาบาล
มีจำนวน **2,653** เตียง

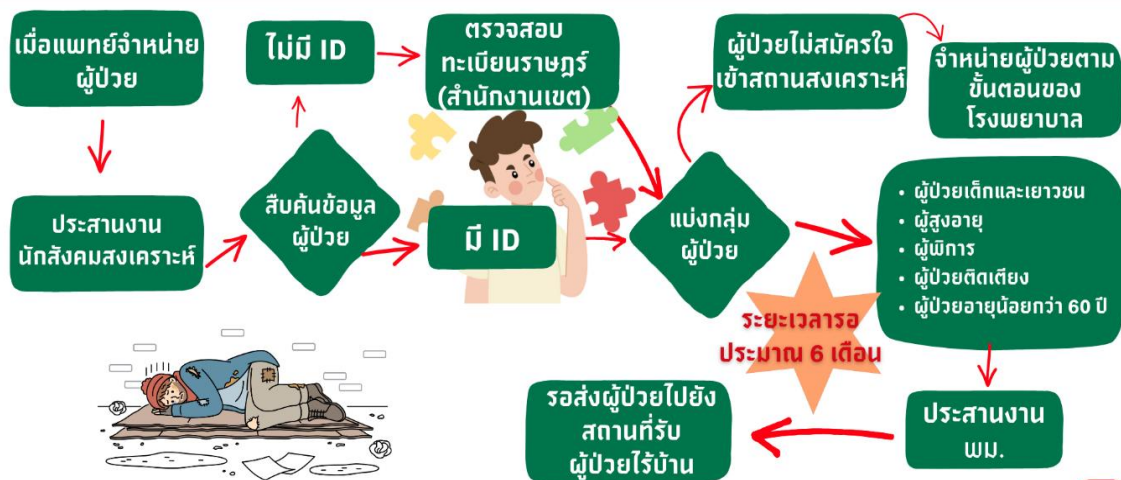

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

1. ผู้ป่วยที่ต้องได้รับการรักษา และจำเป็นต้องนอนในโรงพยาบาล
2. โรงพยาบาลสังกัด สนพ. กทม. ที่ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายของกลุ่มผู้ป่วยไร้บ้านที่รอจำหน่ายจากโรงพยาบาล
3. ผู้ป่วยไร้บ้าน
4. บุคลากรทางการแพทย์ เช่น แพทย์ พยาบาล
นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา เป็นต้น
5. หน่วยงานที่รับผู้ป่วยไร้บ้าน เช่น มูลนิธิกระจกเงา
บ้านอ้อมใจ เป็นต้น

การช่วยเหลือผู้ป่วยไร้บ้านในปัจจุบัน

ต้องใช้งบประมาณไปกับเรื่องใดบ้าง

- ค่าฝึกอาชีพ ค่าวัสดุอุปกรณ์
- ค่าตอบแทนบุคลากร

ที่มาของงบประมาณ

- เงินกองทุนหลักประกันสุขภาพระดับเขต
- เงินบำรุง รพ.
- เงินมูลนิธิ รพ.

กชม
7

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ

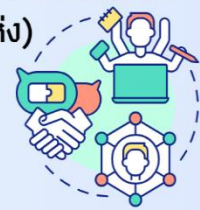
หน่วยงานภายใน สนพ. กทม.

- ฝ่ายการพยาบาล / กลุ่มงานเวชศาสตร์ชุมชน รพ.ในสังกัด สนพ. กทม.

หน่วยงานภายนอก

- สำนักอนามัย
- ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม
- สำนักงานการส่งเสริมอาชีพ สำนักพัฒนาสังคม (โรงเรียนฝึกอาชีพ กทม. 10 แห่ง)
- องค์กรอิสระ

ประโยชน์ที่ได้รับ

ต่อผู้ป่วย

- ผู้ป่วยไร้บ้านเห็นคุณค่าในตนเอง มีตัวตนในสังคมเกิดความภูมิใจ
- ได้รับระบบบริการสุขภาพอย่างเหมาะสม

ต่อบุคลากร

- บุคลากรมีทัศนคติที่ดี
- พัฒนาศักยภาพ
- มีความสุขในการทำงาน

ต่อหน่วยงาน

- เกิดแผนพัฒนาระบบดูแลสุขภาพคนไร้บ้าน

- ลดภาระค่าใช้จ่าย

ต่อสังคม

- ลดความเหลื่อมล้ำ
- ลดอาชญากรรม

โครงการตอบยุทธศาสตร์ในประเด็นใด

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 1.5 เมืองสุขภาพดี Healthy City (ปลอดภัยคนเมืองอาหารปลอดภัย)

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 3.1 ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาสได้รับการดูแลอย่างครบวงจร
- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 3.2 เมืองแห่งโอกาสทางสังคม

10

โครงการตอบยุทธศาสตร์ในประเด็นใด

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร

- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 7.3 การบริหารทรัพยากรบุคคล
- ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 7.4 การคลังและงบประมาณ

11

โครงการนี้อยู่ในมิติใดตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ

• มิติสุขภาพดี

- สนับสนุนและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพชุมชนทุกกลุ่ม
- ยกระดับระบบสุขภาพปฐมภูมิและเครือข่ายสาธารณสุข
- เพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงการรักษาพยาบาลที่เชื่อมโยงไร้รอยต่อ
- พัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์พยาบาล

• มิติปลอดภัยดี

- แก้ไขจุดเสี่ยงภัยและอาชญากรรม
- เพิ่มทรัพยากร ทักษะ และข้อมูลความปลอดภัยชุมชน
- สร้างระบบเครือข่ายในพื้นที่จัดการสาธารณภัย

12

โครงการนี้อยู่ในมิติใดตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพฯ (ต่อ)

• มิติเศรษฐกิจดี

- เพิ่มโอกาสตลาดแรงงาน ฝึกอาชีพคนเมือง

• มิติบริหารจัดการดี

- ระบบงาน เงิน คน ระเบียบที่มีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมบริหารจัดการเมือง

• มิติสังคมดี

- สนับสนุนเงื่อนไขการดำรงชีพคนไร้บ้าน คนพิการ และกลุ่มเปราะบาง
- สร้างชุมชนเข้มแข็งร่วมพัฒนา

13

สู่สังคมอย่างสง่า สร้างคุณค่า ให้คนไร้บ้าน

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวภัสราภรณ์ ศรีแก้วดารา	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์
๒. นางสาวกาญจนา ภิญโญยิ่ง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ คณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล
มหาวิทยาลัยนวมินทราราช
๓. นางกัลยา คงหอม	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสิรินธร
๔. นางเจษฎา ปราบ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลสิรินธร
๕. นางสาวนิตยา บุญหนัก	นักจิตวิทยาชำนาญการ
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๓ บางซื่อ
๖. นางสาวเน่งน้อย โรจนประดิษฐ์	นักจิตวิทยาชำนาญการ
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๔ ดินแดง
๗. นางสาวสุภาพร สีส่อง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ฯ
๘. นางสาวเพ็ญประภา ยุทธศรี	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลกลาง
๙. นางลัดติดา พลระสิทธิ์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๒๘ กรุงเทพมหานคร
๑๐. นางระวีพรรณ กันทะชัย	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ศูนย์บริการสาธารณสุข ๓๗ ประสงค์ - สดสาคร ตู๊จินดา
๑๑. นางศิริพร วิโรจน์	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลราชพิพัฒน์

การยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ไตที่อธิบายปัญหานี้

พื้นที่สร้างสรรค์ (Creative Space) คือ สถานที่หรือพื้นที่หรือสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการคิดริเริ่มสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้คนได้พบปะ แลกเปลี่ยนความคิดและทำงานร่วมกัน มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ หรือให้บริการอย่างหลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ตลอดจนการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาสนับสนุนการให้บริการเพื่อตอบสนองต่อวิถีชีวิตของประชาชนในยุคปัจจุบัน พื้นที่เหล่านี้มักมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ ทรัพยากร และบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับการทำงานและการเรียนรู้ พื้นที่สร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญในการกระตุ้นและสนับสนุนการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ทั้งในด้านการทำงาน การศึกษา และการพัฒนาทักษะส่วนบุคคลและกระบวนการกลุ่ม เช่น Co-Working Space (พื้นที่ทำงานร่วมกัน) Maker Space (พื้นที่สร้างสรรค์งานฝีมือ) Studio Art (สตูดิโอศิลปะ) Learning Center (ศูนย์การเรียนรู้) เป็นต้น จากข้อมูลระบบบริหารจัดการแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร มีพื้นที่สร้างสรรค์ของกรุงเทพมหานครที่เปิดให้ประชาชนจองเข้าใช้บริการผ่านแพลตฟอร์มจองพื้นที่สาธารณะ publicspace.bangkok.go.th จำนวน ๒๑ แห่ง ประกอบด้วย สวนสาธารณะ ๑๒ แห่ง และศูนย์บริการในสังกัดสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว จำนวน ๙ แห่ง และอยู่ระหว่างการสำรวจพื้นที่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เพิ่มเติม อีกจำนวน ๑๒ แห่ง ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วยังมีจำนวนน้อยเข้าถึงได้ยากและไม่กระจายตัวลงไปชุมชนต่าง ๆ โดยสามารถวิเคราะห์สภาพปัญหาเป็นประเด็นได้ดังนี้

๑. ปัญหาสภาพพื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่สร้างสรรค์หลัก ๆ ส่วนใหญ่ที่มีคุณภาพอยู่ในใจกลางเมืองและเข้าถึงยากและไม่กระจายตัวพื้นที่ลงไปชุมชนต่าง ๆ รวมทั้งพื้นที่การเรียนรู้ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน

๒. ปัญหาการดำเนินงานหรือกระบวนการบริหารจัดการ ที่ยังขาดแกนนำในพื้นที่ขาดกระบวนการที่จะนำไปสู่การสร้างกิจกรรมกระบวนการหรือทักษะที่หลากหลาย และขาดการมีส่วนร่วมและบูรณาการกับชุมชนในพื้นที่

๓. ปัญหารูปแบบและการจัดกิจกรรมของพื้นที่สร้างสรรค์ ที่ยังไม่มีความหลากหลายสามารถตอบสนองกลุ่มเป้าหมายที่มีความหลากหลาย มีความต้องการแตกต่างกัน ยังไม่ตอบสนองความต้องการและแนวโน้มหรือทิศทางการเปลี่ยนแปลง (trend) ที่สำคัญของสังคมยุคปัจจุบัน

บ้านหนังสือ เป็นห้องสมุดขนาดย่อมของกรุงเทพมหานคร ให้บริการอ่านหนังสือและยืม-คืนหนังสืออยู่ในการควบคุม กำกับ ดูแลของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตต่าง ๆ เมื่อแรกก่อตั้งมีจำนวน ๑๓๙ แห่ง ยุบสภาพ ไปแล้ว จำนวน ๔ แห่ง เนื่องจากไม่ได้ใช้งานแล้ว

ได้แก่ บ้านหนังสือวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง บ้านหนังสือธรรมานุรักษ์ เขตสวนหลวง บ้านหนังสือสวนป่าเฉลิมพระเกียรติ เขตคลองสาน และบ้านหนังสือกรมดุริยางค์ทหารบก เขตพญาไท ปัจจุบันคงเหลือบ้านหนังสือทั้งหมด จำนวน ๑๓๕ แห่ง โดยบ้านหนังสือมี ๒ ลักษณะ คือ

- เป็นอาคารเอกเทศ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของชุมชน ส่วนใหญ่มีโครงสร้างอาคารเป็นตู้คอนเทนเนอร์ มีพื้นที่อาคารและบริเวณโดยรอบตั้งแต่ขนาด ๔๕ - ๑๐๐ ตารางเมตร
- ใช้พื้นที่ร่วมกับอาคารของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของกรุงเทพมหานคร หน่วยงานภาครัฐและเอกชน มีพื้นที่อาคารและบริเวณโดยรอบตั้งแต่ ๑๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป

ปัญหาสำคัญที่พบคือ

๑. บ้านหนังสือหลายแห่งที่มีโครงสร้างเป็นตู้คอนเทนเนอร์มีสภาพชำรุดทรุดโทรม ปัจจุบันสำนักงานเขตต่าง ๆ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหา โดยแบ่งเป็น ๒ แนวทาง คือ

- ๑.๑ ซ่อมแซมในส่วนที่พอจะดำเนินการได้ เช่น ทาสี ซ่อมแซมพื้นหลังคา ฝ้าผนัง
- ๑.๒ ยุบสภาพของเดิมแล้วดำเนินการสร้างใหม่

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมไปแล้ว จำนวน ๗๖ แห่ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๘ มีเป้าหมายปรับปรุงซ่อมแซม จำนวน ๙๐ แห่ง และให้แล้วเสร็จทั้งหมดภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. ปัญหาผู้ใช้บริการบ้านหนังสือค่อนข้างน้อย พิจารณาจากลงพื้นที่สำรวจเก็บข้อมูลและจากสถิติจำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้ใช้บริการบ้านหนังสือ จำนวน ๓๖๕,๔๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘ ของจำนวนประชากรชุมชนที่มีจำนวนทั้งสิ้น ๑,๙๕๒,๓๒๕ คน (สำนักพัฒนาสังคม, ๒๕๖๗)

เมื่อพิจารณาจากสภาพปัญหา แม้ว่าปัจจุบันกรุงเทพมหานครจะมีการดำเนินการและมีแนวทางการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านหนังสือ แต่ก็ยังเป็นเพียงการดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมพื้นที่ทางกายภาพให้ดำเนินการให้บริการต่อไปได้เท่านั้น ยังไม่มีแนวทางในการพัฒนา ออกแบบและปรับปรุงพื้นที่ใช้สอย สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เครื่องมือ สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ไม่ทันสมัย ขาดแคลนและมีไม่เพียงพอ การให้บริการและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของบ้านหนังสือที่ไม่มีความหลากหลายและไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยสามารถวิเคราะห์ปัญหาแยกเป็นประเด็น ได้ดังนี้

๒.๑ ปัญหาทางกายภาพ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

- สภาพอาคารบ้านหนังสือที่เก่าชำรุดและทรุดโทรม
- การออกแบบอาคารที่ไม่ร่วมสมัย และการจัดวางพื้นที่หรือการออกแบบฟังก์ชันการใช้งานและรูปแบบการให้บริการหรือโมเดลธุรกิจ (Business Model) ยังเป็นคงเป็นรูปแบบการอ่านหนังสือเป็นหลัก ไม่มีความหลากหลายในการให้บริการ

- ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น เครื่องปรับอากาศ พัดลม เครื่องกรองอากาศ บริการน้ำดื่ม ห้องน้ำมีไม่เพียงพอ ระบบอินเทอร์เน็ตที่มีไม่เพียงพอหรือมีแต่ไม่เสถียร

- การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) เพื่อสนับสนุนผู้ด้อยโอกาสทางสังคมให้เข้ามาใช้บริการยังมีไม่ครบถ้วนหรือเรียบร้อยสมบูรณ์ เช่น ราวจับ ห้องน้ำผู้สูงอายุ คนพิการ เป็นต้น

- ขาดแคลนเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับการค้นคว้าและสนับสนุนการเรียนรู้

๒.๒ ปัญหาการให้บริการและการบริหารจัดการ

- ปัญหาอาสาสมัครบ้านหนังสือขาดทักษะและความรู้ในการจัดการบริหารบ้านหนังสือ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ

- ระบบการจัดการหนังสือยังไม่เป็นระบบ หนังสือไม่มีพื้นที่จัดเก็บ หนังสือไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ

- กิจกรรมการให้บริการยังเป็นรูปแบบเดิม คือให้บริการอ่านหนังสือหรือยืม - คืนหนังสือ ทำให้มีกิจกรรมไม่หลากหลาย ไม่สอดคล้องตามความต้องการ ไม่ดึงดูดความสนใจของประชาชน

- ขาดการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์กร

- ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนจากเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาชน

- ไม่มีหน่วยงานกลางและหน่วยงานในระดับพื้นที่ที่ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักในการประสานงาน สนับสนุน ส่งเสริมและการรวบรวมข้อมูลและจัดทำระบบฐานข้อมูลส่งผลต่อการวางแผนและพัฒนากิจการบ้านหนังสือในอนาคต

การยกระดับบ้านหนังสือให้เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชนด้วยการออกแบบพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ใช้สอยของบ้านหนังสือ มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัย มีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ ดึงดูดความสนใจของประชาชนให้ใช้บริการบ้านหนังสือ เพิ่มมากยิ่งขึ้น และส่งผลให้เกิดพื้นที่สร้างสรรค์ของกรุงเทพมหานครมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ครอบคลุมและกระจายทุกพื้นที่และเข้าถึงได้ง่าย

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

- ประชาชนผู้ใช้บริการ ได้แก่ เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป ผู้สูงอายุ คนพิการ
- ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร
- อาสาสมัครบ้านหนังสือกรุงเทพมหานคร

ข้อมูล (Data) ที่อธิบายปัญหา

๑. ข้อมูลเชิงสถิติ

- ข้อมูลจำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือจากฐานข้อมูลกรุงเทพมหานคร data.bangkok.go.th

- ข้อมูลประชากรชุมชนจากระบบฐานข้อมูลสำนักพัฒนาสังคม

- ข้อมูลจำนวนพื้นที่ที่สร้างสรรค์จากฐานข้อมูลระบบบริหารจัดการแผนพัฒนา กรุงเทพมหานคร

๒. ข้อมูลเชิงพื้นที่

- ข้อมูลที่ตั้งบ้านหนังสือจากระบบฐานข้อมูลกรุงเทพมหานคร data.bangkok.go.th

- ข้อมูลที่ตั้งพื้นที่ที่สร้างสรรค์จากฐานข้อมูลระบบบริหารจัดการแผนพัฒนา กรุงเทพมหานคร

๓. ข้อมูลเชิงลึกจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

- ข้อมูลเชิงลึกจากการลงพื้นที่ภาคสนามเพื่อสำรวจ สังเกต จัดเก็บและบันทึกข้อมูล ชุมชนต่าง ๆ ที่มีบ้านหนังสือตั้งอยู่

- ข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ และสำรวจความพึงพอใจการใช้บริการ ผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ อาสาสมัครบ้านหนังสือ ประชาชนผู้ใช้บริการ คณะกรรมการ ชุมชน ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม ที่ปฏิบัติงานกำกับ ควบคุม ดูแล บ้านหนังสือ

แก้ปัญหาได้อย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา วิธีแก้ปัญหา

๑. แนวทางการแก้ปัญหาพื้นที่สร้างสรรค์ของกรุงเทพมหานคร

๑.๑ การแก้ปัญหาทางกายภาพ พื้นที่สร้างสรรค์ส่วนใหญ่อยู่ในใจกลางเมือง และเข้าถึงบริการได้ยากและไม่กระจายตัว

- การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่สร้างสรรค์หรือการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้งานอย่างเต็มที่ เช่น บ้านหนังสือ พื้นที่ใต้สะพาน ใต้ทางด่วน ริมแม่น้ำหรือริมคลอง ป้ายรถโดยสาร สวนหย่อม สวนสาธารณะ เป็นต้น

- การสร้างพื้นที่สร้างสรรค์ใหม่ให้ใกล้กับชุมชนที่เข้าถึงได้ง่าย และสะดวก ต่อการเดินทาง

- การออกแบบ พัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ทางกายภาพ ให้ตอบสนอง ความต้องการของประชาชน

๑.๒ การแก้ปัญหาการดำเนินงานหรือกระบวนการบริหารจัดการพื้นที่สร้างสรรค์ โดยเน้นให้ชุมชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมและบูรณาการทำงานร่วมกัน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างพื้นที่สร้างสรรค์ที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนและเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและการออกแบบพื้นที่สร้างสรรค์

๑.๓ การแก้ปัญหารูปแบบและการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมในพื้นที่สร้างสรรค์รูปแบบใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลาย สามารถตอบสนองกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการแตกต่าง มีการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดของผู้เข้าร่วม และเปิดโอกาสให้ผู้ใช้บริการได้ริเริ่มและสร้างสรรค์กิจกรรมตามความสนใจ

การเพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์โดยการยกระดับ “บ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชน” โดยใช้แนวทางการแก้ปัญหาพื้นที่สร้างสรรค์ของกรุงเทพมหานคร ด้วยการออกแบบ พัฒนาและปรับปรุงบ้านหนังสือที่เป็นพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ เป็นพื้นที่ใกล้กับชุมชน เข้าถึงได้ง่าย และสะดวกต่อการเดินทาง ซึ่งมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

๒. แนวทางการแก้ปัญหาบ้านหนังสือกรุงเทพมหานคร

๒.๑ ด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

๒.๑.๑ การปรับปรุงทางกายภาพ

การบำรุงรักษา ซ่อมแซมและปรับปรุงอาคารเดิมที่มีอยู่ เช่น การซ่อมแซมหลังคา พื้น หรือผนัง ทาสี ปรับปรุงระบบไฟฟ้า ประปาและแสงสว่าง ปรับปรุงพื้นที่ภายในให้เหมาะสมกับการใช้สอย โดยขอความร่วมมือจากประชาชนในชุมชนหรืออาสาสมัครจากชุมชนในการระดมความคิดและทรัพยากรเพื่อปรับปรุง ซ่อมแซม ในการช่วยปรับปรุงหรือสร้างสถานที่

๒.๑.๒ การออกแบบ พัฒนาและปรับปรุงพื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

- ออกแบบพื้นที่ให้ใช้งานได้อย่างหลากหลายและยืดหยุ่น พื้นที่และเฟอร์นิเจอร์ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของผู้ใช้เพื่อรองรับกิจกรรมที่หลากหลาย การสร้างพื้นที่สำหรับการทำงาน Co-Working Space การประชุม การทำงานกลุ่มหรือการทำงานเดี่ยว การจัดกิจกรรมเวิร์คชอปต่าง ๆ การติดตั้งระบบอินเทอร์เน็ต สัญญาณ Wi-fi

- จัดพื้นที่ให้มีความสะดวกสบายสำหรับทุกกลุ่ม การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) เช่น ราวจับ ทางลาด ห้องน้ำผู้สูงอายุ คนพิการ เป็นต้น

- การบริหารจัดการพื้นที่ โดยลดขนาดพื้นที่จัดวางหนังสือและลดจำนวนหนังสือลง ให้มีแต่เฉพาะหนังสือที่ผู้ใช้บริการให้ความสนใจเท่านั้น เนื่องจากบ้านหนังสือส่วนใหญ่เป็นตู้คอนเทนเนอร์และบริเวณโดยรอบมีขนาดพื้นที่ ๔๕-๑๐๐ ตารางเมตรเท่านั้น เพื่อให้เกิดพื้นที่สำหรับสร้างสรรค์การทำกิจกรรมอื่น ๆ ให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจทดแทนหนังสือด้วยระบบหนังสือออนไลน์ (e-Book) หนังสือเสียง (Audiobook) ผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน หรือเครื่องอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ (e-Book reader)

๒.๑.๓ การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการให้บริการต่าง ๆ เข้ามาช่วย การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ

- ระบบห้องสมุดดิจิทัลที่ให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Books) วารสารดิจิทัล และฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ทุกที่ทุกเวลา จากห้องสมุดและเครือข่ายห้องสมุดอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนการพัฒนาแอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์บ้านหนังสือที่ใช้ทำงานง่ายและสะดวกสบายในการค้นหาและยืมหนังสือหรือสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งนี้ เพื่อลดจำนวนหนังสือ และแก้ไขปัญหาหนังสือไม่มีที่จัดเก็บ ทำให้มีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น (ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ร่วมสนับสนุน)

- ระบบส่งหนังสือถึงบ้านสำหรับผู้ให้บริการที่ต้องการอ่านหนังสืออยู่ ผู้ใช้สามารถเลือกหนังสือที่ต้องการผ่านเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันของห้องสมุดดิจิทัล ซึ่งอาจมีฐานข้อมูลหนังสือให้เลือก หลังจากที่ใช้เลือกหนังสือและยืนยันแล้ว หนังสือจะถูกจัดส่งถึงผู้ใช้บริการภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยอาจใช้ระบบบริการขนส่ง เมื่อผู้ใช้อ่านหนังสือเสร็จแล้ว สามารถคืนหนังสือผ่านระบบที่กำหนด เช่น การส่งคืนทางไปรษณีย์หรือการนำคืนหนังสือที่บ้านหนังสือ (ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ร่วมสนับสนุน)

- การนำสื่อการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ เช่น Learning Box หรือชุดกล่องการเรียนรู้ ซึ่งคือชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบมาให้ผู้ใช้บริการสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาอุปกรณ์การสื่อสารหรือสัญญาณอินเทอร์เน็ต เช่น กิจกรรมศิลปะ งานประดิษฐ์ การปลูกต้นไม้ ทักษะด้านดิจิทัลต่าง ๆ นวัตกรรมต่าง ๆ สุขภาพ การออกกำลังกาย เป็นต้น (ศูนย์นันทนาการ หรือศูนย์กีฬาในพื้นที่ของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว ร่วมสนับสนุน)

๒.๒. ด้านการให้บริการและการบริหารจัดการ

๒.๒.๑ การแก้ปัญหาคารขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะสำหรับบ้านหนังสือ

- จัดโครงการฝึกอบรมพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในบ้านหนังสือ เช่น การบริหารจัดการ การบริการลูกค้า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ การประสานงานและบริหารเครือข่าย และการใช้เทคโนโลยี

- ร่วมมือกับสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรไม่แสวงหาผลกำไร ในการจัดอบรม

- เชิญชวนอาสาสมัครจากชุมชนที่มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการ หนังสือหรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ

- ประสานงานกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาในการรับนักศึกษาฝึกงาน หรืออาสาสมัครมาเป็นบุคลากรชั่วคราว

- พิจารณาการจ้างบุคลากรแบบพาร์ทไทม์หรือฟรีแลนซ์ ที่มีทักษะเฉพาะด้าน เช่น การจัดการกิจกรรม การตลาด หรือการบริหารจัดการหนังสือ

- สร้างเครือข่ายกับบ้านหนังสือชุมชนอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และประสบการณ์

๒.๓ จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายและตรงตามความต้องการของประชาชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และสร้างความสนุกสนานให้กับทุกวัย

- จัดกิจกรรมอ่านหนังสือร่วมกัน เช่น เล่านิทานให้เด็ก ๆ ฟัง หรือการอ่านหนังสือวรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- การทำกิจกรรมเวิร์คช็อปการเขียน สอนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เช่น การเขียนบทกวี การเขียนนิยายสั้น หรือการเขียนออนไลน์ เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกชุมชนฝึกฝนทักษะการเขียน การวาดภาพ ศิลปะงานประดิษฐ์ จัดกิจกรรมวาดภาพหรือทำงานศิลปะ เช่น วาดภาพระบายสี หรือการสร้างงานศิลปะจากวัสดุรีไซเคิล

- ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ เช่น การทำอาหาร การถ่ายภาพ การใช้สื่อออนไลน์ การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพเช่น กิจกรรมโยคะ เต้นแอโรบิก รำไม้พลอง การจัดการประกวดแข่งขัน การจัดกิจกรรมเล่นเกมสำหรับเด็ก ๆ การแสดงผลงานศิลปะ

- การพัฒนาทักษะอาชีพที่ทำอยู่ในปัจจุบันเพื่อรองรับการประกอบอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริม เช่น ตัดผม ทำอาหาร

- สร้างพื้นที่ Co-Working Space ให้เป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน ที่เปิดให้ประชาชนเข้ามานั่งทำงานร่วมกัน ประชุมพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ

๒.๔ ประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร

- สื่อสิ่งพิมพ์ พิมพ์ใบปลิว โปสเตอร์ แจกจ่ายในชุมชน หรือประกาศผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ท้องถิ่น

- สื่อออนไลน์ สร้างเพจ Facebook หรือ Instagram ของบ้านหนังสือ แชรข่าวสาร กิจกรรม และรูปภาพน่าสนใจ

- สื่อประชาสัมพันธ์ จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เช่น วิดีโอแนะนำบ้านหนังสือ บทสัมภาษณ์ผู้ดูแล

- ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงเรียน วัด หน่วยงานราชการ เอกชน เพื่อประชาสัมพันธ์บ้านหนังสือ

- การเปลี่ยนชื่อศูนย์บริการจากบ้านหนังสือให้เป็นชื่อเรียกอื่นที่ทันสมัย มีเอกลักษณ์ การออกแบบโลโก้หรือสัญลักษณ์หรือการสร้างแบรนด์ ที่สามารถดึงดูดความสนใจให้มีผู้ใช้บริการเพิ่มมากขึ้น

๒.๕ การสนับสนุนจากภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

- สร้างคณะกรรมการบริหารจากชุมชน ตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยสมาชิกจากชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง ครู และเยาวชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นและบริหารจัดการบ้านหนังสือร่วมกัน

- จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น จัดงานประชุมหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่บ้านหนังสือชุมชนควรมี

- การประเมินผลและปรับปรุง จัดทำการประเมินผลการดำเนินงานของบ้านหนังสือชุมชนเป็นระยะ โดยรับฟังความคิดเห็นจากสมาชิกชุมชนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

- สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว เป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานงาน สนับสนุน ส่งเสริมและจัดการทรัพยากรต่างๆ รวบรวมข้อมูลและจัดทำระบบฐานข้อมูล ส่งผลต่อการวางแผนและพัฒนาบ้านหนังสือโดยมีสำนักพัฒนาสังคม สำนักอนามัย ร่วมสนับสนุนการดำเนินการ

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระยะเวลาในการดำเนินการ ๓ ปี (ปี พ.ศ.๒๕๖๘ – พ.ศ.๒๕๗๐) โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๓ ระยะ ปี พ.ศ.๒๕๖๘ บ้านหนังสือต้นแบบ จำนวน ๕ แห่ง ปี พ.ศ.๒๕๖๙ บ้านหนังสือ จำนวน ๖๕ แห่ง และปี พ.ศ.๒๕๗๐ บ้านหนังสือ จำนวน ๖๕ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๑๓๕ แห่ง

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้หรือไม่

งบประมาณ

- ออกแบบ พัฒนาและปรับปรุงอาคารสถานที่ (สำนักงานเขต)
- จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์จัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ (สำนักงานเขต)
- โครงการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว)
- โครงการส่งเสริมและฝึกอาชีพและส่งเสริมสุขภาพ (สำนักพัฒนาสังคมและสำนักอนามัย)

แหล่งเงินทุนที่สนับสนุน

- งบประมาณรายจ่ายประจำปี/เงินนอกงบประมาณ
- กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
- กองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.)
- กองทุนเพื่อการพัฒนาระบบนิเวศการเรียนรู้แห่งชาติ (TK Park)

- เงินสนับสนุน และเงินบริจาคจากหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการหรือบูรณาการร่วมกัน

หน่วยงานหลัก

สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

สำนักงานเขต

หน่วยงานสนับสนุน

สำนักพัฒนาสังคม

สำนักอนามัย

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

๑. จำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือกรุงเทพมหานครมีเพิ่มมากขึ้น
๒. มีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อดึงดูดให้ประชาชนใช้บริการ
๓. เพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์ใกล้บ้าน นำใช้งาน และส่งเสริมการเรียนรู้
๔. เพิ่มพื้นที่พบปะ พูดคุยแลกเปลี่ยนกันกับผู้คนในสังคมใกล้บ้าน
๕. โอกาสในการเข้าถึงหนังสือใหม่ ๆ หนังสือหายาก จากห้องสมุดทั่วทั้งกรุงเทพฯ

ผ่านออนไลน์

๖. มีแหล่งความรู้และ Co-working Space ที่ตอบโจทย์การใช้ชีวิตของประชาชนในพื้นที่

โครงการนี้ต่อยุทธศาสตร์และ/หรือแผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มหานครสำหรับทุกคน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓.๓ การศึกษาสำหรับทุกคน
ยุทธศาสตร์ที่ ๖ มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคนตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในมิติใด และข้อใด

นโยบาย ๙ ด้าน ๙ ดี : สร้างสรรค์ดี/เศรษฐกิจดี/เรียนดี

๒๒๖ นโยบาย (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, ๒๕๖๗)

นโยบายที่ ๑๑๕ ดูแลห้องสมุดชุมชน บ้านหนังสือให้มีความทันสมัยนำใช้งาน

นโยบายที่ ๑๑๙ ห้องสมุดออนไลน์ (e-Library) อ่านอีบุ๊กได้จากทุกที่

นโยบายที่ ๑๒๐ เพิ่มฟังก์ชันห้องสมุด/บ้านหนังสือกรุงเทพมหานคร เป็น

Co-Working Space

นโยบายที่ ๑๒๗ แพลตฟอร์มรวบรวมพื้นที่สร้างสรรค์กรุงเทพมหานคร

นโยบายที่ ๑๒๘ วิชาศิลปะนอกห้องเรียน ส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์
ผ่านแนวร่วมศิลปินทั่วกรุง
นโยบายที่ ๑๓๐ พื้นที่สาธารณะอเนกประสงค์ทั่วกรุง

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. นางลลิตา แจ่มจรัส หัวหน้ากลุ่มงานนันทนาการ ๒ ส่วนนันทนาการ สำนักงานนันทนาการและส่งเสริมการเรียนรู้ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

โครงการยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์เป็นโครงการที่ดี สามารถเพิ่มจำนวน
ผู้ใช้บริการบ้านหนังสือให้มากขึ้น โดยการนำกิจกรรมที่ประชาชนสนใจ เช่น กิจกรรมทำอาหาร
กิจกรรมนันทนาการด้านการเต้น ร้อง รำ และในอนาคตอาจนำแนวทางไปปรับใช้กับพื้นที่อื่น ๆ ในชุมชนได้
เช่น พื้นที่ริมคลอง ใต้สะพานหรือทางด่วน

๒. นายเกียรติศักดิ์ ภิรมย์แก้ว เลขานุการสำนักพัฒนาสังคม

ข้อเสนอแนะ

โครงการยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์เป็นโครงการที่ดี ที่จะเพิ่มพื้นที่
จัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ให้ชุมชน ควรเพิ่มเติมการเชื่อมโยงที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่จะทำให้บ้านหนังสือ
เปลี่ยนผ่านไปสู่พื้นที่สร้างสรรค์ เช่น จากเดิม บ้านหนังสือ ดำเนินการจัดหาหนังสือที่น่าสนใจ
เพื่อให้บริการประชาชนได้ใช้พื้นที่ในการอ่านหนังสือ สู่การพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการ
ให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบันที่เรียกว่ายุคดิจิทัล ด้วยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ และประเด็นที่ต้อง
ให้ความสำคัญ คือ ความต้องการของประชาชนในแต่ละชุมชนของกรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกัน
ดังนั้น การศึกษา วิเคราะห์ สำรวจความต้องการของประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้งในเรื่องของ
รูปแบบสถานที่ รูปแบบกิจกรรม รูปแบบการให้บริการ ของพื้นที่สร้างสรรค์แต่ละแห่งอย่างเป็นระบบ
จะทำให้การยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ สามารถตอบสนองความต้องการและเข้าถึง
ประชาชนได้อย่างแท้จริง

๓. นายแพทย์ธีรวิทย์ วีรวรรณ ผู้อำนวยการกองสร้างเสริมสุขภาพ สำนักอนามัย

ข้อเสนอแนะ

โครงการยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์เป็นโครงการที่ดีและมีความน่าสนใจ
ควรมีการสำรวจความต้องการของชุมชนถึงรูปแบบการให้บริการของบ้านหนังสือ ซึ่งอาจปรับใช้ให้เป็น
พื้นที่สำหรับกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีความเป็นส่วนตัวได้ เช่น พื้นที่ในการตรวจสุขภาพโดยบุคลากร

ทางการแพทย์ หรือพื้นที่ให้บริการด้านจิตวิทยาโดยนักจิตวิทยา นอกจากนี้ ยังสามารถปรับเป็นพื้นที่ให้บริการ หรือจัดกิจกรรมอื่น ๆ จากการสำรวจความต้องการของชุมชน และควรให้บ้านหนังสือ พื้นที่สร้างสรรค์เป็นศูนย์ข้อมูลด้านการเรียนรู้ และกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ที่ให้บริการโดยหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร เช่น กำหนดการจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กำหนดการจัดบริการฝึกอบรมอาชีพของสำนักพัฒนาสังคม กำหนดการตรวจสอบสุขภาพประชาชนของสำนักอนามัย เป็นต้น โดยเบื้องต้นสามารถกำหนดพื้นที่นาร่องในการยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์เพื่อเป็นต้นแบบได้

๔. นายสุเทพ ธัญญสิทธิ อาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อเสนอแนะ

โครงการยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ เป็นโครงการที่ดีและน่าสนใจ สามารถทำโครงการนาร่อง โดยคัดเลือกบ้านหนังสือที่มีศักยภาพและมีผู้เข้าใช้บริการจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑ แห่ง ดำเนินการพัฒนาให้เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ เพื่อเป็นตัวอย่างและทำการขยายผลไปยังพื้นที่อื่น ๆ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

บทที่ ๑

บทนำ

จากแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน ให้เป็นมหานครที่มีความทันสมัยและอบอุ่นน่าอยู่สำหรับทุกกลุ่มที่มีความหลากหลายอย่างเท่าเทียมกัน ชี้ให้เห็นว่ากรุงเทพมหานครให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกมิติ ซึ่งส่วนสำคัญที่จะทำให้ประชาชนได้รับโอกาสดังกล่าว คือการพัฒนาให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับทุกคน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา (Lifelong learning for all ,anywhere, anytime) ซึ่งไม่ได้จำกัดการเรียนรู้แค่เพียงเด็กวัยเรียนภายในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ในทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นศูนย์เยาวชน ศูนย์นันทนาการ แกลอรี พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ ห้องสมุด รวมถึงบ้านหนังสือ ซึ่งสามารถบูรณาการให้เป็นพื้นที่แห่งการเรียนรู้ และเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ (Creative Space) ของชุมชนกรุงเทพมหานครได้

๑.๑ สภาพทั่วไป

พื้นที่สร้างสรรค์ (Creative Space) หมายถึง สถานที่ พื้นที่ หรือสภาพแวดล้อมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างนวัตกรรมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เป็นสถานที่ที่เปิดโอกาสให้ผู้คนได้พบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำงานร่วมกัน มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีการให้บริการที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และมีความพร้อมในด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อตอบสนองต่อวิถีชีวิตของประชาชน ในยุคปัจจุบัน ซึ่งกรุงเทพมหานครมีพื้นที่สร้างสรรค์ (Creative Space) จำนวน ๒๑ แห่ง ประกอบด้วย สวนสาธารณะ ๑๒ แห่ง และศูนย์บริการในสังกัดสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว จำนวน ๙ แห่ง และอยู่ระหว่างการสำรวจพื้นที่เพิ่มเติม จำนวน ๑๒ แห่ง (www.publicspace.bangkok.go.th) ซึ่งจะเห็นได้ว่าพื้นที่สร้างสรรค์ของกรุงเทพมหานครยังมีจำนวนน้อย และไม่ได้กระจายตัวลงไปในพื้นที่ทั่วถึง

บ้านหนังสือ หมายถึง ห้องสมุดประเภทหนึ่งที่สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งจัดตั้งขึ้นในชุมชนที่มีผู้อาศัยอยู่จำนวนหนึ่ง หรือพื้นที่ใกล้เคียงไม่มีห้องสมุดขนาดใหญ่ตั้งอยู่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม มุ่งเน้นให้บริการอ่าน ยืม คืนหนังสือ ซึ่งอยู่ในกำกับ ดูแล ของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตที่บ้านหนังสือตั้งอยู่

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีบ้านหนังสือที่เปิดให้บริการทั้งหมด ๑๓๕ แห่ง กระจายอยู่ทั้ง ๖ กลุ่มเขต ซึ่งเข้าถึงการให้บริการแหล่งเรียนรู้ในชุมชนได้อย่างทั่วถึง โดยบ้านหนังสือมี ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑) เป็นอาคารเอกเทศ ตั้งอยู่ในพื้นที่ของชุมชน ส่วนใหญ่มีโครงสร้างอาคารเป็นตู้คอนเทนเนอร์ มีพื้นที่อาคารและบริเวณโดยรอบ ขนาดตั้งแต่ ๔๕ – ๑๐๐ ตารางเมตร

๒) เป็นการใช้พื้นที่ร่วมกับอาคารของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของกรุงเทพมหานคร หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน มีพื้นที่อาคารและบริเวณโดยรอบ ๑๐๐ ตารางเมตร ขึ้นไป

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

๑.๒.๑ ปัญหาที่พบของพื้นที่สร้างสรรค์ ดังนี้

๑) ปัญหาสภาพพื้นที่ทางกายภาพ พื้นที่สร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ มักจะตั้งอยู่ใจกลางเมือง ประชาชนที่อยู่พื้นที่ที่ไกลออกไปเข้าถึงยาก

๒) ปัญหาการดำเนินงานหรือกระบวนการบริหารจัดการ การให้บริการของพื้นที่สร้างสรรค์ ซึ่งมีเพียง ๒๑ แห่ง ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนส่วนมากของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากการให้บริการถูกจำกัดเฉพาะประชาชนในเขตใกล้เคียงเท่านั้น

๓) ปัญหารูปแบบและการจัดกิจกรรมของพื้นที่สร้างสรรค์ ยังขาดความหลากหลาย ตอบสนองความต้องการของประชาชนไม่ครบทุกกลุ่ม ทั้งเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่วัยทำงาน ผู้สูงอายุ รวมถึงคนพิการและผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ให้ได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง (Trend) ของสังคมยุคปัจจุบัน

๑.๒.๒ ปัญหาที่พบของบ้านหนังสือ มีดังนี้

๑) ปัญหาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

๑.๑) สภาพอาคารบ้านหนังสือเก่า ชำรุด ทรุดโทรม ไม่ทันสมัย ขาดการซ่อมบำรุงและดูแลรักษา

๑.๒) ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องปรับอากาศ เครื่องกวนน้ำดื่ม

๑.๓) ขาดการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) ที่เป็นการสนับสนุนผู้ด้อยโอกาสทางสังคมให้เข้ามาใช้บริการ เช่น ทางลาดเพื่อคนพิการ ราวจับสำหรับผู้สูงอายุ รวมถึงห้องน้ำที่พร้อมให้บริการแก่ประชาชนทุกกลุ่ม

๑.๔) ขาดแคลนสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมการให้บริการ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต

๒) ปัญหาการให้บริการและการบริหารจัดการ

๒.๑) ประชาชนเข้าใช้บริการจำนวนน้อย จากข้อมูลประชากรชุมชนจากระบบฐานข้อมูลสำนักพัฒนาสังคม สํารวจประชากรชุมชน พ.ศ. ๒๕๖๖ มีจำนวน ๑,๙๕๒,๓๒๕ คน มีผู้ใช้บริการบ้านหนังสือ จำนวน ๓๕๖,๔๒๘ คน คิดเป็นประชาชนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือเพียงร้อยละ ๑๘ จากจำนวนประชากรชุมชนทั้งหมด (สำนักพัฒนาสังคม, ๒๕๖๗)

๒.๒) บุคลากรขาดทักษะการบริหารจัดการและจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ

๒.๓) ขาดระบบการจัดการหนังสือที่มีประสิทธิภาพ

๒.๔) กิจกรรมการให้บริการยังเป็นรูปแบบเดิม ไม่หลากหลาย ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน

๒.๕) ขาดการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์กร

๒.๖) ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน การสนับสนุนจากเครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

จากข้อมูลปัญหาที่พบของพื้นที่สร้างสรรค์และบ้านหนังสือของกรุงเทพมหานคร ที่กล่าวข้างต้น ชี้ให้เห็นว่า หากนำข้อดี ข้อด้อยของทั้งพื้นที่สร้างสรรค์และบ้านหนังสืมาบูรณาการร่วมกัน พัฒนา ปรับปรุง และการประสานทรัพยากร จะทำให้กรุงเทพมหานครมีแหล่งเรียนรู้ที่มีความทันสมัย ครบวงจร สะดวกสบาย ประชาชนเข้าถึงง่ายเนื่องจากมีพื้นที่ให้บริการทุกกลุ่มเขต พร้อมบริการประชาชนได้ครอบคลุมทุกมิติด้วย “การยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชน”

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

การยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชนเพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาความคิดทุกที่ทุกเวลา (Lifelong learning for all, anywhere, anytime) สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๓ มหานครสำหรับทุกคน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓.๓ การศึกษาสำหรับทุกคน และยุทธศาสตร์ที่ ๖ มหานครแห่งเศรษฐกิจและการเรียนรู้

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

การยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชนมีความเชื่อมโยงกับนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ๒๒๖ นโยบาย ๙ ด้าน ๙ ดี ในประเด็นสร้างสรรค์ดี เรียนดี เศรษฐกิจดี และสอดคล้องกับนโยบาย (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, ๒๕๖๗) ดังนี้

นโยบายที่ ๑๑๕ ดูแลห้องสมุดชุมชน บ้านหนังสือให้มีความทันสมัยน่าใช้งาน

นโยบายที่ ๑๑๙ ห้องสมุดออนไลน์ (e-Library) อ่านอีบุ๊กได้จากทุกที่

นโยบายที่ ๑๒๐ เพิ่มฟังก์ชันห้องสมุด/บ้านหนังสือกรุงเทพมหานคร เป็น Co-Working Space

นโยบายที่ ๑๒๗ แพลตฟอร์มรวบรวมพื้นที่สร้างสรรค์กรุงเทพมหานคร

นโยบายที่ ๑๒๘ วิชาศิลปะนอกห้องเรียน ส่งเสริมความคิด ความสร้างสรรค์ผ่าน
แนวร่วมศิลปินทั่วกรุง

นโยบายที่ ๑๓๐ พื้นที่สาธารณะอเนกประสงค์ทั่วกรุง

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา

การยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชนจะมีประสิทธิภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ครอบคลุมทุกมิติ ต้องมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและน่าสนใจ โดยแต่ละแห่งควรจัดให้ตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่เพื่อดึงดูดให้ประชาชนเข้าใช้บริการ ซึ่งสามารถใช้การบูรณาการจากหน่วยงานของกรุงเทพมหานครได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

- ๑) การจัดกิจกรรม หรือนิทรรศการด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา โดยสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
 - ๒) การจัดกิจกรรมด้านการฝึกอาชีพ และจิตสวัสดิการสังคม โดยสำนักพัฒนาสังคม
 - ๓) การจัดกิจกรรมด้านการส่งเสริมสุขภาวะและสุขภาพ โดยสำนักอนามัย
 - ๔) การจัดกิจกรรมด้านการเพิ่มพูนความรู้และทักษะ โดยสำนักการศึกษา
- และที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนผู้รับบริการในพื้นที่สร้างสรรค์ ทุกหน่วยงานสามารถจัดกิจกรรมผสมผสาน ในรูปแบบที่น่าสนใจ ทันสมัย และใช้เทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ และอาจบูรณาการการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานภายนอก เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ศูนย์เรียนรู้เอกชน และสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน เป็นต้น

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- ๑) เพื่อพัฒนาบ้านหนังสือให้เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ ทันสมัย ดึงดูดให้ประชาชนเข้าใช้บริการมากขึ้น (จากร้อยละ ๑๘ เพิ่มเป็นร้อยละ ๒๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘)
- ๒) เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์ด้านการให้บริการสาธารณะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน
- ๓) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพเยาวชนและประชาชน ให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองจากกิจกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ

๔) เพื่อปลูกฝังให้เยาวชน หรือประชาชน รักการอ่าน รักการเรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า

๕) เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ป้องกันปัญหายาเสพติด และอบายมุขอื่น ๆ

๖) เพื่อเป็นศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร และความรู้ด้านต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน รวมถึงข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในโลกสากล

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ศึกษา

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์ (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว, ๒๕๖๗)

“เป็นองค์กรหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการกีฬา นันทนาการ ศิลปวัฒนธรรม และการท่องเที่ยว สู่การเป็นมหานครระดับโลก”

๒.๑.๒ พันธกิจ (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว, ๒๕๖๗)

๑. ส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการและการกีฬา ให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม
๒. อนุรักษ์ ส่งเสริม สืบสาน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น
๓. มุ่งเสริมสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้
๔. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
๕. สร้างสรรค์ให้กรุงเทพมหานครเป็นมหานครแห่งดนตรี จัดแสดงดนตรี ส่งเสริม สนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้เรียนรู้และมีการแข่งขันดนตรีทุกระดับ

๒.๑.๓ เป้าหมาย

สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว มีเป้าหมายในการปรับปรุงและพัฒนา บ้านหนังสือจำนวน ๔๕ แห่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว, ๒๕๖๗)

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับบ้านหนังสือมี ดังนี้ (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว, ๒๕๖๗)

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำด้วยการบริหารเมืองรูปแบบอารยะสำหรับทุกคน

ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๓.๑ ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างโอกาสให้ประชาชนกลุ่มเปราะบาง

กลยุทธ์ ๓.๔.๕ ปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

KPI ๓.๔.๕.๑๓ ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค (เช่น ระบบอินเทอร์เน็ต) และ โครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปการของแหล่งเรียนรู้สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งระดับเมือง และระดับชุมชน ให้สามารถใช้งานได้ดี (เช่น ห้องสมุด บ้านหนังสือ ฯลฯ)

จากยุทธศาสตร์ดังกล่าวสามารถนำไปสู่การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การให้บริการของบ้านหนังสือได้ดังนี้

๑. ด้านการพัฒนาและปรับปรุงบ้านหนังสือ

- ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาบ้านหนังสือให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น เพื่อให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการมากขึ้น โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๗ มีเป้าหมายในการปรับปรุงและพัฒนาบ้านหนังสือจำนวน ๔๕ แห่ง

๒. การประเมินมาตรฐานบ้านหนังสือ

- มีการจัดทำเกณฑ์มาตรฐานบ้านหนังสือ เพื่อวัดคุณภาพและใช้เป็นหลักในการประเมินผล โดยเกณฑ์มาตรฐานจะแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านการจัดการทางกายภาพ, ด้านการจัดกิจกรรม และด้านการบริหารจัดการ ประชาสัมพันธ์ ความร่วมมือและงานสนับสนุน

๓. การบูรณาการเชื่อมต่อฐานข้อมูลและระบบสมาชิก

- มีการบูรณาการเชื่อมต่อฐานข้อมูลและระบบสมาชิกของบ้านหนังสือ เพื่อความสะดวกในการใช้งานและการจัดเก็บสถิติสมาชิกผ่านระบบต่าง ๆ ง่ายต่อการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาบริการให้สะดวกรวดเร็ว

๔. การติดตามและประเมินผล

- มีการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานพัฒนา/ปรับปรุงบ้านหนังสือและมีการรวบรวมสถิติผู้ให้บริการและสรุปรายงานผลการดำเนินงานเพื่อรายงานผู้บริหารต่อไป
ยุทธศาสตร์เหล่านี้มีเป้าหมายในการพัฒนาบ้านหนังสือให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในทุกช่วงวัย รวมถึงการส่งเสริมการเข้าถึงและการใช้บริการบ้านหนังสือให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

ปัจจัยภายในที่เป็นจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) เกี่ยวกับบ้านหนังสือในการกำกับดูแลของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว มีดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

๑. โครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่แล้ว บ้านหนังสือมีจำนวนมากและกระจายตัวอยู่ทั่วกรุงเทพมหานคร

๒. การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โครงการได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว รวมถึงสำนักงานพัฒนาสังคม

๓. ประสบการณ์และความรู้ มีบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานและจัดการบ้านหนังสือ

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑. สภาพอาคารที่ทรุดโทรม บ้านหนังสือหลายแห่งมีสภาพชำรุดทรุดโทรม ต้องการการซ่อมแซมและปรับปรุง

๒. ขาดแคลนบุคลากรและทรัพยากร ขาดบุคลากรที่มีความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดการและให้บริการ รวมถึงขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

๓. ขาดการประชาสัมพันธ์และการบริการที่จำกัด กิจกรรมที่มีอยู่ไม่หลากหลายและไม่ตรงความต้องการของประชาชน

๒.๒.๒ ปัจจัยภายนอก

ปัจจัยภายนอกที่เป็นโอกาส (Opportunities) และอุปสรรค/ภัยคุกคาม (Threats) เกี่ยวกับบ้านหนังสือในการกำกับดูแลของสำนักงานวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว มีดังนี้

โอกาส (Opportunities)

๑. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การนำเทคโนโลยี เช่น e-Books และการบริการออนไลน์ มาใช้ในการให้บริการบ้านหนังสือ

๒. การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อพัฒนาบ้านหนังสือ

๓. การสนับสนุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น (สปสข.) กองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) และกองทุนเพื่อการพัฒนากระบวนนิเวศการเรียนรู้แห่งชาติ (TK Park)

อุปสรรค/ภัยคุกคาม (Threats)

๑. การแข่งขันจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ การมีแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่อาจดึงดูดผู้ใช้บริการ เช่น ร้านหนังสือและห้องสมุดส่วนตัว

๒. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงในแนวโน้มและความต้องการของประชาชน อาจทำให้การบริการที่มีอยู่ไม่ตอบสนองได้เต็มที่

๓. ความไม่แน่นอนทางงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอหรือไม่สม่ำเสมอ อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานและการพัฒนาบ้านหนังสือ

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวคิดการพัฒนางานที่ศึกษา

กลยุทธ์หรือแนวคิดในการยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชน ใช้ **SWOT Analysis** เป็นเครื่องมือนำมาวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อนที่เป็นปัจจัยภายใน และโอกาส และอุปสรรค ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก ที่มีผลกระทบต่อการยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชน พบว่า บ้านหนังสือมีผู้ใช้บริการน้อย มีปัญหาด้านสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ สภาพอาคารชำรุดทรุดโทรม พื้นที่ใช้สอยและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เหมาะสม ขาดแคลนสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สำหรับการค้นคว้าและการเรียนรู้ และยังมีปัญหาการบริการและบริหารจัดการ ได้แก่ อาสาสมัคร บ้านหนังสือขาดทักษะในการจัดกิจกรรม หนังสือไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ ไม่มีพื้นที่จัดเก็บหนังสือ กิจกรรมการให้บริการไม่หลากหลาย และขาดการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์กร โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์แสดงในตารางดังต่อไปนี้

ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
๑. บ้านหนังสือมีจำนวนมากและกระจายตัวอยู่ในชุมชนทั่วกรุงเทพมหานคร ๒. การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ โครงการได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว รวมถึงสำนักงานพัฒนาสังคม ๓. บุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานและจัดการบ้านหนังสือ	๑. สภาพอาคารบ้านหนังสือเก่า ชำรุดทรุดโทรม ไม่ทันสมัย ขาดการซ่อมบำรุงและดูแลรักษา ๒. ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น เครื่องปรับอากาศ เครื่องกदन้าดื่ม ๓. ขาดการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design) ที่เป็นการสนับสนุนผู้ด้อยโอกาสทางสังคมให้เข้ามาใช้บริการ ๔. ขาดแคลนสื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมบริการ ให้บริการ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต ๕. ประชาชนเข้าใช้บริการจำนวนน้อย ๖. บุคลากรขาดทักษะการบริหารจัดการและจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ต่าง ๆ ๗. ขาดระบบการจัดการหนังสือที่มีประสิทธิภาพ ๘. กิจกรรมการให้บริการยังเป็นรูปแบบเดิม ไม่หลากหลาย ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชน ๙. ขาดการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์กร

ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค/ภัยคุกคาม (Threats)
๑. การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม การนำเทคโนโลยี เช่น e-Books และการบริการออนไลน์ มาใช้ในการให้บริการบ้านหนังสือ ๒. การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภาคเอกชนเพื่อพัฒนาบ้านหนังสือ ๓. การสนับสนุนจากแหล่งทุนต่าง ๆ การได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น (สปสข.) กองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) และกองทุนเพื่อการพัฒนากระบวนนิเวศการเรียนรู้แห่งชาติ (TK Park)	๑. การแข่งขันจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ การมีแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ที่อาจดึงดูดผู้ใช้บริการ เช่น ร้านหนังสือและห้องสมุดส่วนตัว ๒. การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงในแนวโน้มและความต้องการของประชาชน อาจทำให้การบริการที่มีอยู่ไม่ตอบสนองได้เต็มที่ ๓. ความไม่แน่นอนทางงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณที่ไม่เพียงพอหรือไม่สม่ำเสมอ อาจส่งผลต่อการดำเนินงานและการพัฒนาบ้านหนังสือ

นอกจากนี้ยังมีการใช้ PESTEL Model ในการวิเคราะห์สภาพปัญหาของบ้านหนังสือที่เกิดจากปัจจัยภายนอกที่ไม่อาจควบคุมได้ ประกอบด้วย P (Political : ปัจจัยทางการเมือง) E (Economic : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ) S (Social : ปัจจัยด้านสังคม) T (Technological : ปัจจัยด้านเทคโนโลยี) E (Environmental : ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม) และ L (Legal : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง) มีรายละเอียดดังนี้

P Political	E Economic	S Social	T Technological	E Environmental	L Legal
๑. การสนับสนุนจากรัฐบาลและนโยบายการได้รับการสนับสนุนจากนโยบายรัฐบาลและ	๑. งบประมาณและการจัดสรรทุน การจัดสรรงบประมาณจากภาครัฐและแหล่งทุนต่าง ๆ มีผลต่อการดำเนินงาน	๑. การมีส่วนร่วมของชุมชน ความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุน	๑. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริการ การนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ระบบ e-Books, Wi-Fi, และ	๑. การออกแบบและปรับปรุงพื้นที่การออกแบบพื้นที่บ้านหนังสือให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและใช้งานได้หลากหลาย	๑. กฎหมายและระเบียบข้อบังคับ การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการ

P Political	E Economic	S Social	T Technological	E Environmental	L Legal
หน่วยงาน ท้องถิ่น	และการ ปรับปรุง บ้านหนังสือ	และใช้ บริการ บ้านหนังสือ	แอปพลิเคชัน มาใช้ในการ ให้บริการ		ดำเนินงาน บ้านหนังสือ
๒. เสถียรภาพ ทางการเมือง ความมั่นคง ทางการเมือง ต่อความ ต่อเนื่องและ ความมั่นคง ในการ สนับสนุน ทาง งบประมาณ และ ทรัพยากร	๒. สภาพ เศรษฐกิจ โดยรวม สภาพ เศรษฐกิจของ ประเทศมีผล ต่อการใช้จ่าย และการ สนับสนุนจาก ภาคเอกชน	๒. แนวโน้ม และความ ต้องการของ ประชาชน การปรับตัว ให้ ตอบสนอง ต่อความ ต้องการที่ เปลี่ยนแปลง ของ ประชาชนใน ยุคปัจจุบัน	๒. การเข้าถึง และการใช้งาน เทคโนโลยี ความพร้อมของ ประชาชนใน การใช้ เทคโนโลยีและ การเข้าถึง อินเทอร์เน็ต	๒. การอนุรักษ์ ทรัพยากร การใช้ วัสดุและอุปกรณ์ ที่เป็นมิตรต่อ สิ่งแวดล้อมและ การประหยัด พลังงาน	๒. มาตรฐาน ความ ปลอดภัย การปฏิบัติ ตาม มาตรฐาน ความ ปลอดภัย ในอาคาร และการ ให้บริการ

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

๑. จำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือกรุงเทพมหานครมีเพิ่มมากขึ้น
๒. มีกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อดึงดูดให้ประชาชนใช้บริการ
๓. เพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์ใกล้บ้าน นำใช้งาน และส่งเสริมการเรียนรู้
๔. เพิ่มพื้นที่พบปะ พูดคุยแลกเปลี่ยนกันกับผู้คนในสังคมใกล้บ้าน
๕. โอกาสในการเข้าถึงหนังสือใหม่ ๆ หนังสือหายาก จากห้องสมุดทั่วทั้งกรุงเทพฯ ผ่านออนไลน์
๖. มีแหล่งความรู้และ Co-working Space ที่ตอบโจทย์การใช้ชีวิตของประชาชนในพื้นที่

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

- จำนวนบ้านหนังสือได้รับการปรับปรุงด้านโครงสร้างทางกายภาพ

(ระยะเวลาในการดำเนินการ ๓ ปี (ปี พ.ศ.๒๕๖๘ – พ.ศ.๒๕๗๐) โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๓ ระยะ ปี พ.ศ.๒๕๖๘ บ้านหนังสือต้นแบบ จำนวน ๕ แห่ง ปี พ.ศ.๒๕๖๙ บ้านหนังสือ จำนวน ๖๕ แห่ง และปี พ.ศ.๒๕๗๐ บ้านหนังสือ จำนวน ๖๕ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๑๓๕ แห่ง

- จำนวนกิจกรรมสร้างสรรค์ได้รับการส่งเสริมและดำเนินการของบ้านหนังสือสร้างสรรค์ (ไม่น้อยกว่า ๒ ครั้งต่อเดือน)

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

- จำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือกรุงเทพมหานครมีเพิ่มมากขึ้น (จากร้อยละ ๑๘ เพิ่มเป็นร้อยละ ๒๕ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๘)

- ความพึงพอใจของจำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือกรุงเทพมหานคร (ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐)

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

ชื่อโครงการ	การยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชน
หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
ปีงบประมาณ	๒๕๖๘

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครขนาดใหญ่ ทั้งด้านขนาดประชากร และขนาดเศรษฐกิจ จึงต้อง มีการจัดสภาพแวดล้อมที่สามารถรองรับการอยู่อาศัยของผู้คนมหาศาล พร้อมทั้งมอบคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ผู้อยู่อาศัยได้

การจัดทำแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๗๕) เป็นการ จัดทำแผนวิสัยทัศน์ของประชาชน เพื่อการพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖ - ๒๕๗๕) หรือวิสัยทัศน์กรุงเทพฯ ๒๕๗๕ ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม สามารถนำพากรุงเทพมหานคร ให้เจริญเติบโตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงสู่ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) และท่ามกลาง กระแสการเปลี่ยนแปลงของบริบทแวดล้อมในด้านต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร สู่การเป็นมหานคร แห่งเอเชียอย่างมีประสิทธิภาพ ในปี ๒๕๗๕

องค์ประกอบต่าง ๆ ของเมืองที่ยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน และทำให้เมืองนั้น ๆ เป็นเมืองที่ดี ส่วนใหญ่ผู้คนมักนึกถึงระบบสาธารณูปโภค ระบบขนส่งมวลชน โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ แต่ยังมีอีกหนึ่งองค์ประกอบที่สำคัญไม่แพ้กัน นั่นคือ “พื้นที่สร้างสรรค์” หรือพื้นที่ที่จะทำให้เกิดการ รวมกลุ่ม เกิดความคิดสร้างสรรค์ เกิดการพัฒนาตนเอง

ในปัจจุบัน กรุงเทพมหานครมีพื้นที่สร้างสรรค์ จำนวน ๒๑ แห่ง กระจุกตัวอยู่แต่ บริเวณใจกลางเมือง ประชาชนรอบนอกไม่สามารถเข้าถึง และรูปแบบไม่มีความหลากหลาย ไม่สามารถ ตอบสนองกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการที่แตกต่างกัน จึงเป็นที่มาของโครงการ “การยกระดับบ้าน หนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชน” โดยมีแนวคิดปรับเปลี่ยนจากสิ่งที่มีชุมชนมีอยู่แล้วให้มีประโยชน์ และตอบสนองต่อความต้องการของคนในชุมชนได้อย่างแท้จริง

จากบ้านหนังสือที่เพียงแค่เป็นที่ย่านหนังสือ และบริการยืม-คืนหนังสือเพียงเท่านั้น สู่การเป็นพื้นที่สร้างสรรค์ (Creative Space) คือ เป็นสถานที่ที่ถูกปรับเปลี่ยนสภาพแวดล้อม ให้มีความเหมาะสมและเป็นพื้นที่สำหรับทุกกิจกรรม และเหมาะกับคนทุกคนที่มีความหลากหลาย ทำให้ประชาชนในชุมชนรู้สึกถึงการมีส่วนร่วม จะทำให้เกิดการร่วมแรงร่วมใจในวงกว้าง และสร้าง ความร่วมมืออย่างยั่งยืนได้ต่อไป

๓.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปรับปรุงบ้านหนังสือกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๓๕ แห่ง ให้เป็นพื้นที่ สร้างสรรค์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการและกิจกรรมที่มีประโยชน์ ตรงกับความต้องการตามบริบท พื้นที่ชุมชน

๒. เพื่อเพิ่มจำนวนประชาชนผู้เข้าใช้บริการบ้านหนังสือพื้นที่สร้างสรรค์

๓. เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนรวมถึงภาคเอกชน หรือองค์กรภาคี เครือข่าย

๓.๓ เป้าหมาย

ยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชนในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้าง ด้านกายภาพน่าร้อง จำนวน ๕ แห่ง

๓.๔ แนวทางการพัฒนา/วิธีดำเนินการ

กิจกรรมที่ ๑ : การปรับปรุงบ้านหนังสือทางโครงสร้างกายภาพให้เป็นพื้นที่ สร้างสรรค์ (Creative Space)

- ดำเนินการปรับปรุง/ซ่อมแซม (Renovate) โครงสร้างภายนอกและตกแต่งภายใน
- ดำเนินการจัดซื้อครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์พื้นที่สร้างสรรค์ในบ้านหนังสือ
- ดำเนินการพัฒนาระบบการให้บริการ e-Book , e-Library
- ดำเนินการออกแบบและติดตั้งอุปกรณ์สำหรับคนทุกกลุ่ม เช่น ผู้สูงอายุ คนพิการ

ผู้ใช้รถเข็น

กิจกรรมที่ ๒ : การพัฒนาการให้บริการด้วยระบบเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ

- ดำเนินการติดตั้งระบบการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง พร้อมค่าบริการรายเดือน
- ดำเนินการจัดซื้อเพื่อให้บริการคอมพิวเตอร์ ให้บริการยืม Tablet
- ดำเนินการพัฒนาระบบการให้บริการ e-Book , e-Library
- ดำเนินการมีระบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ เช่น e-Learning การสัมมนาผ่าน

เว็บไซต์ ห้องเรียนเสมือนจริง หรือพอดแคสต์

กิจกรรมที่ ๓ : การสนับสนุนกิจกรรมสร้างสรรค์

- ดำเนินการจัดให้มีกิจกรรมสร้างสรรค์ด้านการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านศิลปะ ด้านดนตรี ด้านหัตถกรรม

- ดำเนินการจัดให้มีกิจกรรม Workshop ฐานการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
- ดำเนินการจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ
- ดำเนินการจัดให้มีกิจกรรมเดินเท้าท่องเที่ยว ตามเส้นทางแหล่งเรียนรู้รอบบริเวณ

พื้นที่สร้างสรรค์

- ดำเนินการจัดให้มีกิจกรรมการตรวจสอบสุขภาพสมาชิกผู้รับบริการและประชาชนทั่วไป

กิจกรรมที่ ๔ : การพัฒนาบุคลากร

- ดำเนินการจัดให้มีการอบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากรบ้านหนังสือ
- ด้านการนำกิจกรรมหรือเผยแพร่ความรู้

กิจกรรมที่ ๕ : การประชาสัมพันธ์

- ดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ Social Media network ต่าง ๆ เช่น Facebook, LINE, Instagram, X, TikTok, YouTube โดย influencer ผู้เชี่ยวชาญหรือทูตสื่อสารของกรุงเทพมหานคร หรือ content ของเด็กและประชาชนในพื้นที่
- ดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ offline เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ - ใบปลิว แผ่นพับ โปสเตอร์ ป้ายไว้นิล เป็นต้น

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาในการดำเนินการ ๓ ปี (ปี พ.ศ.๒๕๖๘ – พ.ศ.๒๕๗๐) โดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๓ ระยะ ปี พ.ศ.๒๕๖๘ บ้านหนังสือต้นแบบ จำนวน ๕ แห่ง ปี พ.ศ.๒๕๖๙ บ้านหนังสือ จำนวน ๖๕ แห่ง และปี พ.ศ.๒๕๗๐ บ้านหนังสือ จำนวน ๖๕ แห่ง รวมทั้งสิ้น ๑๓๕ แห่ง โดยแบ่งกิจกรรมในการดำเนินการออกเป็น ๕ กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ : การปรับปรุงซ่อมแซมบ้านหนังสือ ให้เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ (Creative Space)

กิจกรรมที่ ๒ : การพัฒนาการให้บริการด้วยระบบเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ
การเปิดให้บริการทุกวัน เว้นวันจันทร์ หยุดนักขัตฤกษ์ และวันหยุดพิเศษที่รัฐบาลหรือกรุงเทพมหานคร กำหนด (ระยะเวลาดำเนินการ ๑๒ เดือน)

กิจกรรมที่ ๓ : กิจกรรมสร้างสรรค์

- กิจกรรมรายเดือน (ไม่น้อยกว่า ๒ ครั้ง ต่อเดือน ตลอดระยะเวลา ๑๒ เดือน)
- กิจกรรมตามเทศกาลต่าง ๆ (ปีละไม่น้อยกว่า ๓ ครั้ง)

กิจกรรมที่ ๔ : การพัฒนาบุคลากร

หลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้น (ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๘)

กิจกรรมที่ ๕ : การประชาสัมพันธ์ (ตลอดระยะเวลาโครงการ)

- สื่อสิ่งพิมพ์ ระยะเวลา ๓ เดือน (เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๗ ถึงเดือนมกราคม ๒๕๖๘)
- สื่อออนไลน์ผ่าน Social Media ตลอดปี

๓.๖ งบประมาณ

ใช้งบประมาณเป็นเงิน ๑,๓๖๘,๐๐๐.- บาท (ต่อ ๑ บ้านหนังสือ) มีรายละเอียดดังนี้

กิจกรรมที่ ๑ : การปรับปรุงบ้านหนังสือ ให้เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ จำนวน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๒ : การพัฒนาการให้บริการด้วยระบบเทคโนโลยีและระบบสารสนเทศ
จำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๓ : กิจกรรมสร้างสรรค์ จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๔ : การพัฒนาบุคลากร จำนวน ๑๕,๐๐๐ บาท

กิจกรรมที่ ๕ : การประชาสัมพันธ์ จำนวน ๓,๐๐๐ บาท

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. มีพื้นที่สร้างสรรค์เพิ่มขึ้น เป็น ๑๓๕ แห่ง ที่มีสภาพทางกายภาพที่เหมาะสมกับผู้ใช้บริการทุกวัย เช่น เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ คนพิการ โดยเป็นสถานที่เป็นที่พบปะ พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ Co-working Space

๒. ประชาชนใช้บริการเพิ่มมากขึ้น เพราะมีพื้นที่สร้างสรรค์ใกล้บ้าน เข้าถึงง่าย และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ มีสิ่งอำนวยความสะดวก มีสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัย การส่งเสริมความรู้โดยมีระบบส่งหนังสือ หรือสื่อการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้

๓. ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดกิจกรรม ทำให้เกิดกิจกรรมที่หลากหลายและตรงตามความต้องการของประชาชน

๓.๘ แนวทางติดตามประเมินผล

๑. การติดตามความก้าวหน้า

ติดตามและรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการฯ เป็นรายเดือน และเมื่อจัดทำกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมตามโครงการแล้วเสร็จ

๒. การประเมินผลโครงการ

ประเมินด้วยตัวชี้วัดความสำเร็จ

ประเภทของตัวชี้วัด ผลผลิต

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	วิธีการคำนวณ/ เครื่องมือในการวัด	ระยะเวลา
๑. จำนวนบ้านหนังสือได้รับการปรับปรุงด้านโครงสร้างทางกายภาพ	จำนวน ๑ งาน	จำนวนหน่วยนับที่ดำเนินการแล้วเสร็จตามเป้าหมายที่กำหนด	กันยายน ๒๕๖๘
๒. จำนวนกิจกรรมสร้างสรรค์ได้รับการส่งเสริมและดำเนินการของบ้านหนังสือสร้างสรรค์	ไม่น้อยกว่า ๒ ครั้งต่อเดือน		

ประเภทของตัวชี้วัด ผลลัพธ์

ผลลัพธ์	ค่าเป้าหมาย	วิธีการคำนวณ/ เครื่องมือในการวัด	ระยะเวลา
ประชาชน/ผู้ให้บริการ มีความพึงพอใจ ในการยกระดับบ้านหนังสือสู่พื้นที่ สร้างสรรค์ของชุมชน	ระดับความ พึงพอใจ ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๗๐	แบบสอบถามความ พึงพอใจของประชาชน/ ผู้ให้บริการ โดยใช้ เครื่องมือ ผ่าน Google Form	กันยายน ๒๕๖๘

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค (ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น)

งบประมาณที่ได้รับอาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน เพราะงบประมาณที่ต้องใช้
ปรับปรุงซ่อมแซมทั้งโครงสร้างภายนอกและตกแต่งภายใน รวมถึงการจัดซื้อครุภัณฑ์ วัสดุ และอุปกรณ์
ต่อบ้านหนังสือค่อนข้างสูง

บรรณานุกรม

- สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร. (๒๕๖๗). ข้อมูลชุมชน. สืบค้น ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <http://commu.bangkok.go.th/chumchon/reportchumchonpopulation.php>
- สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล กรุงเทพมหานคร. (๒๕๖๗). ตามติดนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร. สืบค้น ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <http://policy.bangkok.go.th/tracking/frontend/web/>
- สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร. (๒๕๖๗). แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ของสำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว. สืบค้น ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER9/DRAWER020/GENERAL/DATA0004/00004816.PDF>

ภาคผนวก

รายชื่อพื้นที่สร้างสรรค์ที่เปิดให้บริการในปัจจุบัน จำนวน ๒๑ แห่ง

๑. สวนเสรีไทย	สำนักงานเขตบึงกุ่ม
๒. พิพิธภัณฑ์เด็กกรุงเทพมหานคร	สำนักงานเขตจตุจักร
๓. ศูนย์กีฬาเฉลิมพระเกียรติบางมด	สำนักงานเขตทุ่งครุ
๔. หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร	สำนักงานเขตปทุมวัน
๕. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้บางเขน	สำนักงานเขตบางเขน
๖. ศูนย์นันทนาการจตุจักร	สำนักงานเขตจตุจักร
๗. สวนรมณีนาถ	สำนักงานเขตพระนคร
๘. ห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ชอยพระนาง	สำนักงานเขตราชเทวี
๙. หอสมุดเมืองกรุงเทพมหานคร	สำนักงานเขตพระนคร
๑๐. ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย – ญี่ปุ่น)	สำนักงานเขตดินแดง
๑๑. ศูนย์นันทนาการบางขุนเทียน	สำนักงานเขตบางขุนเทียน
๑๒. ศูนย์นันทนาการลุมพินี	สำนักงานเขตปทุมวัน
๑๓. ริมถนนเยาวราช	สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์
๑๔. ทางเท้าหน้าสวนจตุจักร	สำนักงานเขตจตุจักร
๑๕. ทางเท้าริมถนนลาดกระบัง	สำนักงานเขตลาดกระบัง
๑๖. ทางเท้าริมถนนผดุงกรุงเกษม	สำนักงานเขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
๑๗. ลานใต้สะพานพระราม ๘	สำนักงานเขตบางพลัด
๑๘. ทางเท้าเขตบางแค	สำนักงานเขตบางแค
๑๙. สวนเบญจกิติ	สำนักงานเขตคลองเตย
๒๐. เสาชิงช้า	สำนักงานเขตพระนคร
๒๑. ทางเท้าใกล้ทางเข้าแฟลตท่าดินแดง	สำนักงานเขตคลองสาน

รายชื่อบ้านหนังสือกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๓๕ แห่ง

ลำดับที่	เขต	ลำดับที่	ชื่อบ้านหนังสือ
๑	พระนคร	๑	ห้องสมุดชุมชน (บ้านหนังสือชุมชนวิจิตรนครนิ)
๒	ดุสิต	๒	บ้านหนังสือกองพันทหารม้าที่ ๓ กรมทหารม้าที่ ๑ รักษาพระองค์
		๓	บ้านหนังสือกรมสรรพาวุธทหารบก
		๔	บ้านหนังสือปิ่นหนึ่ง
		๕	บ้านหนังสือกองพลทหารปืนใหญ่ต่อสู้อากาศยาน
		๖	บ้านหนังสือชุมชนทำน้ำสามเสน (สำนักงานทรัพย์สินฯ)
๓	ห้วยขวาง	๗	บ้านหนังสือชุมชนทับแก้ว
๔	พญาไท	๘	บ้านหนังสือแพลตฟอร์มตรวจสอบสื่อ
		๙	บ้านหนังสือราชวัลลภ ๑
		๑๐	บ้านหนังสือกองพันทหารม้าที่ ๒ รักษาพระองค์
		๑๑	บ้านหนังสือวัดไผ่ตัน
		๑๒	บ้านหนังสือสถานีตำรวจนครบาลบางซื่อ
		๑๓	บ้านหนังสือราชวัลลภ ๓
๕	ราชเทวี	๑๔	บ้านหนังสือกองพลที่ ๑ รักษาพระองค์
		๑๕	บ้านหนังสือชุมชนกองพันทหารสารวัตรที่ ๑๑
		๑๖	บ้านหนังสือชุมชนแพลตฟอร์มสถานีตำรวจนครบาลพญาไท
		๑๗	บ้านหนังสือลานกีฬาพัฒนา ๒
๖	วังทองหลาง	๑๘	บ้านหนังสือชุมชนทรัพย์สินใหม่
		๑๙	บ้านหนังสือชุมชนริมคลองพลับพลา (สำนักงานทรัพย์สิน)
๗	บางกะปิ	๒๐	บ้านหนังสือหมู่บ้านสินธร
		๒๑	บ้านหนังสือบริเวณสวนหย่อมหน้าเขตบางกะปิ
๘	สะพานสูง	๒๒	บ้านหนังสือชุมชนหมู่บ้านนักกีฬาแหลมทอง
		๒๓	บ้านหนังสือบ้านม้าเกาะล่าง
		๒๔	บ้านหนังสือสัมมากร(ทะเลสาบ๑)
		๒๕	บ้านหนังสือสัมมากร(สโมสร๒)
๙	ปทุม	๒๖	บ้านหนังสือนวนจันทร์
		๒๗	บ้านหนังสือเคหะนวมินทร์

ลำดับที่	เขต	ลำดับที่	ชื่อบ้านหนังสือ
๑๐	คันทายาว	๒๘	บ้านหนังสือชุมชนแสงอรุณ
		๒๙	บ้านหนังสือ บก.ทหารสูงสุด
๑๑	ลาดกระบัง	๓๐	บ้านหนังสือร่มเกล้า
		๓๑	บ้านหนังสือนิติบุคคลอาคารชุดเคหะชุมชนร่มเกล้า ๑
		๓๒	บ้านหนังสือร่มเกล้า โซนหลังคาเขียว
		๓๓	บ้านหนังสือร่มเกล้า โซนหลังคาแดง
๑๒	มีนบุรี	๓๔	บ้านหนังสือสำนักงานเขตมีนบุรี
		๓๕	บ้านหนังสือสินธานี ๒
		๓๖	บ้านหนังสือบ้านคูคตพัฒนา
		๓๗	บ้านหนังสือชุมชนมัสยิดอัสดีพัฒนาฯ
		๓๘	บ้านหนังสือชุมชนอับดุลเลาะ
		๓๙	บ้านหนังสือชุมชนหมู่บ้านเค.ซี.ร่มเกล้า
		๔๐	บ้านหนังสือชุมชนสุเหร่าบ้านเกาะ
		๔๑	บ้านหนังสือชุมชนราษฎร์พัฒนา
		๔๒	บ้านหนังสืออิตต์ฮาร์ด
		๔๓	บ้านหนังสือชุมชนรินทร์ทอง
		๔๔	บ้านหนังสือชุมชนหมู่บ้านบัวขาว
		๔๕	บ้านหนังสือชุมชนบัวขาวฝั่งใน
		๔๖	บ้านหนังสือชุมชนเคหะชุมชนบางชัน
๑๓	หนองจอก	๔๗	บ้านหนังสือนุรุสสะลาม
		๔๘	บ้านหนังสือเคหะหนองจอก
		๔๙	บ้านหนังสืออิบรอฮีม
		๕๐	บ้านหนังสือมูลนิธิตระกูลกอดีร์
		๕๑	บ้านหนังสือชุมชนแผ่นดินทอง บ้านกระท่อมราย
๑๔	คลองสามวา	๕๒	บ้านหนังสือกมาลุลอิสลาม
		๕๓	บ้านหนังสือฮิยาตูลอิสลามียะห์
		๕๔	บ้านหนังสือวังตาหนดพัฒนา
๑๕	ประเวศ	๕๕	บ้านหนังสือแฟลต กทม.ประเวศ
		๕๖	บ้านหนังสือแฟลต กทม.อ่อนนุช ๘๖
		๕๗	บ้านหนังสือชุมชนอาคารบ้านพักตำรวจส่วนกลาง

ลำดับที่	เขต	ลำดับที่	ชื่อบ้านหนังสือ
		๕๘	บ้านหนังสือศูนย์กีฬาอ่อนนุช
๑๖	จตุจักร	๕๙	บ้านหนังสือสวนรถไฟ
		๖๐	บ้านหนังสือหมู่บ้านซีเมนต์ไทย
		๖๑	บ้านหนังสือกรมยุทธโยธาทหารบก
		๖๒	บ้านหนังสือสวนป่าประชานิเวศน์
		๖๓	บ้านหนังสือชุมชนกรมวิทยาศาสตร์ทหารบก
		๖๔	บ้านหนังสือชุมชนทหารสวนแยก บชร.๑
๑๗	ลาดพร้าว	๖๕	บ้านหนังสือหมู่บ้านชอยอมรพันธ์ ๙
		๖๖	บ้านหนังสือหมู่บ้านเลิศบุล ๔
		๖๗	บ้านหนังสือเสนานิเวศน์ โครงการ ๑
๑๘	หลักสี่	๖๘	บ้านหนังสือ ปตอ.๑ (๑)
		๖๙	บ้านหนังสือเคหะบางบัว
		๗๐	บ้านหนังสือเมืองทองนิเวศน์ ๑
		๗๑	บ้านหนังสือ ปตอ.๑ (๒)
๑๙	ดอนเมือง	๗๒	บ้านหนังสือชุมชนปิ่นเจริญ ๒
		๗๓	บ้านหนังสือหมู่บ้าน กรป.กลาง
		๗๔	บ้านหนังสือหมู่บ้านปิ่นเจริญ ๓
		๗๕	บ้านหนังสือเมืองใหม่ดอนเมือง
		๗๖	บ้านหนังสือ นปอ.
		๗๗	บ้านหนังสือธนิทร
		๗๘	บ้านหนังสือวังทอง
		๗๙	บ้านหนังสือศรีกาญจน์
		๘๐	บ้านหนังสือบ้านพักทหารอากาศสัญญาบัตร (ทุ่งสีกัน)
		๘๑	บ้านหนังสือบ้านพักสวัสดิการทหารอากาศ
		๘๒	บ้านหนังสือชุมชนเปรมประชา
		๘๓	บ้านหนังสือชุมชนปิ่นเจริญ ๔
๒๐	สายไหม	๘๔	บ้านหนังสือพูนทรัพย์
		๘๕	บ้านหนังสือวัชรพล ๓
		๘๖	บ้านหนังสือเทพทิพย์นิเวศน์
		๘๗	บ้านหนังสืออัมรินทร์นิเวศน์ ๓ ผัง ๑
		๘๘	บ้านหนังสืออัมรินทร์นิเวศน์ ๓ ผัง ๒

ลำดับที่	เขต	ลำดับที่	ชื่อบ้านหนังสือ
		๘๙	บ้านหนังสืออัมรินทร์วินเวศน์ ๓ ผัง ๔
		๙๐	บ้านหนังสือฤทธิยะวรรณาลัย
		๙๑	บ้านหนังสือบ้านพักสวัสดิการทหารอากาศ เขต ๑
		๙๒	บ้านหนังสือบ้านพักสวัสดิการทหารอากาศ เขต ๓
๒๑	บางเขน	๙๓	บ้านหนังสือเพชรารุช (ราบ ๑๑)
		๙๔	บ้านหนังสือกูปแดงร่วมใจพัฒนา
		๙๕	บ้านหนังสือกองพันทหารช่างที่ ๑ รักษาพระองค์
		๙๖	บ้านหนังสือชุมชนบางบัว
		๙๗	บ้านหนังสือชุมชนกองพันทหารราบที่ ๑ กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์
๒๒	ปทุมวัน	๙๘	บ้านหนังสือลานกีฬาชุมชนจากรูเมือง
๒๓	สาทร	๙๙	บ้านหนังสือเจริญสุขใจ
		๑๐๐	บ้านหนังสือกองพันทหารสื่อสารที่ ๑
๒๔	บางคอแหลม	๑๐๑	บ้านหนังสือสวนสุขภาพ
		๑๐๒	บ้านหนังสือชุมชนหลังตลาดเก่า วัดพระยาไกร (สำนักงานทรัพย์สิน)
		๑๐๓	บ้านหนังสือวัดอินทร์บรรจง (สำนักงานทรัพย์สิน)
๒๕	ยานนาวา	๑๐๔	บ้านหนังสือศาลเท็กซ์
		๑๐๕	บ้านหนังสือชุมชนริมทางรถไฟสายท่าเรือ
		๑๐๖	บ้านหนังสือสำนักงานคลองเตย
๒๗	วัฒนา	๑๐๗	บ้านหนังสือศาลาลอย
		๑๐๘	บ้านหนังสือสุเหร่าบ้านดอน
		๑๐๙	บ้านหนังสือชุมชนหมู่บ้านพิบูลย์เวศน์
๒๘	พระโขนง	๑๑๐	บ้านหนังสือนิรันดร์วิลล่า
		๑๑๑	บ้านหนังสือรุ่งอรุณ (เดิมชื่อ บ้านหนังสือศรีณจิต)
๒๙	สวนหลวง	๑๑๒	บ้านหนังสือคลองจวน
		๑๑๓	บ้านหนังสือหมู่บ้านเกษมสันต์ ๒
		๑๑๔	บ้านหนังสืออัลกัรบรอ
		๑๑๕	บ้านหนังสือมัสดิคารู้ลอมิน
๓๐	บางนา	๑๑๖	บ้านหนังสือเคหะบางนา
		๑๑๗	บ้านหนังสือไพโรจน์

ลำดับที่	เขต	ลำดับที่	ชื่อบ้านหนังสือ
๓๑	คลองสาน	๑๑๘	บ้านหนังสือชุมชนหลังตลาดเจริญนคร (สำนักงานทรัพย์สิน)
๓๒	บางกอกใหญ่	๑๑๙	บ้านหนังสือวัดท่าพระ
๓๓	บางกอกน้อย	๑๒๐	บ้านหนังสือนางสุกันยา อิศรางกูร ณ อยุธยา
		๑๒๑	บ้านหนังสือวัดอัมพวา
๓๔	บางพลัด	๑๒๒	บ้านหนังสือพระราม ๘
		๑๒๓	บ้านหนังสือบุญบงการ โรงเรียนวัดเปาโรหิตย์ (ย้ายปี ๒๕๖๔)
๓๕	ตลิ่งชัน	๑๒๔	บ้านหนังสือชุมชนทางตลิ่งชัน
		๑๒๕	บ้านหนังสือวัดทองบางเชือกหนัง
๓๖	ทวีวัฒนา	๑๒๖	บ้านหนังสือวัดปุณณวาส
๓๗	บางขุนเทียน	๑๒๗	บ้านหนังสือเคหะธนบุรี ๓
		๑๒๘	บ้านหนังสือถนนพระราม ๒ ซอย ๖๐
		๑๒๙	บ้านหนังสือวัดสะแกงาม
		๑๓๐	บ้านหนังสือชุมชนทรัพย์สินพัฒนา (สำนักงานทรัพย์สิน)
		๑๓๑	บ้านหนังสือวัดกก
		๑๓๒	บ้านหนังสือคลองพิทยาลงกรณ์
๓๘	บางบอน	๑๓๓	บ้านหนังสือโรงเรียนวัดบางบอน (พิม จันทรแต่อุปัถุม์) เดิมชื่อ บ้านหนังสือชุมชนสวนผัก
๓๙	ทุ่งครุ	๑๓๔	บ้านหนังสือบลูไลท์
		๑๓๕	บ้านหนังสือเนียมะะตุลลอฮ์

ภาพบ้านหนังสือกรุงเทพมหานคร

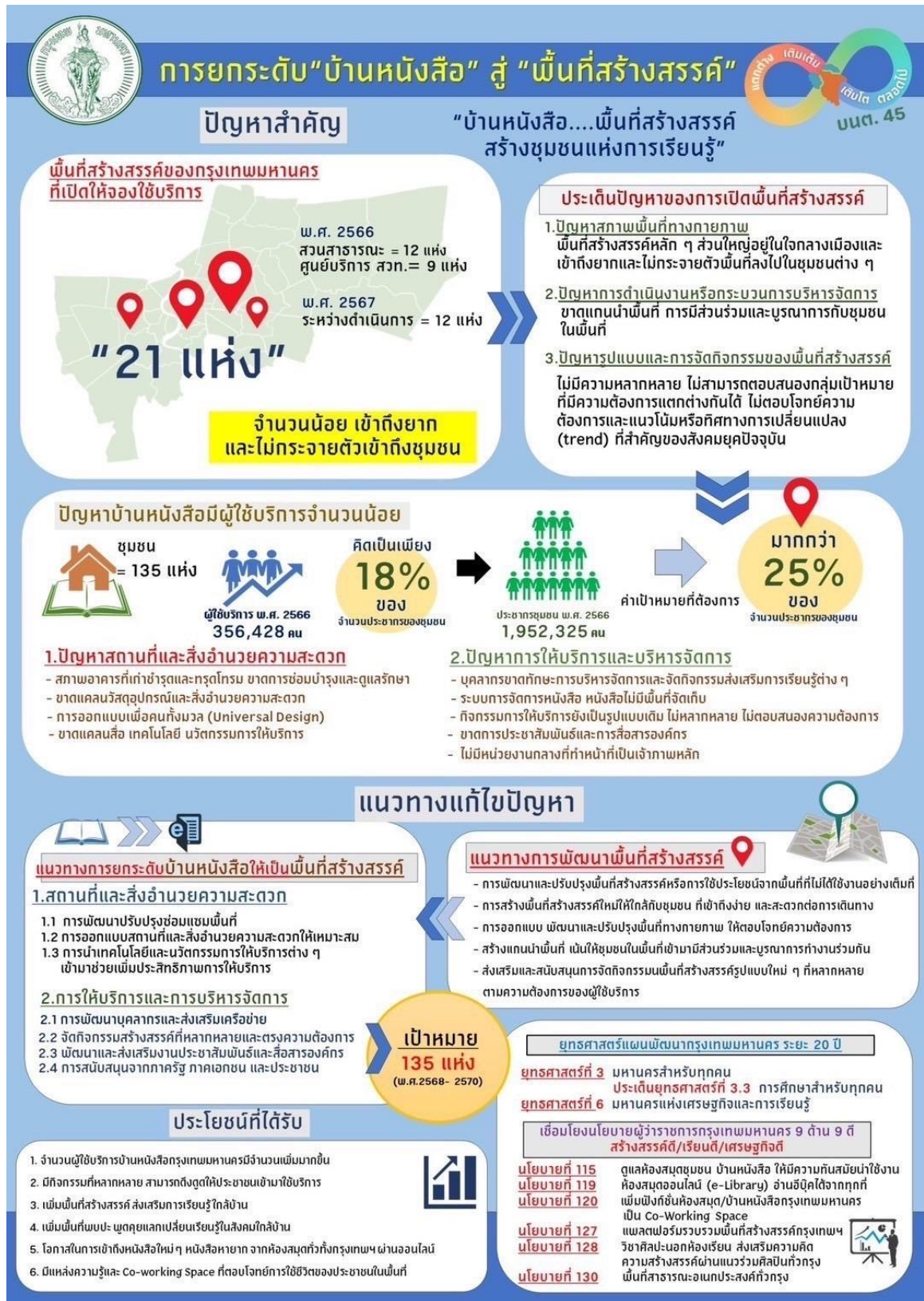
บ้านหนังสือกรุงเทพมหานครสวนวชิรเบญจทัศเบญจทัศ เขตจตุจักร

บ้านหนังสือกรุงเทพมหานคร เขตคลองสามวา

๑. One Page

๒. Presentetion

กทม

การยกระดับ "บ้านหนังสือ" สู่ "พื้นที่สร้างสรรค์" ของชุมชน

1.

"บ้านหนังสือ พื้นที่สร้างสรรค์
สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้"

นำเสนอโดย **กลุ่มที่ 4 บนต์.45**

บนต์. 45

พื้นที่สร้างสรรค์ที่เปิดจองให้ใช้บริการผ่านแพลตฟอร์มจองพื้นที่สาธารณะ

2.

ปัจจุบันมีจำนวน **21** แห่ง

สวนสาธารณะ = 12 แห่ง
ศูนย์บริการ สวท.= 9 แห่ง
อยู่ระหว่างดำเนินการ = 12 แห่ง

ปัญหา

จำนวนน้อย เข้าถึงได้ยาก
และยังไม่กระจายตัวเข้าถึงชุมชน

1.สวนเสรีไทย (บึงกุ่ม) 2. พิพิธภัณฑ์ เด็ก (จตุจักร) 3.ศูนย์กีฬาฯ (ทุ่งครุ) 4.หอศิลป์ กทม.(ปทุมวัน)
 5.ห้องสมุดบางเขน(บางเขน) 6.ศูนย์หนังสือราชการ (จตุจักร) 7.สวนรมมณี(พระนคร)
 8.ห้องสมุดฯ รัชโยธิน (ราชเทวี) 9.หอสมุดเมืองฯ (พระนคร) 10.ศูนย์เยาวชนไทย-ญี่ปุ่น (ดินแดง)
 11.ศูนย์หนังสือราชการ (บางขุนเทียน) 12.ศูนย์หนังสือราชการภูมิทัศน์(ปทุมวัน) 13.ริมถนนเยาวราช (สัมพันธวงศ์)
 14.ทางเข้าหน้าสวนจตุจักร (จตุจักร) 15.ทางเข้าริมถนนลาดกระบัง (ลาดกระบัง)
 16.ริมคลองผดุงกรุงเกษม (ป้อมปราบฯ) 17.ลานใต้สะพานพระราม 8 (บางพลัด) 18. ทางเข้าฯ (บางแค)
 19.สวนเบญจกิติ (คลองเตย) 20.ลานเสาชิงช้า (พระนคร) 21.ทางเข้าใกล้แฟลตท่าดินแดง(คลองสาน)

บนต์. 45

ปัญหา (Big Pain Point) ของการเปิดพื้นที่สร้างสรรค์

3.

1. ปัญหาสภาพพื้นที่ทางกายภาพ

พื้นที่สร้างสรรค์หลักๆ ส่วนใหญ่เข้าถึงยากและไม่กระจายตัว
พื้นที่ลงไปชุมชนต่างๆ

2. ปัญหาการดำเนินงานหรือกระบวนการบริหารจัดการ

ขาดแกนนำในพื้นที่ การมีส่วนร่วมของชุมชนในพื้นที่

3. ปัญหารูปแบบและการจัดกิจกรรมของพื้นที่สร้างสรรค์

ขาดความหลากหลาย ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของ
ผู้ใช้บริการ

แนวทางการแก้ปัญหาพื้นที่สร้างสรรค์ของกรุงเทพมหานคร

4.

1. การแก้ปัญหาทางกายภาพ

- พัฒนาและปรับปรุงพื้นที่เดิมที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
- พื้นที่ที่ไม่ได้ใช้งานอย่างเต็มที่
- สร้างพื้นที่สร้างสรรค์ใหม่ใกล้กับชุมชน ที่เข้าถึงง่าย
และสะดวกต่อการเดินทาง
- ออกแบบ พัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ใช้สอย
ให้ตอบโจทย์ความต้องการของประชาชน

2. การแก้ปัญหาการดำเนินงานหรือกระบวนการบริหารจัดการ

- เน้นชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและบูรณาการทำงานร่วมกัน

3. การแก้ปัญหารูปแบบและการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์

- กิจกรรมพื้นที่สร้างสรรค์ที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการ

การออกแบบ พัฒนาและปรับปรุงบ้านหนังสือให้เป็นพื้นที่สร้างสรรค์

5.

บ้านหนังสือ **135** แห่ง
ที่กระจายตัวในชุมชน
ทุกพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร

ยกระดับ
»»»

พื้นที่สร้างสรรค์ **135** แห่ง
ที่กระจายตัวในชุมชน
ทุกพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร

“บ้านหนังสือ”

ห้องสมุดขนาดเล็กของกรุงเทพมหานครมี 2 ประเภท

1. เป็นเอกเทศ ส่วนใหญ่สร้างจากตู้คอนเทนเนอร์ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนหรือใกล้เคียง
ขนาดพื้นที่ใช้สอย 45 - 100 ตารางเมตร

2. ไม่เป็นเอกเทศ ใช้พื้นที่ร่วมกับอาคารของหน่วยงานต่างๆ
ขนาดพื้นที่ใช้สอยตั้งแต่ 100 ตารางเมตรขึ้นไป

งานให้บริการหลัก คือ บริการอ่านหนังสือและยืม-คืนหนังสือ

หน่วยงานที่กำกับดูแลปัจจุบัน คือ ฝ่ายพัฒนาชุมชนฯ สำนักงานเขต

กทม

6.

ปัญหาบ้านหนังสือ มีผู้ใช้บริการน้อย

1. ปัญหาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

- สภาพอาคารชำรุดทรุดโทรม
- พื้นที่ใช้สอยและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เหมาะสม
- การออกแบบเพื่อคนทั้งมวล (Universal Design)
- ขาดแคลนสื่อ เทคโนโลยีและนวัตกรรม สำหรับการค้นคว้าและการเรียนรู้

2. ปัญหาการบริการและบริหารจัดการ

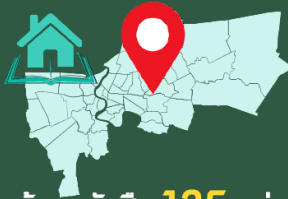
- อาสาสมัครฯ ขาดทักษะการจัดกิจกรรมฯ
- หนังสือไม่ตอบโจทย์ความต้องการและไม่มีพื้นที่จัดเก็บหนังสือ
- กิจกรรมการให้บริการไม่หลากหลาย ไม่ตอบโจทย์ความต้องการ
- ขาดการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารองค์กร

กทม

7.

กทม

บ้านหนังสือ 135 แห่ง
ปัญหาที่มีผู้ใช้บริการบ้านหนังสือ จำนวนน้อย

ผู้ใช้บริการ ปี 2566
356,428 คน

มากกว่า
25%
ของ
จำนวนประชากรของ
ชุมชน

ค่าเป้าหมายที่ต้องการ

คิดเป็นเพียง
18%

*ประชากรชุมชน ปี 2566
1,952,325 คน

*ชุมชนตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยชุมชนและกรรมการชุมชน พ.ศ. 2564 จำนวน 2,007 ชุมชน

8.

ใครได้รับผลกระทบจากปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

- ประชาชนผู้ให้บริการ ได้แก่ เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
- อาสาสมัครบ้านหนังสือกรุงเทพมหานคร
- ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของกรุงเทพมหานคร

1.สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

แก้ปัญหานี้....อย่างไร

10.

2.ด้านการให้บริการและการบริหารจัดการ

แก้ปัญหานี้....อย่างไร

11.

ระยะเวลาในการดำเนินการ

การดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 พ.ศ.2568	บ้านหนังสือต้นแบบ	จำนวน	5	แห่ง
ระยะที่ 2 พ.ศ. 2569	บ้านหนังสือ	จำนวน	65	แห่ง
ระยะที่ 3 พ.ศ.2570	บ้านหนังสือ	จำนวน	65	แห่ง

รวม **135** แห่ง

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ

หน่วยงานหลัก

สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
สำนักงานเขต

หน่วยงานสนับสนุน

สำนักพัฒนาสังคม
สำนักอนามัย

งบประมาณ

- ออกแบบ พัฒนาและปรับปรุงอาคารสถานที่ (สำนักงานเขต)
- จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์จัดกิจกรรม สื่อการเรียนรู้ (สำนักงานเขต)
- โครงการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร (สำนักวัฒนธรรมฯ)
- โครงการฝึกอาชีพและส่งเสริมสุขภาพ
(สำนักพัฒนาสังคมและสำนักอนามัย)

แหล่งเงินทุนสนับสนุน

- งบประมาณรายจ่ายประจำปี/เงินนอกงบประมาณ
- กองทุนหลักประกันสุขภาพท้องถิ่น (สปสข.)
- กองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.)
- กองทุนเพื่อการพัฒนาแบบนิเวศการเรียนรู้แห่งชาติ
- เงินสนับสนุนและเงินบริจาคจากภาครัฐและเอกชน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. จำนวนผู้ใช้บริการบ้านหนังสือมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
2. มีกิจกรรมที่หลากหลาย ดึงดูดให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการ
3. เพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์ พื้นที่พบปะ พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใกล้บ้าน
4. โอกาสในการเข้าถึงหนังสือใหม่ ๆ หนังสือหายาก ผ่านระบบออนไลน์
5. มีพื้นที่ทำงานร่วมกันและ Co-working Space ที่ตอบโจทย์การใช้ชีวิตของประชาชนในพื้นที่

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวพิไลวรรณ พุ่มขจร นักวิชาการศึกษำชำนาญการ
ฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพัฒนามหานคร มหาวิทยาลัยนวมินทราธิราช
๒. นายสรารุฒิ แสงสกล นักนันทนาการชำนาญการ
กลุ่มงานนันทนาการ ๒ ส่วนนันทนาการ สำนักงานนันทนาการและ
ส่งเสริมการเรียนรู้ สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
๓. นายณรงค์เวทย์ มิ่งโสภา นักพัฒนาการกีฬาชำนาญการ
กลุ่มงานส่งเสริมกีฬา กองการกีฬา สำนักวัฒนธรรม
กีฬา และการท่องเที่ยว
๔. นายสิโรตม์ แสงเจริญ นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ
กลุ่มงานพัฒนาการท่องเที่ยว ส่วนการท่องเที่ยว
สำนักงานวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว
สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว
๕. นายประชา จิวิธยากุล นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาชุมชน ๑ ส่วนการพัฒนาชุมชนและ
เศรษฐกิจ สำนักงานการพัฒนาชุมชน สำนักพัฒนาสังคม
๖. นางสาวนิตยา ทองพิมล นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตดอนเมือง
๗. นางสาวจุฑาทอง บุญตัน นักพัฒนาสังคมชำนาญการ
ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตทวีวัฒนา
๘. นางสาวประไพพรรณ สิงห์บุระอุดม นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
กลุ่มงานบริการสุขภาพ ศูนย์บริการสาธารณสุข ๙ ประชาธิปไตย
สำนักอนามัย
๙. นางฉัตรประไพ จันทร์สว่าง นักสังคมสงเคราะห์ชำนาญการ
กลุ่มงานบริการสุขภาพ ศูนย์บริการสาธารณสุข ๑๑ ประดิพัทธ์
สำนักอนามัย
๑๐. นางสาวรุ่งทิพย์ ศิริกุลยานนท์ นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กลุ่มงานส่งเสริมวิชาการและการฝึกอบรม
กองนโยบายและแผนงาน สำนักพัฒนาสังคม
๑๑. นางสาวพัชรภรณ์ ตันตินาคเจริญ นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
ฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคม สำนักงานเขตคลองสาน

การวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุบนท้องถนนด้วยปัญญาประดิษฐ์ เพื่อความปลอดภัยและพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ไต ที่อธิบายปัญหานี้

อัตราการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนในกรุงเทพมหานครยังคงอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิต และบาดเจ็บจำนวนมาก สร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคม กรุงเทพมหานครเมืองหลวงที่เต็มไปด้วยสีสันและความคึกคัก แต่เบื้องหลังภาพความเจริญนั้นยังคงมีปัญหาระอรั้งที่สร้างความสูญเสียอย่างใหญ่หลวง นั่นคือ อัตราการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนที่ยังคงอยู่ในระดับสูงอย่างน่าเป็นห่วง

ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ ThaiRSC และรายงานสถิติอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่รวบรวมโดยสำนักงานการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร เผยให้เห็นถึงสถานการณ์อุบัติเหตุที่น่าวิตกกังวล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง ๒๕๖๖ พบว่ามีจำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ยิ่งไปกว่านั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ตัวเลขผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตพุ่งสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๒ สถิติยังระบุว่าเดือนมกราคมเป็นเดือนที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นมากที่สุดในทุกปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ รายงานสถิติอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ยังชี้ให้เห็นว่าผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์เป็นกลุ่มเสี่ยงสูงสุด โดยคิดเป็น ๘๓% ของผู้เสียชีวิตทั้งหมด และส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย (๘๒%) นอกจากนี้ พฤติกรรมการขับรถเร็วเกินกำหนด (๒๕๘ รายในปี ๒๕๖๖) และการดื่มแล้วขับ (๑๓๒ รายในปี ๒๕๖๖) เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่นำไปสู่อุบัติเหตุร้ายแรง ในส่วนของปัจจัยด้านกายภาพ สภาพถนนและแสงสว่างที่ไม่เพียงพอก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาก่อนเที่ยงคืน ซึ่งเป็นช่วงที่มีผู้เสียชีวิตมากที่สุด

ทุก ๆ วัน มีผู้คนจำนวนมากต้องประสบกับเหตุการณ์ไม่คาดฝันบนท้องถนน ไม่ว่าจะเป็นการเสียชีวิต บาดเจ็บสาหัส หรือพิการ ซึ่งล้วนสร้างความปวดร้าวและความสูญเสียที่ประเมินค่าไม่ได้ให้กับผู้ประสบเหตุและครอบครัว

นอกเหนือจากผลกระทบต่อชีวิตและสุขภาพแล้ว อุบัติเหตุบนท้องถนนยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมอย่างกว้างขวาง ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บเป็นภาระหนักของทั้งภาครัฐและเอกชน การสูญเสียกำลังแรงงานที่มีคุณค่าส่งผลกระทบต่อผลิตภาพ และการเติบโตทางเศรษฐกิจ ความเสียหายต่อทรัพย์สินทั้งของภาครัฐและเอกชน ก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาที่ต้องเผชิญ

ในแง่ของสังคม อุบัติเหตุบนท้องถนนสร้างความสูญเสียทางสังคมอย่างใหญ่หลวง ครอบครัวและชุมชนต้องเผชิญกับความเศร้าโศกและความสูญเสียที่ยากจะลืมเลือน นอกจากนี้ปัญหาการจราจรติดขัดที่เกิดขึ้นหลังอุบัติเหตุยังสร้างความเครียดและความล่าช้าในการเดินทางให้กับผู้ใช้รถใช้ถนนอีกด้วย

กรุงเทพมหานครในฐานะหัวใจของประเทศไทยไม่เพียงแต่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรม แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการดูแลความเป็นอยู่และความปลอดภัยของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนน ซึ่งเป็นวาระเร่งด่วนที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของคนกรุงเทพมหานครอย่างต่อเนื่อง

ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหานี้ กรุงเทพมหานครได้ดำเนินมาตรการเชิงรุกเพื่อลดอุบัติเหตุบนท้องถนนอย่างจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นการบังคับใช้กฎหมายจราจรอย่างเข้มงวดเพิ่มโทษสำหรับผู้กระทำผิด รวมถึงการรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการขับขี่ปลอดภัยให้กับประชาชน

นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครยังมุ่งมั่นในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อความปลอดภัย โดยการปรับปรุงถนน ทางเท้า และทางจักรยานให้ได้มาตรฐานสากล ติดตั้งสัญญาณไฟจราจรที่ทันสมัย และเพิ่มกล้องวงจรปิดเพื่อตรวจสอบและควบคุมการจราจร

อีกหนึ่งแนวทางสำคัญคือการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เช่น การพัฒนาระบบขนส่งอัจฉริยะที่ช่วยบริหารจัดการการจราจรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุและแนวทางป้องกันอุบัติเหตุได้อย่างแม่นยำ

อย่างไรก็ตาม ความท้าทายยังคงมีอยู่ ทั้งในเรื่องของพฤติกรรมคนขับที่ยังขาดวินัย และข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากรซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในการร่วมกันแก้ไขปัญหา

หนึ่งในอุปสรรคสำคัญในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนในกรุงเทพฯ คือ การขาดข้อมูลที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพ ระบบการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุในปัจจุบัน ยังไม่สามารถระบุสาเหตุและแนวโน้มของอุบัติเหตุได้อย่างทั่วถึงและทันทั่วถึง ทำให้การวางแผนป้องกัน และแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างล่าช้าและไม่ตรงจุด

เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตนี้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน การบังคับใช้กฎหมายจราจรอย่างเข้มงวด การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การส่งเสริมความปลอดภัยทางถนน และการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุ ล้วนเป็นส่วนสำคัญในการลดอุบัติเหตุและสร้างสภาพแวดล้อมการเดินทางที่ปลอดภัย สำหรับทุกคน

นอกจากนี้ การพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลอุบัติเหตุให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ Machine Learning มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการระบุสาเหตุและแนวโน้มของอุบัติเหตุได้อย่างแม่นยำและรวดเร็ว ช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กรุงเทพมหานครพร้อมที่จะเป็นผู้นำในการแก้ไขวิกฤตอุบัติเหตุบนท้องถนนด้วยความมุ่งมั่นที่จะสร้างเมืองที่ปลอดภัย น่าอยู่ และเป็นมิตรกับการเดินทางสำหรับทุกคน ถึงเวลาแล้วที่เราต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อคืนความสงบสุข และความปลอดภัยให้กับท้องถนน ในกรุงเทพฯ และสร้างอนาคตที่ดีใสให้กับเมืองที่เรารัก

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

จากปัญหาวิกฤตอุบัติเหตุบนท้องถนนในกรุงเทพฯ ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงที่สุดคือ :

๑. ผู้ประสบเหตุและครอบครัว

๑.๑ ผู้เสียชีวิต ชีวิตที่สูญเสียไปไม่สามารถเรียกคืนได้ ครอบครัวต้องเผชิญกับความโศกเศร้าและความสูญเสียครั้งใหญ่

๑.๒ ผู้บาดเจ็บ ต้องทนทุกข์ทรมานจากอาการบาดเจ็บ อาจต้องเข้ารับการรักษายาวนาน เป็นเวลานาน หรืออาจพิการตลอดชีวิต ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงาน

๑.๓ ครอบครัวผู้ประสบเหตุ ต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษายาวนาน สูญเสียรายได้จากการที่ผู้ประสบเหตุไม่สามารถทำงานได้ และต้องเผชิญกับความเครียดและความกังวลเกี่ยวกับอนาคต

๒. ผู้ใช้รถใช้ถนนทุกคน

๒.๑ ผู้ขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ และจักรยาน รวมทั้งผู้ขับขี่ยานพาหนะทุกประเภทที่ต้องสัญจรบนท้องถนน : เผชิญความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุทุกครั้งที่ใช้รถใช้ถนน อาจได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่ไม่ได้เกิดจากความผิดของตนเอง

๒.๒ คนเดินเท้า เสี่ยงต่อการถูกรถชนขณะข้ามถนนหรือเดินบนทางเท้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณที่ไม่มีทางม้าลายหรือสัญญาณไฟจราจร

๓. ผู้ที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับจุดเกิดเหตุ

๓.๑ อาจได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ เช่น การถูกรถชนขณะยืนรอรถประจำทาง หรือเศษชิ้นส่วนจากอุบัติเหตุกระเด็นมาโดน

๓.๒ ได้รับผลกระทบทางจิตใจ จากการเห็นภาพเหตุการณ์ที่น่าสลดใจ หรือต้องช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ

๔. เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจร เจ้าหน้าที่เทศกิจและเจ้าหน้าที่ด้านการจราจร ต้องทำงานหนักในการจัดการจราจรและอำนวยความสะดวกในจุดเกิดเหตุ รวมถึงการสืบสวนหาสาเหตุของอุบัติเหตุ

๔.๒ เจ้าหน้าที่กู้ภัยและแพทย์ ต้องทำงานแข่งกับเวลาเพื่อช่วยชีวิตผู้บาดเจ็บและนำส่งโรงพยาบาลอาจต้องเผชิญกับความเครียดและความกดดันสูง

๕. สังคมโดยรวม

๕.๑ สูญเสียทรัพยากรมนุษย์ ผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บอาจเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

๕.๒ สูญเสียทางเศรษฐกิจ จากค่าใช้จ่ายในการรักษายาวนาน การสูญเสียกำลังการผลิต และความเสียหายต่อทรัพย์สิน

๕.๓ ปัญหาการจราจรติดขัด อุบัติเหตุทำให้การจราจรติดขัด ส่งผลกระทบต่อการเดินทางและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

นอกจากผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากอุบัติเหตุบนท้องถนนแล้ว ยังมีผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อมอีกมากมาย ซึ่งอาจไม่ได้รับรู้ถึงผลกระทบในทันที แต่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสังคมโดยรวมในระยะยาว ได้แก่

๑. ผู้ประกอบการและธุรกิจ

๑.๑ ธุรกิจในพื้นที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งอาจสูญเสียลูกค้าเนื่องจากการจราจรติดขัด หรือภาพลักษณ์ของพื้นที่ที่ไม่ปลอดภัย

๑.๒ บริษัทประกันภัยต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนจำนวนมากส่งผลให้จำเป็นต้องเก็บเบี้ยประกันภัยจากผู้ทำประกันภัยสูงขึ้น

๑.๓ ธุรกิจขนส่ง ต้นทุนการขนส่งเพิ่มขึ้นเนื่องจากความล่าช้าและความเสียหายที่เกิดจากอุบัติเหตุ

๒. ระบบสาธารณสุข

๒.๑ โรงพยาบาลต้องรองรับผู้ป่วยจากอุบัติเหตุจำนวนมาก ทำให้บุคลากรทางการแพทย์และทรัพยากรไม่เพียงพอ

๒.๒ ระบบประกันสุขภาพต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บจำนวนมาก

๓. ภาครัฐ

๓.๑ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจราจรต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการจัดการปัญหาอุบัติเหตุ ทั้งในด้านการบังคับใช้กฎหมาย การกักกัน และการสอบสวน

๓.๒ งบประมาณภาครัฐต้องถูกนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจำนวนมาก ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาในด้านอื่น ๆ

๔. สังคมโดยรวม

๔.๑ ความสูญเสียทางเศรษฐกิจ อุบัติเหตุบนท้องถนนทำให้สูญเสียผลิตภาพและศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

๔.๒ คุณภาพชีวิตที่ลดลง ความเครียดจากการจราจรติดขัดและความกังวลเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนน ทำให้คุณภาพชีวิตของคนในสังคมลดลง

๔.๓ ภาพลักษณ์ของเมือง อัตราการเกิดอุบัติเหตุที่สูงอาจส่งผลเสียต่อภาพลักษณ์ของกรุงเทพมหานครในสายตานักท่องเที่ยวและนักลงทุน

แก้ปัญหาอย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

Google Gemini ซึ่งเป็นโมเดล AI ที่มีความสามารถหลากหลาย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ การเกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางดังนี้

๑. การรวบรวมและประมวลผลข้อมูล

๑.๑ ข้อมูลภาพจากกล้องวงจรปิด Gemini สามารถวิเคราะห์ภาพจากกล้องวงจรปิดตามจุดต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพมหานครเพื่อระบุประเภทของยานพาหนะ ความเร็ว และพฤติกรรมการขับขี่ที่อาจนำไปสู่อุบัติเหตุ เช่น การขับรถเร็วเกินกำหนด การเปลี่ยนเลนกะทันหัน, หรือการไม่เคารพสัญญาณไฟจราจร

๑.๒ ข้อมูลอุบัติเหตุ รวบรวมข้อมูลรายงานอุบัติเหตุจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจจราจร สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้ Google Gemini เรียนรู้รูปแบบและสาเหตุของอุบัติเหตุในแต่ละพื้นที่

๑.๓ ข้อมูลสภาพแวดล้อม รวบรวมข้อมูลสภาพถนน สภาพอากาศ และปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น ถนนลื่น ทิศนวิสัยไม่ดี หรือบริเวณที่มีการก่อสร้าง

๑.๔ ข้อมูลข่าวสาร Google Gemini สามารถตรวจสอบข่าวสารและรายงานอุบัติเหตุจากสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยและครอบคลุม

๒. การวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๑ การระบุรูปแบบและสาเหตุ Google Gemini สามารถนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เพื่อระบุรูปแบบและสาเหตุของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง เช่น จุดเสี่ยง ช่วงเวลา สภาพอากาศ หรือพฤติกรรมจราจรที่เป็นอันตราย

๒.๒ การทำนายความเสี่ยง ใช้ข้อมูลที่วิเคราะห์ได้เพื่อสร้างแบบจำลองการทำนายความเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละพื้นที่ โดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ การจำลองสถานการณ์ Google Gemini สามารถจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อประเมินผลกระทบของมาตรการแก้ไขปัญหที่อาจนำมาใช้ เช่น การปรับปรุงสภาพถนน การติดตั้งสัญญาณไฟจราจรเพิ่มเติม หรือการรณรงค์เพื่อความปลอดภัยทางถนน

๓. การนำผลการวิเคราะห์ไปใช้

๓.๑ การวางแผนและกำหนดนโยบาย ผลการวิเคราะห์ของ Google Gemini สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในกรุงเทพมหานคร เช่น การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด หรือการให้ความรู้แก่ประชาชน

๓.๒ การแจ้งเตือนและให้ข้อมูล Google Gemini สามารถนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาสร้างระบบแจ้งเตือนผู้ใช้รถใช้ถนน เกี่ยวกับจุดเสี่ยงสภาพการจราจรหรือสภาพอากาศ ที่อาจเป็นอันตรายต่อการขับขี่

๓.๓ การประเมินผล ติดตามและประเมินผลของมาตรการที่นำมาใช้เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในกรุงเทพมหานครได้อย่างต่อเนื่อง

๔. ข้อควรพิจารณา

๔.๑ ความเป็นส่วนตัว การนำ Google Gemini มาใช้ต้องคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวของข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลจากกล้องวงจรปิด ต้องมีมาตรการที่เหมาะสมในการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล

๔.๒ ความร่วมมือ การแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

๔.๓ การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เทคโนโลยี AI และข้อมูลต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นการนำ Google Gemini มาใช้ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

สำหรับระยะเวลาดำเนินการ แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑. การวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรตามภารกิจหน้าที่ที่ได้มอบหมายโดยสำนักงานการจราจร และขนส่ง กรุงเทพมหานคร สามารถดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙
๒. การวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรอย่างยั่งยืน จะสามารถดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๗๐

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้หรือไม่

แบ่งเป็น ๒ กรณี ได้แก่

๑. การวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรตามภารกิจหน้าที่ที่ได้มอบหมายโดยสำนักงานการจราจร และขนส่ง กรุงเทพมหานคร จะมีค่าใช้จ่ายในการใช้งาน Google Gemini ต่อปีเป็นเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท (๓ User) ซึ่งมาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙
๒. การวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรอย่างยั่งยืน จะมาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.๒๕๗๐ โดยจะมีค่าใช้จ่ายดังนี้

๒.๑ ค่าใช้จ่ายด้านโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี

- ค่าบริการ Google Cloud Platform (GCP) : เนื่องจาก Google Gemini เป็นโมเดล AI ขนาดใหญ่ การใช้งานจะต้องใช้ทรัพยากรในการประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลบน GCP ซึ่งค่าใช้จ่ายจะขึ้นอยู่กับปริมาณการใช้งานและทรัพยากรที่ต้องการ
- ค่าฮาร์ดแวร์ : อาจต้องลงทุนในฮาร์ดแวร์เพิ่มเติม เช่น เซิร์ฟเวอร์ อุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล หรือ Graphics Processing Unit (GPU) เพื่อรองรับการประมวลผลข้อมูลและการใช้งาน Gemini อย่างมีประสิทธิภาพ
- ค่าซอฟต์แวร์ : ค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือพัฒนาซอฟต์แวร์ที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมต่อ ประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลจาก Gemini รวมถึงซอฟต์แวร์สำหรับการแสดงผล และการรายงาน

๒.๒ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร

- ค่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ AI/ML การใช้งาน Google Gemini อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้าน AI และ Machine Learning (ML) เพื่อดูแลการพัฒนา ฝึกอบรมและปรับแต่งโมเดลให้เหมาะสมกับการใช้งาน
- ค่าจ้างนักวิเคราะห์ข้อมูล จำเป็นต้องมีนักวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความรู้ความเข้าใจในการตีความและนำผลการวิเคราะห์จาก Google Gemini ไปใช้ในการตัดสินใจและวางแผน
- ค่าอบรม ค่าใช้จ่ายในการอบรมเจ้าหน้าที่ กรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้งาน Gemini และเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ค่าใช้จ่ายด้านข้อมูล

- ค่าจัดเก็บข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลขนาดใหญ่ เช่น ภาพจากกล้องวงจรปิด รายงานอุบัติเหตุ และข้อมูลสภาพแวดล้อม อาจต้องมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บข้อมูล
- ค่าเข้าถึงข้อมูล หากต้องมีการเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งภายนอก เช่น ข้อมูลจากบริษัทประกันภัย อาจมีค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้

๒.๔ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

- ค่าบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และระบบที่เกี่ยวข้อง
- ค่าที่ปรึกษา อาจต้องมีการจ้างที่ปรึกษาภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการใช้งาน Google Gemini

รายการค่าใช้จ่าย	ประมาณการ (บาท/ปี)
ค่าบริการ GCP	๑,๐๐๐,๐๐๐ - ๕,๐๐๐,๐๐๐
ค่าฮาร์ดแวร์	๕๐๐,๐๐๐ - ๒,๐๐๐,๐๐๐
ค่าซอฟต์แวร์	๒๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐
ค่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ AI/ML	๑,๐๐๐,๐๐๐ - ๓,๐๐๐,๐๐๐
ค่าจ้างนักวิเคราะห์ข้อมูล	๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๕๐๐,๐๐๐
ค่าอบรม	๑๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐
ค่าจัดเก็บข้อมูล	๑๐๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐
ค่าเข้าถึงข้อมูล	๕๐,๐๐๐ - ๒๐๐,๐๐๐
ค่าบำรุงรักษา	๑๐๐,๐๐๐ - ๓๐๐,๐๐๐
ค่าที่ปรึกษา	๒๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐
รวม	๓,๗๕๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐,๐๐๐

แหล่งทุน

งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ หรือบูรณาการร่วมกัน

หน่วยงานของกรุงเทพมหานครที่เหมาะสมที่สุดในการรับผิดชอบการนำ Google Gemini ไปวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุจราจร คือ สำนักงานการจราจรและขนส่ง

เหตุผล

- ภารกิจหลัก : สจส. มีภารกิจหลักในการบริหารจัดการการจราจรและขนส่งในกรุงเทพมหานคร รวมถึงการวางแผน ออกแบบ และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการจราจร การนำ Google Gemini

มาใช้จะช่วยให้ สจส. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุได้อย่างละเอียดและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจราจรให้มีความปลอดภัยยิ่งขึ้น

- ความเชี่ยวชาญ : สจส. มีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการจราจรและขนส่ง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจและตีความผลการวิเคราะห์จาก Google Gemini ได้อย่างถูกต้อง

- ข้อมูล : สจส. มีฐานข้อมูลด้านการจราจรและอุบัติเหตุที่สำคัญ เช่น ข้อมูลจากกล้องวงจรปิด ข้อมูลจากระบบขนส่งมวลชน และข้อมูลจากรายงานอุบัติเหตุ ซึ่งสามารถนำมาใช้ร่วมกับ Google Gemini เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ที่แม่นยำและครอบคลุมมากขึ้น

ความร่วมมือ : สจส. มีความสัมพันธ์ที่ดีกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการขนส่งทางบก และบริษัทเอกชนที่ให้บริการด้านการจราจร ซึ่งจะช่วยให้การนำ Google Gemini มาใช้เป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม:

- การจัดตั้งทีมเฉพาะกิจ : สจส. ควรจัดตั้งทีมเฉพาะกิจที่มีความเชี่ยวชาญด้าน AI และ Machine Learning เพื่อดูแลการนำ Google Gemini มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- การฝึกอบรมบุคลากร : ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรของ สจส. ให้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้งาน Gemini และเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง

- การประสานงาน : ควรมีการประสานงานอย่างใกล้ชิดกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การนำ Google Gemini มาใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาระบบการจราจรในกรุงเทพมหานคร

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

หากกรุงเทพมหานครนำ Google Gemini มาวิเคราะห์การเกิดอุบัติเหตุจราจร ประชาชนจะได้รับประโยชน์มากมาย ดังนี้

๑. ถนนที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น

๑.๑ การระบุจุดเสี่ยง : Google Gemini สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อระบุจุดเสี่ยงที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ทำให้กรุงเทพมหานครสามารถดำเนินการมาตรการแก้ไข เช่น ปรับปรุงสภาพถนน ติดตั้งสัญญาณไฟจราจร หรือเพิ่มมาตรการควบคุมความเร็ว

๑.๒ การลดอุบัติเหตุ : การแก้ไขจุดเสี่ยงและปรับปรุงสภาพถนนจะช่วยลดจำนวนอุบัติเหตุและความรุนแรงของอุบัติเหตุ ทำให้การเดินทางบนท้องถนนในกรุงเทพมหานครปลอดภัยยิ่งขึ้น

๒. การจราจรที่คล่องตัวขึ้น

๒.๑ การบริหารจัดการการจราจร : Google Gemini สามารถวิเคราะห์ข้อมูลการจราจรแบบเรียลไทม์ เพื่อช่วยกรุงเทพมหานครบริหารจัดการการจราจรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มากขึ้น เช่น การปรับสัญญาณไฟจราจรให้เหมาะสมกับปริมาณรถ การแจ้งเตือนจุดติดขัดหรือการแนะนำเส้นทาง alternative

๒.๒ การลดปัญหาจราจรติดขัด : การบริหารจัดการการจราจรที่ดีขึ้นจะช่วยลดปัญหาจราจรติดขัด ทำให้ประชาชนสามารถเดินทางได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๓. การเดินทางที่สะดวกและปลอดภัยยิ่งขึ้น

๓.๑ ข้อมูลการเดินทาง : Google Gemini สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน เช่น สภาพการจราจร จุดเสี่ยง หรือเส้นทางที่แนะนำ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนวางแผนการเดินทางได้ดีขึ้นและหลีกเลี่ยงเส้นทางที่อาจเป็นอันตราย

๓.๒ แอปพลิเคชัน : กรุงเทพมหานครอาจพัฒนาแอปพลิเคชันที่ใช้ Google Gemini เพื่อให้ข้อมูลและคำแนะนำแก่ประชาชนในการเดินทาง ทำให้การเดินทางในกรุงเทพมหานครสะดวกและปลอดภัยยิ่งขึ้น

๔. ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม

๔.๑ ข้อมูลสาธารณะ : กรุงเทพมหานครสามารถเปิดเผยข้อมูลการวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรที่ได้จาก Google Gemini ให้ประชาชนเข้าถึงได้เพื่อสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่น

๔.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชน : ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจร โดยการให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะแก่กรุงเทพมหานครผ่านช่องทางต่าง ๆ

๕. การประหยัดงบประมาณ

๕.๑ การลดค่าใช้จ่าย : การลดจำนวนอุบัติเหตุจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ค่าซ่อมแซมรถยนต์ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕.๒ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ : การบริหารจัดการการจราจรที่ดีขึ้นจะช่วยลดการใช้พลังงานและลดมลพิษทางอากาศ

โดยสรุป การนำ Gemini มาใช้ในการวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในด้านความปลอดภัยความสะดวกสบายและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น อีกทั้งยังช่วยกรุงเทพมหานครในการบริหารจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

โครงการนี้ต่อยุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติราชการในประเด็นใด

แผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ฉบับปรับปรุง

๑. ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัย และยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑.๒ เมืองปลอดภัย

๒. ยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการจัดการมหานคร ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคนตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในมิติใด และข้อใด

ในมิติ ๙ ด้าน ๙ ดี อยู่ในมิติ ปลอดภัยดี บริหารจัดการดี

ข้อเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. นายไกรภัทร ธนสมบัติกุล ผู้อำนวยการสำนักการจราจรและขนส่ง

ข้อเสนอแนะ

เรื่องที่น่าสนใจมีเนื้อหาที่น่าสนใจ ควรต้องเพิ่มกระบวนการในการใช้โปรแกรม Google Gemini พร้อมทั้งเพิ่มข้อมูลให้ชัดเจนมากขึ้น การจะนำโปรแกรมนี้มาใช้จริงอาจต้องใช้เวลาในการสำรวจเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม ศึกษากฎหมายด้านความปลอดภัย ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้มาทั้งในรายละเอียดจากใบบันทึกประจำวันของตำรวจจราจร กฎหมายต่าง ๆ เป็นฐานข้อมูลที่จริงหรือไม่ และ Google Gemini สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ละเอียดและถูกต้องหรือไม่

๒. นางสาวจรัสศรี รัตตะมาน รองผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ควรอธิบายว่า Google Gemini คือโปรแกรมอะไร เพราะบางคนยังไม่รู้จักกับโปรแกรมนี้ พร้อมทั้งใส่ระยะเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูล มีการลดระยะเวลาในการวิเคราะห์ข้อมูลจากเดิมเท่าไร หลังจากนำ Google Gemini มาใช้ และควรเพิ่มเรื่องการเก็บข้อมูลให้ละเอียดว่ามีการเก็บข้อมูลอย่างไร

๓. นายดำรงฤทธิ์ พรหมณีวัฒน์ ผู้อำนวยการส่วนวิศวกรรมทาง ๒ สำนักงานวิศวกรรมทาง

สำนักการโยธา

ข้อเสนอแนะนำ

การใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงานมีรายละเอียดค่อนข้างมากไม่ว่าจะเป็นทางวิศวกรรมจราจรรวมไปถึงการชำระรถของถนน ควรต้องมีการบอกรายละเอียดในหน่วยงานที่ส่งต่อว่า เมื่อได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลจาก Google Gemini แล้วหน่วยงานใดมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินการ และหากโครงการนี้สามารถทำได้จริงจะตรงตามนโยบายของผู้ว่าราชการด้านเดินทางดีอีกด้านหนึ่ง

๔. นายสุเทพ ธัญญสิทธิ อาจารย์ที่ปรึกษา

ข้อเสนอแนะนำ

ในการนำเสนอมีการนำรูปเกี่ยวกับ AI มาใช้ทำให้ดูน่าสนใจ แต่ยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลของ Google Gemini ซึ่งยังไม่ชัดเจน ควรบอกประโยชน์และวิธีการใช้งานให้ชัดเจนและครบถ้วน

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ สภาพทั่วไป

ประเทศไทยได้มีการพัฒนาประเทศมาเป็นระยะ ๆ นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น รัฐบาลซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลและให้บริการประชาชนในทุก ๆ ด้าน ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี อนาคตประเทศไทย (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยที่พร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำเสนอนวัตกรรมระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล

กรุงเทพมหานครในฐานะองค์กรการบริหารส่วนท้องถิ่นได้เล็งเห็นการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยได้กำหนดเป็นแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๒ เมืองปลอดภัยอุบัติเหตุ และยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการ กรุงเทพมหานคร ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๗.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ กล่าวคือ

(๑) กรุงเทพมหานครเป็นเมืองที่สามารถลดอุบัติเหตุและมุ่งสร้างความปลอดภัยจากอุบัติเหตุโดยเฉพาะอุบัติเหตุทางถนนและขนส่งมวลชนสาธารณะ เพื่อป้องกันและลดจำนวนผู้บาดเจ็บหรือผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ

(๒) กรุงเทพมหานครมุ่งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการปฏิบัติงานของ หน่วยงานภายในกรุงเทพมหานคร รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูลเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร เพื่อสนับสนุนดำเนินงานและการตัดสินใจของผู้บริหารอย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สำนักการจราจรและขนส่งเป็นส่วนหนึ่งในหน่วยงานภายใต้การควบคุมของกรุงเทพมหานคร ได้ตอบสนองนโยบายของกรุงเทพมหานครโดยกำหนดวิสัยทัศน์ “มุ่งบริหารจัดการการจราจรให้คล่องตัวปลอดภัย และให้บริการขนส่งสาธารณะเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน” และมีหน้าที่การวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางแก้ไขปัญหารถจราจร ศึกษา วิเคราะห์และพัฒนาโครงการด้านระบบขนส่งมวลชนหลัก และระบบขนส่งมวลชนเสริมระบบเชื่อมต่อและเปลี่ยนถ่ายของระบบขนส่งสาธารณะ จัดทำแผนแม่บทการขนส่งของกรุงเทพมหานครจัดทำแผนแม่บท แผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการ เทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานพัฒนาระบบโปรแกรมด้านการจราจรและขนส่ง กำหนดมาตรฐานด้านวิศวกรรมจราจรจัดระบบจราจรเป็นโครงข่ายถนนในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ออกแบบความเหมาะสมของโครงข่ายถนนเพื่อปรับปรุงและแก้ไขปัญหารถจราจรเสนอแนะนโยบายมาตรการและแผนงานด้านความปลอดภัย พัฒนาระบบคลังข้อมูลและระบบสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร

เผยแพร่และให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการจราจรและขนส่ง และข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องทางสื่อออนไลน์ รมรณรงค์เสริมสร้างวินัยจราจร พัฒนาและเผยแพร่สื่อด้านวินัยจราจรแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป

ปัจจุบัน สำนักงานการจราจรและขนส่งมีการวิเคราะห์สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนที่เพิ่มขึ้น จากสถิติการเกิดอุบัติเหตุในกรุงเทพมหานคร ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๖ เฉลี่ยปีละ ๑๑๕,๘๕๐ ราย และเสียชีวิตเฉลี่ยปีละ ๙๐๙ ราย และมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ระบบบุคคลจัดเก็บข้อมูลทำให้เกิดความล่าช้า ขาดข้อมูลที่ไม่เพียงพอและไม่มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตการเกิดอุบัติเหตุ จึงเป็นที่มาของโครงการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุบนท้องถนนด้วยปัญญาประดิษฐ์ เพื่อความปลอดภัยและการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัย และหุ่นตัวต่อวิกฤตการณ์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑.๒ เมืองปลอดภัยและยุทธศาสตร์ที่ ๗ การสร้างความเป็นมืออาชีพในการจัดการมหานคร ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗.๕ เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ในการยกระดับความปลอดภัยทางถนน ลดจำนวนอุบัติเหตุและความสูญเสียที่เกิดขึ้น ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง และการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุฯ สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ (Smart City) ที่เป็นหนึ่งในกลยุทธ์สำคัญของแผนพัฒนาฯ นอกจากนั้น การลดอุบัติเหตุบนท้องถนนไม่เพียงแต่ช่วยรักษาชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน แต่ยังส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และสังคมอย่างยั่งยืน

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ในมิติ ๙ ด้าน ๙ ดี อยู่ในมิติ ปลอดภัยดี เดินทางดี บริหารจัดการดี

โครงการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุบนท้องถนนด้วยปัญญาประดิษฐ์ เพื่อความปลอดภัยและการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน มีความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในเอกสารที่ให้มา ดังนี้

๑. สอดคล้องกับนโยบาย "ปลอดภัยดี"

- **ลดจุดเสี่ยงด้านอุบัติเหตุ** : โครงการ AI สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อระบุจุดเสี่ยงที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ช่วยให้ กทม. ปรับปรุงกายภาพ เช่น ถนน ทางข้าม และติดตั้งสัญญาณไฟจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุได้อย่างตรงจุด ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย "ตรวจสอบและปรับปรุงทางข้ามทั้งกรุงเทพฯ ให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย" และ "ลดความเร็ว ลดความเสี่ยง ในย่านชุมชนและถนนสายรอง"

- **ใช้ข้อมูลสนับสนุนการทำงานเชิงรุก** : การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย AI สามารถนำไปพัฒนาฐานข้อมูลจุดเสี่ยงต่าง ๆ (BKK Risk Map) และใช้ CCTV ในการกวดขันวินัยจราจร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย "พัฒนาฐานข้อมูลดิจิทัลพื้นที่จุดเสี่ยงความปลอดภัย (BKK Risk Map)" และ "ใช้ CCTV กวดขันวินัยจราจร"

- **ส่งเสริมวินัยจราจร** : ข้อมูลจากโครงการ AI สามารถใช้ในการรณรงค์และปลูกฝังจิตสำนึกด้านความปลอดภัยทางถนน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย "ปลูกฝังจิตสำนึก ส่งเสริมการสร้างระเบียบ กวดขันวินัยจราจรอย่างเข้มงวด"

๒. สนับสนุนนโยบาย "เดินทางดี"

- **ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน** : ข้อมูลจากโครงการ AI ช่วยระบุจุดที่ต้องปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน ทางเท้า และสะพาน เพื่อเพิ่มความปลอดภัยและความสะดวกในการเดินทาง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย "กรุงเทพฯ เดินได้ พัฒนาทางเดินเท้าคุณภาพ ๑,๐๐๐ กม." และ "เสริมศักยภาพสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา หาคความเป็นไปได้เพิ่มสะพานใหม่"

- **บริหารจัดการจราจร** : ข้อมูลจากโครงการ AI สามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการจราจรทั้งระบบ เช่น การปรับสัญญาณไฟจราจร และการจัดการจุดที่ทำให้เกิดปัญหาการจราจร ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย "จัดตั้ง Command Center บริหารจราจรร่วมกับตำรวจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง" และ "บริหารจัดการจราจรด้วยระบบอัจฉริยะ (ITMS)"

๓. เกี่ยวข้องกับนโยบาย "บริหารจัดการดี"

- **ใช้เทคโนโลยีและข้อมูล** : โครงการ AI เป็นตัวอย่างของการนำเทคโนโลยีและข้อมูลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเมือง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย "วิเคราะห์ข้อมูลเมือง ต่อยอดสู่การแก้ไขปัญหา" และ "พัฒนาแบบจำลองเสมือนกรุงเทพฯ (Digital Twin)"

- **เปิดเผยข้อมูล** : การเปิดเผยข้อมูลจากโครงการ AI สู่สาธารณะเป็นการเพิ่มความโปร่งใสในการทำงานของ กทม. ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย "เปิดเผยข้อมูลศักยภาพสูงของ กทม. (Open Bangkok)"

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงานซึ่งสอดคล้องประเด็นที่ศึกษา

ภาพที่ ๑-๑ สถิติจำนวนผู้บาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๗

ภาพที่ ๑-๒ สถิติจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๖๒ - ๒๕๖๗

ข้อมูลจากศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ ThaiRSC และรายงานสถิติอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่รวบรวมโดยสำนักงานการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร เผยให้เห็นถึงสถานการณ์อุบัติเหตุที่น่าวิตกกังวล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง ๒๕๖๖ พบว่ามีจำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ยิ่งไปกว่านั้น ในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ตัวเลขผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตพุ่งสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๒ สถิติยังระบุว่าเดือนมกราคมเป็นเดือนที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นมากที่สุดในทุกปีที่ผ่านมา และมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ รายงานสถิติอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ยังชี้ให้เห็นว่าผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์เป็นกลุ่มเสี่ยงสูงสุด โดยคิดเป็น ๘๓% ของผู้เสียชีวิตทั้งหมด และส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย (๘๒%) นอกจากนี้ พฤติกรรมการขับรถเร็วเกินกำหนด (๒๕๘ รายในปี ๒๕๖๖) และการดื่มแล้วขับ (๑๓๒ รายในปี ๒๕๖๖) เป็นปัจจัยเสี่ยงสำคัญที่นำไปสู่อุบัติเหตุร้ายแรง ในส่วนของปัจจัยด้านกายภาพ สภาพถนนและแสงสว่างที่ไม่เพียงพอก็เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาทึบก่อนเที่ยงคืน ซึ่งเป็นช่วงที่มีผู้เสียชีวิตมากที่สุด

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพิ่มความปลอดภัยบนท้องถนน

- เพื่อลดจำนวนอุบัติเหตุ : การวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุในอดีต ร่วมกับเทคโนโลยี AI สามารถช่วยระบุรูปแบบ พฤติกรรม และจุดเสี่ยงที่นำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการออกนโยบาย ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยลดจำนวนและความรุนแรงของอุบัติเหตุได้

- เพิ่มความปลอดภัยของผู้ใช้ถนน : AI สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ใช้ถนนแต่ละประเภท เช่น คนขับ คนขี่จักรยาน และคนเดินถนน ข้อมูลนี้สามารถนำไปพัฒนาระบบช่วยเหลือผู้ใช้ถนน เช่น ระบบเตือนจุดอันตราย ระบบแนะนำเส้นทางที่ปลอดภัย และระบบควบคุมความเร็วอัตโนมัติ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความปลอดภัยของผู้ใช้ถนนทุกประเภท

๒. สนับสนุนการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

- ลดมลพิษทางอากาศ : การลดจำนวนอุบัติเหตุและความแออัดบนท้องถนนจะช่วยลดมลพิษทางอากาศจากยานพาหนะ ซึ่งจะส่งผลดีต่อสุขภาพของประชาชนและสิ่งแวดล้อม
- พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน : ข้อมูลจากการวิเคราะห์อุบัติเหตุสามารถนำไปใช้ในการออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การออกแบบถนน ทางเท้า และทางเลี้ยวที่ปลอดภัย การติดตั้งกล้องวงจรปิดและการปรับปรุงระบบแสงสว่างบนท้องถนนเพื่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ศึกษา

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

สำนักงานการจราจรและขนส่งเป็นองค์กรชั้นนำด้านการบริหารจัดการเดินทางด้วยนวัตกรรมและการมีส่วนร่วมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน และพัฒนาให้กรุงเทพมหานครเป็นเมืองน่าอยู่และปลอดภัยสำหรับทุกคน

๒.๑.๒ พันธกิจ

๑. พัฒนาระบบบริหารจัดการระบบการขนส่งสาธารณะ จุดเชื่อมต่อการเดินทางและบริหารที่จอดรถให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ และส่งเสริมการเดินทางทางเลือกในเขตกรุงเทพมหานครให้สะดวก ปลอดภัยอยู่ในระดับมาตรฐานสากล รวมทั้งส่งเสริมการใช้พลังงานทางเลือกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วน และประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการเดินทางให้มีความสะดวก ปลอดภัย รวมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกด้านวินัยจราจรและพฤติกรรมการเดินทางของประชาชนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

๓. สรรหา และพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม ระบบฐานข้อมูลการจราจร เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการระบบการจราจร การเปิดเผยข้อมูลการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมการเดินทางอย่างยั่งยืนให้เป็นมหานครที่น่าอยู่สำหรับทุกคน

๔. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว สามารถให้บริการและตอบสนองความต้องการขององค์กรทุกภาคส่วน และประชาชนให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด

๕. พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลให้เหมาะสม รองรับการเปลี่ยนแปลง มุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะ และศักยภาพ ส่งเสริมให้มีโอกาสก้าวหน้าตามสายวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณตามวิชาชีพ รวมทั้งมีความสมดุลทั้งด้านชีวิตการทำงานและครอบครัว

๒.๑.๓ เป้าหมาย

ตัววัดผลหลักตามแผนปฏิบัติการสำนักงานการจราจรและขนส่ง ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ประกอบด้วย

๑. ออกแบบ ปรับปรุงพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการสัญจรด้วยการเดิน การใช้จักรยาน และการเชื่อมต่อขนส่งมวลชน ๑๐ ย่าน

๒. ติดตั้งสัญญาณไฟจราจรแบบ Adaptive Signaling เพิ่มขึ้น ๕๐ ทางแยก

๓. ความสำเร็จในการบริหารจัดการระบบ ITMS (Command Center) เชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อการบริหารจัดการจราจรและความปลอดภัย

๔. ปรับกายภาพ เช่น คอขวด จุดกลับรถ การขยายปากซอย ฯลฯ ๗๐ จุด
๕. ติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) บริเวณทางเท้า และจุดตรึงในที่ห้ามจอด ๑๐๐ จุด
๖. ติดตั้งสถานี EV charging station ๒๐ จุด
๗. ติดตั้งสถานีสับเปลี่ยนแบตเตอรี่รถจักรยานยนต์ไฟฟ้า บริเวณสถานี BTS ๑๕ สถานี
๘. ประชาสัมพันธ์จุดจอดแล้วจร ของภาคเอกชน จุดเชื่อมต่อขนส่งมวลชน ฯลฯ

๑ แห่ง

๙. จำนวนโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนต้นแบบด้านความปลอดภัยทางถนน กรุงเทพมหานคร (Road Safety Culture School) ๑๘ แห่ง

๑๐. เพิ่มเส้นทาง BMA Feeder ๑ เส้นทาง
๑๑. สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการจัดเส้นทาง Feeder ๑ เส้นทาง
๑๒. บริหารจัดการเดินรถ BRT เปลี่ยนเป็นรถโดยสารขานต่ำ และรถ EV
๑๓. ปรับปรุงป้ายหยุดรถโดยสารประจำทางรูปแบบใหม่ ๑๕๐ ป้าย
๑๔. ก่อสร้างศาลาที่พักผู้โดยสารรูปแบบใหม่ ๑๐๐ หลัง
๑๕. บริหารจัดการรถไฟฟ้า ศึกษาแนวทางการร่วมลงทุน
๑๖. พัฒนาจุดเชื่อมต่อการเดินทาง (Hub) ๑ จุด
๑๗. จัดให้มีทางเชื่อมเพื่อเข้าสู่รถไฟฟ้า ๓ แห่ง
๑๘. จัดทำยานจักรยานและทางเดิน ปั่น สะดวก ๒ ย่าน
๑๙. สนับสนุนการเปิดพื้นที่ให้เอกชนให้บริการ Bike Sharing ๒,๐๐๐ คัน
๒๐. จัดทำสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยสำหรับทางจักรยาน ๒ เส้นทาง
๒๑. ก่อสร้างและปรับปรุงท่าเรือ ๖ ท่า
๒๒. สนับสนุน เปิดพื้นที่ให้เอกชนให้บริการเรือโดยสารสาธารณะ ๑ เส้นทาง
๒๓. จำนวนกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) เพื่อความปลอดภัยเพิ่มขึ้น ๒,๐๐๐ กล้อง
๒๔. ร้อยละของผู้ที่ขอคัดลอกภาพออนไลน์ต่อจำนวนผู้ยื่นขอคัดลอกภาพทั้งหมด

ร้อยละ ๔๕

๒๕. ร้อยละของผู้ที่ขอคัดลอกภาพออนไลน์ได้ภาพ CCTV ใน ๒๔ ชั่วโมง ร้อยละ ๖๐
๒๖. จำนวนจุดเสี่ยงอุบัติเหตุที่ได้รับการแก้ไข ๕๐ จุด
๒๗. ร้อยละผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุลดลงจากปีฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๖) ลดลงร้อยละ ๑๓
๒๘. ระยะทางที่ได้รับการประเมินวิเคราะห์ความปลอดภัยทางถนนกรุงเทพมหานคร ด้วยมาตรฐานนานาชาติ (iRAP) ระดับความปลอดภัยเบื้องต้น (Pre-Star Rating) ๕๐๐ กิโลเมตร
๒๙. ระยะทางถนนนำร่องที่ได้รับการคัดเลือกเพื่อจัดทำแบบแนวคิดเบื้องต้น (Conceptual Design) ตามผลการประเมินวิเคราะห์ความปลอดภัยทางถนนกรุงเทพมหานคร ด้วยมาตรฐานนานาชาติ (iRAP) ๕๐ กิโลเมตร

๓๐. จำนวนทางม้าลายขีดจาง (สีขาว) ที่ได้รับการทาสี ๕๐๐ แห่ง
๓๑. จำนวนพื้นที่โคลด์พลาสติก (แดง) ที่ได้รับการทาสี ๕๐ แห่ง
๓๒. จำนวนไฟทางข้ามแบบกดปุ่ม ที่ได้รับการติดตั้ง ๑๐ แห่ง
๓๓. จำนวนไฟกะพริบเตือนทางข้าม ที่ได้รับการติดตั้ง ๑๐๐ แห่ง

๓๔. จำนวนการติดตั้งกล้อง CCTV เพื่อตรวจจับการฝ่าฝืนสัญญาณไฟจราจรและเครื่องหมายจราจรบริเวณทางแยกในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๒๐ แห่ง

๓๕. จำนวนการติดตั้งกล้อง CCTV บริเวณทางม้าลาย ๑๐๐ แห่ง

๓๖. จำนวนสิทธิการใช้งานจากการจัดหาระบบการวิเคราะห์วิดีโอที่ขับเคลื่อนด้วย AI ๓๐๐ สิทธิการใช้งาน

๓๗. จุดที่ติดตั้งป้ายจำกัดความเร็วบริเวณชุมชน โรงเรียน โรงพยาบาล ๓๘ จุด

๓๘. จำนวนการให้บริการรถ BMA Feeder ๔ เส้นทาง

๓๙. จำนวนรถยนต์พลังงานไฟฟ้าใช้ในราชการ (ดัดแปลงรถราชการเป็นรถยนต์ไฟฟ้าดัดแปลง (EV Conversion) ๕๐๐ คัน (สะสม ๑,๕๕๘ คัน)

๔๐. จำนวนรถพลังงานไฟฟ้าใช้ในราชการ (Shuttle Bus) ๑๗ คัน

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

๑. พัฒนา บริหารจัดการระบบการขนส่งสาธารณะ จุดเชื่อมต่อการเดินทางและบริหารที่จอดรถให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ และส่งเสริมการเดินทางทางเลือกในเขตกรุงเทพมหานครให้สะดวกปลอดภัยอยู่ในระดับมาตรฐานสากล รวมทั้งส่งเสริมใช้พลังงานทางเลือกที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒. ส่งเสริม สนับสนุนให้ทุกภาคส่วน และประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการเดินทางให้มีความสะดวก ปลอดภัย รวมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกด้านวินัยจราจรและพฤติกรรมการเดินทางของประชาชนให้มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

๓. สรรหา และพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัล นวัตกรรม ระบบฐานข้อมูลการจราจรเพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการระบบการจราจร การเปิดเผยข้อมูลการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง รวมทั้งการสร้างนวัตกรรมการเดินทางอย่างยั่งยืน ให้เป็นมหานครที่น่าอยู่สำหรับทุกคน

๔. พัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่น คล่องตัว สามารถให้บริการและตอบสนองความต้องการขององค์กรทุกภาคส่วน และประชาชนให้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด

๕. พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลให้เหมาะสม รองรับการเปลี่ยนแปลง มุ่งเน้นการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะ และศักยภาพ ส่งเสริมให้มีโอกาสก้าวหน้าตามสายวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณตามวิชาชีพ รวมทั้งมีความสมดุลทั้งด้านชีวิตการทำงานและครอบครัว

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรที่ศึกษา

- ตามแผนปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘ สำนักงานการจราจรและขนส่ง
- ตามขั้นตอนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุบนท้องถนนของสำนักงานการจราจรและขนส่งผ่าน SWOT Analysis เพื่อการพัฒนาโครงการ ได้ดังนี้

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strengths)

๑. สำนักการจราจรและขนส่งมีแผนรายปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๗๐) และแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๗

๒. ผู้บริหารสำนักการจราจรและขนส่งมีนโยบายที่ชัดเจน ให้ความสำคัญใส่ใจ และมีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างชัดเจน

๓. บุคลากรมีความรู้ ความสามารถหลายด้าน ความเข้าใจในปัญหาที่เกิดขึ้น มีความชำนาญ และประสบการณ์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

๔. มีอุปกรณ์เครื่องมือเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการและดำเนินการ

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑. มีงานนโยบายมากเกินไปบุคลากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทำให้การดำเนินงานตามภารกิจ หน้าที่ประจำไม่เพียงพอมีประสิทธิภาพ

๒. งบประมาณในการแก้ไขปัญหาไม่เพียงพอ ไม่ได้รับงบประมาณตามแผนยุทธศาสตร์ ที่กำหนด

๓. การปฏิบัติงานของส่วนราชการไม่ตรงตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนด

๔. สถานที่ของหน่วยงานคับแคบไม่เพียงพอ ไม่สะดวกต่อการปฏิบัติงาน

๕. อัตรากำลังบุคลากรไม่สอดคล้องเมื่อเทียบกับปริมาณงานและลักษณะงานที่ต้องดำเนินการ จัดการบริการเชิงรุกและนโยบายเร่งด่วน

๒.๒.๒ ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunities)

๑. รัฐบาลและกรุงเทพมหานครมีนโยบายหลักที่เหมือนกันในการแก้ไขปัญหาจราจรตอบสนอง ความต้องการของประชาชน

๒. ระบบรถไฟฟ้าสามารถลดการสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ ลดการใช้พลังงานน้ำมันเชื้อเพลิง และลดภาวะโลกร้อนรวมถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

๓. การก่อสร้างระบบรถไฟฟ้าขนาดใหญ่สามารถกระตุ้นการลงทุนและการจ้างงาน ภายในประเทศ

๔. ประชาชนให้ความคาดหวังกับนโยบายด้านการจราจรโดยเฉพาะระบบรถไฟฟ้า

๕. การเดินทางของประชาชนเพิ่มมากขึ้นตามการขยายตัวของตัวเมืองและการพัฒนาเมือง

๖. การแก้ไขปัญหาจราจรเป็นสิ่งที่ประชาชนต้องการโดยเร่งด่วน

๗. ได้รับการสนับสนุนในการดำเนินงานจากรัฐบาล ภาคเอกชนและมูลนิธิต่าง ๆ ด้วยดี

อุปสรรค (Threats)

๑. การเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลอย่างทันทีทันใดทำให้โครงการระบบขนส่งมวลชน ขนาดใหญ่ เกิดความล่าช้า และเกิดการชะลอโครงการ

๒. ยังไม่มีการกระจายอำนาจลงสู่ส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม ชัดเจน และแน่นอน

๓. ไม่มีเจ้าภาพหลักในการแก้ไขปัญหาจราจรในพื้นที่ กทม.และปริมณฑล

๔. การบังคับใช้กฎหมายด้านการจราจรและขนส่งยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

๕. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนการแก้ไขปัญหารถราจรอย่างยั่งยืน

๖. กรุงเทพมหานครมีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับนโยบายทุก ๔ ปี ทำให้การดำเนินโครงการขนาดใหญ่ขาดเสถียรภาพ และทำให้เกิดโครงการใหม่เพิ่มขึ้น ซึ่งจำเป็นต้องจัดสรรเงินให้แก่โครงการใหม่แทนโครงการที่ดำเนินการต่อเนื่องไว้เดิม อีกทั้งเสถียรภาพของรัฐบาลมีความมั่นคงน้อย และมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลอยู่เสมอ มีผลต่อโครงการระยะยาวของกรุงเทพมหานคร ในการระดมทุนจากเงินกู้ที่ต้องให้รัฐบาลค้ำประกัน

๗. หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องยังไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการดำเนินการกิจ

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวคิดการพัฒนางานที่ศึกษา

สามารถแบ่งได้เป็น ๔ กลยุทธ์ ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก คือการดำเนินการสร้างถนน ซ่อมแซมบำรุงรักษาถนนให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข คือการเพิ่มประสิทธิภาพความพร้อมของถนนให้สัญจรได้สะดวกปลอดภัย มากที่สุด

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน คือการเพิ่มขีดความสามารถ กำหนดขอบเขตของปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนให้ชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาลดอุบัติเหตุ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ คือการระบุด้านการณและข้อมูลอุบัติเหตุจากการนำข้อมูลต่าง ๆ มาคิด วิเคราะห์ แยกแยะแล้ว มีปัญหาหรืออุปสรรคใด ๆ ที่ควรนำไปเข้าหลักการคิดแบบ SWOT ได้เพียงพอ กับเป้าหมายหรือไม่ เพื่อป้องกัน

นอกจากนี้การใช้ McKinsey ๗-S Framework เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบ ได้ดังนี้

๑. กลยุทธ์ (Strategy) : การนำ AI มาใช้เพื่อลดอุบัติเหตุและพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

๒. โครงสร้าง (Structure) : การจัดตั้งทีมงานที่มีความเชี่ยวชาญหลากหลายด้าน

๓. ระบบ (Systems) : การพัฒนาระบบจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

๔. ทักษะ (Skills) : ความเชี่ยวชาญด้าน AI, การวิเคราะห์ข้อมูล และการบริหารจัดการโครงการ

๕. บุคลากร (Staff) : นักวิเคราะห์ข้อมูล, วิศวกร AI, ผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยทางถนน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ

๖. รูปแบบการบริหาร (Style) : การทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ มีความโปร่งใส และเปิดรับฟังความคิดเห็น

๗. ค่านิยมร่วม (Shared Values) : ความมุ่งมั่นในการสร้างเมืองที่ปลอดภัยและยั่งยืน

แนวคิดการพัฒนางานจาก McKinsey ๗-S Framework:

๑. สร้างความสอดคล้อง : ทุกองค์ประกอบต้องสอดคล้องและสนับสนุนกลยุทธ์หลัก

๒. พัฒนาบุคลากร : เพิ่มทักษะและความเชี่ยวชาญด้าน AI และการวิเคราะห์ข้อมูล

๓. ปรับปรุงระบบ : พัฒนาระบบจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ

๔. สร้างวัฒนธรรมองค์กร : ส่งเสริมการทำงานร่วมกันแบบบูรณาการ มีความโปร่งใส และมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

ปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนในกรุงเทพมหานครเป็นปัญหาเรื้อรังที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตของประชาชน การแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ และทันสมัย เพื่อให้สามารถวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โครงการนี้จึงมุ่งเน้นการพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลอุบัติเหตุในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยนำ Google Gemini ซึ่งเป็นโมเดล AI ขั้นสูงมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

Gemini คือ แอปพลิเคชันที่ถูกพัฒนาโดย Google ด้วยระบบ Large Language Model (LLM) ที่ถูกฝึกฝนให้มีความรู้จากการจัดเก็บข้อมูลมากมายจึงมีความสามารถในการสื่อสารและสร้างข้อความเหมือนการตอบสนองโดยมนุษย์ไม่ว่าจะในรูปแบบประโยคและคำถามต่าง ๆ พร้อมทั้งยังมีการขยายการเรียนรู้ไปสู่ภาษาอื่น ๆ นอกเหนือจากภาษาอังกฤษ ซึ่งรองรับถึง ๑๘๐ ภาษาทั่วโลกที่รวมถึงภาษาไทยให้สามารถใช้ Google Gemini พูดคุยภาษาไทยทั้งผ่านแชทและเสียงพูดได้อีกด้วย

- เป็นการวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาด้านความปลอดภัยบนท้องถนนอย่างยั่งยืน
- สามารถต่อยอดในการนำข้อมูลอุบัติเหตุบนท้องถนน แยกเป็นจำนวนคนที่เกิดอุบัติเหตุ ประเภทที่เกิดอุบัติเหตุ ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ หรือแม้แต่สาเหตุการเกิดอุบัติเหตุโดยละเอียดได้

- สามารถทราบปัญหาและสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุ สาเหตุจากน้อยไปหามาก
- องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปปรับใช้เพื่อแก้ไขปัญหา และช่วยป้องกันการเกิดอุบัติเหตุได้ตรงจุดกับกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่ต้นเหตุถึงปลายเหตุ โดยใช้หลักการวิเคราะห์แบบเดียวกัน

- ประชาชนจะได้รับผลประโยชน์จากการใช้รถ
- ใช้ถนนได้อย่างปลอดภัย

กระบวนการดำเนินงาน

๑. ออกแบบและพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูล: กำหนดโครงสร้างฐานข้อมูล รูปแบบข้อมูล และวิธีการเชื่อมต่อข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มีองค์ประกอบดังนี้

๑.๑ การกำหนดโครงสร้างฐานข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

- เลือกประเภทของฐานข้อมูลที่เหมาะสม (เช่น SQL, NoSQL) เพื่อรองรับข้อมูลที่หลากหลายและมีปริมาณมาก

- ออกแบบตาราง (Tables) และความสัมพันธ์ (Relationships) เพื่อจัดเก็บข้อมูลอุบัติเหตุ, ตำแหน่ง, เวลา, สภาพแวดล้อม, ผู้เกี่ยวข้อง, และรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

- พิจารณาการใช้ฐานข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Database) เพื่อจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตำแหน่งของอุบัติเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ การกำหนดรูปแบบข้อมูล การกำหนดรูปแบบของข้อมูลที่รวบรวมจากแหล่งต่าง ๆ ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อความสะดวกในการจัดเก็บและวิเคราะห์ เช่น ข้อมูลตำแหน่งอาจอยู่ในรูปแบบพิกัดทางภูมิศาสตร์ (Latitude, Longitude) ข้อมูลเวลาอาจอยู่ในรูปแบบ ISO ๘๖๐๑

๑.๓ การเชื่อมต่อข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

- พัฒนา API หรือ Interface เพื่อเชื่อมต่อข้อมูลจากระบบต่าง ๆ เช่น ระบบรายงานอุบัติเหตุของตำรวจ ระบบกล้องวงจรปิดของ กทม. แอปพลิเคชันรายงานอุบัติเหตุของประชาชน

๑.๔ สร้างระบบ ETL (Extract, Transform, Load) เพื่อดึงข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ แปลงข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการ และนำเข้าสู่ฐานข้อมูล

๒. ปรับแต่ง Google Gemini : ฝึกสอนโมเดล Google Gemini ให้เข้าใจบริบทของข้อมูลอุบัติเหตุ และปรับแต่งให้เหมาะสมกับการใช้งาน ประกอบด้วย

๒.๑ ทำความเข้าใจข้อมูล : มีรายละเอียดดังนี้

- ศึกษาและทำความเข้าใจลักษณะของข้อมูลอุบัติเหตุในกรุงเทพมหานคร เช่น รูปแบบข้อมูล ปริมาณข้อมูล และความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูล

- วิเคราะห์ปัญหาและความท้าทายในการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุ

๒.๒ ฝึกสอนโมเดล : มีรายละเอียดดังนี้

- เตรียมข้อมูลสำหรับการฝึกสอนโมเดล เช่น ข้อมูลอุบัติเหตุในอดีต ข้อมูลสภาพแวดล้อม ข้อมูลการจราจร

- ใช้เทคนิคการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) เช่น Supervised Learning Unsupervised Learning หรือ Reinforcement Learning เพื่อฝึกสอนโมเดล

- ปรับแต่งพารามิเตอร์ของโมเดลให้เหมาะสมกับข้อมูลและปัญหาที่ต้องการแก้ไข

๒.๓ ประเมินผลและปรับปรุง : มีรายละเอียดดังนี้

- ทดสอบประสิทธิภาพของโมเดลด้วยข้อมูลที่ไม่ได้ใช้ในการฝึกสอน

- วิเคราะห์ข้อผิดพลาดและปรับปรุงโมเดลให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๓. วิเคราะห์ข้อมูล: ใช้ Google Gemini ในการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุที่รวบรวมได้ เพื่อระบุรูปแบบ สาเหตุ และปัจจัยเสี่ยง ประกอบด้วย

๓.๑ วิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) :

- สรุปและนำเสนอข้อมูลอุบัติเหตุในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น สถิติการเกิดอุบัติเหตุ จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต สาเหตุของอุบัติเหตุ ประเภทของยานพาหนะที่เกี่ยวข้อง

- ใช้เทคนิคการสร้างภาพข้อมูล (Data Visualization) เช่น แผนที่ความร้อน (Heatmap) กราฟเส้น (Line Chart) แผนภูมิแท่ง (Bar Chart) เพื่อแสดงข้อมูล

๓.๒ วิเคราะห์เชิงวินิจฉัย (Diagnostic Analysis) :

- เจาะลึกสาเหตุของอุบัติเหตุแต่ละครั้ง โดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น สภาพถนน สภาพอากาศ พฤติกรรมของผู้ขับขี่ สภาพของยานพาหนะ

- ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เชิงสถิติ (Statistical Analysis) เช่น การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

๓.๓ วิเคราะห์เชิงทำนาย (Predictive Analysis) :

- สร้างแบบจำลองเพื่อทำนายความน่าจะเป็นของการเกิดอุบัติเหตุในอนาคต โดยพิจารณาจากข้อมูลในอดีตและปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ใช้เทคนิคการเรียนรู้ของเครื่อง เช่น Regression, Classification, Time Series Analysis

๓.๔ วิเคราะห์เชิงแนะนำ (Prescriptive Analysis) :

- นำผลการวิเคราะห์มาใช้ในการกำหนดนโยบายและมาตรการป้องกันอุบัติเหตุ เช่น การปรับปรุงสภาพถนน การติดตั้งสัญญาณไฟจราจร การรณรงค์เพื่อความปลอดภัย

๔. พัฒนา Dashboard และระบบแจ้งเตือน: สร้างเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงข้อมูลและรับการแจ้งเตือนได้สะดวก ประกอบด้วย

๔.๑ Dashboard : มีรายละเอียดดังนี้

- ออกแบบและพัฒนา Dashboard ที่ใช้งานง่ายและแสดงข้อมูลได้หลากหลายมิติ
- แสดงข้อมูลสถิติอุบัติเหตุในรูปแบบที่เข้าใจง่าย เช่น แผนที่แสดงตำแหน่งอุบัติเหตุ กราฟแสดงแนวโน้มการเกิดอุบัติเหตุ
- สามารถกรองและปรับแต่งข้อมูลได้ตามความต้องการของผู้ใช้งาน

๔.๒ ระบบแจ้งเตือน : มีรายละเอียดดังนี้

- พัฒนาระบบแจ้งเตือนแบบเรียลไทม์ (Real-time Alert) เพื่อแจ้งเหตุการณ์อุบัติเหตุให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบโดยเร็วที่สุด
- ใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น SMS, Email, แอปพลิเคชัน
- กำหนดเกณฑ์การแจ้งเตือนที่เหมาะสม เช่น ความรุนแรงของอุบัติเหตุ ตำแหน่งที่เกิดเหตุ

๕. ทดสอบและประเมินผล : ทำการทดสอบระบบและประเมินผลการใช้งาน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๕ ผลผลิตและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ผลผลิต

นำข้อมูลมาเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ด้วยปัญญาประดิษฐ์ ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้สามารถนำไปแก้ไขปัญหาได้ถูกต้อง เป็นผลให้ถนนมีความปลอดภัย ทำให้การเดินทางสะดวกยิ่งขึ้น การจราจรมีความคล่องตัว โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืน

๒.๕.๒ ตัวชี้วัด

สามารถดำเนินการบรรลุยุทธศาสตร์ด้านการสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืน ตัวอย่างการดำเนินการ และการสร้างความเป็นมืออาชีพในการบริหารจัดการมหานคร อีกทั้งยังสนองนโยบายของผู้บริหาร ๙ ดี ๙ ด้าน คือ การบริหารจัดการดี ทั้งข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแก้ไขปัญหาได้ตรงจุด ทำให้ถนนมีความปลอดภัยมากขึ้น

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ และงบประมาณ

ชื่อโครงการ	การวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุบนท้องถนนด้วยปัญญาประดิษฐ์เพื่อความปลอดภัยและพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน
หน่วยงานรับผิดชอบ	สำนักการจราจรและขนส่ง
ปีงบประมาณ	๒๕๖๘ – ๒๕๖๙

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

อัตราการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนในกรุงเทพมหานครเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน กรุงเทพมหานครเมืองหลวงที่เต็มไปด้วยสีสันและความคึกคัก ทว่าภายใต้ภาพลักษณ์ความเจริญนั้น กลับมีปัญหาระบบการจราจรที่ติดขัดและอุบัติเหตุบนท้องถนนที่ยังคงอยู่ในระดับสูง ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมาก สร้างความสูญเสียทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมหาศาล จากข้อมูลของศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ ThaiRSC และสำนักการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร ระบุว่า ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถึง ๒๕๖๖ จำนวนผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนในกรุงเทพฯ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเดือนมกราคม เป็นเดือนที่เกิดอุบัติเหตุมากที่สุดทุกปี ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์เป็นกลุ่มเสี่ยงสูงสุด (๘๓% ของผู้เสียชีวิตทั้งหมด) และส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย (๘๒%)

สาเหตุหลักของอุบัติเหตุ

- พฤติกรรมการขับขี่ การขับรถเร็วเกินกำหนด (๒๕๘ รายในปี ๒๕๖๖) และการดื่มแล้วขับ (๑๓๒ รายในปี ๒๕๖๖)
- ปัจจัยด้านกายภาพ สภาพถนนและแสงสว่างที่ไม่เพียงพอ โดยเฉพาะในช่วงเวลาก่อนเที่ยงคืน ซึ่งเป็นช่วงที่มีผู้เสียชีวิตมากที่สุด

ผลกระทบของอุบัติเหตุบนท้องถนน

- ด้านเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ การสูญเสียกำลังแรงงานที่มีคุณค่าและความเสียหายต่อทรัพย์สิน
- ด้านสังคม ความสูญเสียที่ประเมินค่าไม่ได้ให้กับผู้ประสบเหตุและครอบครัว ความเครียดและความล่าช้าในการเดินทาง การขาดข้อมูลที่เพียงพอและมีประสิทธิภาพเป็นหนึ่งในอุปสรรคสำคัญ การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ Machine Learning มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล จะช่วยให้การวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น กรุงเทพมหานครต้องการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนนอย่างจริงจัง เพื่อคืนความปลอดภัยให้กับท้องถนนในกรุงเทพฯ

๓.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพิ่มความปลอดภัยบนท้องถนน

๑.๑ เพื่อลดจำนวนอุบัติเหตุ : การวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุในอดีต combined กับเทคโนโลยี AI สามารถช่วยระบุรูปแบบ พฤติกรรม และจุดเสี่ยงที่นำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ในการออกนโยบาย ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยลดจำนวนและความรุนแรงของอุบัติเหตุได้

๑.๒ เพิ่มความปลอดภัยของผู้ใช้ถนน : AI สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ใช้ถนนแต่ละประเภท เช่น คนขับ คนขี่จักรยาน และคนเดินถนน ข้อมูลนี้สามารถนำไปพัฒนาระบบช่วยเหลือผู้ใช้ถนน เช่น ระบบเตือนจุดอันตราย ระบบแนะนำเส้นทางที่ปลอดภัย และระบบควบคุมความเร็วอัตโนมัติ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความปลอดภัยของผู้ใช้ถนนทุกประเภท

๒. สนับสนุนการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน : ข้อมูลจากการวิเคราะห์อุบัติเหตุ สามารถนำไปใช้ในการออกแบบและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การออกแบบถนนทางเท้า และทางเลี้ยวที่ปลอดภัย การติดตั้งกล้องวงจรปิด และการปรับปรุงระบบแสงสว่างบนท้องถนน เพื่อการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

๓. เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการจราจร

ใช้ข้อมูลที่วิเคราะห์ได้เพื่อสร้างแบบจำลองการทำนายความเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละพื้นที่ โดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยในการวางแผนและจัดการจราจรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดปัญหาการจราจรติดขัด และทำให้การเดินทางในกรุงเทพมหานครสะดวกและปลอดภัยมากขึ้น

๓.๓ เป้าหมาย

เป้าหมายของโครงการนี้มีดังนี้:

๑. การรวบรวมและประมวลผลข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน

๑.๑ สร้างฐานข้อมูลอุบัติเหตุที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย

๑.๒ รวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ภาพจากกล้องวงจรปิด รายงานอุบัติเหตุ และข้อมูลสภาพแวดล้อม

๒. การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างแม่นยำ

๒.๑ ใช้เทคโนโลยี AI ในการวิเคราะห์และระบุรูปแบบและสาเหตุของอุบัติเหตุ

๒.๒ ทำนายความเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุในพื้นที่ต่าง ๆ

๓. การพัฒนามาตรการและนโยบายเพื่อลดอุบัติเหตุ

๓.๑ นำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบาย

๓.๒ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อความปลอดภัย เช่น ติดตั้งสัญญาณไฟจราจร และกล้องวงจรปิด

๔. การประเมินผลและปรับปรุงมาตรการอย่างต่อเนื่อง

๔.๑ ติดตามและประเมินผลของมาตรการที่นำมาใช้

๔.๒ ปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการป้องกันและลดอุบัติเหตุอย่างต่อเนื่อง

๕. การส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

๕.๑ ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

๕.๒ สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและประชาชนในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ

๖. การสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่น

๖.๑ เปิดเผยข้อมูลการวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรให้ประชาชนเข้าถึงได้

๖.๒ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะ

๗. การพัฒนาและปรับปรุงเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

๗.๑ ใช้เทคโนโลยี AI และข้อมูลใหม่ ๆ ในการปรับปรุงระบบวิเคราะห์

๗.๒ อัปเดตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง

และความท้าทายใหม่ ๆ

๓.๔ แนวทางการพัฒนา/วิธีการดำเนินการ

Google Gemini คือกลุ่มของโมเดล AI (ปัญญาประดิษฐ์) ที่มีความสามารถในการประมวลผลข้อมูลหลากหลายรูปแบบ ทั้งข้อความ รูปภาพ เสียง วิดีโอ และโค้ด ทำให้สามารถทำงานที่ซับซ้อนได้หลากหลายและมีประสิทธิภาพในการพัฒนาวิเคราะห์ข้อมูล โดยรูปแบบไฟล์นำเข้าในโมเดล AI นี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. การอัปโหลดไฟล์ : Google Gemini อาจมีฟีเจอร์ที่อนุญาตให้อัปโหลดไฟล์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น CSV, TSV, JSON, หรือ Excel ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้งานแบบง่าย

๒. การเชื่อมต่อกับแหล่งข้อมูล : Google Gemini สามารถเชื่อมต่อกับแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น Google Drive, Google Sheets, BigQuery หรือฐานข้อมูลอื่น ๆ ทำให้สามารถดึงข้อมูลมาวิเคราะห์ได้โดยตรง

๓. API : Google Gemini มี API ที่อนุญาตให้นักพัฒนาส่งข้อมูลเข้ามาวิเคราะห์ได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับการนำ Google Gemini ไปใช้งานร่วมกับระบบอื่น ๆ

๔. การคัดลอกและวาง : สามารถคัดลอกข้อมูลจากแหล่งอื่น ๆ แล้ววางลงใน Google Gemini เพื่อทำการวิเคราะห์ ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายและสะดวก

๕. การป้อนข้อมูลด้วยเสียง : Google Gemini มีความสามารถในการประมวลผลภาษาธรรมชาติ สามารถนำเข้าข้อมูลด้วยเสียง ซึ่งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ใช้งานที่ไม่สะดวกในการพิมพ์

ในประเทศไทยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลอุบัติเหตุบนท้องถนนหลายหน่วยงาน ได้แก่

๑. กรมการขนส่งทางบก เก็บข้อมูลสถิติอุบัติเหตุทางถนนทั่วประเทศ โดยรวบรวมข้อมูลจากสถานีตำรวจทั่วประเทศ และเผยแพร่รายงานสรุปเป็นประจำทุกปี

๒. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เก็บข้อมูลรายละเอียดของอุบัติเหตุแต่ละครั้ง รวมถึงสาเหตุ สถานที่ วันเวลา และผู้บาดเจ็บ/เสียชีวิต

๓. ศูนย์วิจัยอุบัติเหตุแห่งประเทศไทย ทำการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน เพื่อหาสาเหตุและแนวทางป้องกัน

๔. บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ เก็บข้อมูลอุบัติเหตุที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ (พ.ร.บ.)

๕. หน่วยงานท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล อาจเก็บข้อมูลอุบัติเหตุในพื้นที่ของตนเอง

๖. สำนักงานจราจรและขนส่ง หน่วยงานราชการในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่หลักในการบริหารจัดการระบบการจราจรและขนส่งในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การเดินทางในเมืองเป็นไปอย่างสะดวก ปลอดภัย และมีประสิทธิภาพ โดยมีรูปแบบข้อมูลแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มได้แก่

๖.๑ ข้อมูลเชิงคุณภาพ

- รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ที่เกี่ยวกับกับการเกิดอุบัติเหตุจราจรในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

- ข้อมูลรายงานข่าวการเกิดอุบัติเหตุจราจรโดยสื่อมวลชนทางช่องทางต่าง ๆ

- คู่มือ/องค์ความรู้/ผลการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจรของหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งข้อมูลจากภาครัฐและเอกชน

- ข้อมูลภาพจากกล้องวงจรปิด CCTV

๖.๒ ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่

- รายงานอุบัติเหตุทางถนนที่มีผู้เสียชีวิตในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

- รายงานการเกิดอุบัติเหตุทางถนนในกรุงเทพมหานครตามช่วง วัน เดือน ปี จากความสามารถของ Google Gemini ที่นำเข้ารูปแบบไฟล์ได้หลากหลายและข้อมูลอุบัติเหตุจากแหล่งต่างๆและคุณภาพของข้อมูลตามที่ได้กล่าวมา เราสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์การเกิดอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทางดังนี้

(๑) การรวบรวมและประมวลผลข้อมูล

(๑.๑) ข้อมูลภาพจากกล้องวงจรปิด : Google Gemini สามารถวิเคราะห์ภาพจากกล้องวงจรปิดตามจุดต่าง ๆ ทั่วกรุงเทพมหานคร เพื่อระบุประเภทของยานพาหนะ ความเร็ว

และพฤติกรรม การขับขี่ที่อาจนำไปสู่อุบัติเหตุ เช่น การขับรถเร็วเกินกำหนด การเปลี่ยนเลนกะทันหัน หรือการไม่เคารพสัญญาณไฟจราจร

(๑.๒) ข้อมูลอุบัติเหตุ : รวบรวมข้อมูลรายงานอุบัติเหตุจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจจราจร สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อให้ Google Gemini เรียนรู้รูปแบบและสาเหตุของอุบัติเหตุในแต่ละพื้นที่

(๑.๓) ข้อมูลสภาพแวดล้อม : รวบรวมข้อมูลสภาพถนน สภาพอากาศ และปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุ เช่น ถนนลื่น ทัศนวิสัยไม่ดี หรือบริเวณที่มีการก่อสร้าง

(๑.๔) ข้อมูลข่าวสาร : Google Gemini สามารถตรวจสอบข่าวสารและรายงานอุบัติเหตุจากสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ทันสมัยและครอบคลุม

(๒) การวิเคราะห์ข้อมูล

(๒.๑) การระบุรูปแบบและสาเหตุ : Google Gemini สามารถนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์เพื่อระบุรูปแบบและสาเหตุของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบ่อยครั้ง เช่น จุดเสี่ยง ช่วงเวลา สภาพอากาศ หรือพฤติกรรมการขับขี่ที่เป็นอันตราย

(๒.๒) การทำนายความเสี่ยง : ใช้ข้อมูลที่วิเคราะห์ได้เพื่อสร้างแบบจำลองการทำนายความเสี่ยงของการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละพื้นที่ โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(๒.๓) การจำลองสถานการณ์ : Google Gemini สามารถจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อประเมินผลกระทบของมาตรการแก้ไขปัญหาที่อาจนำมาใช้ เช่น การปรับปรุงสภาพถนน การติดตั้งสัญญาณไฟจราจรเพิ่มเติม หรือการณรงค์เพื่อความปลอดภัยทางถนน

(๓) การนำผลการวิเคราะห์ไปใช้

(๓.๑) การวางแผนและกำหนดนโยบาย : ผลการวิเคราะห์ของ Google Gemini สามารถนำไปใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบายเพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในกรุงเทพมหานคร เช่น การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด หรือการให้ความรู้แก่ประชาชน

(๓.๒) การแจ้งเตือนและให้ข้อมูล : Google Gemini สามารถนำข้อมูลที่วิเคราะห์ได้มาสร้างระบบแจ้งเตือนผู้ใช้รถใช้ถนนเกี่ยวกับจุดเสี่ยง สภาพการจราจร หรือสภาพอากาศที่อาจเป็นอันตราย

(๓.๓) การประเมินผล : ติดตามและประเมินผลของมาตรการที่นำมาใช้ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนในกรุงเทพมหานครได้อย่างต่อเนื่อง

(๔) ข้อควรพิจารณา

(๔.๑) ความเป็นส่วนตัว : การนำ Google Gemini มาใช้ต้องคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวของข้อมูล โดยเฉพาะข้อมูลภาพจากกล้องวงจรปิด ต้องมีมาตรการที่เหมาะสมในการปกป้องข้อมูลส่วนบุคคล

(๔.๒) ความร่วมมือ : การแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

(๔.๓) การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง : เทคโนโลยี AI และข้อมูลต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้นการนำ Google Gemini มาใช้ต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

ระยะเวลาดำเนินการ แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑. การวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรตามภารกิจหน้าที่ที่ได้มอบหมายโดยสำนักงานการจราจรและขนส่งกรุงเทพมหานคร สามารถดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙

๒. การวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรอย่างยั่งยืน จะสามารถดำเนินการได้ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐

๓.๖ งบประมาณ

ด้านงบประมาณของโครงนี้ แบ่งเป็น ๒ กรณี ได้แก่

๑. การวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรตามภารกิจหน้าที่ที่ได้มอบหมายโดยสำนักงานการจราจรและขนส่งกรุงเทพมหานครจะมีค่าใช้จ่ายในการใช้งาน Google Gemini ต่อปีเป็นเงิน ๒๗,๐๐๐ บาท (๓ User) จะมาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙

๒. การวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรอย่างยั่งยืน จะมาจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๗๐ โดยจะมีค่าใช้จ่ายดังนี้

๒.๑ ค่าใช้จ่ายด้านโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยี

- ค่าบริการ Google Cloud Platform (GCP): เนื่องจาก Gemini เป็นโมเดล AI ขนาดใหญ่ การใช้งานจะต้องใช้ทรัพยากรในการประมวลผลและจัดเก็บข้อมูลบน GCP ซึ่งค่าใช้จ่ายจะขึ้นอยู่กับปริมาณการใช้งานและทรัพยากรที่ต้องการ

- ค่าฮาร์ดแวร์อาจต้องลงทุนในฮาร์ดแวร์เพิ่มเติม เช่น เซิร์ฟเวอร์ อุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล หรือ GPU เพื่อรองรับการประมวลผลข้อมูลและการใช้งาน Google Gemini อย่างมีประสิทธิภาพ

- ค่าซอฟต์แวร์ ค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือพัฒนาซอฟต์แวร์ที่จำเป็นสำหรับการเชื่อมต่อประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลจาก Google Gemini รวมถึงซอฟต์แวร์สำหรับการแสดงผลและการรายงาน

๒.๒ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร

- ค่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ AI/ML การใช้งาน Google Gemini อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องมีผู้เชี่ยวชาญด้าน AI และ Machine Learning (ML) เพื่อดูแลการพัฒนา ฝึกอบรม และปรับแต่งโมเดลให้เหมาะสมกับการใช้งาน

- ค่าจ้างนักวิเคราะห์ข้อมูล จำเป็นต้องมีนักวิเคราะห์ข้อมูลที่มีความรู้ความเข้าใจ ในการตีความและนำผลการวิเคราะห์จาก Google Gemini ไปใช้ในการตัดสินใจและวางแผน

- ค่าอบรม ค่าใช้จ่ายในการอบรมเจ้าหน้าที่ กรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ความเข้าใจ ในการใช้งาน Google Gemini และเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง

๒.๓ ค่าใช้จ่ายด้านข้อมูล

- ค่าจัดเก็บข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลขนาดใหญ่ เช่น ภาพจากกล้องวงจรปิด, รายงานอุบัติเหตุ, และข้อมูลสภาพแวดล้อม อาจต้องมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บข้อมูล

- ค่าเข้าถึงข้อมูล หากต้องมีการเข้าถึงข้อมูลจากแหล่งภายนอก เช่น ข้อมูล จากบริษัทประกันภัยอาจมีค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูลเหล่านี้

๒.๔ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

- ค่าบำรุงรักษา ค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และระบบ ที่เกี่ยวข้อง

- ค่าที่ปรึกษา อาจต้องมีการจ้างที่ปรึกษาภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้แนะนำและช่วยเหลือในการใช้งาน Google Gemini

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

หากกรุงเทพมหานครนำ Google Gemini มาใช้วิเคราะห์ข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุ จราจรที่มีจากการเก็บในปัจจุบัน ประชาชนจะได้รับประโยชน์มากมาย ดังนี้

๑. ถนนที่ปลอดภัยยิ่งขึ้น

๑.๑. การระบุจุดเสี่ยง Google Gemini สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อระบุจุดเสี่ยง ที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง ทำให้ กรุงเทพมหานคร สามารถดำเนินมาตรการแก้ไข เช่น ปรับปรุงสภาพ ถนน ติดตั้งสัญญาณไฟจราจร หรือเพิ่มมาตรการควบคุมความเร็ว

๑.๒. การลดอุบัติเหตุ การแก้ไขจุดเสี่ยงและปรับปรุงสภาพถนน จะช่วยลดจำนวน อุบัติเหตุและความรุนแรงของอุบัติเหตุ ทำให้การเดินทางบนท้องถนนใน กรุงเทพมหานคร ปลอดภัยยิ่งขึ้น

๒. การจราจรที่คล่องตัวขึ้น

๒.๑ การบริหารจัดการการจราจร Google Gemini สามารถวิเคราะห์ข้อมูล การจราจรแบบเรียลไทม์ เพื่อช่วย กรุงเทพมหานคร บริหารจัดการการจราจรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มากขึ้น เช่น การปรับสัญญาณไฟจราจรให้เหมาะสมกับปริมาณรถ การแจ้งเตือนจุดติดขัดหรือการแนะนำเส้นทางทางเลือก Alternative

๒.๒ การลดปัญหาจราจรติดขัด การบริหารจัดการการจราจรที่ดีขึ้นจะช่วยลดปัญหาจราจรติดขัด ทำให้ประชาชนสามารถเดินทางได้สะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

๓. การเดินทางที่สะดวกและปลอดภัยยิ่งขึ้น

๓.๑ ข้อมูลการเดินทาง Google Gemini สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน เช่น สภาพการจราจร จุดเสี่ยง หรือเส้นทางที่แนะนำ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนวางแผนการเดินทางได้ดีขึ้น และหลีกเลี่ยงเส้นทางที่อาจเป็นอันตราย

๓.๒ แอปพลิเคชัน กรุงเทพมหานครอาจพัฒนาแอปพลิเคชันที่ใช้ Google Gemini เพื่อให้ข้อมูลและคำแนะนำแก่ประชาชนในการเดินทาง ทำให้การเดินทางในกรุงเทพมหานครสะดวกและปลอดภัยยิ่งขึ้น

๔. ความโปร่งใสและการมีส่วนร่วม

๔.๑ ข้อมูลสาธารณะ กรุงเทพมหานครสามารถเปิดเผยข้อมูลการวิเคราะห์อุบัติเหตุจราจรที่ได้จาก Google Gemini ให้ประชาชนเข้าถึงได้เพื่อสร้างความโปร่งใสและความเชื่อมั่น

๔.๒ การมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุจราจรโดยการให้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะแก่กรุงเทพมหานครผ่านช่องทางต่าง ๆ

๓.๘ แนวทางการติดตามและประเมินผล

เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระดับผลผลิต (Output)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPIs)	วิธีการ เครื่องมือติดตามผล
๑. รวบรวมข้อมูลอุบัติเหตุบนท้องถนน เพื่อนำมาจัดทำฐานข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุ	ร้อยละของจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	ข้อมูลจากหน่วยงานราชการ และเอกชน สถานีตำรวจ และกล้องวงจรปิด
๒. สำรวจรวบรวมจำนวนจุดเสี่ยงและจุดที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น	ร้อยละของจุดเสี่ยงจุดอุบัติเหตุที่ตรวจสอบพบ	ข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจ Traffy Fondue ข้อมูลหน่วยงานรัฐ/เอกชน
๓. ประเมินวิเคราะห์ความปลอดภัยทางถนนกรุงเทพมหานครด้วยมาตรฐานนานาชาติ (iRAP) ระดับความปลอดภัยเบื้องต้น (Pre-Star Rating)	ร้อยละของจำนวนถนนที่ได้ปรับปรุงซ่อมแซมบำรุงรักษาแล้ว	ข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจ Traffy Fondue ข้อมูลจากหน่วยงานรัฐและเอกชน

เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ระดับผลลัพธ์ (Outcomes)

เป้าหมาย/วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด (KPIs)	วิธีการเครื่องมือติดตามผล
๑.ประชาชนได้รับความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนนเพิ่มมากขึ้น	ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนบริเวณที่เคยเป็นจุดเสี่ยงหรือจุดที่เคยเกิดอุบัติเหตุ	- ซื้อร้องเรียนผ่าน Traffy Fondue - แบบสำรวจความพึงพอใจ การปรับปรุงสภาพถนน ป้ายจราจรแจ้งเตือนอุบัติเหตุ ชีบชีปลอดภัย ทางโค้ง ทางแยก กระจกส่องทาง
๒.ประชาชนได้ใช้รถใช้ถนนตามมาตรฐานนานาชาติ (iRAP) ระดับความปลอดภัยเบื้องต้น (Pre-Star Rating)	ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนในเขตกรุงเทพมหานคร	- ซื้อร้องเรียนผ่าน Traffy Fondue - แบบสำรวจความพึงพอใจ การปรับปรุงสภาพถนน ป้ายจราจรแจ้งเตือนอุบัติเหตุ ชีบชีปลอดภัย ทางโค้ง ทางแยก กระจกส่องทาง

อ้างอิง แผนปฏิบัติราชการ พ.ศ. ๒๕๖๘ สำนักการจราจรและขนส่ง

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค

๑. ข้อมูลที่ได้ อาจไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น ส่งผลให้การนำข้อมูลปัญหาอุบัติเหตุที่รวบรวมได้ ผลลัพธ์การวิเคราะห์ไม่ตรงตามข้อเท็จจริง

๒. การนำเข้าข้อมูลเพื่อวิเคราะห์หากไม่ครบถ้วนถูกต้อง อาจทำให้ผลการวิเคราะห์คลาดเคลื่อน

๓. การป้อนคำถามสำหรับการวิเคราะห์ต้องชัดเจนเพื่อผลการวิเคราะห์ที่ตรงตามความต้องการ

บรรณานุกรม

ศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุ Thai RSC เพื่อเสริมสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยทางถนน. (๒๕๖๗). ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนน. สืบค้น ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <http://www.thairsc.com>

สำนักงานการจราจรและขนส่ง กรุงเทพมหานคร. (๒๕๖๗). *ข้อมูลด้านการจราจร*. สืบค้น ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <https://division.bangkok.go.th/dotat/AboutUS/TTD.html>

Oliver Machwirth, (2023), *Making AI More Helpful for Everyone*. Retrieved 13 July 2024, from <https://blog.gopomelo.com/th/introducing-gemini/>

ภาคผนวก

๑. One Page

๒. Presentation

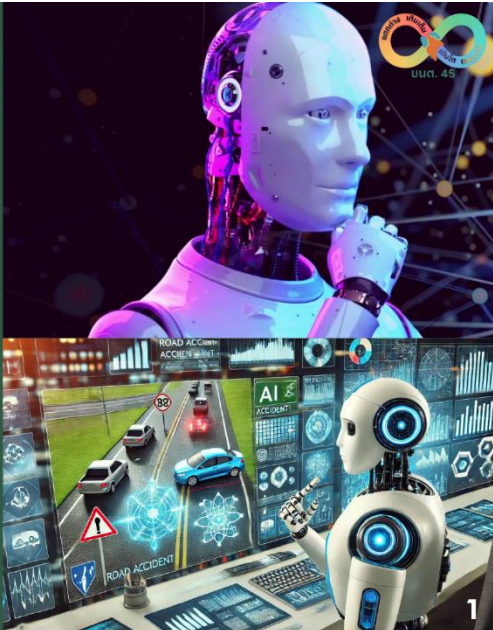

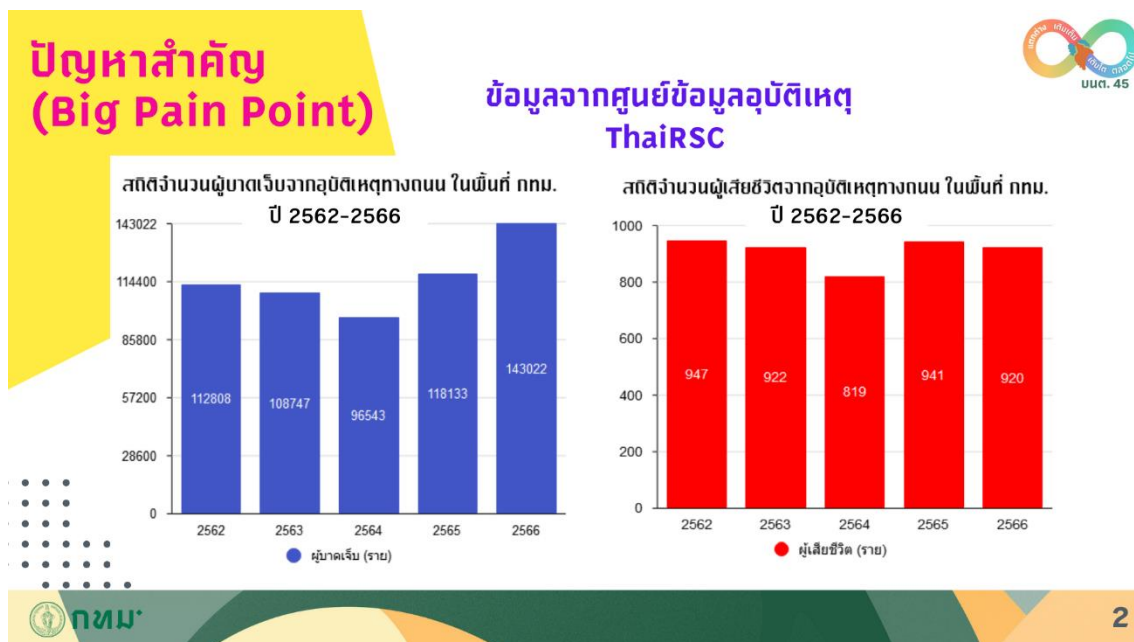
กทม.

การวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุ
บนท้องถนน ด้วยปัญญาประดิษฐ์
เพื่อความปลอดภัยและการ
พัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

นำเสนอโดย

กลุ่ม 5 บนต์. 45

ผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหา

ทางตรง

เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

- ตำรวจจราจร, เจ้าหน้าที่เทศกิจ
- เจ้าหน้าที่อาสาและแพทย์

สังคมโดยรวม

- สูญเสียทรัพยากรมนุษยและค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล
- ปัญหาการจราจรติดขัด
-

ทางอ้อม

ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสังคมโดยรวม

3

ปัญหาการวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุ

- ข้อมูลไม่เพียงพอและไม่ครบถ้วน
- ไม่สามารถระบุสาเหตุ และแนวทางแก้ไขอุบัติเหตุได้กันทั่วทั้ง

วิธีการแก้ไขปัญหา

ด้วยการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ Machine Learning มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

Google Gemini เป็นโมเดล AI ที่มีความสามารถหลากหลาย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

1. การรวบรวมและประมวลผลข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. การหาแนวทางแก้ไขปัญหา ออก.

4

ผลที่ได้จากการใช้ Gemini วิเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมและประมวลผลข้อมูล

การวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไข

บท. 45

5

งบประมาณ

ค่าบริการ GCP	1,000,000 - 5,000,000
ค่าฮาร์ดแวร์	500,000 - 2,000,000
ค่าซอฟต์แวร์	200,000 - 1,000,000
ค่าจ้างผู้เชี่ยวชาญ AI/ML	1,000,000 - 3,000,000
ค่าจ้างนักวิเคราะห์ข้อมูล	500,000 - 1,500,000
ค่าอบรม	100,000 - 500,000
ค่าจัดเก็บข้อมูล	100,000 - 500,000
ค่าเข้าถึงข้อมูล	50,000 - 200,000
ค่าบำรุงรักษา	100,000 - 300,000
ค่าที่ปรึกษา	200,000 - 1,000,000
รวม	3,750,000 - 15,000,000

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานการจราจรและขนส่ง

นำข้อมูลอุบัติเหตุที่รวบรวมไว้
ป้อนใน Google Gemini เพื่อวิเคราะห์
หาสาเหตุและแนวทางแก้ไข

บท. 45

6

ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างไรได้บ้าง

**ถนน
ปลอดภัย
ยิ่งขึ้น**

**การจราจรคล่องตัว

การเดินทาง
ที่สะดวกปลอดภัย
ยิ่งขึ้น**

**ความโปร่งใส
และการมีส่วนร่วม

ลดค่าใช้จ่ายในการ
รักษาพยาบาล**

7

ยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้อง

**แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร
ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - พ.ศ.2580)
ฉบับปรับปรุง**

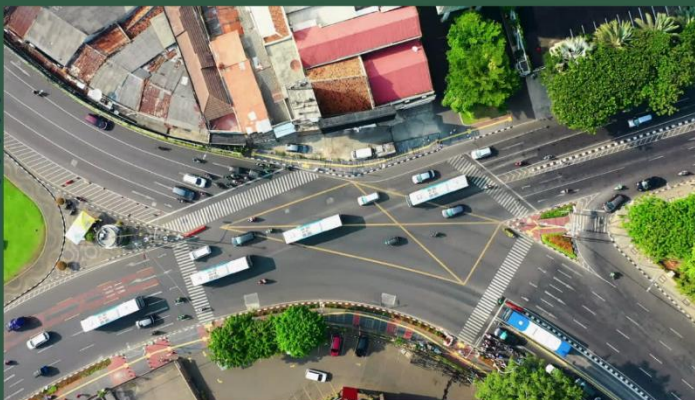

ยุทธศาสตร์ที่ 1
การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืน
ต่อวิกฤตการณ์
ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 1.2
เมืองปลอดภัยอุบัติเหตุ

ยุทธศาสตร์ที่ 7
การสร้างความเป็นมืออาชีพในการ
บริหารจัดการมหานคร
ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 7.5
เทคโนโลยีสารสนเทศ

8

นโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

9 ด้าน 9 ทิศ

- ด้านบริหารจัดการดี
- ด้านปลอดภัยดี

"อนาคตถนนปลอดภัย
AI ขับเคลื่อน"

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นายเกรียงศักดิ์ มานะจิตต์
หัวหน้าส่วนก่อสร้าง
กองบำรุงรักษา สำนักงานประปาสาขาบางกอกน้อย
การประปานครหลวง
๒. นางสาวจิรพร ปั่นโต
หัวหน้าแผนกอาวุโส
แผนกจัดหาพัสดุทั่วไป ๒ ระดับ ๑๐ กองจัดหาพัสดุทั่วไป
ฝ่ายจัดซื้อและบริการ
การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย
๓. นางสาวพัฒนารวี วิทยุฒิ
มัณฑนากรชำนาญการ
กลุ่มงานมัณฑนศิลป์ สำนักงานออกแบบ สำนักการโยธา
๔. นายอดิสร อุ่นสุข
ช่างเทคนิคชำนาญงาน
ฝ่ายบริหารงานทั่วไป โรงพยาบาลเวชการุณย์รัศมี
๕. นายวสันต์ รุ่งภักดีสวัสดิ์
นายช่างโยธาชำนานุกร
กลุ่มงานควบคุมอาคาร ๒ ส่วนควบคุมอาคาร ๒
สำนักงานควบคุมอาคาร สำนักการโยธา
๖. ว่าที่ ร.ต. วรยุทธ ไชยขำนิ
นายช่างโยธาชำนานุกร
กลุ่มงานซ่อมระบบท่อระบายน้ำ
กองระบบท่อระบายน้ำ สำนักการระบายน้ำ
๗. นางสาวรัฐชนิดา เนตรทิพย์
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
ฝ่ายการเจ้าหน้าที่ สำนักงานเลขานุการ สำนักการระบายน้ำ
๘. นายกรณ์ เปี่ยมน้อย
นักวิชาการสถิติชำนาญการ
กลุ่มงานสถิติและวิจัย กองนโยบายและแผนงาน
สำนักการจราจรและขนส่ง
๙. นายณัฐคุณิศ รัตนกลีกร
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ ฝ่ายปกครอง
สำนักงานเขตธนบุรี
๑๐. นางสาวเรณู หวังกุ่ม
นักวิชาการเงินและบัญชีชำนาญการ
ฝ่ายงบประมาณการเงินและบัญชี
โรงพยาบาลหลวงพ่อทวีศักดิ์ ชุตินธโร อุทิศ
สำนักการแพทย์

การจัดการปัญหาสุนัขจรจัดในเขตชุมชนเมืองของพื้นที่กรุงเทพมหานคร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point) มีข้อมูล (Data) ไດที่อธิบายปัญหานี้

สุนัขที่ถูกทอดทิ้งต้องเผชิญกับความยากลำบากในการดำรงชีวิตและการอยู่รอดจากการถูกรังแก การขาดแคลนอาหารที่เพียงพอและเหมาะสม ไร้ที่พำนัก ภัยพิบัติที่ไม่ได้รับการดูแลรักษา และมีพฤติกรรมดุร้าย ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทำให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนในเขตชุมชนเมือง จะเห็นได้จาก

๑. สถิติการแจ้งปัญหาเส้นเลือดฝอย พบปัญหาประเภทสัตว์จรจัด คิดเป็นร้อยละ ๑.๓ และร้องเรียนผ่านระบบ Traffy Fondue (ข้อมูลตั้งแต่วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗) มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสุนัขจรจัด จำนวน ๒,๔๓๗ เรื่อง อาทิเช่น สุนัขจรจัดวิ่งไล่กัดประชาชน ถ่ายมูลเรี่ยราด เหาส่งเสียงดังรบกวน เป็นต้น

๒. ข้อมูลจากสำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย มีข้อมูลการสำรวจจำนวนสุนัขจรจัดในชุมชนของสำนักงานเขต ตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๖ รวม ๑,๔๔๓ ชุมชน จากชุมชนที่ขอจัดตั้ง ๒,๐๑๑ ชุมชน มีสุนัขจรจัดในชุมชน จำนวน ๕,๔๒๙ ตัว ซึ่งสุนัขจรจัดเหล่านี้ส่งผลให้เกิดปัญหาในเขตชุมชนเมือง ดังนี้

ปัญหาด้านสาธารณสุข

- ประชาชนถูกสุนัขกัดโดนคนรับผิดชอบ เกิดความเสี่ยงการติดเชื้อพิษสุนัขบ้า
- การรวมกลุ่มของสุนัขทำให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค

ปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม

- สร้างความขัดแย้งในสังคม เนื่องจากมีประชาชนที่ชอบและไม่ชอบสุนัข
- สร้างความสกปรกในชุมชน เช่น การให้อาหาร สุนัขถ่ายมูลเรี่ยราด เป็นต้น
- ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ เช่น สุนัขเห่าเสียงดัง เป็นต้น

ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

- ค่าใช้จ่ายในการผ่าตัดทำหมันและฉีดวัคซีน
- ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างศูนย์พักพิงสุนัขและค่าดูแลสุนัขภายในศูนย์พักพิง
- ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของประชาชน

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีแนวทางการแก้ไขปัญหานี้ ๕ กรณี ดังนี้

กรณีที่ ๑ สุนัขสงสัยหรือสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า

กรณีที่ ๒ สุนัขกัดทำร้ายคน (มีหลักฐานชัดเจน)

กรณีที่ ๓ สุนัขมีพฤติกรรมดุร้ายหรือเสี่ยงที่จะสร้างความไม่ปลอดภัย (พิสูจน์ว่าเป็นจริง)

กรณีที่ ๔ สุนัขก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ

กรณีที่ ๕ สุนัขที่ต้องการให้ทำหมันฉีดวัคซีน

ซึ่งในกรณีที่ ๑ - ๓ กรุงเทพมหานครจะนำสุนัขเข้าศูนย์ควบคุมสุนัขกรุงเทพมหานคร (ประเวศ) และในกรณีที่ ๔ - ๕ กรุงเทพมหานครจะดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยการผ่าตัดทำหมัน ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ทำสัญลักษณ์ และนำกลับคืนพื้นที่เดิมเพื่ออยู่ร่วมกับชุมชน

ใครได้รับผลกระทบจากปัญหานี้ (ทั้งทางตรงและทางอ้อม)

ทางตรง

๑. ประชาชนในชุมชนและผู้สัญจรไป-มา ประสบอุบัติเหตุจากสุนัขวิ่งตัดหน้าและวิ่งไล่รถ
๒. ประชาชนเกิดความขัดแย้งในชุมชน ระหว่างคนรักสัตว์กับผู้ที่รำคาญสุนัขจรจัด/ผู้ที่ถูกสุนัขกัด ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพ เนื่องจากสุนัขจรจัดเป็นพาหะนำโรคพิษสุนัขบ้า โรคฉี่หนู และโรคอื่น ๆ ที่สามารถติดต่อสู่คนได้ อีกทั้งได้รับความเดือดร้อนรำคาญ กรณีสุนัขเห่าเสียงดัง ถ่ายมูล รื้อยราด และส่งกลิ่นเหม็นรบกวน

ทางอ้อม

๑. กรุงเทพมหานครมีภาระค่าใช้จ่ายในการผ่าตัดทำหมัน การฉีดวัคซีน การฝังไมโครชิพ และค่าใช้จ่ายในการดูแลสุนัขในศูนย์พักพิง
๒. เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครได้รับความเสี่ยงจากการถูกสุนัขกัดขณะปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาร้องเรียน
๓. ส่งผลต่อภาพลักษณ์ในสายตาของนักท่องเที่ยวและประชาคมโลก

ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

๑. สถิติในเว็บไซต์รายงานปัญหาเส้นเลือดฝอย <https://share.traffy.in.th/teamchadchart>
๒. สถิติเรื่องร้องเรียนผ่านระบบ Traffy Fondue
๓. ผลการสำรวจข้อมูลของสำนักงานเขต จากสำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร
๔. แนวทางการแก้ไขปัญหสุนัขและแมวจรจัดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร

แก้ปัญหาได้อย่างไร อธิบายวิธีแก้ปัญหา สรุปขั้นตอนให้เข้าใจ รวมถึงระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ปัญหา

๑. สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างประชาชนกับสุนัขจรจัดให้สามารถอยู่ร่วมในชุมชนได้ เปลี่ยนสุนัขจรเป็นสุนัขชุมชน
๒. สร้างเครือข่ายอาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน เพื่อดูแลและประสานงานพร้อมร่วมออกหน่วยบริการฉีดวัคซีนประจำปี ผ่าตัดทำหมัน และการฝังไมโครชิพแสดงข้อมูลพื้นฐานของสุนัข
๓. การสำรวจข้อมูลและลักษณะนิสัยของสุนัขจรจัด ด้วยการใช้แบบสอบถาม (Google form) เพื่อประเมินพฤติกรรมของสุนัขร่วมกันในชุมชน
๔. ฉีดวัคซีน ฝังไมโครชิพ และผ่าตัดทำหมันสุนัขจรจัด เพื่อลดจำนวนสุนัขจรจัดในชุมชน
๕. จัดทำฐานข้อมูลสุนัขจรจัดในแผนผังชุมชน (One Map) และเชื่อมโยงเข้ากับฐานข้อมูลกรุงเทพมหานคร พร้อมเผยแพร่ข้อมูลสุนัขจรจัดให้กับชุมชนใกล้เคียงทราบ
๖. จัดหาพื้นที่พักพิงสุนัขจรจัดในชุมชนให้เป็นสัดส่วน
๗. จัดทำปλοกคอสัญลักษณ์แสดงลักษณะนิสัย พร้อม QR Code แสดงข้อมูลพื้นฐานการผ่าตัดทำหมันและการฉีดวัคซีน

	แสดงถึง	ดุร้าย
	แสดงถึง	เสี่ยงดุร้าย
	แสดงถึง	เป็นมิตร

ระยะเวลาที่คาดว่าจะแก้ไขปัญห

- ระยะสั้น ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑. การจัดประชุมภายในชุมชนและจัดการอบรมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างประชาชนกับศูนย์ฯ จัดให้สามารถอยู่ร่วมในชุมชนได้ เปลี่ยนศูนย์ฯ เป็นศูนย์ชุมชน
 ๒. การสร้างเครือข่ายอาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน
 ๓. การสำรวจข้อมูลและลักษณะนิสัยของสุนัขจรจัด ด้วยการใช้แบบสอบถาม (Google form) เพื่อประเมินพฤติกรรมของสุนัขร่วมกันในชุมชน
 ๔. ฉีดวัคซีน ฝังไมโครชิพ และผ่าตัดทำหมันสุนัขจรจัด เพื่อลดจำนวนสุนัขจรจัดในชุมชน
- ระยะยาว ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑. การจัดทำโครงการและของงบประมาณเพื่อจัดทำฐานข้อมูลสุนัขจรจัดในแผนผังชุมชน (One Map) และเชื่อมโยงเข้ากับฐานข้อมูลกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมเผยแพร่ข้อมูลสุนัขจรจัดให้กับชุมชนใกล้เคียงทราบ
๒. การจัดหาพื้นที่พักพิงสุนัขจรจัดในชุมชนให้เป็นสัดส่วน
๓. การจัดทำปกคอสัญลักษณ์แสดงลักษณะนิสัย พร้อม QR Code แสดงข้อมูลพื้นฐาน การผ่าตัดทำหมัน และการฉีดวัคซีน

คาดว่าจะต้องใช้งบประมาณหรือไม่ หากคาดว่าจะใช้ ต้องใช้ไปกับเรื่องใด มีแหล่งทุนที่สามารถสนับสนุนงานนี้ได้หรือไม่

๑. การผ่าตัดทำหมัน ฉีดวัคซีน และการฝังไมโครชิพสุนัข
๒. การจัดทำพื้นที่พักพิงสุนัขจรจัด ใช้งบประมาณชุดละ ๘๐๐ บาท
๓. การทำปกคอสัญลักษณ์แสดงลักษณะนิสัยและแผ่น QR Code ใช้งบประมาณชิ้นละ ๑๖๐ บาท

แหล่งทุน/งบประมาณ (ถ้ามี)

๑. งบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานคร
๒. งบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) โดยจัดทำโครงการหรือกิจกรรมกองทุนหลักประกันสุขภาพกรุงเทพมหานคร เพื่อสนับสนุนเกี่ยวกับด้านการผ่าตัดทำหมันและฉีดวัคซีนสุนัข
๓. องค์กรและมูลนิธิกลุ่มคนรักสัตว์

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ หรือบูรณาการร่วมกัน

๑. สำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักงานมัย
๒. สำนักงานเขต
๓. องค์กรและมูลนิธิกลุ่มคนรักสัตว์

ประชาชนได้ประโยชน์อย่างไร

๑. ประชาชนได้รับความปลอดภัย ลดอันตรายจากการถูกสุนัขจรจัดกัด ลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อพิษสุนัขบ้าและลดอุบัติเหตุจากสุนัขจรจัด
๒. เหตุเดือดร้อนรำคาญจากสุนัขจรจัดลดลง
๓. ประชาชนและสุนัขจรจัดสามารถอยู่ร่วมกันได้ โดยเปลี่ยนสุนัขจรเป็นสุนัขชุมชนให้อยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
๔. ประชาชนและสุนัขจรจัดมีสวัสดิภาพที่ดี เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชน

โครงการนี้ต่อบุทธศาสตร์ และหรือแผนปฏิบัติการในประเด็นใด

แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี (ระยะ ๓) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัย และหุ่นตัวต่อวิกฤตการณ์ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๕ เมืองสุขภาพดี Healthy City เป้าประสงค์ที่ ๑.๕.๖ อัตราการป่วยด้วยโรคติดต่อที่สำคัญในเขตเมือง

โครงการนี้จะทำให้มหานครน่าอยู่สำหรับทุกคน ตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในมิติใดและข้อใด

สุขภาพดี นโยบาย ๑๓๘ จัดระเบียบสัตว์จร แก้ปัญหาผ่านการจัดการอย่างเป็นระบบ

ขอเสนอแนะจากผู้บริหาร

๑. นายแพทย์ธีรวิทย์ วีรวรรณ ผู้อำนวยการกองสร้างเสริมสุขภาพ สำนักอนามัย

จุดเด่น/ชื่นชม

การจัดทำฐานข้อมูลสัตว์ยังมีปัญหาเนื่องจากสัตว์ไม่มีหมายเลขบัตรประจำตัวเหมือนคน ซึ่งทำให้การขึ้นทะเบียนและติดตามข้อมูลเป็นเรื่องยุ่งยาก การใช้เทคโนโลยี เช่น การใช้ปลอกคอและการสแกน QR Code อาจช่วยให้การจัดการข้อมูลสัตว์เป็นไปได้ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะ

๑. ปัญหาสัตว์จรจัดเป็นปัญหาสำคัญของประชาชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร แต่มีแนวโน้มที่ดีขึ้น เนื่องจากมีองค์กรภายนอกเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนและความตั้งใจในการจัดการปัญหาของผู้บริหารกรุงเทพมหานครอย่างจริงจัง

๒. การแก้ไขปัญหาระยะสั้นสามารถทำได้ในทันที และปัจจุบันมีการจ้างสัตวแพทย์เพิ่มเติม รวมถึงการจ้างหน่วยงานภายนอก แต่มีความกังวลในการจัดทำฐานข้อมูล ในปี ๒๕๖๙ เป็นความยุ่งยาก เนื่องจากสุนัขจรจัดไม่ได้ฝังไมโครชิพ

๓. ควรมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการฉีดวัคซีนและการดูแลสุขภาพสัตว์ และเชิญชวนให้ประชาชนนำสุนัขมาฝังไมโครชิพ เนื่องจากมีบริการฝังไมโครชิพฟรี

๒. นางสาวจรัสศรี รัตตะมาน รองผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล

จุดเด่น/ชื่นชม

เป็นผลงานที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ ไม่ได้เน้นเรื่องการสร้างฐานข้อมูล โดยผลงานดังกล่าวสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ข้อเสนอแนะ

๑. การจัดทำฐานข้อมูลสุนัขโดยใช้ google form และเชื่อมข้อมูลลงไปยัง One map ควรมีการบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วน เพื่อให้การจัดการปัญหาสัตว์มีประสิทธิภาพมากขึ้นไม่ใช่เพียงแคในระดับของกรุงเทพฯ

๒. การสร้างความรู้และความเข้าใจกับคนในชุมชนเกี่ยวกับการดูแลสัตว์จรจัด เพื่อให้การจัดการปัญหา มีความยั่งยืน การบูรณาการข้อมูลและการสนับสนุนจากภาคเอกชนและองค์กรต่าง ๆ มีความสำคัญในการจัดการปัญหาสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. นางสาวจารินี รุทธะกาญจน์ ผู้อำนวยการกองสรรหาบุคคล สำนักงาน ก.ก.

จุดเด่น/ชื่นชม

เป็นผลงานที่มีการนำข้อมูลจากการวิจัยมาพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหของกรุงเทพมหานครได้

๔. นายสุเทพ ธัญญสิทธิ์ อาจารย์ที่ปรึกษา

จุดเด่น/ชื่นชม

๑. มีวิธีการนำเสนอผลงานที่น่าสนใจ เนื่องจากการนำอุปกรณ์มาแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจน ได้แก่ ป्लอกคอสุนัข แผ่น QR CODE และที่ปักพินสุนัข

๒. มีการรวบรวมตัวเลขสถิติปัญหาการร้องเรียนจำนวนสุนัขจรจัด ทำให้เห็นว่าเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไข รวมถึงมีการคิดวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ สภาพทั่วไป

สุนัขจรจัดเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกในสังคมไทยมานาน โดยไม่สามารถระบุได้ว่าเริ่มเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาทางสังคมตั้งแต่เมื่อใด เพราะสุนัขจรจัดสามารถพบเห็นได้โดยทั่วไปตามตรอก ซอก ซอย ทุกพื้นที่ ทั้งในชุมชนและในมหานครทั่วประเทศ (จากการสำรวจทั่วประเทศขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในปี ๒๕๖๒ ประเทศไทยมีจำนวนสุนัขจรจัด ๒.๔๙๓ ล้านตัว) และจากข้อมูลของสำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย (เดือนเมษายน ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๖) พบสุนัขจรจัดจำนวน ๕,๔๒๙ ตัว ใน ๑,๔๔๓ ชุมชน จากชุมชนที่ขอจัดตั้งในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒,๐๑๑ ชุมชน โดยลักษณะของการ เกิดสุนัขจรจัด มี ๒ ลักษณะคือ สุนัขจรจัดแต่กำเนิดและสุนัขจรจัดโดยสภาพ อันหมายถึง สุนัขที่เคยมีเจ้าของมาก่อน แต่อาจพลัดหลง ถูกทิ้ง หรือถูกเลี้ยงแบบปล่อยปละละเลย เป็นต้น โดยสาเหตุหลักของการเกิดสุนัขจรจัดนั้น คนย่อมเป็นหนึ่งในตัวแปรสำคัญอันเป็นผลสืบเนื่องมาจาก ค่านิยม ทศนคติ และวัฒนธรรมที่คนในสังคมไทยมีต่อสุนัขในมิติต่าง ๆ จนทำให้ปัญหาสุนัขจรจัด กลายเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาทางสังคมที่ยังคงขยายตัวซ้อนทับอยู่กับปัญหาด้านอื่น ๆ โดยที่คนส่วนใหญ่ในสังคมไม่รับรู้หรือเข้าใจถึงความสำคัญของปัญหานี้ จนเป็นเหตุให้ฝังรากลึกในสังคมและยังคงส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างต่อเนื่อง

๑.๒ ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สุนัขจรจัดก่อให้เกิดปัญหาในสังคมหลายด้านโดยเฉพาะปัญหาทางด้านสาธารณสุข เนื่องจากสุนัขจรจัดเป็นพาหะสำคัญของโรคพิษสุนัขบ้าที่คร่าชีวิตคนในประเทศทุกปี นอกจากนี้ ยังมีผลกระทบด้านอื่น เช่น ด้านสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดมลภาวะทั้งทางด้านทัศนียภาพของเมือง สุขภาวะ กลิ่น เสียง และด้านเศรษฐกิจในเรื่องของการใช้งบประมาณจำนวนมากในการจัดการกับปัญหานี้ ปัจจุบันมีหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต่างได้พยายามแก้ปัญหาสุนัขจรจัดอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นข้อเสนอเรื่องเก็บภาษีคนเลี้ยง การให้ทุกอย่างกลับไปเริ่มต้นใหม่ (Set Zero) ด้วยการฆ่าหมูหรือการคัดสรรการฆ่า กระทั่งนโยบายการฉีดวัคซีนและการทำหมันที่สอดคล้องกับ แนวทางการแก้ปัญหาขององค์การอนามัยโลกหรือ WHO โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจำกัดพื้นที่ของหมาจรจัด โดยการจับเข้าศูนย์พักพิงหมาจรจัด ซึ่งเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาหมาจรจัดในประเทศไทยที่เป็น รูปธรรม โดยมุ่งเน้นในการสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมถึงการสาธารณสุขเพื่อเสริมสร้าง สุขลักษณะที่ดีของชุมชนเมือง ถึงแม้ว่าแนวทางดังกล่าวอาจไม่ใช่ทางออกที่ดีที่สุด เพราะเป็นการ แก้ปัญหาที่ปลายเหตุแต่ในทางปฏิบัติ ก็ไม่สามารถปฏิเสธ ได้ว่าศูนย์พักพิงฯ นั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพราะเป็นสิ่งแรกที่คนในสังคมนึกถึง เมื่อประสบกับความเดือดร้อน รำคาญจากปัญหาหมาจรจัด

ดังนั้นศูนย์พักพิงฯ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก แต่ปัญหาสำคัญ ของศูนย์พักพิงฯ คือจำนวนของศูนย์พักพิงฯ ที่มีไม่เพียงพอทำให้ไม่สามารถรองรับกับจำนวนสุนัขจรจัดที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ได้เกิดสภาพความเป็นอยู่ที่แออัดของสุนัขจรจัดในศูนย์พักพิงฯ ทำให้ไม่มีสวัสดิการที่ดีเพียงพอ ประกอบกับการออกแบบอาคารที่ขาดความรู้ความเข้าใจในด้านพฤติกรรมของสุนัขเมื่ออยู่รวมกันเป็นฝูงใหญ่ รวมถึงไม่มีความเข้าใจขั้นตอนการทำงานของเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานภายในศูนย์พักพิงฯ ทำให้ใช้งานอาคารได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ ขาดสุขภาวะที่ดี สิ้นเปลืองงบประมาณในการต่อเติมและการซ่อมบำรุงในระยะยาวอีกด้วย และเมื่อศูนย์พักพิงฯ ไม่สามารถรองรับกับจำนวนสุนัขจรจัดที่เพิ่มขึ้นได้ จึงเกิดแนวทางในการจัดการด้วยวิธีคุมกำเนิดสุนัขจรจัดแล้วส่งคืนกลับถิ่นที่อยู่เดิม แต่ก็ก่อให้เกิดปัญหากระทบกระทั่งระหว่างคนกับคน คนกับสุนัข รวมถึงสุนัขกับสุนัขอีกด้วย ทำให้ท้ายที่สุดแล้วสุนัขจรจัดยังคงสร้างปัญหาอยู่เช่นเดิม ประกอบกับการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่ขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนของหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดความซ้ำซ้อน สิ้นเปลืองงบประมาณเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังมีประเด็นในเรื่องของการสื่อสารถึงปัญหาสุนัขจรจัดต่อผู้คนในสังคมยังไม่มีประสิทธิภาพมากเพียงพอ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนในสังคมขาดความรู้ความเข้าใจในปัญหา รวมถึงแนวทางในการปฏิบัติตัวเมื่อเผชิญหน้ากับสุนัขจรจัด จึงทำให้ทัศนคติที่มีต่อสุนัขจรจัดเป็นไปในด้านลบ และเป็นเหตุให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดได้ เพราะขาดความร่วมมือจากคนในสังคม จากประเด็นปัญหาที่ได้กล่าวข้างต้นนี้ จึงเป็นที่มาของการศึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาสุนัขจรจัดอย่างเป็นระบบด้วยศิลปะการออกแบบและบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน แม้ว่าผลลัพธ์ที่ได้ยังไม่อาจสามารถที่จะจัดการกับปัญหาสุนัขจรจัดในสังคมไทยให้หมดไปได้ในทันที แต่อาจเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการที่จะช่วยบรรเทาปัญหาลงได้ไม่มากก็น้อย

๑.๓ ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

การจัดการปัญหาสุนัขจรจัดสอดคล้องกับการดำเนินการตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี (ระยะที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๕ เมืองสุขภาพดี Healthy City เป้าประสงค์ที่ ๑.๕.๖ อัตราการป่วยด้วยโรคติดต่อที่สำคัญในเขตเมือง

๑.๔ ความเชื่อมโยงกับนโยบายของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

นโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในมิติสุขภาพดี นโยบาย ๑๓๘ จัดระเบียบสัตว์จรแก้ปัญหาผ่านการจัดการอย่างเป็นระบบ ประกอบกับนโยบายของกรุงเทพมหานครในการแก้ไขปัญหาระยะยาวอย่างยั่งยืนมีการดำเนินการ ๔ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) โครงการทำหมันและฉีดวัคซีนโดยคัดเลือกพื้นที่เร่งด่วนตามลำดับ ตัดวงจรการเกิดใหม่ของสัตว์จรจัดควบคู่กับการทำฐานข้อมูลสุนัขให้เป็นปัจจุบัน แก้ไขข้อจำกัดของเจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครและสัตวแพทย์ที่มีเพียงพอ
- ๒) เปลี่ยนสุนัขจรเป็นสุนัขชุมชน ขึ้นทะเบียนและติดสัญลักษณ์หลังทำหมันฉีดวัคซีนแล้วในสัตว์จรที่ไม่ดุร้ายและมีคนในชุมชนช่วยกันดูแล โดยเป็นไปตามความสมัครใจของชุมชนและการมีส่วนร่วมของพื้นที่
- ๓) ปรับปรุงศูนย์พักพิงของกรุงเทพมหานครและกำกับดูแลศูนย์พักพิงของเอกชนให้มีมาตรฐาน ปรับปรุงการบริหารจัดการเพิ่มกำลังเจ้าหน้าที่ที่ดูแลให้สัตว์ในศูนย์พักพิงมีสวัสดิภาพความเป็นอยู่ที่ดี ควบคุมดูแลศูนย์พักพิงสัตว์ของเอกชนไม่ให้ส่งผลกระทบต่อผู้อาศัยในบริเวณข้างเคียง
- ๔) สนับสนุนการรับเลี้ยงสัตว์จรแทนการซื้อสุนัขและแมวจากฟาร์ม (Adopt Not Shop) ต้องดูความพร้อมของเจ้าของเป็นหลักเพื่อไม่ให้สัตว์ถูกทอดทิ้งอีก

๑.๕ ข้อมูลพื้นฐานและภารกิจสำคัญของหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องประเด็นที่ศึกษา

สำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุขเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร มีภารกิจหลักในการควบคุม ป้องกันโรคสัตว์สู่คนทั้งที่มาจากสัตว์เลี้ยง เช่น สุนัข แมว และที่มาจากกรรรับประทานเนื้อสัตว์ และการให้บริการทำหมันทั้งสุนัขและแมว เพื่อควบคุมประชากรสุนัขและแมวไม่ให้มีมากเกินไปในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อลดปัญหาสุนัขและแมวจรจัดที่มีมากขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จากสถิติข้อมูลของสำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย (เดือนเมษายน ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๖) พบสุนัขจรจัด จำนวน ๕,๔๒๙ ตัว ใน ๑,๔๔๓ ชุมชน จากชุมชนที่ขอจัดตั้งในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒,๐๑๑ ชุมชน และสถิติการแจ้งปัญหาเส้นเลือดฝอยของกรุงเทพมหานคร พบปัญหาประเภทสัตว์จรจัด คิดเป็นร้อยละ ๑.๓ ประกอบกับเรื่องร้องเรียนผ่านระบบ Traffy Fondue (วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗) พบเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสุนัขจรจัด จำนวน ๒,๔๓๗ เรื่อง อาทิเช่น สุนัขจรจัดวิ่งไล่กัดประชาชน ถ่ายมูลเรี่ยราด เหาส่งเสียงดังรบกวน เป็นต้น

๑.๖ วัตถุประสงค์ของการศึกษา

๑. เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและลดเรื่องร้องเรียนจากสุนัขจรจัด
๒. เพื่อควบคุมจำนวนประชากรสุนัขจรจัดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
๒. เพื่อให้กรุงเทพมหานครมีฐานข้อมูลสุนัขจรจัดในชุมชนสำหรับใช้ในการวางแผนดำเนินงานและการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

บทที่ ๒

ทิศทางการดำเนินงาน

๒.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานที่ศึกษา

๒.๑.๑ วิสัยทัศน์

“มหานครสุขภาพดี ทุกชีวีแข็งแรง ทุกแห่งปลอดภัย Accomplishing Health For Citizen And City”

๒.๑.๒ พันธกิจ

๑. ให้บริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขที่ครอบคลุมทั้งทางด้านการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การบำบัดฟื้นฟู ทั้งในสถานพยาบาลและในชุมชน
๒. ป้องกันบำบัดรักษา และฟื้นฟูการติดยาและสารเสพติด
๓. จัดการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมให้ปราศจากภาวะคุกคามทางสุขภาพ
๔. เสริมสร้างความรู้ความตระหนักรู้ด้านกาย ใจ อารมณ์ และสังคมที่เหมาะสม เพื่อลดปัญหาสุขภาพคนเมือง
๕. พัฒนาเครือข่ายด้านการสาธารณสุขที่สนับสนุนการเป็นมหานครแห่งสุขภาพในระดับภูมิภาค
๖. พัฒนาระบบบริหารจัดการ ทั้งด้านบุคลากร องค์กร ระบบงาน การบริหารทรัพยากร และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อรองรับพันธกิจหลักในการส่งเสริมสุขภาพคน สุขภาพเมืองสู่ความเป็นมหานครน่าอยู่อย่างยั่งยืน

๒.๑.๓ เป้าหมาย

๑. เพื่อมุ่งสร้างสังคมสุขภาวะและประชาชนมีสุขภาพดี
๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดบริการสวัสดิการสังคมสงเคราะห์

๒.๑.๔ ยุทธศาสตร์

๑. แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การสร้างเมืองปลอดภัยและยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ ๑.๕ เมืองสุขภาพดี Healthy City เป้าประสงค์ที่ ๑.๕.๖ อัตราป่วยตายด้วยโรคติดต่อที่สำคัญในเขตเมือง
๒. นโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สุขภาพดี นโยบายที่ ๑๓๘ จัดระเบียบสัตว์จร แก้ปัญหาผ่านการจัดการอย่างเป็นระบบ มีเป้าหมายให้กรุงเทพมหานครมีหมาแมวจรลดน้อยลง หลังจากนโยบายทำหมันอย่างจริงจัง หลังจากสัตว์จรจะหมดช่วงอายุขัยตามธรรมชาติ เฉลี่ยประมาณ ๑๐ - ๑๕ ปี หน่วยงานกรุงเทพมหานครมีศูนย์พักพิงฯ ที่สามารถดำเนินการรองรับสัตว์จรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนคนกรุงเทพมหานครสามารถรับเลี้ยงสัตว์ใหม่จากสัตว์จรในศูนย์พักพิง

ของกรุงเทพมหานคร และศูนย์พักพิงเครือข่ายที่ผ่านเกณฑ์และมีความพร้อมที่เหมาะสม โดยมีสัตว์ที่มีสุขภาพดี แข็งแรงไม่มีโรค

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมต่าง ๆ โดยใช้ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือที่นำมาวิเคราะห์จุดแข็ง และจุดอ่อน และโอกาส และอุปสรรค ที่มีผลต่อการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดในเขตชุมชนเมืองของพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดเกิดความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ และดำเนินการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับสุนัขจรจัดให้กับประชาชน โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์แสดงดังในตารางดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
๑. กรุงเทพมหานครมีหน่วยงานและองค์กรที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการกับปัญหาสัตว์จรจัด เช่น สำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย และมูลนิธิต่าง ๆ ๒. มีทรัพยากรที่พร้อมในการช่วยเหลือสุนัขจรจัด เช่น คลินิกรักษาสัตว์และสถานพักพิงสัตว์ ๓. ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน บางพื้นที่ในกรุงเทพมหานครที่ตระหนักและให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหาสุนัขจรจัด	๑. มีข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น ข้อจำกัดเกี่ยวกับหน้าที่ และอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะจำกัดเพียง ในที่และทางสาธารณะเท่านั้น ๒. การบริหารจัดการที่ซับซ้อน เนื่องจากต้องประสานงานระหว่างหลายหน่วยงาน ๓. งบประมาณสำหรับการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดอาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ๔. ประชาชนในชุมชนไม่เข้าใจถึงความสำคัญของการจัดการปัญหาสุนัขจรจัด

๒.๒.๒ ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
๑. ได้รับการสนับสนุนจากภาคเอกชนและองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรในการช่วยเหลือและจัดการสุนัขจรจัด ๒. การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บข้อมูลสุนัขจรจัด และเชื่อมโยงกับแผนผังชุมชน (One Map) ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอาสาสมัครกลุ่มคนรักสัตว์ และองค์กรที่ไม่หวังผลกำไรในการช่วยเหลือและจัดการสุนัขจรจัด	๑. สุนัขจรจัดอาจเป็นพาหะนำโรคพิษสุนัขบ้า โรคฉี่หนู ที่สามารถแพร่ระบาดสู่สัตว์เลี้ยงหรือมนุษย์ ๒. การเพิ่มขึ้นของสุนัขจรจัดอาจเกิดจากการทิ้งสุนัขที่ไม่ต้องการหรือการไม่ทำหมันสุนัข ๓. การร้องเรียนจากประชาชนเกี่ยวกับปัญหาสุนัขจรจัดอาจเพิ่มขึ้นและสร้างแรงกดดันต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ

โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค (Threat)
๓. การให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับการจัดการปัญหาสุนัขจรจัด สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันระหว่างประชาชนกับสุนัขจรจัด รวมทั้งการรับเลี้ยงสัตว์ ๔. มีเครือข่ายอาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน เพื่อดูแลและประสานงานต่าง ๆ	

๒.๓ กลยุทธ์หรือแนวทางการพัฒนางานที่ศึกษา

๑. การวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีอยู่สำหรับการสร้างกลยุทธ์การจัดการปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้ตามขั้นตอนดังนี้

๑) วิเคราะห์สถานการณ์ภายนอก (External Analysis) สำนวณสถานการณ์ปัจจุบันของปัญหาสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานคร เช่น จำนวนสุนัขจรจัด, ปัญหาเรื่องร้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับสุนัขจรจัดในกรุงเทพมหานคร มาตราการบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดที่มีอยู่ในปัจจุบัน

๒) วิเคราะห์สถานการณ์ภายใน (Internal Analysis) พิจารณาความพร้อมของทรัพยากรและความสามารถของกรุงเทพมหานครในการจัดการกับปัญหานี้ เช่น บุคลากรที่มีหน้าที่ดูแลแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด, กฎหมาย ข้อบัญญัติ หรือระเบียบของกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้อง

การสร้าง TOWS Matrix โดยเมื่อวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ แล้ว สามารถสร้างกลยุทธ์ในแต่ละคู่ ของ TOWS Matrix ซึ่งจะมีกลยุทธ์ที่แตกต่างออกไปจากกันดังนี้

SO Strategies (Strengths-Opportunities)

ใช้ความเชี่ยวชาญของทีมสัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบพื้นที่ในการร่วมมือกับองค์กรสังคมที่มีความสนใจเพื่อแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชน

ST Strategies (Strengths-Threats)

(๑) ใช้บุคลากรและทรัพยากรเพื่อรับมือกับปัญหาในการจัดการสุนัขจรจัด เช่น การสร้างแผนการปฏิบัติที่คำนึงถึงถึงผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับสุนัขจรจัดโดยตรงและกับผู้ที่มีปัญหากับนโยบายการจัดการสุนัขจรจัดแบบเดิม

(๒) พัฒนาการสื่อสารและประชาสัมพันธ์เพื่อเพิ่มความเข้าใจของประชาชนในกลไกการจัดการสุนัขจรจัด

WO (Weaknesses-Opportunities)

(๑) ใช้โอกาสเพื่อแก้ไขจุดอ่อน การสร้างนโยบายการดำเนินการใหม่ที่สนับสนุนการบริหารจัดการสุนัขจรจัด เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นในนโยบายการบริหารจัดการสุนัข

(๒) สร้างความร่วมมือกับองค์กรที่มีนโยบายที่สนับสนุนในการควบคุมสุนัขจรจัด เพื่อเป็นการช่วยเหลือกันในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด

WT (Weaknesses-Threats)

(๑) รับมือกับความขัดแย้งหรืออุปสรรค เช่น การพัฒนาศักยภาพในการควบคุม การตรวจสอบข้อมูลและการบริหารจัดการสุนัขจรจัดอย่างมีประสิทธิภาพ

(๒) การพัฒนาความร่วมมือกับเจ้าของสุนัข เพื่อรับมือกับอุปสรรคและการอุปการะจากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในปัญหาสุนัขจรจัด

การใช้ TOWS Matrix จะช่วยให้เราพิจารณาและวางกลยุทธ์ที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชนของกรุงเทพมหานครอย่างมีระเบียบและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรและร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ความสำคัญและทำให้เกิดผลกระทบที่ดีต่อทั้งประชาชนที่อยู่ในชุมชน ความเป็นอยู่ของสุนัข และหน่วยงานกรุงเทพมหานครได้ดีที่สุด

๒. การใช้ McKinsey ๗-S Framework เพื่อวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด เพื่อให้ปรับปรุงและพัฒนาต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานครให้เข้ากับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการได้เหมาะสม โดยมีความสามารถทำได้ดังนี้

(๑) Strategy (กลยุทธ์) เป็นการกำหนดทิศทางหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในชุมชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยการวางแผนการดำเนินการที่มุ่งเน้นในการเปลี่ยนสุนัขจรจัดเป็นสุนัขชุมชน ตัวอย่างเช่น การทำความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันในชุมชนระหว่างคนและสุนัข และการควบคุมจำนวนสุนัขในชุมชนให้มีเพิ่มมากขึ้น

(๒) Structure (โครงสร้าง) การจัดระเบียบหรือโครงสร้างที่เหมาะสม เพื่อดำเนินการ ตัวอย่างเช่น การจัดตั้งทีมงานที่มีความรับผิดชอบเฉพาะทางร่วมกับหน่วยงานหรือมูลนิธิที่เกี่ยวข้องการดูแลสุนัข ดำเนินการในการควบคุมแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในพื้นที่ต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร

(๓) Systems (ระบบ) การสร้างหรือปรับปรุงระบบการทำงาน เช่น การปรับปรุงกระบวนการควบคุมสุนัขจรจัดเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือการใช้เทคโนโลยีระบบข้อมูลต่าง ๆ ของสุนัขที่สามารถตรวจสอบได้

(๔) Skills (ทักษะ) การพัฒนาทักษะและความสามารถของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เช่น การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์และเจ้าหน้าที่บริหารจัดการสุนัข การให้ความรู้กับอาสาสมัครหรือผู้ดูแลสุนัขในชุมชน

(๕) Staff (บุคลากร) การบริหารด้านทรัพยากรมนุษย์ให้เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา เช่น การรับสัตัวแพทย์เพิ่มเติมหรือพนักงานที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการสุนัข และมีการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาสุนัข

(๖) Style (วิธีการ) การกำหนดแนวทางในการนำเสนอหรือการปฏิบัติของผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย

(๗) Shared Values (ค่านิยมร่วม) การสร้างค่านิยมที่ร่วมกันหรือวัฒนธรรมองค์กรที่สนับสนุนในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัด ตัวอย่างเช่น การสร้างการเข้าใจร่วมกันในวัตถุประสงค์ของการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและสุนัขในชุมชน โดยการเปลี่ยนสุนัขจรเป็นสุนัขชุมชน

การใช้ McKinsey ๗-S Framework ช่วยให้กรุงเทพมหานครสามารถวางแผนและดำเนินการในการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และปรับปรุงโครงสร้างและระบบที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการแก้ไขปัญหา

๒.๔ เป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ

๑. ประชาชนในชุมชนได้รับความรู้ ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกับสุนัขจรจัด
๒. เกิดเครือข่ายอาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน เพื่อดูแลและประสานงานพร้อมร่วมออกหน่วยบริการฉีดวัคซีนประจำปี ผ่าตัดทำหมัน และการฝังไมโครชิพ เพื่อควบคุมประชากรสุนัขจรจัด
๓. สุนัขจรจัดในชุมชนมีที่พักพิงเป็นสัดส่วน และมีปลอดภัยลักษณะแสดงลักษณะนิสัยเพิ่มความปลอดภัยให้กับประชาชน
๔. มีฐานข้อมูลสุนัขจรจัดในแผนผังชุมชน (One Map) และเชื่อมโยงเข้ากับฐานข้อมูลกรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๕ ผลผลิต และตัวชี้วัด ที่สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ

๒.๕.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลผลิต (Output)

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ประเภทตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/เครื่องมือในการใช้วัด	ระยะเวลา
จำนวนประชาชนในชุมชนที่ได้รับการอบรมความรู้ ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกับสุนัขจรจัด	ร้อยละ ๘๐	ผลผลิต	จำนวนประชาชนในชุมชนที่ เข้ารับการอบรม x ๑๐๐/จำนวนประชาชนทั้งหมดในชุมชน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ประเภทตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/เครื่องมือในการใช้วัด	ระยะเวลา
จำนวนสุนัขนั้จรจัดที่ได้รับการฉีดวัคซีนและผ่าตัดทำหมัน	ร้อยละ ๘๐	ผลผลิต	จำนวนสุนัขนั้จรจัดในชุมชนที่ได้รับการฉีดวัคซีนและผ่าตัดทำหมัน x ๑๐๐/จำนวนสุนัขนั้จรจัดทั้งหมดในชุมชน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ฐานข้อมูลสุนัขนั้จรจัดในแผนผังชุมชน (One Map)	๑ ฐานข้อมูล/ชุมชน	ผลผลิต	การนำเข้าข้อมูลสุนัขนั้จรจัดในแผนผังชุมชน (One Map)	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๒.๕.๒ ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

เกิดเครือข่ายความร่วมมืออาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน เพื่อดูแลและประสานงานการออกหน่วยบริการฉีดวัคซีนประจำปี ผ่าตัดทำหมัน และการฝังไมโครชิพ รวมถึงการประเมินพฤติกรรมสุนัขร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อการจัดทำปลอกคอสัญลักษณ์แสดงลักษณะนิสัยและร่วมสร้างความเข้าใจกับประชาชนในชุมชน ในการจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดทำพื้นที่พักพิงสุนัขนั้จรจัดให้เป็นสัดส่วน

บทที่ ๓

แผนงาน โครงการ งบประมาณ

ชื่อโครงการ	การจัดการปัญหาสุนัขจรจัดในเขตชุมชนเมืองของพื้นที่กรุงเทพมหานคร
หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	สำนักอนามัย และสำนักงานเขต
ปีงบประมาณ	พ.ศ. ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙

๓.๑ ความสำคัญและที่มา

สุนัขจรจัดเป็นปัญหาสำคัญของกรุงเทพมหานครที่สะสมมาเป็นระยะเวลายาวนาน สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นพบว่า สุนัขจรจัดยังคงมีจำนวนมากและปัจจุบันยังไม่สามารถควบคุมจำนวนประชากรสุนัขได้ สาเหตุหลักเกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุนัขที่ถูกต้อง ความไม่พร้อมของผู้เลี้ยงในการดูแลสุนัขจนสิ้นอายุขัย การละเลยในการทำหมันเพื่อคุมกำเนิดและการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า นำมาสู่การทอดทิ้งและนำสุนัขมาปล่อยในที่สาธารณะ ทำให้สุนัขที่ถูกทอดทิ้งต้องเผชิญกับความยากลำบากในการดำรงชีวิตและการอยู่รอด การถูกทำร้าย การขาดแคลนอาหารที่เพียงพอและเหมาะสม ไร้ที่พำพิง ไม่ได้รับการดูแลรักษา ส่งผลให้สุนัขมีพฤติกรรมดุร้าย จากข้อมูลของสำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย (เดือนเมษายน ๒๕๖๖ – กันยายน ๒๕๖๖) พบสุนัขจรจัดจำนวน ๕,๔๒๙ ตัว ใน ๑,๔๔๓ ชุมชน จากชุมชนที่ขอจัดตั้งในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๒,๐๑๑ ชุมชน และจากสถิติการแจ้งปัญหาเส้นเลือดฝอยพบปัญหาประเภทสัตว์จรจัด คิดเป็นร้อยละ ๑.๓ ประกอบกับเรื่องราวเรียนผ่านระบบ Traffy Fondue (วันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๖ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๗) พบเรื่องราวเรียนเกี่ยวกับสุนัขจรจัด จำนวน ๒,๔๓๗ เรื่อง อาทิเช่น สุนัขจรจัดวิ่งไล่กัดประชาชน ถ่ายมูลเรี่ยราด เหา่ส่งเสียงดังรบกวน เป็นต้น สุนัขจรจัดเหล่านี้ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตชุมชนเมืองของพื้นที่กรุงเทพมหานคร ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ปัญหาด้านสาธารณสุข จากการถูกสุนัขกัดไร้คนรับผิดชอบ เกิดความเสี่ยงการติดเชื้อโรคพิษสุนัขบ้า การรวมกลุ่มของสุนัขทำให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค ปัญหาด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เกิดความขัดแย้งในสังคมเนื่องจากมีประชาชนที่ชอบและไม่ชอบสุนัข ความสกปรกในชุมชนจากการให้อาหารและสุนัขถ่ายมูลเรี่ยราด เหตุเดือดร้อนรำคาญจากสุนัขเห่าเสียงดัง และปัญหาด้านเศรษฐกิจ ประชาชนเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลจากการถูกสุนัขกัด ภาครัฐต้องใช้งบประมาณในการผ่าตัดทำหมันและฉีดวัคซีน การก่อสร้างและการดูแลสุนัขภายในศูนย์ควบคุมสุนัขและศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด เป็นต้น

ถึงแม้ว่ากรุงเทพมหานครจะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในพื้นที่ โดยกรณีสุนัขสงสัยหรือสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า สุนัขกัดทำร้ายคน (มีหลักฐานชัดเจน) สุนัขมีพฤติกรรมดุร้ายหรือเสี่ยง

ที่จะสร้างความไม่ปลอดภัย (พิสูจน์ว่าเป็นจริง) จะนำสุนัขเข้าศูนย์ควบคุมสุนัขกรุงเทพมหานคร เขตประเวศ และศูนย์พักพิงสุนัขจรจัดกรุงเทพมหานคร จังหวัดอุทัยธานี กรณีสุนัขก่อเหตุเดือดร้อน รำคาญและสุนัขที่ต้องการให้ทำหมันฉีดวัคซีน จะดำเนินการแก้ไขปัญหาด้วยการผ่าตัดทำหมัน ฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ทำสัญลักษณ์ และนำกลับคืนพื้นที่เดิมเพื่ออยู่ร่วมกับชุมชน แต่กรุงเทพมหานคร ก็ยังมีข้อจำกัดของพื้นที่ศูนย์ควบคุมและพักพิงสุนัขที่มีอยู่อย่างจำกัด ไม่เพียงพอต่อจำนวนประชากร สุนัขจรจัดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร อีกทั้ง สุนัขจรจัดที่ไม่เข้าข่ายการนำเข้าศูนย์ควบคุมสุนัขและ ศูนย์พักพิงสุนัขจรจัด ยังคงต้องอาศัยอยู่ในพื้นที่เดิมร่วมกับชุมชน อาจก่อให้เกิดปัญหาเหตุเดือดร้อน รำคาญและข้อร้องเรียนต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงจำเป็นต้องบูรณาการ ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดในเขตชุมชนเมืองของพื้นที่ กรุงเทพมหานครอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชน ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันประชาชนและสุนัขจรจัดโดยเปลี่ยนสุนัขจรเป็นสุนัขชุมชน อีกทั้ง ยังเป็นการพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืนและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาประชาคมโลก

๓.๒ วัตถุประสงค์

๑. เพื่อบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและลดเรื่อง ร้องเรียนจากสุนัขจรจัด
๒. เพื่อควบคุมจำนวนประชากรสุนัขจรจัดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร
๓. เพื่อให้กรุงเทพมหานครมีฐานข้อมูลสุนัขจรจัดในชุมชนสำหรับใช้ในการวางแผน ดำเนินงานและการป้องกันควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

๓.๓ เป้าหมาย

๑. ประชาชนในชุมชนได้รับความรู้ ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกับสุนัขจรจัด
๒. เกิดเครือข่ายอาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน เพื่อดูแลและประสานงานพร้อม ร่วมออกหน่วยบริการฉีดวัคซีนประจำปี ผ่าตัดทำหมัน และการฝังไมโครชิพ เพื่อควบคุมประชากรสุนัขจรจัด
๓. สุนัขจรจัดในชุมชนมีที่พักพิงเป็นสัดส่วน และมีปลอกคอสัญลักษณ์แสดงลักษณะนิสัย เพิ่มความปลอดภัยให้กับประชาชน
๔. มีฐานข้อมูลสุนัขจรจัดในแผนผังชุมชน (One Map) และเชื่อมโยงเข้ากับฐานข้อมูล กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓.๔ แนวทางการพัฒนา หรือวิธีดำเนินการ

๑. ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปิงปประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘												ผู้รับผิดชอบ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. จัดประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินงานการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดในเขตชุมชนเมืองของพื้นที่กรุงเทพมหานคร	←→												สำนักอนามัย
๒. จัดประชุมร่วมกับสำนักงานเขตและตัวแทนจากกลุ่มคนรักสัตว์เพื่อชี้แจงแผนงานและแนวทางการดำเนินงาน			←→										สำนักอนามัย
๓. จัดการประชุมภายในชุมชนและจัดการอบรมเพื่อสร้างความรู้เข้าใจและทัศนคติที่ดีระหว่างประชาชนกับสุนัขจรจัดให้สามารถอยู่ร่วมกันในชุมชนได้ เปลี่ยนสุนัขจรเป็นสุนัขชุมชน พร้อมรับสมัคร/คัดเลือกอาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน					←→								- สำนักอนามัย - สำนักงานเขต
๔. ลงพื้นที่ชุมชนเพื่อดำเนินการสำรวจข้อมูลจำนวนและลักษณะนิสัยของสุนัขจรจัด ด้วยการใช้แบบสอบถาม (Google form) เพื่อประเมินพฤติกรรมของสุนัขร่วมกันในชุมชนและสำรวจพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการจัดทำพื้นที่พักพิงสุนัขจรจัด					←→								- สำนักอนามัย - สำนักงานเขต - องค์กร/มูลนิธิกลุ่มคนรักสัตว์ - อาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘												ผู้รับผิดชอบ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๕. สรุปผลการสำรวจข้อมูลจำนวนและลักษณะนิสัยของสุนัขจรจัดจำนวนพื้นที่พักพิงสุนัขจรจัด และจำนวนปศุสัตว์สัญลักษณ์ แสดงลักษณะนิสัย พร้อมแผ่น QR Code แสดงข้อมูลพื้นฐานการผ่าตัดทำหมันและการฉีดวัคซีน										←→			- สำนักอนามัย - สำนักงานเขต - อาสาสมัคร กลุ่มคนรักสุนัข ในชุมชน
๖. ดำเนินการฉีดวัคซีนและผ่าตัดทำหมันสุนัขจรจัดเพื่อลดจำนวนสุนัขจรจัดในชุมชน										←→			- สำนักอนามัย - สำนักงานเขต - อาสาสมัคร กลุ่มคนรักสุนัข ในชุมชน

๒. ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙												ผู้รับผิดชอบ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๑. การจัดทำโครงการและขออนุมัติงบประมาณประกอบด้วย - การผ่าตัดทำหมัน ฉีดวัคซีน และการฝังไมโครชิพสุนัข - การจัดทำพื้นที่พักพิงสุนัขจรจัด - การจัดทำปศุสัตว์สัญลักษณ์ แสดงลักษณะนิสัยฯ	←→												สำนักอนามัย
๒. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างพื้นที่พักพิงสุนัขจรจัด และ ปศุสัตว์สัญลักษณ์ แสดงลักษณะนิสัยฯ			←→			→							สำนักอนามัย

ขั้นตอนการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘												ผู้รับผิดชอบ
	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	
๓. ดำเนินการตั้งวางพื้นที่ พักพิงสุนัขจรจัดและสวม ใส่ปลอกคอสีสัญลักษณ์ แสดงลักษณะนิสัยฯ							←→						- สำนักอนามัย - สำนักงานเขต - อาสาสมัคร กลุ่มคนรักสุนัข ในชุมชน
๔. จัดทำฐานข้อมูลสุนัข จรจัดในแผนผังชุมชน (One Map) และเชื่อมโยง เข้ากับฐานข้อมูล กรุงเทพมหานคร และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมเผยแพร่ข้อมูล สุนัขจรจัดให้กับชุมชน ใกล้เคียงทราบ										←→			- สำนักอนามัย - สำนักงานเขต - อาสาสมัคร พัฒนาชุมชน (ด้านเทคโนโลยี)
๕. สรุปผลการดำเนิน โครงการให้ผู้บริหารรับทราบ												←→	สำนักอนามัย

๓.๕ ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙

๓.๖ งบประมาณ

๑. การผ่าตัดทำหมัน ฉีดยาคุม และ การฝังไมโครชิพสุนัข

๒. การจัดทำพื้นที่พักพิงสุนัขจรจัด ชุดละ ๘๐๐ บาท หรือสามารถปรับลดงบประมาณ

กรณีจัดทำเป็นจำนวนมากหรือจัดทำจากวัสดุเหลือใช้

๓. การทำปลอกคอสีสัญลักษณ์แสดงลักษณะนิสัยและแผ่น QR Code ชิ้นละ ๑๖๐ บาท

หรือสามารถปรับลดงบประมาณกรณีจัดทำเป็นจำนวนมาก

๓.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ประชาชนได้รับความปลอดภัย ลดอันตรายจากการถูกสุนัขจรจัดกัด ลดความเสี่ยง

ต่อการติดเชื้อพิษสุนัขบ้า และลดอุบัติเหตุจากสุนัขจรจัด

๒. เหตุเดือดร้อนรำคาญจากสุนัขจรจัดลดลง

๓. ประชาชนและสุนัขอัจฉริยะสามารถอยู่ร่วมกันได้ โดยเปลี่ยนสุนัขอัจฉริยะเป็นสุนัขชุมชนให้อยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

๔. ประชาชนและสุนัขอัจฉริยะมีสวัสดิภาพที่ดี เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชน

๓.๘ แนวทางการติดตามและประเมินผล

๑. ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลผลิต (Output)

ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	ประเภทตัวชี้วัด	วิธีการคำนวณ/เครื่องมือในการใช้วัด	ระยะเวลา
จำนวนประชาชนในชุมชนที่ได้รับการอบรมความรู้ ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกับสุนัขอัจฉริยะ	ร้อยละ ๘๐	ผลผลิต	จำนวนประชาชนในชุมชนที่ เข้ารับการอบรม x ๑๐๐/จำนวนประชาชนทั้งหมดในชุมชน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
จำนวนสุนัขอัจฉริยะที่ได้รับการฉีดวัคซีนและผ่าตัดทำหมัน	ร้อยละ ๘๐	ผลผลิต	จำนวนสุนัขอัจฉริยะในชุมชนที่ได้รับการฉีดวัคซีนและผ่าตัดทำหมัน x ๑๐๐/จำนวนสุนัขอัจฉริยะทั้งหมดในชุมชน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ฐานข้อมูลสุนัขอัจฉริยะใน แผนที่ชุมชน (One Map)	๑ ฐานข้อมูล/ชุมชน	ผลผลิต	การนำเข้าข้อมูลสุนัขอัจฉริยะในแผนที่ชุมชน (One Map)	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๒. ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

เกิดเครือข่ายความร่วมมืออาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน เพื่อดูแลและประสานงานการออกหน่วยบริการฉีดวัคซีนประจำปี ผ่าตัดทำหมัน และการฝังไมโครชิพ รวมถึงการประเมินพฤติกรรมสุนัขอัจฉริยะร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อการจัดทำปλοตกคอสัญลักษณ์แสดงลักษณะนิสัย และร่วมสร้างความเข้าใจกับประชาชนในชุมชน ในการจัดหาพื้นที่ที่เหมาะสมในการจัดทำพื้นที่พักพิงสุนัขอัจฉริยะให้เป็นสัดส่วน

๓.๙ ปัญหาและอุปสรรค

๑. อาจไม่ได้รับงบประมาณที่เพียงพอในการจัดการปัญหาสุนัขจรจัดทำให้ไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่อง
๒. ประชาชนในชุมชนบางส่วนไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหามักรังนกในชุมชนเกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนในชุมชนและอาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน
๓. ข้อจำกัดด้านพื้นที่ของชุมชนบางแห่งที่ไม่สามารถสร้างพื้นที่พักพิงสุนัขจรจัดได้
๔. จำนวนสุนัขจรจัดในชุมชนที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้น/ลดลง ส่งผลต่อการวางแผนการดำเนินงาน เช่น การจัดทำพื้นที่พักพิงสุนัขจรจัดในชุมชน การจัดทำปกคอสัญลักษณ์แสดงลักษณะนิสัย เป็นต้น

บรรณานุกรม

- ระบบรายงานปัญหาเส้นเลือดฝอย. (๒๕๖๗). สถิติการรายงานปัญหาสุนัขจรจัด. สืบค้น ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๗, จาก <https://share.traffy.in.th/teamchadchart>
- ระบบ Traffy Fondue. (๒๕๖๗). สถิติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับสุนัขจรจัด. สืบค้น ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๗, จาก <https://citydata.traffy.in.th/>
- สำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย. (๒๕๖๖). แนวทางการแก้ไขปัญหานิสัขและแมวจากเรื่องร้องเรียนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : สำนักอนามัย
- สำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย. (๒๕๖๖). แนวทางการดำเนินงานการควบคุมจำนวนแมวจรจัดในชุมชนพื้นที่กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : สำนักอนามัย
- Urbancreature. (๒๕๖๗). จรจัดสรร โครงการต้นแบบที่พักพิงสุนัขจรจัด เพื่อสวัสดิการหมาจรในเมืองทองธานีที่มุ่งแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน. สืบค้น ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๗, จาก <https://urbancreature.co/stand-for-stay-project/>
- Urbancreature. (๒๕๖๗). สุนัขชุมชนตลาดแม่กลอง โมเดลที่บอกว่าหมาจรจัดไม่ใช่ภาระและอยู่ร่วมกับสังคมได้. สืบค้น ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๗, จาก <https://urbancreature.co/dog-maeklong>

ภาคผนวก

๑. One Page

๒. Presentation

กชม

**การจัดการปัญหาสุนัขจรจัดในเขตชุมชนเมือง
ของพื้นที่กรุงเทพมหานคร**

จัดทำโดย
นักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ 45 กลุ่ม 6

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point)

**ปัญหาเส้นเลือดฝอย
ประเภทสัตว์จรจัด**

ร้อยละ 1.3

**จำนวนเรื่องร้องเรียน
สุนัขจรจัด**
(ตั้งแต่วันที่ 11 ก.ย.66-27 มี.ย.67)

2,437 เรื่อง

**จำนวนสุนัขจรจัด
ในชุมชน**
(ตั้งแต่วันที่ 11 ก.ย.66-ก.ย.66)

5,429 ตัว

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. สถิติในเว็บไซต์รายงานปัญหาเส้นเลือดฝอย <https://share.traffy.in.th/teamchadchart>
2. สถิติเรื่องร้องเรียนผ่านระบบ Traffy Fondue
3. ผลการสำรวจข้อมูลของสำนักงานเขต จากสำนักงานสัตวแพทยศาสตร์สุข สำนกอนาณิ
4. แนวทางการแก้ไขปัญหานิสและแมวจรจัดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร สำนกอนาณิ

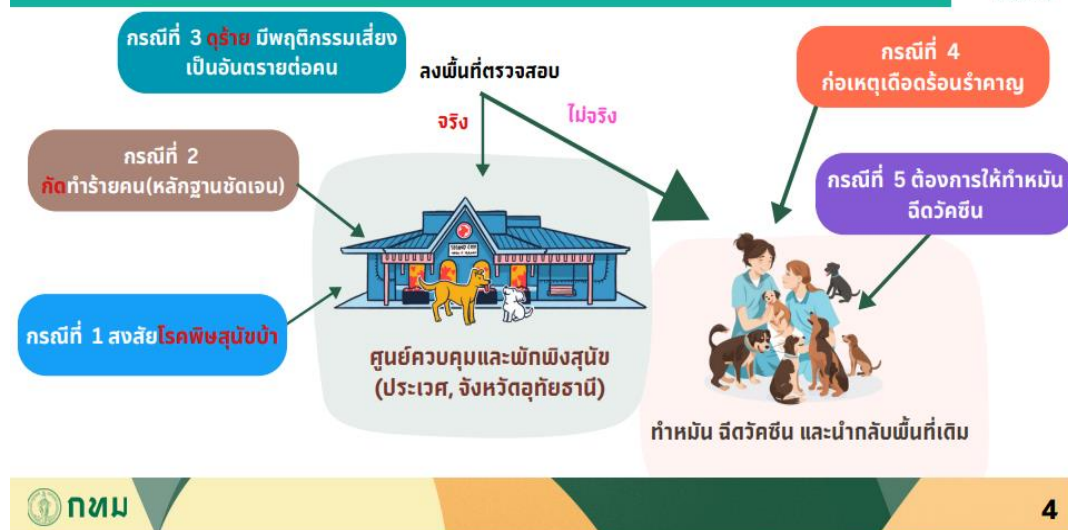

2

ปัญหาสำคัญ (Big Pain Point)

แนวทางการแก้ไขปัญหามุขจรจัดในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

เปลี่ยนสุนัขจร เป็นสุนัขชุมชน

กทผ

5

ใครได้รับผลกระทบกับปัญหานี้

ทางตรง

1. ประชาชนในชุมชนและผู้สัญจรไป-มา ถูกสุนัขกัด/เกิดอุบัติเหตุจากสุนัขวิ่งตัดหน้าและวิ่งไล่รถ
2. ประชาชนเกิดความขัดแย้งในชุมชน ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพ และได้รับความเดือดร้อนรำคาญกรณีสุนัขเห่าเสียงดัง ถ่ายมูลเรี่ยราด และส่งกลิ่นเหม็นรบกวน

ทางอ้อม

1. กรุงเทพมหานครมีการค่าใช้จ่ายในการผ่าตัดทำหมัน ฉีดวัคซีน ฝังไมโครชิพและค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างและดูแลสุนัขในศูนย์พักพิง
2. เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครได้รับความเสี่ยงขณะปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาร้องร้องเรียน
3. ส่งผลต่อภาพลักษณ์ในสายตาของนักท่องเที่ยวและประชาคมโลก

กทผ

6

แก้ปัญหาอย่างไร

ระยะสั้น ปิงปประมาณ 2568

1. สร้างความเข้าใจและทัศนคติที่ดีให้ประชาชนกับสุนัขจรจัดสามารถอยู่ร่วมในชุมชนได้
2. สร้างเครือข่ายอาสาสมัครกลุ่มคนรักสุนัขในชุมชน
3. สืบหาข้อมูลและลักษณะนิสัยของสุนัขจรจัดผ่าน Google Form
4. จัดวัคซีน ฝังไมโครชิพและผ่าตัดทำหมันสุนัขจรจัด เพื่อลดจำนวนสุนัขจรจัด

กทม

7

แก้ปัญหาอย่างไร

ระยะยาว ปิงปประมาณ 2569 เป็นต้นไป

1. จัดทำฐานข้อมูลสุนัขจรจัดในแผนผังชุมชน(One Map) และเชื่อมโยงเข้ากับฐานข้อมูลกรุงเทพมหานคร
2. จัดหาพื้นที่พักพิงสุนัขในชุมชนให้เป็นสัดส่วน
3. จัดทำปลอกคอสัญลักษณ์แสดงลักษณะนิสัย พร้อม QR Code

กทม

8

ต้องใช้งบประมาณไปกับเรื่องใดบ้าง

1. การผ่าตัดทำหมัน ฉีดวัคซีน และการฝังไมโครชิพสุนัข
2. การจัดทำพื้นที่พักพิงสุนัข ใช้งบประมาณชุดละ 800 บาท
3. การทำปลอกคอสัญลักษณ์แสดงลักษณะนิสัยและแผ่น QR Code ใช้งบประมาณอันละ 160 บาท

ที่มาของงบประมาณ

1. งบประมาณรายจ่ายประจำปีของกรุงเทพมหานคร
2. งบประมาณกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)
3. องค์กรและมูลนิธิกลุ่มคนรักสัตว์

หน่วยงานใดควรรับโจทย์นี้ไปดำเนินการ

หน่วยงานภายใน

- สำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข
- สำนักอนามัย
- สำนักงานเขต

หน่วยงานภายนอก

- องค์กรและมูลนิธิกลุ่มคนรักสัตว์

ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ

1. ประชาชนได้รับความปลอดภัย ลดอันตรายจากการถูกสุนัขจรจัดกัด ลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อพิษสุนัขบ้า และลดอุบัติเหตุจากสุนัขจรจัด
2. เหตุเดือดร้อนรำคาญจากสุนัขจรจัดลดลง
3. ประชาชนและสุนัขจรจัดสามารถอยู่ร่วมกันได้ โดยเปลี่ยนสุนัขจรจัดสู่สุนัขชุมชนให้อยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
4. ประชาชนและสุนัขจรจัดมีสวัสดิภาพที่ดี เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับชุมชน

กทม

11

โครงการตอบยุทธศาสตร์

- แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร 20 ปี (ระยะ 3) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างเมืองปลอดภัย และยั่งยืนต่อวิกฤตการณ์ ยุทธศาสตร์ย่อยที่ 1.5 เมืองสุขภาพดี Healthy City
- เป้าประสงค์ที่ 1.5.6 อัตราการป่วยด้วยโรคติดต่อที่สำคัญในเขตเมือง

โครงการนี้สนับสนุนตามนโยบายผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในมิติ

สุขภาพดี จัดระเบียบสัตว์จร แก้ปัญหาผ่านการจัดการอย่างเป็นระบบ

กทม

12

แผ่น QR Code แสดงข้อมูลและลักษณะนิสัยในปลอกคอสุนัข

DN:01/67

ชุมชนอยู่ดีร่วมใจพัฒนา

น้องไต้ฝุ่น

เพศ ผู้ สีน้ำตาล

 เป็นมิตร

ลักษณะ รอยแผลเป็นที่ใบหูข้าง 2 ข้าง

ประวัติการฉีดวัคซีน

ครั้งที่ 1 : 9 กค.66	ครั้งที่ 2 : 10 กค.67
ครั้งที่ 3 :	ครั้งที่ 4 :

ประวัติการทำหมัน

☒ ทำ

☐ ไม่ทำ

OUR PUPPIES COMPANIONS NEVER
IMPROVE THEM THAN
FOUR FEET

รายชื่อคณะผู้จัดทำ

๑. นางสาวชญาณทิพย์ สิงค์วัฒน์
นักกายภาพบำบัดชำนาญการ
กลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟู โรงพยาบาลราชพิพัฒน์
สำนักการแพทย์
๒. นางสาวรัตนวดี เจริญสุข
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
กลุ่มงานโครงการและจัดการตะกอน
สำนักงานจัดการคุณภาพน้ำ สำนักการระบายน้ำ
๓. นางสาววรรณิภา วงศ์ยะรา
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ สำนักงานจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
สำนักสิ่งแวดล้อม
๔. นายจุติเดช ชลศิลป์วิทย์
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตบางกอกใหญ่
๕. นางสาวพนิดา แซ่ก้วย
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตบางบอน
๖. นางสาวกันยากร คนเที่ยง
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตบางพลัด
๗. นางสาวณัฐกานต์ แฝงฟัก
นักวิชาการสุขาภิบาลชำนาญการ
ฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาล สำนักงานเขตบางรัก
๘. นางสาวนฤมล สู้ชัยยะ
นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
กลุ่มงานสรรหาบุคคล ส่วนการสรรหาและข้อมูลบุคคล
สำนักงานการเจ้าหน้าที่ สำนักการศึกษา
๙. นางโชติกา กิตติรัตนกรกุล
นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ
ฝ่ายรักษาความสะอาดและสวนสาธารณะ
สำนักงานเขตบางกะปิ
๑๐. นางมัญฑิตา โฉมศรี
เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน
ฝ่ายการคลัง สำนักงานเลขานุการ สำนักสิ่งแวดล้อม